

ប្រវត្តិផ្ទាល់មាត់នៃជីវិតរបស់អ្នកស្រី នៅ សារីម ក្នុងរបបខ្មែរក្រហម

កំណត់និពន្ធ៖ អ្នកស្រីនៅ សារីម អតីតគ្រូបង្រៀនដែលបានមកសិក្សារបស់ខ្មែរនៅប្រទេសបារាំងបានសម្រេចវិលត្រឡប់ទៅប្រទេសកម្ពុជាវិញក្នុងសម័យដែលខ្មែរក្រហមគ្រប់គ្រង។ អ្នកស្រីបានសម្រេចវិលទៅប្រទេសវិញនៅឆ្នាំ១៩៧៦ដើម្បីទៅស្វែងរកកូនស្រីពីរនាក់និងស្វាមីប៉ុន្តែដំណើរវិលត្រឡប់វិញរបស់គាត់បាននៅទើត្រឹមតែកន្លែងយុំយ៉ាងរបស់ខ្មែរក្រហមនៅចឹងត្របែកដែលគេរៀបចំឡើងដើម្បីដាក់បញ្ញាវន្តដែលវិលប្រឡប់ពីបរទេស។

បន្ទាប់ពីអស់សង្ឃឹមក្នុងការស្វែងរកសមាជិកក្រុមគ្រួសារ អ្នកស្រីបានសម្រេចវិលចាកចេញពីកម្ពុជាវិញហើយត្រូវបានអង្គការមនុស្សធម៌មួយធានាមកនៅសហរដ្ឋអាមេរិក ជាទីដែលអ្នកស្រីបានចូលរួមការងារសហគមន៍ជាច្រើនដើម្បីជួយដល់ជនភៀសខ្លួនខ្មែរដែលបានមកនៅទឹកដីសហរដ្ឋអាមេរិក។ អ្នកស្រី ក៏ ធ្លាប់បម្រើការជាបុគ្គលិកផ្នែកការផ្សាយនៃវីអូអេផ្នែកខេមរភាសាមុននឹងចូលនិវត្តន៍ក្នុងឆ្នាំ២០១១។ ខាងក្រោមនេះជាប្រវត្តិនិទានផ្ទាល់មាត់ពីដំណើរផ្សេងទៀតរបស់អ្នកស្រីនៅ សារីមដែលបានពិភាក្សាជាមួយនឹងលោកប៉ូច រាសី។

សេចក្តីផ្តើម៖ លោកអ្នកនាងជាទីមេត្រី ប្រសិនបើអស់លោកអ្នកនាងកំពុងរស់នៅឯបរទេសនៅពេលដែលពួកខ្មែរក្រហមកំពុងកាន់អំណាចរវាងឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ឆ្នាំ១៩៧៩ នោះ តើលោកអ្នកនាងហ៊ានវិលត្រឡប់ទៅកាន់ប្រទេសកម្ពុជាវិញដែរទេ? អ្នកគ្រូម្នាក់ដែល កំពុងរស់នៅក្នុងប្រទេសបារាំងនៅពេលនោះហ៊ានវិលត្រឡប់ទៅវិញទោះជាអ្នកគ្រូ ដឹងថាពួកខ្មែរក្រហមសាហារយង់យួងយ៉ាងណាក៏ដោយ អ្នកស្រីរូបនេះគឺគ្មានអ្នកណាក្រៅពីអ្នកស្រី នៅ សារីមដែលសព្វថ្ងៃជាបុគ្គលិកនៃវីអូអេសំឡេងសហរដ្ឋអាមេរិកនោះទេ តើហេតុអ្វីបានជាអ្នកស្រីវិលត្រឡប់ទៅកាន់ប្រទេសកម្ពុជាវិញ ក្នុង សម័យដ៏ជួរចត់ខ្លោចផ្សាទៅនោះ តើហេតុអ្វីបានជាអ្នកស្រីនៅរស់រានមានជីវិតនៅពេលដែលអ្នកឯទៀតជាច្រើនបានបាត់បង់ជីវិតនោះ? អ្នកស្រីនៅ សារីម នឹង ឆ្លើយនូវសំណួរទាំងនេះ ព្រមទាំងជម្រាបអស់លោកអ្នកនាងកញ្ញាឱ្យបានប្រាប់នូវដំណើរដើមទងនៃឆាកជីវិតនិងបទពិសោធន៍របស់អ្នកស្រីចាប់ផ្តើមពីពេលដែលអ្នកស្រីរស់នៅក្នុងប្រទេសបារាំងដែលជាប្រទេសមានឧស្សាហកម្មជឿនលឿនមួយ រហូតដល់ពេលអ្នកស្រីហាលភ្លៀង ហាលខ្យល់ក្នុងវាលស្រែចម្ការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជានិងដល់ពេល

អ្នកស្រីធ្វើដំណើរមកតាំងទីលំនៅជាថ្មីឡើងវិញនៅលើទឹកដី អាមេរិក ក្រោយរបបវាលពិឃាត ខ្មែរក្រហម។ វី-អូ-អេ សំឡេងសហរដ្ឋអាមេរិកនឹងផ្សាយជូនកម្រងភាគនិទានដ៏កំសត់និងដ៏គួរឱ្យទាក់ទាញអារម្មណ៍របស់ អ្នកស្រី នៅ សារីម ពីរលើកក្នុងមួយសប្តាហ៍ គឺនៅក្នុងកម្មវិធី ផ្សាយរបស់យើងនៅយប់ថ្ងៃអាទិត្យនិងយប់ថ្ងៃសុក្រ ចាប់តាំងពីថ្ងៃ អាទិត្យទី២ ខែមីនា នេះ តទៅ។ សូមលោកអ្នកនាង រង់ចាំស្តាប់កម្រងកម្មវិធីនេះកុំបីខានឡើយ។ សូម អរគុណ។

រាសី ៖ ខ្ញុំសូមជម្រាបសួរអ្នកស្រី នៅ សារីម បាទ!

សារីម ៖ ចាំ! ជម្រាបសួរលោក ប៉ូច រាសី។

រាសី ៖ បាទ! អរគុណសួរស្តីអស់លោកអ្នកស្តាប់បាទ! ដូចអស់លោកអ្នកស្រីនាងកញ្ញាជ្រាបស្រាប់ហើយថា អ្នកស្រីជាបុគ្គលិក វី-អូ-អេ សំឡេងរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ខេមរភាសាហ្នឹងតាំងពីឆ្នាំ២០០០មក បាទ! មែនទេបាទ?

សារីម ៖ ចាំ!

រាសី ៖ ក៏ប៉ុន្តែអ្វីដែលប្រហែលជាអស់លោកអ្នកនាងកញ្ញាមិនទាន់ដឹងនោះគឺថា ក្រោយពីពួកខ្មែរក្រហមបានឡើងកាន់អំណាចមកនៅឆ្នាំ១៩៧៥អ្នកស្រី នៅ សារីម បានធ្វើដំណើរវិលត្រឡប់ពីប្រទេសបារាំងទៅប្រទេសកម្ពុជាវិញ។ តើអ្នកស្រីវិលត្រឡប់ទៅវិញឆ្នាំណាដែរ បន្ទាប់ពីខ្មែរក្រហមឡើងកាន់អំណាចនោះ ហើយតើហេតុអ្វីបានជាអ្នកស្រីសម្រេចចិត្តថាត្រឡប់ទៅវិញនោះបាទ!?

សារីម ៖ ចាំ! ជម្រាបសួរម្តងទៀតអស់លោកអ្នកស្តាប់និងជម្រាបសួរលោក ប៉ូច រាសី ខ្ញុំធ្វើជាគ្រូបង្រៀនអស់ពេល១០ឆ្នាំនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហើយខ្ញុំបានអាហារូបករណ៍ពីរដ្ឋាភិបាលបារាំងមកធ្វើការសិក្សាមួយឆ្នាំនៅក្នុងប្រទេសបារាំងនៅឆ្នាំ១៩៧៤ ពេលនោះគឺខែកញ្ញាដែលខ្ញុំមកដល់ប្រទេសបារាំងឆ្នាំ១៩៧៤ ខ្ញុំមានកូនពីរនៅស្រុកខ្មែរ ហើយនឹងប្តីខ្ញុំក៏នៅស្រុកខ្មែរ។ មកត្រឹមបីខែ ខ្មែរក្រហមក៏យកស្រុកទៅបានចាំ! ហើយខ្ញុំដែលមកប្រទេសបារាំងនោះគឺថាបានអាហារូបករណ៍ហើយធ្វើប្រាក់ទៅវិញ ដើម្បីជួយឧបត្ថម្ភក្នុងគ្រួសាររបស់យើង ព្រោះពេលនោះប្រាក់ចុះថ្លៃ គឺថាយើងទៅជាក្រុមប្រឹក្សាផ្ទះខ្ញុំដល់ពេលខ្មែរក្រហមយកស្រុកបានទៅខ្ញុំ

ឃើញខ្លួនខ្ញុំ នៅក្នុងប្រទេសបារាំងគឺជាខ្ញុំពិបាកវេទនាមែនទែន ពីព្រោះកូនយើង
 ដែលយើងចិញ្ចឹម មិនឱ្យស្រមោចវាលើនោះ ស្រាប់តែឥឡូវពួកខ្មែរក្រហមមក
 ដេញចេញពីផ្ទះទីណាត់ ទីណាងដូចខែចៃត្រក្តៅហែងអីចឹងគឺជាខ្ញុំរស់នៅមិនកើត
 ទេ ដោយមិនបានត្រឡប់ ទៅវិញទៅជួយកូននោះចាំ! ហើយទុកអាត្មាក្រហាយ
 ពីរបៀបដែលខ្មែរក្រហម ដេញមនុស្សចេញពីក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញហ្នឹងក៏ដោយ គឺជា
 ខ្ញុំក៏នៅតែសុខចិត្តត្រឡប់ទៅ ស្រុកខ្មែរវិញដែរចាំ! ហើយគឺជាខ្ញុំដឹងអ្វីៗដែលខ្មែរ
 ក្រហមធ្វើហ្នឹង គឺជាការដេញ មនុស្សចេញពីភ្នំពេញ ហើយយើងយល់ថាយើង
 អស់គ្រាប់ផ្លោងហើយ ហើយដូច ថាចប់សង្គ្រាមហើយស្រាប់តែមកដេញមនុស្ស
 ចេញអីចឹង គឺជាដូចថាយើងអត់យល់ៗពីរបបខ្មែរក្រហមដែលបានស្រុកហើយ
 មកធ្វើបាបមនុស្សនៅក្រោយពេល ច្បាំងអីចឹងចាំ! ហើយខ្មែរក្រហមហ្នឹងថា ខ្លួន
 ឯងឱ្យមនុស្សចេញហ្នឹងគឺថា ដោយសារអាមេរិកាំងហ្នឹងមានគម្រោងការទម្លាក់
 គ្រាប់បែក។ កាលហ្នឹងខ្ញុំឮសូរអីចឹង នៅស្រុកបារាំង ហើយខ្ញុំគិតថា អាមេរិកាំង
 ឯណាទៅទម្លាក់គ្រាប់បែកបើអាមេរិកាំងគេដកទ័ពថយចេញពីសង្គ្រាមវៀតណាម
 អស់ហើយចាំ! ហើយខ្ញុំយល់ថាហ្នឹង ជាការភូតភកុហាករបស់ខ្មែរក្រហម ហើយខ្ញុំ
 ពេលស្រុកអីចឹងទៅ ខ្ញុំព្រួយចិត្តពេកហ្នឹងដល់ពេលនឹកកូននោះ ខ្ញុំខំទៅធ្វើការ
 ស្ម័គ្រចិត្តនៅសាលាកូនក្មេងចាំ! សាលាមត្តេយ្យ ដែលគេមើលកូនក្មេងនោះ
 ដើម្បីឱ្យបានជួបកូនក្មេងចាំ! ហើយខ្ញុំពេលខ្លះហ្នឹង នឹកកូនខំមើលរូបថតកូន
 ស្រាប់ដូចឃើញរូបថតហ្នឹងកូនវាលោតចេញពីរូបថត មកចាំ! រួចខ្ញុំពេលហ្នឹងខ្ញុំ
 ភ័យណាស់ ខ្ញុំញឹកញាប់ថាចុះម៉េចអីចឹង ហើយខ្ញុំចេះតែស្រមៃស្រមៃថាចង់ឱ្យ
 ដូចខ្ញុំចង់ទប់ផែនដីហ្នឹងអីចឹង កុំឱ្យវាវិលហើយបង្វិលឱ្យវាទៅនៅពេលដែលខ្ញុំនៅ
 ពីក្មេងដូចថានៅរៀនសាលានៅឡើយ នៅសាលាស៊ីសុវត្ថិអី ដែលថា ពេលហ្នឹង
 យើងអត់មានកូនមានប្តីអី យើងដូចជាសប្បាយ ដូចថាមិនៗមាន អត់ មានកង្វល់
 នោះចាំ! ហើយឥឡូវវាខ្វល់ពេកហ្នឹង ខ្ញុំចង់បកទៅរកសម័យហ្នឹង ពេលខ្លះខ្ញុំបន់
 ថាឱ្យតែមានឡានអីមកបុកខ្ញុំឱ្យចំសសៃអីមួយឱ្យខ្ញុំភ្លេចអស់ កុំឱ្យខ្ញុំស្គាល់ ខ្លួន
 ឯងចាំ! ពេលឃើញឆ្កែបារាំងស៊ីបាយតាមទូរទស្សន៍ ខ្ញុំក៏ស្រក់ទឹកភ្នែកដែរចាំ!

ហើយខ្ញុំមិនអាចទៅជួបជុំអ្នកណាដែលគេមានកូនចៅគេនៅជុំគ្នាទេចាំ! ហើយខ្ញុំ
ស្តាប់ ភ្លេងខ្មែរក៏អត់បានទៀត ពេលទទួលទានបាយគឺថាបាយហ្នឹងវាលេបមិន
ចូល ហើយទឹកភ្នែកធ្លាក់ចូលបានបាយចាំ! ហើយខ្ញុំចេះតែឮសូរសំឡេងកូនខ្ញុំ
ហ្នឹងស្រែកហៅ នៅក្នុងក្បាលខ្ញុំហ្នឹង ហើយខ្ញុំដើរត្រូវក្បាលគឺថា វាឮសូរសំឡេង
ហ្នឹងរំពងពេកថាខ្ញុំភ័យណាស់ខ្លាចខ្ញុំទៅជាឆ្ងុតចាំ! ខ្ញុំក៏សម្រេចចិត្តថាខ្ញុំនៅប្រទេ
សបារាំងគឺឥតប្រយោជន៍ខ្ញុំនឹងត្រឡប់ទៅប្រទេសកម្ពុជារវិញ ហើយខ្ញុំក៏សុំគេខាង
ខ្មែរក្រហម ហ្នឹងគឺថាដាក់ពាក្យសុំដើម្បីឱ្យខ្ញុំបានចូលទៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជារវិញ
តែខ្ញុំដាក់ពាក្យសុំ ហ្នឹងគឺខ្ញុំមិនបានសុំចូលជាដែលគេហៅថាហ្នឹងនោះទេ ហើយ
ខ្ញុំ...

រាសី ៖ បាទ! ចូលជាលក្ខណៈរបៀបម៉េចវិញអីចឹង?

សារីម ៖ ចាំ! ចូលជាលក្ខណៈថាអ្នកសុំចូលទៅស្រុកខ្មែរជាលក្ខណៈមហាជន។

រាសី ៖ បាទ! មិនមែនថាជាបុគ្គលិក ឬជាសមាជិកនៃគណបក្សកុម្មុយនីស្តអីចឹងអត់ទេ?

សារីម ៖ ចាសៗ! អត់មានចូលហ្នឹងទេ ហ្នឹងហ្នឹងគេហៅថាវណសិប្បដោះជាតិខ្មែរហ្នឹង ចាំ!
Front Uni National Khmer ជាភាសាបារាំងចាំ! ខ្ញុំអត់មានចូលក្នុងហ្នឹងទេ ខ្ញុំទៅ
ជាមនុស្សធម្មតាគឺចង់ទៅជួបកូនចៅរបស់យើងតែប៉ុណ្ណោះចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! តើអ្នកស្រីនៅពេលហ្នឹងដឹងថាគេជម្លៀសប្រជាជនចេញពីទីក្រុងដែរ តើអ្នកស្រី
មានការព្រួយបារម្ភអំពីសុវត្ថិភាពដែរ?

សារីម ៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងគឺថាខ្ញុំនៅក្នុងប្រទេសបារាំងគឺខ្ញុំតាមដានស្ថានភាពនៅក្នុងស្រុក
ខ្មែរហ្នឹងខ្ញុំស្តាប់រ៉ាត់យោ(វិទ្យុ)អ្វីរាល់ពេលហើយខ្ញុំដឹងរឿងដូចជារឿងកប៉ាល់
ម៉ែយ៉ាហ្គោ របស់អាមេរិកាំងដែលច្រឡំថាច្រឡំចូលទៅក្នុងដែនសមុទ្រខ្មែរនៅម្តុំ
កំពង់សោម ហ្នឹងចាំ! រួចទៅពួកខ្មែរក្រហមបាញ់ ហើយទៅខ្ញុំដឹងទៀតពីរឿងថា
លោក ហ្វី យន់ ហ្នឹងចាំ! ឮសូរគេនិយាយចាមអាវ៉ាមហ្នឹងថា លោក ហ្វី យន់
ហ្នឹងត្រូវគេសម្លាប់ ភ្លាមហ្នឹងចាំៗ! ព្រោះថាគាត់ហ្នឹងប្រឆាំងនឹងការជម្លៀស

ប្រជាជនចេញពីភ្នំពេញចាំ! ចាំ! ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនស្មានថា ខ្មែរក្រហមសម្លាប់មនុស្សដូច
ដែលយើងបានដឹង។

រាសី ៖ ក្រោយមកទៀត?

សារីម ៖ ក្រោយមកទៀតចាំ! ខ្ញុំគិតថាខ្ញុំត្រឡប់ទៅស្រុកខ្មែរវិញគឺខ្ញុំនឹងប្រគល់ខ្លួនខ្ញុំឱ្យខ្មែរ
ក្រហមហ្នឹងគេអប់រំខ្ញុំទៅ ហើយខ្ញុំគិតថាគេអប់រំប្រហែលជា៦ខែអី ប្រហែលជា
គេបណ្តោយឱ្យខ្ញុំហ្នឹងទៅរកគ្រូសារខ្ញុំ កូនខ្ញុំវិញហើយ ហើយពេលខ្ញុំទៅហ្នឹង គឺខ្ញុំ
ត្រៀមលក្ខណៈគឺខ្ញុំទិញសំពត់ខោអាវខ្មៅទៅតាមដែលថា ដឹងថាគេឱ្យស្លៀកពាក់
ខ្មៅ នោះចាំ! ហើយទៅខ្ញុំទិញតាំងពីថ្មដែកកេះ តាំងពីថ្នាំ ហើយកាំបិតកែតូចតាច
ហើយនឹងថ្នាំសម្រាប់កូនក្មេង គឺខ្ញុំមានលុយទាំងប៉ុន្មានខ្ញុំទិញស្ទើរតែទាំងអស់។

រាសី ៖ គឺថាត្រៀមខ្លួន...។

សារីម ៖ ចាសៗ! ហើយយកទៅហ្នឹងខ្ញុំភ័យខ្លាចកូនខ្ញុំហ្នឹងស្លាប់អស់មុនពេលខ្ញុំទៅដល់ ខ្ញុំថា
ខ្ញុំទៅខ្ញុំនឹងបានជួយកូនខ្ញុំ ព្រោះខ្ញុំមានការសោកស្តាយដូចជាទុកឱ្យកូននៅ
ជាមួយប្តី ហើយនឹងម្តាយខ្ញុំពេលស្រុកវេទនាអីចឹង គឺខ្ញុំត្រូវតែទទួលរងដូចជាខ្លួន
ឯងបង្កើតកូន មកត្រូវតែទទួលខុសត្រូវកូនរបស់ខ្លួន ចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! សូមអរគុណអ្នកស្រី នៅ សារីម។

សារីម ៖ ចាំ! អរគុណលោក ប៉ូច រាសី ចាំ! អរគុណ។ ចាំ! ខ្ញុំសុំបន្តថា ក្រោយ ខ្មែរក្រហមយក
ស្រុក ខ្ញុំទៅពេទ្យក្រពះសឹងតែរាល់ខែ ហើយពេទ្យខំអង្វរខ្ញុំឱ្យខ្ញុំឈប់ គិតថាខ្ញុំមិន
ឈប់គិតទេ ក្រពះខ្ញុំហ្នឹងអត់ជាទេចាំ! ហើយស្រីអាមេរិកាំងម្នាក់ទៀតនោះវារៀន
ជាមួយខ្ញុំ គឺគាត់ឃើញខ្ញុំព្រួយចិត្តខ្លាំងពេកហ្នឹងគាត់នាំខ្ញុំថា មកយើងទៅធ្វើ
បាតុកម្ម ជួយខ្ញុំថាដើម្បីថ្កោលទោសពួកខ្មែរក្រហម ហើយនឹងយើងសុំឱ្យ អង្គការ
កាកបាទក្រហមហ្នឹងជួយរកកូនខ្ញុំចាំ! ខ្ញុំប្រាប់នាងនោះថា ធ្វើទៅអត់បាន ផលអ្វី
ទេចាំ! ហើយលោកអាចារ្យ Church ម្នាក់ហ្នឹងដែលគាត់ទាក់ទងជាមួយកូន
សិស្សនៅបឋមស្រុកសុដ្ឋីហ្នឹង បឋមស្រុក គាត់បានជួយឃាត់ខ្ញុំ ព្រោះខ្ញុំចង់ទៅស្រុក
សៀមដើម្បីទៅស៊ើបការណ៍មើលថាយើងធ្វើយ៉ាងម៉េចដើម្បីរកកូនយើងឱ្យឃើញ

ហើយគាត់យាត់ខ្ញុំទៅតាមស្រុកសៀមហ្នឹងមានគ្រោះថ្នាក់ ហើយខ្ញុំចេះតែខំ
 ច្រក មកពីខ្ញុំភ័យខ្លាចរឿងដូចយល់សប្តិដែលខ្ញុំឃើញហ្នឹងចាំ! ខ្ញុំយល់សប្តិឃើញ
 កាលពីឆ្នាំ ១៩៧៣ពេលខ្ញុំមានកូនតែមួយនោះ ឃើញថាយៀកកុងវាយបែក
 ភ្នំពេញហើយ ចូលមកដេញប្រជាជនចេញពីភ្នំពេញអស់ ហើយខ្ញុំពេលនោះខ្ញុំនៅ
 បង្រៀនសាលា Lycee d'application ហ្នឹងជិតវិមានឯករាជ្យហ្នឹង ខ្ញុំជួលផ្ទះនៅ
 ក្រោយសាលាហ្នឹង ហើយខ្ញុំរត់មកផ្ទះឃើញទ្វារចំហ ហើយអត់ឃើញកូនខ្ញុំ អត់
 ឃើញប្តីខ្ញុំ ហើយនឹង ឈ្នួលអីទាំងអស់ ខ្ញុំរត់ទៅរកផ្ទះម្តាយក្មេកខ្ញុំនៅជិតពេទ្យ
 ចិន មិនឃើញមនុស្ស ខ្ញុំរត់ទៅជួររថ្មី រត់ចុះឡើងទៅ ខ្លួនខ្ញុំធ្លាក់ទៅដល់សមុទ្រ
 ស្រាប់តែខ្ញុំឃើញកប៉ាល់ មួយធំ ខ្ញុំក៏រត់ជ្រុលជើងទៅធ្លាក់ចូលក្នុងកប៉ាល់ហ្នឹងទៅ
 ខ្ញុំឃើញសាច់ញាតិ ខ្ញុំម្នាក់ហ្នឹងគាត់នៅក្នុងហ្នឹង ហើយប្តីគាត់ធ្វើរដ្ឋមន្ត្រីនៅពេល
 លន់ នល់ ឃើញគាត់ ស្លៀកពាក់សុទ្ធតែអាវស័ក្តិ ហើយកូនគាត់នៅជុំខ្លួន ហើយ
 កប៉ាល់ហ្នឹងក៏ចេញទៅ ហើយខ្ញុំយំរហូតដល់ភ្ញាក់ខ្លួន ហើយខ្ញុំមកដល់ស្រុក
 បារាំងក៏ខ្ញុំជួបបងសាច់ញាតិខ្ញុំ ហ្នឹងប្តីគាត់មកធ្វើការនៅហ្សឺណែវ គាត់មកលេងខ្ញុំ
 ពេលនោះខ្ញុំរឹតតែស្តុកថែម ទៀតចាំ! ហេតុដូច្នោះហើយបានខ្ញុំទប់មិនចង់ឱ្យរឿង
 ហ្នឹងវាកើតឡើង មានខ្ញុំតែម្នាក់ឯងនៅប្រទេសបារាំងគឺខ្ញុំខំត្រឡប់ទៅស្រុកខ្មែរ
 វិញ ដើម្បីកុំឱ្យដូចយល់សប្តិចាំ! ខ្ញុំមិនបានប្រាប់ប្តីខ្ញុំឱ្យដឹងពីយល់សប្តិហ្នឹងទេ
 ហើយដល់មកស្រុកបារាំងពេលជួបសាច់ញាតិដែលមកលេងខ្ញុំហ្នឹង ហើយដែល
 ខ្ញុំឃើញគាត់នៅក្នុងកប៉ាល់ដូចគ្នាហ្នឹង ខ្ញុំក៏សរសេរសំបុត្រទៅប្តីខ្ញុំឱ្យគាត់រៀបចំ
 ដំណើរយកកូនមកស្រុកបារាំង ហើយខ្ញុំក៏សរសេរទៅប្អូនស្រីគាត់ ហើយប្តីគេធ្វើ
 ជាអ្នករកស៊ីដឹកទំនិញ គេហៅកុងវ៉ែនេសាប នោះពេលហ្នឹង គេអាចមានលុយ
 ឱ្យគាត់ខ្ចីដើម្បីរៀបចំដំណើរយកកូនមកស្រុកបារាំង ប្រាក់ដែលឱ្យប្តីខ្ញុំខ្ចីទាំង
 ប៉ុន្មានហ្នឹង ខ្ញុំនឹងសងទាំងអស់ ព្រោះឥឡូវហ្នឹងខ្ញុំគ្រាន់តែអត់មានពេលសម្រាប់
 ធ្វើការរកប្រាក់តែប៉ុណ្ណោះ ដល់ខែមីនាហើយបានប្អូនថ្លៃខ្ញុំ ហ្នឹងសរសេរសំបុត្រ
 មកថាគេឱ្យលុយខ្ចី តែប្តីខ្ញុំគាត់អត់អើពើអំពីរឿងហ្នឹង ។

រាសី ៖ បាទ! កាលហ្នឹងកូនរបស់អ្នកស្រីទាំងពីរនាក់ហ្នឹងអាយុប៉ុន្មានដែរ?

សារីម ៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងកូនខ្ញុំបងទីមួយហ្នឹងអាយុ៤ឆ្នាំចាំ! ហើយកូនទី២នៅកូនខ្លីនៅឡើយទេ
ពេលខ្ញុំមកហ្នឹងកូនហ្នឹងអាយុ២ខែចាំ! ពេលខ្មែរក្រហមចូលហ្នឹង កូនហ្នឹងអាយុ
ប្រហែលជា១០ខែ។

រាសី ៖ បាទៗ! អីចឹងក្រោយពីសម្រាលកូនទី២ហើយ អ្នកស្រីអញ្ជើញទៅស្រុកបារាំង?

សារីម ៖ ចាសៗ!។

រាសី ៖ បាទ! ហើយខ្ញុំសុំត្រឡប់មកពេលដែលអ្នកស្រីមានប្រសាសន៍ថាទៅដាក់ពាក្យនៅ
ជាមួយខ្មែរក្រហមដើម្បីសុំមកវិញហ្នឹង តើមកដាក់ពាក្យនៅទីណា? នៅទីក្រុង
ប៉ារីស ឬ នៅទីណា?

សារីម ៖ ចាំ! នៅទីក្រុងប៉ារីសហ្នឹងគេមានកន្លែងមួយគេហៅថា Mission របស់គេហ្នឹងចាំ!
ហើយដាក់ពាក្យហ្នឹងយើងត្រូវសរសេរពាក្យហ្នឹងទៅតាមពាក្យសម្តីរបស់គេខ្ញុំ
អត់ចេះសរសេរ ខ្ញុំពឹងគេឱ្យសរសេរឱ្យ។

រាសី ៖ ជាខ្មែរ?

សារីម ៖ ចាំ!

រាសី ៖ ប៉ុន្តែយ៉ាងម៉េចបានមិនចេះសរសេរ?

សារីម ៖ ខ្ញុំមើលសរសេរមិនកើត។

រាសី ៖ ពាក្យបដិវត្តន៍ច្រើនពេក?

សារីម ៖ ចាំ! ពាក្យខ្លាំងពេកទៅ ហើយនេះខ្ញុំសរសេរអត់កើតខ្ញុំពឹងគេឱ្យសរសេរឱ្យ ខ្ញុំ
គ្រាន់តែស៊ីញ៉េ។

រាសី ៖ បាទៗ! ហើយៗពេលហ្នឹងប៉ុន្មាននាក់គេដាក់ពាក្យហ្នឹងហើយដែលដាក់ពាក្យជាមួយ
អ្នកស្រីហ្នឹង?

សារីម ៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងស្រីៗដែលមកជាមួយខ្ញុំហ្នឹងមានគ្នាទាំងអស់៨នាក់ ហើយទៅបីនាក់
ត្រឡប់ទៅវិញ ខ្ញុំ សួន ហើយនឹង រណ្តា។ យើងទាំងបីនាក់ដាក់ពាក្យទៅជាមួយ

គ្នាហើយនឹងមានលោកគ្រូម្នាក់ទៀតហ្នឹងឈ្មោះលោក អាន ចាំ! គាត់ទៅវិញដែរ ចាំ! ហើយក្នុងអ្នកមកជាមួយខ្ញុំហ្នឹង មានអ្នកពីរនាក់ហ្នឹងប្តីគាត់បានចេញមក ឈ្មោះ អ្នកស្វាត់ស្យា ប្តីគាត់ទៅប្រជុំនៅក្រៅប្រទេសមុនស្រុកធ្លាក់ហ្នឹង គាត់យក កូនគាត់ ប្រុសទាំងពីរហ្នឹងទៅជាមួយ ហើយនឹងយកបងថ្លៃស្រីហ្នឹងទៅជាមួយ ផង រួចក៏បាន ជួបប្រពន្ធនៅបីហ្វូងសុងហ្នឹង ហើយអ្នកម្នាក់ទៀតហ្នឹងឈ្មោះអ្នក តាន់តាន់ ហ្នឹង Madam អ៊ឹង ប៉ូហូ ហ្នឹងគាត់យកកូនគាត់មកជាមួយរួចហើយ ប៉ុន្តែ ប្តីគាត់ក៏បានចេញមក ព្រោះគាត់ធ្វើអង្គការ Care ប្តីហ្នឹង ហើយអាមេរិក១០ឯក យកគាត់ចេញមក នៅថ្ងៃទី១១ ខែមេសា ដែលគេដឹកមនុស្សចេញតាម ឧទ្ធរណ៍ចក្រនោះចាំ។

រាសី ៖ បាទ! តាំងពីដាក់ពាក្យដល់រហូតគេឱ្យឡើងកប៉ាល់ហោះហ្នឹង រយៈពេលប៉ុន្មានថ្ងៃទៅ?

សារីម ៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងខ្ញុំដាក់ពាក្យដូចជា៤-៥ខែមុនទៅ។

រាសី ៖ ពួកខ្មែរក្រហមគេទទួលអ្នកដាក់ពាក្យទាំងអស់ដែរ ឬក៏គេមានជាត់អ្នកណាចោល?

សារីម ៖ ចាំ! អាហ្នឹងខ្ញុំអត់ដឹងទេចាំ! ខ្ញុំអត់ដឹង ខ្ញុំដឹងតែខ្លួនឯង ហើយជាមួយពួកហ្នឹងខ្ញុំ មិន សូវហ៊ានសួរដេញដោលទេចាំ! ព្រោះអ្នកខ្លះហ្នឹងឆ្វេងពេក រហូតដល់ថា ប្រឈមមុខតជាមួយខ្ញុំពីរឿងថា អ្នកដែលបានមកស្រុកបារាំងសុទ្ធតែអ្នកជិះជាន់ គេ ទាំងអស់ ហើយខ្ញុំថាចំពោះខ្ញុំ គ្រូសារខ្ញុំមិនដែលជិះជាន់នរណាទេ ព្រោះ ឪពុកម្តាយខ្ញុំជាអ្នកចម្ការ។ យើងខំធ្វើការហើយយើងខំរៀនសូត្រ។ យើងបានអី មក ហ្នឹងគឺសុទ្ធតែបានដោយសារកម្លាំងរបស់យើង។ អ្នកហ្នឹងប្តីគាត់ហ្នឹងឈ្មោះ ស្វាយ ហុកយី ចាំ! គាត់ហ្នឹងប្រាប់ខ្ញុំថា នែ! បើមិនជិះជាន់គេដោយផ្ទាល់ ក៏ ជិះជាន់ជា ប្រយោលដែរ។ ខ្ញុំថាខ្ញុំអត់បានយកជើងអ្នកណាទៅជិះជាន់គេទេចាំ។

រាសី ៖ បាទ! បើអីចឹងអ្នកស្រីដឹងខ្លះដែរអំពីថាទៅហ្នឹងគឺគ្រោះថ្នាក់ប្រឈមនៅពីមុខហ្នឹងគឺដឹង ដែរ ក៏ប៉ុន្តែ?

សារីម ៖ ចាំ! ខ្ញុំដឹងថាអាចមានគ្រោះថ្នាក់ ប៉ុន្តែខ្ញុំគិតថាខ្ញុំជាស្រី ហើយធ្វើគ្រូបង្រៀន ហើយប្តី ខ្ញុំមិនមែនជាអ្នកធ្វើទាហាន គាត់ធ្វើការនៅធនាគារជាBank Teller។ អីចឹងម៉្លោះ

ហើយខ្ញុំគិតថា យើងមិនមានគ្រោះថ្នាក់អីទេ ខ្ញុំគិតថាអីចឹងចាំ! ប្អូន ប្រុសខ្ញុំដែល
 ធ្វើទាហានម៉ារីន ជាអាំងហ្សេញ័រ(វិស្វករ)អេឡិកត្រូនិកមករៀននៅប្រទេស
 អាមេរិក មកក្រោយខ្ញុំមួយខែ ខ្ញុំបានឃាត់មិនឱ្យប្អូនប្រុសខ្ញុំហ្នឹងត្រឡប់ទៅប្រទេ
 ស កម្ពុជាវិញទេ ព្រោះប្អូនប្រុសខ្ញុំហ្នឹងធ្វើទាហាន។ ខ្ញុំខ្លាចមានគ្រោះថ្នាក់។ ប្អូន
 ប្រុសខ្ញុំគេថានឹកប្រពន្ធ។ គេចង់ទៅវិញ។ ខ្ញុំបានប្រាប់គេថា ប្រពន្ធដងគេមាន
 សំណាង ថាដែល ឯងជាទាហានហ្នឹងមិននៅជាមួយគេពេលស្រុកផ្លាស់ប្តូររបៀប
 នេះចាំ! ខ្ញុំបានប្រាប់ រណ្ណា ថាកុំឱ្យទៅស្រុកខ្មែរវិញ ព្រោះមានតែប្តី។ ប្តីគាត់ហ្នឹង
 មើលទៅឃើញប្រសប់ ណាស់ ព្រោះគាត់អាចរស់ក្នុងរបបខ្មែរក្រហមបាន ហើយ
 ឱ្យនៅស្រុកបារាំងទៅចាំ ស្រុកយ៉ាងណាទៅបើប្តីនៅរស់ចាំទទួលគាត់មកស្រុក
 បារាំងហើយ រណ្ណា គាត់ថា ហ៊ីស! ទាល់តែបងនៅបានខ្ញុំនៅដែរ។

រាសី ៖ បាទ! ហើយចុះសំបុត្រកប៉ាល់ហោះ? ហើយកប៉ាល់ហោះសោហ៊ុយអីទាំងអស់ហ្នឹង
 តើ យើងចេញខ្លួនឯង ឬក៏ពួកខ្មែរក្រហមចេញឱ្យ?

សារីម ៖ ចាំ! យើងចេញខ្លួនឯង ព្រោះយើងបានបូកមកហ្នឹង គេឱ្យសំបុត្រកប៉ាល់ហោះយើង
 មកហើយទៅស្រុកវិញចាំ! ដូច្នោះយើងយកសំបុត្រកប៉ាល់(ហោះ) ដែលសម្រាប់
 ទៅទៅឱ្យគេ ហើយគេទិញដំណើរទៅហ្នឹងជាក្រុម ហើយយើងចេញពីស្រុក
 បារាំងទៅ យើងទៅ ចុះនៅស្រុកចិននៅសម្រាកហ្នឹងមួយយប់ រួចទៅស្នែកឡើង
 បានយើងទៅស្រុក ខ្មែរចាំ!។ ចាំ! ហើយអ្នកខ្លះទៅដល់ស្រុកចិនហ្នឹង គេមិនទាន់
 ទៅស្រុកខ្មែរភ្លាមទេ គេនៅលេងស្រុកចិនមួយអាទិត្យអីទៅ ហើយស្រុកចិនហ្នឹង
 គេយក៦០ប្រាងក្នុងមួយថ្ងៃ។

រាសី ៖ បាទ! ពីស្រុកចិនទៅស្រុកខ្មែរ តើអ្នកស្រីជិះកប៉ាល់ហោះដែលគេជូលឱ្យជាចមុខ
 ព្រោះពេលហ្នឹងអត់មានកប៉ាល់ហោះឯកជនអីហោះចេញចូលទេមិនអីចឹងបាទ?

សារីម ៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងមានតែប្រទេសចិនមួយទេដែលចូលស្រុកខ្មែរបាននៅពេលនោះ ដូច្នោះ
 មនុស្សណាដែលចង់ទៅស្រុកខ្មែរ កូនសិស្ស និស្សិតអីដែលមកពីទៅពីប្រទេស
 អាមេរិកទៅអីៗហ្នឹង ត្រូវទៅស្រុកបារាំងសិនចាំ! ទៅដល់ស្រុកបារាំងសិនហើយ

បានពួកខាងហ្នឹងគេរៀបចំដំណើរអ្នកដែលថាចង់ទៅស្រុកខ្មែរវិញហ្នឹង គេយក
យើង ទៅទិញជាក្រុមសម្រាប់កប៉ាល់ហោះចិន យើងជិះកប៉ាល់ (ហោះ) ចិនពី
ប៉ារីសទៅស្រុកចិន ក៏កប៉ាល់ហោះចិន បានចិនគេជូនដំណើរយើងទៅស្រុកខ្មែរ
ទៀតចាំ!

រាសី ៖ បាទ! សូមអរគុណអ្នកស្រី នៅ សារីម បាទ!។

សារីម ៖ អរគុណលោក ប៉ូច រាសី ចាំ! មុននឹងខ្ញុំត្រឡប់ទៅប្រទេសខ្មែរវិញឆ្នាំ១៩៧៦ហ្នឹង
ខាង ប៊ុយរ៉ូ (Bureau) ពួកហ្នឹងដែលជាអាណតិ៍របស់សម្តេច សីហាន រួមគ្នា
ជាមួយខ្មែរ ក្រហមដើម្បីវាយពួកលន់ នល់ ហ្នឹង បានបង្គាប់ឱ្យយើងទៅមើលកុន
មួយ ហើយនឹង ទៅគោរពផ្ទះសំពះរបស់បុរសម្នាក់ដែលគេស្លាប់ពេលដែលពួក
ហ្នឹងឈ្លោះគ្នាជាមួយនឹងពួកកាន់ដើងខាងពួកលន់ នល់។ ពួកហ្នឹងឈ្លោះគ្នានៅ
ផ្ទះខ្មែរដែលគេហៅថា Masion du Cambodge នៅក្នុងប្រទេសបារាំងហ្នឹង ហើយ
ផ្ទះខ្មែរដែលផ្ទះសម្រាប់កុនសិស្ស មកសំណាក់នៅរៀនហ្នឹង ពេលខ្ញុំទៅដល់ហ្នឹង
ខ្ញុំឃើញគួរឱ្យអាណោចអធម គឺថា វាបែកកញ្ចក់ បង្អួចអីធ្លាក់មក រួចទៅមាន
សុទ្ធតែការគួរក្រវើមក្រវាម។ ពួកខ្ញុំមកពី បីហ្សង់សុងហ្នឹងគិតថាគ្នាមិនទៅគោរព
ផ្ទះសំពះរបស់វីរបុរសហ្នឹងហ្នឹងទេ យើងគ្រាន់តែ ទៅមើលកុន ព្រោះយើងចង់ដឹង
ថាកុនហ្នឹងគេនិយាយពីអី? ដល់យើងទៅមើលកុន ហ្នឹងមុននឹងគេបញ្ចាំង គេមាន
លេងរាំឱ្យយើងមើល ហើយរាំហ្នឹងស្រាប់តែមាន ច្រៀងផង រាំផង ស្រាប់តែ
ចេញសុទ្ធតែស្រីយួនស្លៀកអាវយ៉ៃហ្នឹងកាន់មែកឫស្សី ចេញមក ហើយរាំច្រៀង
ទូរងទូរងឆាំងអីចឹងទៅ ចប់ទៅបានគេបញ្ចាំងកុនឱ្យយើង មើល។ ហើយកុនហ្នឹង
ចំណង់ដើងរបស់វាជាភាសាបារាំងថា "La Feu et Les Fleurs" បើបកជាខ្មែរវិញ
ថា «បុប្ផាហើយនឹងកាំភ្លើង» គឺថាគេនិយាយរៀបរាប់ បញ្ចាំងឱ្យឃើញពីសភាព
ដែលពួកយៀកកុងតឺន័រនៅតាមផ្លូវក្នុងទីក្រុង ហើយគេ ជីករន្ធតូននៅក្នុង
ទីក្រុង ហើយគេមានមនុស្សជិះកង់ ស្រីៗជិះកង់ច្រើនណាស់ចាំ! តាមខ្ញុំចាំ
ទេសភាពនៅពេលហ្នឹង ហើយពួកខ្ញុំពេលហ្នឹងគឺថា ស្រឡាំងកាំង ព្រោះថា យើង

ទៅស្រុកខ្មែរ ស្រាប់តែគេឱ្យទៅមើលកុននិយាយពីរឿងយួនដែលគេតស៊ូចាំ!
 ហើយមានរបាំយួនកាន់មែកឫស្សីទៀត។ មុននឹងខ្ញុំទៅស្រុកខ្មែរ ខ្ញុំបានមើល
 កាសែតមួយឈ្មោះ ឡឺម៉ុង នៅថ្ងៃទី៥ ខែ Janvier ខែមករា ហ្នឹងចាំ! ហើយគេ
 ចេញផ្សាយថាៗមានខាងបរទេសហ្នឹងគេឱ្យថ្នាំខ្មែរច្រើនណាស់ ចាំ! ថ្នាំពេទ្យថ្នាំអី
 ហ្នឹងរាប់គោន ប៉ុន្តែខ្មែរក្រហមមិនយក ដោយខ្មែរក្រហមថាខ្មាំងចូលមកតាមគ្រប់
 រូបភាព ហើយខ្មែរក្រហមមានជំហរឯករាជ្យម្ចាស់ការ ដូច្នោះគេមិនយកថ្នាំជំនួយ
 ទាំងនោះទេចាំ! ដល់ពេលខ្ញុំឡើងកប៉ាល់ហោះចេញពីស្រុកបារាំងទៅហ្នឹង
 ស្រ្តីម្នាក់ ហ្នឹងឈ្មោះ ប៉ុក ម៉ូណា គាត់ធ្លាប់រៀន សាលាសាកលវិទ្យាល័យ អក្សរ
 សាស្ត្រ ហើយគាត់ធ្វើគ្រូបង្រៀនភាសាខ្មែរបារាំងដែរ គាត់ជាសមាជិកហ្នឹងហ្នឹង
 ពេលយើងត្រឡប់ទៅវិញហ្នឹង ថ្ងៃហ្នឹងគាត់បានយកកញ្ចប់បារាំងមួយហ្នឹងពី
 គ្រូបារាំង ម្នាក់ហ្នឹងដែលគេយកមកឱ្យនៅវាលកប៉ាល់ហោះហ្នឹង។ គ្រូបារាំងហ្នឹង
 ធ្លាប់បង្រៀនពួកខ្ញុំដែរចាំ!។ ចាំ! ខ្ញុំសុំបន្តចាំ! ពេលនៅស្រុកបារាំងហ្នឹងមុននឹងទៅ
 ស្រុកខ្មែរហ្នឹង ខ្ញុំខំប្រឹងណាស់។ ខ្ញុំខំប្រឹងឱ្យយល់ពីរបបក្រហមចាំ! ហើយបង្ខំខ្លួន
 ឯង ឱ្យទៅរកសៀវភៅមើលសៀវភៅកុម្មុយនីស្ត ជាពិសេសគឺថាសៀវភៅ
 កុម្មុយនីស្ត ចិនចាំ! រួចទៅខ្ញុំមើលៗមើលទៅខ្ញុំមើលអត់ទៅមុខរួច ខ្ញុំផុញ ចាំ!
 មើលមិនបាន ចប់ទេ ផុញ ព្រោះខ្ញុំមើលទៅឃើញដូចថាស្តីសុទ្ធតែកើតឡើង
 ដោយសារប្រធាន មៅទាំងអស់ រួចតាំងមនុស្សម្នាក់ៗហ្នឹងដូចអត់មាន
 ការសម្រេចអីខ្លួនឯង ខ្វះក្បាល អីខ្លួនឯងគិតអីចឹង ប្រធានមៅគិតឱ្យទាំងអស់ចាំ!
 ហើយនៅស្រុកបារាំងពេលហ្នឹង គឺថាតាមកញ្ចក់លក់សៀវភៅ ហាងលក់
 សៀវភៅឃើញដាក់បង្ហាញសៀវភៅ ដែលមានចំណងជើងថា ជាភាសាបារាំង
 គេថា "*Quand la Chine s'éveillera, le monde tremblera*" បានន័យថាដល់ពេល
 ប្រទេសចិនហ្នឹងភ្ញាក់ពីដេកបើកភ្នែកភ្ញាក់ពីដេក មានន័យថា ពិភពលោកនឹង
 រញ្ជួយកក្រើកហើយចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! ទៅដល់ថ្ងៃមុនឡើងយន្តហោះ តើអ្នកស្រីមានអារម្មណ៍ដូចម្តេចដែរ?

សារីម ៖ ចាំ! មុនត្រឡប់ទៅវិញហ្នឹង ខ្ញុំមកសំចៃតជួលបន្ទប់កន្លែងកូនសិស្សនៅក្នុងបារ៉ាស
 គេហៅ Masion des provinces ឬផ្ទះសំណាក់សម្រាប់អ្នកមកពីខេត្ត ចាំ!
 ពេលហ្នឹងខ្ញុំជួបពេលខ្ញុំទៅងូតទឹក ប្រុសខ្មែរម្នាក់គាត់ដើរនៅកន្លែងតាមផ្លូវ ដែល
 ខ្ញុំទៅងូតទឹកហ្នឹង ហើយគាត់ឃើញយើងហ្នឹង គាត់ថា អូ! អ្នកអញ្ជើញទៅ ស្រុក
 ខ្មែរ ដូចថាគាត់របៀបដូចថាអរយើងបានត្រឡប់ទៅស្រុកខ្មែរវិញអីចឹង។ រួចទៅខ្ញុំ
 ថា ហ៊ីស! ហ្នឹងហើយខ្ញុំទៅហ្នឹងគឺថា ខ្ញុំអត់ចូលចិត្តរបបខ្មែរក្រហមដែល ជម្លៀស
 មនុស្សចេញពីភ្នំពេញអីហ្នឹងទេចាំ! ប៉ុន្តែខ្ញុំមានកូនពីរខ្ញុំនៅហ្នឹង មិនដឹងឱ្យខ្ញុំ ធ្វើ
 ម៉េច ខ្ញុំត្រូវតែទៅ។ រួចទៅ ហើយទៅខ្ញុំដើរទៅងូតទឹក។ ដល់ពេលខ្ញុំទៅដល់
 ស្រុកខ្មែរ ហ្នឹង ខ្ញុំទៅនៅកន្លែងគេហៅថា ជំរំដែលគេដាក់ពួកយើងទៅពីបរទេស
 ទៅនៅតាលៃ ហ្នឹង ប៉ុន្មានខែក្រោយមកស្រាប់ឃើញម្នាក់ហ្នឹងគេនៅកន្លែងដែល
 យើងកំពុងច្រូត ស្រូវចាំ! រួចទៅពេលហ្នឹងក្តៅមែនទែន ហើយគេថា ហ្នំ! អ្នកនៅ
 ហ្នឹងនៅឡើយទេ ហី? ខ្ញុំថា ខ្ញុំនៅហ្នឹងនៅឡើយទេ ខ្ញុំអត់ទាន់ទៅណាទេ ខ្ញុំសូម
 ជម្រាបថា កិច្ចសន្យា ដែលយើងត្រឡប់ទៅស្រុកខ្មែរវិញហ្នឹង គេប្រាប់យើង
 ថាបើទៅដល់ស្រុកចិន ហើយ អ្នកឯងចង់ប្តូរគំនិត អ្នកឯងអាចប្តូរគំនិតបាន
 ហើយយើងអាចត្រឡប់មកស្រុក បារាំងវិញបានអីចឹងចាំ! ហើយទៅ ប៉ុន្តែដូចខ្ញុំ
 អីចឹង ខ្ញុំផ្ដោតថាខ្ញុំអាណិតកូនខ្ញុំខ្លាំង ខ្ញុំនៅមិនកើត ទទួលទានបាយក៏មិនកើត
 ពេលបាយទឹកភ្នែកស្រក់ចូលបានរាល់ថ្ងៃចេះតែនឹក ឃើញស្រមៃទៅដល់
 ទុក្ខវេទនារបស់កូនយើងដែលនៅក្នុងស្រុកខ្មែរហ្នឹង គឺថាម្ល៉ោះ ហើយយើងហ្នឹង
 វាទៅជាឈឺចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! នេះជាផ្លូវ?

សារីម ៖ ចាំ! ផ្លូវចិត្តចាំ!។

រាសី ៖ ហើយមានអ្នកណាគេតើមិនចង់ទៅត្រឡប់ពីចិនវិញទេ?

សារីម ៖ ចាំ! ខ្ញុំឮសូរគេនិយាយថាមានលោកម្នាក់នោះគាត់ទៅដល់ស្រុកចិន ហើយទៅដល់
 នោះគាត់ឮសូរថានៅស្រុកខ្មែរគេដូរឈ្មោះមនុស្ស ដល់រួចស្រាប់តែគាត់ថា ហ៊ី!

បើដូរឈ្មោះអីចឹងគាត់ទៅរកកូនគាត់ម៉េចឃើញ ហើយថាគាត់ក៏មិនទៅស្រុកខ្មែរ
ចាំ! អាហ្នឹងខ្ញុំឮសូរគេនិយាយអីចឹងចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! ការធ្វើដំណើរតាមយន្តហោះពីស្រុកចិនទៅស្រុកខ្មែរ ទៅភ្នំពេញ អ្នកស្រីនៅ
ចាំទេ រយៈពេលប៉ុន្មានម៉ោង?

សារីម ៖ ចាំ! ប្រហែលជាបីម៉ោងតាមខ្ញុំគិតចាំ! ហើយពេលនោះយើងចេញពីស្រុកបារាំង ទៅ
គឺថាថ្ងៃ៦ ខែ១ ឆ្នាំ១៩៧៦ ចាំ! ហើយដល់ខ្ញុំទៅដល់ស្រុកចិនសម្រានមួយ យប់
ទៅ ហើយទៅដល់ស្រុកខ្មែរគឺថ្ងៃ៧ មករា ឆ្នាំ១៩៧៦ចាំ!។

រាសី ៖ ៧ មករា បាទ!

សារីម ៖ ហើយពេលបែកមុនចេញទៅស្រុកខ្មែរហ្នឹង ខ្ញុំរួមតុជាមួយលោកយាយ គឺម ជា
ម្តាយរបស់លោក អ៊ុន សុកាន លោក អ៊ុន សុកាន ជាគ្រូពេទ្យ ហើយក្នុងតុបាយ
ហ្នឹងមានកូនចៅគាត់ហ្នឹងលោក អ៊ុន សុផាន់ ហ្នឹងកូនគាត់ធ្វើជាវិស្វករ ហើយ
ប្រពន្ធ ហើយនឹងកូនស្រីរបស់លោកយាយ គឺម ក៏រួមតុបាយជាមួយខ្ញុំដែរ ហើយ
ម្តូរបស់ យើងមានច្រើនមុខ តែពិសេសមាននំប៉ាវ។ ខ្ញុំឃើញនំប៉ាវហ្នឹងខ្ញុំលូក
យកនំប៉ាវ ព្រោះថាខានទទួលទាននំប៉ាវយូរហើយ ស្រាប់តែយកមកខាំទៅនំប៉ាវ
ហ្នឹងអត់មានស្ងួល ទេចាំ! សូមអរគុណចាំ!

រាសី ៖ បាទ! សូមអរគុណអ្នកស្រី នៅ សារីម បាទ។

សារីម ៖ ចាំ! អរគុណលោក ប៉ូច រាសី ចាំ! អរគុណ។ ចាំ! ក្នុងកប៉ាល់ហោះជិះពី ស្រុកបារាំង
ទៅស្រុកចិនហ្នឹង ខ្ញុំអង្គុយជាប់លោកម្នាក់នោះឈ្មោះលោក យូ តុល គាត់ធ្វើជា
ទាហានខាងថ្មើរជើង ហើយគាត់មកដល់ស្រុកអាមេរិកហើយ គាត់ត្រឡប់ ទៅ
វិញ ហើយខាងស្តាំដៃខ្ញុំឆ្លងផ្លូវដើរក្នុងកប៉ាល់ហោះហ្នឹងមានស្រ្តីម្នាក់ហ្នឹងគាត់មាន
កូនមួយទៅជាមួយ ខ្ញុំគួរសមជាមួយគាត់។ ខ្ញុំក៏សួរថា កូនអ្នកឈ្មោះអីចាំ!?
ហើយគាត់ថា កូនខ្ញុំនេះបើឈ្មោះកូនកម្មករកសិករ ឈ្មោះវា អាវ៉ា បើកូន ចក្រពត្តិ
ឈ្មោះវាអា កុសល ហើយខ្ញុំស្រឡាវ៉ាវ៉ាវ៉ាចាំ! រួចក្នុងកប៉ាល់ (ហោះ) ដែលទៅពី
ស្រុកចិនទៅស្រុកខ្មែរហ្នឹង មានម្នាក់នោះគាត់ស្តាយកូនផង កូនអាយុប្រហែល

មួយ ខួប គាត់ស្តាយ ហើយកូនពីរនាក់ទៀតគាត់ដឹកដៃតូចៗប្រហែល៤ឆ្នាំ ៥ឆ្នាំ ខ្ញុំសួរ គាត់ថា! អ្នកកូនតូចៗអីចឹងយកទៅស្រុកខ្មែរដែរពេលពិបាកអីចឹង? គាត់ ថាបើទុកនៅស្រុកបារាំងកូនរបស់ខ្ញុំទៅចក្រពត្តិអស់ហើយ។ ដល់ទៅដល់ស្រុក ខ្មែរ ខ្ញុំដឹងថាអ្នកហ្នឹងប្តីគាត់ទៅតាមក្រោយគាត់។ គាត់ហ្នឹងទៅមុន ហើយអ្នក មួយទៀត ប្តីគាត់ក៏ទៅតាមក្រោយដែរ។ អ្នកដែលមានកូនឈ្មោះ កុសល កូន ចក្រពត្តិហ្នឹង ខ្ញុំឮសូរឆ្លើយអីចឹងធ្វើឱ្យខ្ញុំពិចារណាអំពីជំហរអ្នកដែលត្រឡប់ទៅ ស្រុកខ្មែរវិញអ្នកខ្លះ នោះចាំ! អរគុណ។

រាសី ៖ បាទ! ហើយអ្នកស្រីពេលចុះពីកប៉ាល់ហោះភ្លាម អ្នកស្រីបានឃើញអ្វីខ្លះ?

សារីម ៖ ចាំ! កប៉ាល់ (ហោះ) គេប្រាប់ថា ឥឡូវយើងចុះដល់ដីខ្មែរហើយហ្នឹង។ អ៊ុយរ៉ែកើប ណាស់ ខ្លួនខ្ញុំវាញរកត្រាក់ម៉េចមិនដឹងទេចាំ! រួចខ្ញុំក៏រៀបចំផ្លាស់សំពត់ថា ចុះទៅ ស្រុកខ្មែរដែល មានខ្មែរក្រហមអីចឹង យើងស្លៀកខោទៅដូចជាមិនល្អមើលទៅ ហើយយើងមើល ទៅតាមបង្អួចទៅខាងក្រោម យើងឃើញផ្ទះតូចៗ ខ្ទមៗច្រើន ណាស់ ហើយខ្ញុំឆ្ងល់ ណាស់ម៉េចបានមានផ្ទះតូចៗដូចខ្ទមអីក៏ច្រើនម៉្លេះ។ ហើយ ដល់កប៉ាល់ហោះចុះ ដល់ពោធិ៍ចិនតុងៗដូចចុះវាឃើញ...

រាសី ៖ ស្ងាត់អស់ហើយ?

សារីម ៖ ស្រុកវាចប់សង្គ្រាម ហើយឡានអីខ្មោចឡាននៅរកេតរកូត ហើយឃើញពួកខ្មែរ ក្រហមហ្នឹងគាត់ស្លៀកពាក់ខ្មៅគាត់លាងកញ្ចក់អគារនៅកន្លែងពោធិ៍ចិនតុងហ្នឹង ហើយអត់មានមនុស្សអីទេចាំ! ពេលយើងចុះទៅ។

រាសី ៖ ហើយមានគេមកទទួលទេ?

សារីម ៖ ចាំ! ដល់យើងចុះទៅមានឡានក្រុងបើកមកសឹងដល់ជណ្តើរកប៉ាល់ហោះយើងម៉ង។ ចាំ! រួចគេឱ្យយើងចូលផ្ទុកៗក្នុងឡានហ្នឹងទៅ ហើយគេឱ្យយើងយកតែកាបូបយូរ យើងទេចាំ! ហើយអីវ៉ាន់យើងកុំគិត ចាំគេយកទៅតាមក្រោយឱ្យ។

រាសី ៖ បាទ! គេប្រាប់អីចឹងឬបាទ?

សារីម ៖ ចាំ!

រាសី ៖ ហើយអីចឹងពីពោធិ៍ចិនតុងទៅគេយកទៅដាក់នៅកន្លែងណា?

សារីម ៖ ចាំ! ដល់យើងចេញពីពោធិ៍ចិនតុងយើងមិនដឹងទេថា យើងផ្សេងព្រេងទៅតាម
ការដឹកនាំរបស់គេហ្នឹងចាំ! ដល់ទៅដល់ស្រាប់តែយើងទៅដល់សាលាតិចណូរូស
សាលាបច្ចេកទេសរុស្ស៊ីដែលជួយខ្មែរនោះចាំ! ដល់ទៅដល់ខ្ញុំឃើញមនុស្សច្រើន
មក ឈរដែលពេលយើងចុះពីលើឡាន ហើយស្លៀកពាក់ខ្មៅ រួចខ្ញុំចេះតែមើលថា
អ្នកណាអីចេះក៏មក? រួចក៏ខ្ញុំឃើញមនុស្សខ្លះដែលខ្ញុំធ្លាប់ឃើញនៅស្រុកបារាំង
នោះ ដែលគេទៅមុនខ្ញុំ។

រាសី ៖ គេទៅមុន?

សារីម ៖ ចាំ! ដល់ខ្ញុំឃើញ ឃើញអ្នកដែលថាខ្ញុំធ្លាប់ស្គាល់ ខ្ញុំខំព្រិចភ្នែករកនឹកឃើញថា
អ្នកណាចេះមុខហ្នឹងធ្លាប់ស្គាល់ ដល់មួយសន្ទុះទៅ បានខ្ញុំឃើញថាអូ! កូនស្រីតូច
ហ្នឹង នៅស្រុកបារាំងគឺនៅទីក្រុងនីស ហើយគាត់ ឪពុកគាត់ឈ្មោះលោក ស្វាយ
ហុកយី ហើយគាត់ពេលហ្នឹងនាងតូចហ្នឹងធ្លាប់ជាក្មេងដែលដូចថាហ៊ុយស៊ីសៗហួស
ស្រាប់តែ ឃើញឥឡូវហ្នឹងដូចថាស្អុយ ហើយមុខហ្នឹងឱ្យស្រពោនក្រៀមដូចថា
ស្រមើស ស្រមុះណាចាំ! ដល់នេះទៅបានយើងចុះទៅដល់ក្រោមផ្ទះ
សាលាតិចណូរូស ខ្ញុំឃើញស្រីម្នាក់ទៀតហ្នឹងឈ្មោះអ្នក ដារ៉ា ហើយខ្ញុំចាំកាលខ្ញុំ
ទៅដាក់ពាក្យសុំនៅ ប៊ុយរ៉ូ ហ្នឹងនៅបារាំងហ្នឹង ខ្ញុំសួរគាត់ថាម៉េចទៅមានបាន
ដំណឹងអ្វីពីរស្មីទេព្រោះរស្មី ហ្នឹងជាបងស្រីរបស់អ្នក ដារ៉ា ហ្នឹង។ រស្មី ហ្នឹងធ្លាប់
រៀនជាមួយខ្ញុំនៅសាលាអក្សរសាស្ត្រនៅភ្នំពេញហ្នឹងរួចទៅអ្នក ដារ៉ា ហ្នឹងគាត់ថា
ហ៊ីស! អ្នកនៅស្រុកខ្មែរទាំងអស់សុខសប្បាយទាំងអស់។ ហើយដល់ខ្ញុំឃើញ
គាត់ នៅសាលាតិចណូរូស ខ្ញុំឃើញគាត់វាភ័ន្តប្រែខ្លាំងមែនទែន មុខគាត់ហ្នឹង
ក្រៀម ហើយគាត់ត្រឡប់ទៅវិញហ្នឹង គាត់ទៅមុនប្តីគាត់ គាត់មានកូនមួយ
យកទៅជាមួយ ហើយអ្នក ដារ៉ា ហ្នឹងជាកូនរបស់ហាងលក់សៀវភៅហុយចាំ!។
ខ្ញុំជម្រាបថា បងស្រីគាត់ដែលឈ្មោះ រស្មី ហ្នឹង ឈ្មោះ លី មុនីរស្មី កូនហាងលក់

សៀវភៅ ហុងយូហ្គីង គាត់ធ្លាប់ធ្វើជាគ្រូជួយបង្រៀនបុត្រារបស់សម្តេចឪដាមួយ
អ្នកម្នាង មុនិច បង្រៀននៅចម្ការមនចាំ! សូមអរគុណចាំ!។

រាសី ៖ ហើយពេលហ្គីងមានអារម្មណ៍ម៉េចដែរអ្នកស្រី នៅ សារីម?

សារីម ៖ ចាំ! ខ្ញុំពេលហ្គីងខ្ញុំយើងថាយើងច្របូកច្របល់ក្នុងខ្លួន យើងមិនដឹងគិតយ៉ាងម៉េច ទេ
គ្រាន់តែថា។

រាសី ៖ មានការតក់ស្លុត?

សារីម ៖ ចាំ! ខ្ញុំមិនស្អិតអីប៉ុន្មានទេប៉ុន្តែខ្ញុំស្ងៀម ខ្ញុំចេះតែមើលវាម៉េចទៅទៀតចាំ!។

រាសី ៖ ហើយពេលហ្គីងយើងអាចនិយាយស្តីអីបានទេពួកខ្មែរក្រហមហ្គីង?

សារីម ៖ ចាំ! ខ្ញុំអត់និយាយទេ ពីព្រោះខ្ញុំយល់ថាកាលនៅស្រុកបារាំងហ្គីងមានលោក
យាយចាស់ៗខ្លះដែលមានកូនគាត់ចូលហ្គីងហ្គីងណា ហើយគាត់ចេះតែនិយាយ
ថា ហ៊ីស! ដល់ចូលហ្គីងហ្គីងស៊ុបទៅលែងនិយាយអីម៉ង់។ ចាំ! លែងហ៊ាន
និយាយអី ម៉ង់ រួចដល់ខ្ញុំឃើញអីចឹងថាឥឡូវនេះខ្ញុំមកដល់ស្រុកខ្មែរហើយវា
ចូលក្នុងហ្វូងរបស់ អ្នកអស់ហ្គីងហើយ ម៉្លោះហើយខ្ញុំចេះតែនៅស្ងៀមហើយខ្ញុំចេះ
តែចាំសង្កេតគេធ្វើយ៉ាងម៉េចទៀតចាំ!

រាសី ៖ រួចថ្ងៃទី១ គេឱ្យធ្វើអីខ្លះចេញទៅដល់?

សារីម ៖ ចាំ! អូ! ខ្ញុំទៅដល់យើងរង់ចាំយកអីវ៉ាន់យើង ហើយទៅស្រាប់តែខ្ញុំជួបមិត្តភក្តិខ្ញុំ ម្នាក់
ដែលធ្លាប់រៀនជាមួយគ្នា ដេកបូកនៅសាលាការឡេស(វិទ្យាល័យ)នពោតមហ្គីង
គាត់មកស្រុកបារាំង ហើយគាត់យឺកង់ស៊ែ(មហារីក)ស្ទួនចាំ! គាត់មកនៅ
ពេលដែលស្រុកខ្មែរមិនទាន់ខ្មែរក្រហមយកហ្គីង ដល់ខ្ញុំ ជួបខ្ញុំនៅស្រុកបារាំង
ហើយគាត់ថាគាត់ទៅស្រុកខ្មែរ ប៉ុន្តែខ្ញុំក៏មិនបានជួបគាត់ ដល់ទៅ ដល់
ស្រាប់តែខ្ញុំឃើញគាត់នៅហ្គីង។ គាត់ឈ្មោះ ណាប់ ហុងថៃ។ គាត់ធ្វើ
គ្រូបង្រៀន។ គាត់ជាប្រពន្ធរបស់លោក រស់ ពិន។ លោក រស់ ពិន ហ្គីងភាសាខ្មែរ
នៅក្នុងប្រទេសចិន ក្នុងសម័យឆ្នាំ១៩៦០។ ដល់ខ្ញុំទៅដល់ គាត់ចេះតែសួរខ្ញុំថា

មានយកនំប៉ាវមកទេ? ខ្ញុំមានយកនំប៉ាវមកទេ? ខ្ញុំថា ហ៊ីស! ខ្ញុំថាគាត់នេះឡប់ទេ
ហី ឱ្យខ្ញុំយកនំប៉ាវម៉េចចេះ រួចទៅថា នំប៉ាវដែលយើងញ៉ាំនៅ ហាងចិនដែល
យើងទៅស្រុកចិនហ្នឹងគេឱ្យនំប៉ាវហ្នឹង ខ្លួនមានខ្ទប់មកទេ? ខ្ញុំថាទេ នំប៉ាវ
អត់សាច់ផង ខ្ញុំអត់យកមក។ បានខ្ញុំដឹងៗថា អូ! បើអីចឹងអ្នកហ្នឹងគាត់ឃ្លាន
ហើយ គាត់ចង់បាននំប៉ាវចាំ!។

រាសី ៖ ប៉ុន្តែអីចឹងដល់ពេលបន្ទាប់ពីហ្នឹងមក មួយថ្ងៃហ្នឹងជួបបានគេ អ្នកណាមកជួបយើង
ពេលត្រឡប់ភ្លាម?

សារីម ៖ ចាំ! ថាមានមេខ្មែរក្រហមមែនទែននោះណាចាំ! មិនមែនពួកចូលហ្នឹងដែលទៅ
ពីស្រុកបារាំងទេ មានមេគម្ពក់ហ្នឹងមេគេមកហ្នឹងខ្ញុំចាំឈ្មោះគាត់ហ្នឹងឈ្មោះ
មិត្ត យនៗ ហ្នឹងគាត់មក ហើយគាត់ហៅយើង ញាមៗចាំ! គាត់ហៅយើង
ញាមៗ ខ្ញុំប្លែកណាស់ ព្រោះថា ញាម គេច្រើនហៅ...

រាសី ៖ លោកសង្ឃ...

សារីម ៖ លោកសង្ឃហៅម្តាយរបស់ខ្លួនឯង ហើយដល់ យន ហ្នឹងគាត់មកហៅពួកយើង
ញាមៗ ខ្ញុំចេះតែខំប្រឹងតែស្ងៀមទៅ។ ខ្ញុំអត់ហ៊ាននិយាយអី ហើយទៅគាត់ប្រាប់
យើងថា អីវ៉ាន់យើងហ្នឹងទាល់តែស្អែកបានមកដល់អីចឹង ហើយឥឡូវឱ្យយើង
ត្រៀមខ្លួនទៅ ហើយគេប្រាប់យើងថា គេចែកបន្ទប់ឱ្យយើងនៅ ព្រោះនៅកន្លែង
សាលាហ្នឹងជាកន្លែងដែលគេដាក់សម្រាប់គ្រូស្សីគេនៅនោះចាំ! ដល់ចឹងយើង
នៅ កន្លែងហ្នឹងឯងចាំ!

រាសី ៖ បាទ! សូមអរគុណអ្នកស្រី នៅ សារីម។

សារីម ៖ ចាំ! អរគុណលោក ប៉ូច រាសី។ ចាំ! អរគុណ។

រាសី ៖ ហើយគេរៀបចំបាយទឹកអីឱ្យយើងញ៉ាំទៀត?

សារីម ៖ ចាំ! យើងទៅមុនដំបូងហ្នឹង គេឱ្យយើងនៅជារៀងរបស់អង្គការ គេឱ្យយើងពិសា
បាយបីពេលពីរ-បីថ្ងៃដំបូង។

រាសី ៖ មានចែកឱ្យបញ្ចាំមួយផ្នែក?

សារីម ៖ អត់ទេ គេយកមក ហើយទៅដួសរបបឱ្យយើងចែកអីចឹង ចាំ! ប៉ុន្តែមិនច្រើនទេ ចាំ! ហើយយើងទៅក៏យើងអត់ទាន់ឃ្លានប៉ុន្មានដែរ។ យើងឃើញបាយអស់ហ្នឹង យើងក៏ មិនទទួលទានអីច្រើនទេចាំ!

រាសី ៖ បាទ! អីចឹងអ្នកស្រីស្នាក់នៅសាលាតិចណ្ណុស្សីហ្នឹងអស់រយៈពេលប៉ុន្មានដែរ?

សារីម ៖ ចាំ! ខ្ញុំនៅហ្នឹងតាំងពីខ្ញុំទៅដល់ខែ១ហ្នឹងរហូតដល់ខែ៥ ហួសខែបុណ្យចូលឆ្នាំ ខ្មែរ ធ្វើបុណ្យថ្ងៃ១៧ មេសាអីរួចហើយហ្នឹង បានគេបញ្ជូនយើងឱ្យចេញនៅ ភូមិមួយហ្នឹង គេហៅថាភូមិតាលៃចាំ! ហើយអ្នកដែលទៅមុនខ្ញុំហ្នឹងគេនិយាយថា មុននឹងបញ្ចេញ ពួកយើងហ្នឹងទៅឱ្យធ្វើអីនៅខាងក្រៅសាលាតិចណ្ណុហ្នឹង គេទាល់តែឱ្យយើងហ្នឹងរៀន សូត្រសិនធ្វើជីវទស្សន៍បដិវត្តន៍រួចហើយបាន គេបញ្ជូនយើងទៅកន្លែងផ្សេងៗទៀត ពេលហ្នឹង ខៀវ សំផន គាត់មកបង្រៀន ចាំ! ហើយអ្នកដែលទៅពីមុនខ្ញុំហ្នឹងគេ រៀនមុនទៅ ហើយពួកក្រុមខ្ញុំដែលទៅតាម ក្រោយហ្នឹងក៏រៀនតាមក្រុមរៀងខ្លួនទៅ។ គេបង្រៀននៅកន្លែងសាលាធំរបស់ សាលាតិចណ្ណុរូសហ្នឹងដែលគេដាក់ គេហៅអង់ហ្វេទុយអាត គេហ្នឹងចាំ! រួចមុន នឹងទៅបានរៀនសូត្រនៅជាក្លោងរបស់អង្គការ នៅឡើយហ្នឹង ៣-៤ថ្ងៃក្រោយ ថ្ងៃទៅដល់ហ្នឹង ថ្ងៃមួយហ្នឹងខ្ញុំបានចុះទៅ ខាងក្រោម ហើយខ្ញុំបានជួបលោកម្នាក់ ហ្នឹងគេហៅគាត់ឈ្មោះមិត្ត ទ្រី ម៉េងហូត ចាំ! ហើយគាត់ហ្នឹងហ្នឹងធ្លាប់ធ្វើការនៅ ប៊ុយរ៉ូហ្នឹងនៅទីក្រុងប៉ារីសហ្នឹង ពេលហ្នឹង គាត់ចេះតែនិយាយពីឯករាជ្យ ម្ចាស់ការៗចាំ! មាគាររបស់អង្គការហ្នឹងមានមាគា ឯករាជ្យម្ចាស់ការហ្នឹងចាំ! រួចដើរ ទៅខ្ញុំឮសូរគាត់និយាយចឹង ហើយខ្ញុំធុញណាស់ ឮសូរឯករាជ្យម្ចាស់ការហ្នឹង រាល់ថ្ងៃតាំងពីទៅដល់ ខ្ញុំក៏ថា ហ៊ីស! ចេះតែឯករាជ្យ ម្ចាស់ការអី ខ្ញុំមុនមកហ្នឹង ពីថ្ងៃ៥ ខែ Janvier ហ្នឹងខ្ញុំមើលកាសែតនៅស្រុក បារាំងឈ្មោះកាសែតឡើមុនហ្នឹង ហើយគេនិយាយថា បរទេសហ្នឹងគេឱ្យថ្នាំពេទ្យហ្នឹងមកស្រុកខ្មែរច្រើនណាស់ ច្រើនតោន ហើយអង្គការហ្នឹងអង្គការមិនយក ព្រោះ ប្រកាន់យកមាគាឯករាជ្យ

ម្ចាស់ការ ហើយថា បើសិនយកមកហ្នឹងខ្មាំងហ្នឹងចូលមក តាមគ្រប់រូបភាព ដូច្នោះ មិនយកអីវ៉ាន់គេឱ្យទេ ស្រាប់តែអ្នក ម៉ូណា គាត់ទៅយក ពេលដែលយើងឡើង កប៉ាល់ហោះពីស្រុកបារាំងទៅស្រុកចិនហ្នឹង ស្តីម៉ាកព្យាបាល លោកគ្រូឈ្មោះដូច រូស្ស៊ីម្នាក់ហ្នឹង លោកគ្រូម្នាក់ហ្នឹងគាត់ធ្លាប់បង្រៀនពួកខ្ញុំដែរនៅ សាលាសាកល វិទ្យាល័យអក្សរសាស្ត្រហ្នឹង ហើយគាត់របៀបដូចអ្នកខាងមាននិន្នាការ ទៅរបៀប ក្រហមចាំ! ហើយខ្ញុំថាឱ្យ ទ្រី ម៉ែងហួត ហ្នឹងថា ចេះតែឯករាជ្យម្ចាស់ការអីៗ គេឱ្យ ថ្នាំច្រើនរាប់គោនហើយយើងមិនយក យើងធ្វើអីចឹងគេហៅ កោងក្រ យើងកំពុង តែលំបាកយើងត្រូវតែយកជំនួយបរទេស។ យើងធ្វើអីចឹង កូនខ្ញុំអីមុខតែងាប់អស់ ហើយ ខ្ញុំនិយាយហ្នឹងប្រហែលម៉ោង៩ព្រឹក ស្រាប់តែម៉ោង ជាង១ពេលបាយអ្វីរួច ហើយ យើងកំពុងសម្រាកនៅក្នុងបន្ទប់ ស្រាប់តែមានគេមក គោះទ្វារហៅយើង ឱ្យចេញទៅប្រជុំ។ ដល់ទៅប្រជុំគេប្រាប់កន្លែងយើងថាទៅប្រជុំ កន្លែងណាៗ ហើយយើងទៅដល់ឃើញគេហៅសុទ្ធតែស្រីៗទៅប្រជុំចាំ! ពេលខ្ញុំ ឃើញមាន កងឈ្លបម្នាក់ហ្នឹងកុមារហ្នឹងគាត់ស្តាយកាំភ្លើងសឹងអូសដី ហើយគាត់ រកាំភ្លើង ហ្នឹងមករកយើង ហើយទៅគេប្រាប់យើងថា មើលអ្នកឯងនាំចេញមើល អ្នកមក ស្រុកខ្មែរហ្នឹង អ្នកឯងមកស្រុកហ្នឹង ហេតុអីបានជាអ្នកឯងត្រឡប់មកស្រុក វិញ? រួចទៅគេសំដៅដូចថាយើងជាពួកសេអ៊ីអា (CIA) អីចឹង កាហ្សែប (KGB)អីចឹង ចាំ! ម្នាក់ៗបាននាំចេញដូចគេនិយាយអីចឹង នាំចេញបានន័យថាយើងនិយាយ ស្តីដែលយើងបញ្ចេញប្រាប់គេទៅថា ហេតុអីបានយើងមកស្រុកខ្មែរត្រឡប់ មកវិញ ម្នាក់ៗហ្នឹងនិយាយថាមកស្រុកខ្មែរអីមកជួយកសាងស្រុក មកអីចឹងទៅ។ ដល់ពេល ដល់វេនខ្ញុំត្រូវនិយាយ ខ្ញុំប្រាប់ថា នៃខ្ញុំមកស្រុកខ្មែរហ្នឹងបានខ្ញុំមកហ្នឹង ទីមួយខ្ញុំជា ខ្មែរ ទីពីរខ្ញុំមានកូនតូចៗពីរនាក់ ហើយខ្ញុំមានវិប្បដិសារីពេលស្រុក ពិបាកអីចឹង ខ្ញុំទុក ឱ្យកូនខ្ញុំ ឱ្យម្តាយខ្ញុំមើលកូន។ ខ្ញុំនៅស្រុកបារាំងមិនកើតទេ ខ្ញុំ ត្រូវតែមករងទុក្ខ ទោសកម្មដែលខ្ញុំបានបង្កើតកូនមកហ្នឹង។ ខ្ញុំត្រូវតែមកដើម្បី ជួយកូនខ្ញុំ ហើយខ្ញុំភ័យខ្លាចកូនខ្ញុំស្លាប់មុនខ្ញុំមកដល់។ ដល់ខ្ញុំនិយាយអីចឹងទៅ ខ្ញុំនិយាយផង យំផងពេល ហ្នឹង ហើយខ្ញុំប្រាប់ថាឥឡូវខ្ញុំមិនដឹងធ្វើម៉េចទេ ខ្ញុំ

មកដល់ស្រុកខ្មែរហើយ ហើយខ្ញុំ ប្រគល់ខ្លួនហ្នឹងឱ្យអង្គការ ស្តីអង្គការហ្នឹងយកខ្ញុំ
 ទៅដុតក៏ដោយ យកខ្ញុំទៅស្លាកដោយ អាំងក៏ដោយចាំ! ហើយតាំងពីថ្ងៃហ្នឹង
 មក បន្ទប់ដែលខ្ញុំនៅហ្នឹងមានគេមកផ្អឹបត្រចៀកស្តាប់នៅតាមទ្វារខ្ញុំដែលយើង
 សង្ស័យមើលទៅចាំ! ហើយក្នុងបន្ទប់ ដែលខ្ញុំនៅហ្នឹងមានគ្នាៗ៤នាក់ចាំ! មានខ្ញុំ
 សួន ហើយនឹង វណ្ណា ហើយនាងហ្នឹង ឈ្មោះនាង ថាច់ ចាន់មូលី។ គាត់ជាកូន
 សិស្សខ្ញុំដែលខ្ញុំបង្រៀននៅសាលា Lycee d'applicationហើយគាត់ត្រឡប់ទៅ
 ស្រុកវិញជាមួយមារបស់គាត់ហ្នឹងឈ្មោះ លោក តាន់ អ៊ឹម។ គាត់មកលេង
 ឪពុកក្មេកគាត់ឈ្មោះលោក គុន វេច ហ្នឹង ពេលហ្នឹងគេធ្វើទូតនៅស្រុកជប៉ុនអីចាំ!
 ហើយក៏យកកូនពីរមកផង ហើយគាត់នៅស្រុកបារាំងនៅអត់កើត គាត់ក៏ត្រឡប់
 ទៅស្រុកខ្មែរវិញចោលកូននៅស្រុកបារាំង គាត់ទៅរកប្តីគាត់។ ហើយពេលប្រជុំ
 ហ្នឹងខ្ញុំអត់យល់ទេ គេនិយាយកាហ្សែបេអីហ្នឹង។ ពេលដែលយើងប្រជុំដែលថា
 មានកងឈ្នួបគេស្តាយកាំភ្លើងមកយាមយើងហ្នឹង ចេញ មកក្រៅខ្ញុំក៏សួរគេថា
 កាហ្សែបេអីហ្នឹងស្តី? បានគេពន្យល់ខ្ញុំពីរឿងកាហ្សែបេអីហ្នឹង ដូចសេអ៊ីអាអីចឹង តែ
 របស់រូស្ស៊ី ចាំ! ហើយខ្ញុំវាដូចថាស្តុតដែរ ដូចជាគេ និយាយរឿងសុទ្ធតែ
 ស៊ើបការណ៍អីចឹងចាំ! ហើយមិត្ត ទ្រី ម៉េងហួត ហ្នឹងពេល ដែលយួនចូល គាត់
 បកទៅនៅស្រុកបារាំងវិញហ្នឹង គឺគាត់ហ្នឹងត្រូវគេសម្លាប់ៗក្នុងឆ្នាំប្រហែល១៩៨០
 ជាងហ្នឹង សូមអរគុណ។ ដែលពេលរៀនសូត្រហើយហ្នឹង អ្នកដែលគេនៅ ទៅ
 ពីមុនយើងហ្នឹង ដែលគេបានរៀនសូត្រហើយហ្នឹង អ្នកណាដែល គេមានជំហរ
 ខ្ពស់ហ្នឹង ខ្ញុំឃើញថាគេបញ្ជូនអ្នកអស់ហ្នឹងចេញទៅធ្វើការនៅខាង ក្រៅកន្លែង
 សាលាតិចណូហ្នឹង។ ដូចនាងម្នាក់ហ្នឹងឈ្មោះនាង ប៉ុក យ៉ានីន ហ្នឹងចេញ ទៅធ្វើ
 ការនៅខាងក្រៅជាមួយពួកកម្មកររោងចក្រអីចឹង ដើម្បីកាប់ដី ឬក៏សែងដីអី ទៅ
 ហើយថ្ងៃក្រោយមក ខ្ញុំឃើញប្តីគាត់ហ្នឹងទៅដល់ ប្តីគាត់ហ្នឹងឈ្មោះ ក្រវ៉ាន់ ថែក
 ក្រវ៉ាន់ ចាំ! ហើយក្នុងបន្ទប់ខ្ញុំនៅហ្នឹងពេលមួយហ្នឹងក្រោយមកហ្នឹងស្រាប់តែ
 ថ្ងៃមួយហ្នឹង សួន គាត់យំដោងៗហ្នឹង ហើយគាត់ថា អូយ! ស្រុកយើងអីចឹង
 ហើយដល់តែពេលអីចឹង ពួកខ្ញុំទាំងបីនាក់ហ្នឹងថា ហ៊ីស! ម៉េចក៏ សួន ឯងអត់ដឹង

អីចឹង ក្រែងយើងដឹងស្រុកខ្មែរ ស្រុកយើងវាទៅអីចឹងទាំងអស់គ្នា យើងដឹងអីចឹង?
សួរ ថាខ្ញុំដឹង ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនដឹងថាអីចឹង ហើយដល់រួចទៅពួកយើងចេះខំលើក
ទឹកចិត្ត សួរ ហ្នឹងឱ្យខំពង្រឹងសតិអារម្មណ៍ហ្នឹងកុំឱ្យទន់ជ្រាយអីចឹង ខ្លាចមាន
គ្រោះ ថ្នាក់ដល់ខ្លួនចាំ! សូមអរគុណ ចាំ! អរគុណលោក ប៉ូច រាសី ចាំ!។

រាសី ៖ បាទ!សូមអរគុណអ្នកស្រី នៅ សារីម បាទ!។

សារីម ៖ គេមុននឹងបញ្ជូនយើងចេញទៅកន្លែងណាមួយហ្នឹង គេត្រូវបើកវគ្គសិក្សាឱ្យ
យើង រៀនសូត្រចាំ! ពេលដែលយើងដើរចូលទៅរៀននៅសាលាតិចណ្ណុរស្សីហ្នឹង
គេឱ្យ យើងដើរដូចព្រះសង្ឃនិមន្តបិណ្ឌបាតអីចឹងចាំ! ពេលហ្នឹង ខៀវ សំផន គាត់
មក បង្រៀន ខ្ញុំភ្ញាក់គាត់មកដល់ ចេញមកគាត់ស្លៀកពាក់ខោអាវខ្មៅ ហើយ
ខោហ្នឹង មិនមែនខោដែលយើងថាខោបារាំងទេ ខោខ្សែ ខ្សែយឺតដូចខោភីសម៉ា
យើងស្លៀក សម្រានអីចឹងហើយខោខ្មៅ អាវខ្មៅបង់កក្រមាដូចយើងឃើញ
កម្មាភិបាលខ្មែរ ក្រហមគេបង់កអីចឹងចាំ! ប៉ុន្តែយើងអត់ដែលធ្លាប់ឃើញ យើង
អត់ដែលធ្លាប់ឃើញ ខ្ញុំស្រឡាវាំងកាំង ខ្ញុំខ្ជប់មាត់ រួចទៅខ្ញុំចេះតែមើលគាត់ហ្នឹង
ហើយពាក់ស្បែកជើង កង់ឡាន ហ៊ីស! ខ្ញុំអត់យល់ចាំ! ហើយពេលដែលរៀនហ្នឹង
គាត់ប្រាស់ប្រាលមើលអីចឹង។ គាត់អង្គុយស្តាប់អីចឹងទៅ ហើយទៅគាត់ដើរចេញ
ទៅៗក្រៅ រួចទៅគាត់ឧស្សាហ៍ចេញចូលណាស់ចាំ! ខ្ញុំពេលហ្នឹងខ្ញុំដូចជាស្នើប
ណាស់ចាំ!។

រាសី ៖ ពីព្រោះអ្នកស្រីធ្លាប់ឃើញលោក ខៀវ សំផន ពីមុនស្លៀកពាក់ខោអាវធម្មតា
អីចឹង អី?

សារីម ៖ ចាំ! ខ្ញុំមិនដែលដូចថាឃើញគាត់ជារូបហ្នឹងច្បាស់លាស់អីទេ ប៉ុន្តែឃើញអ្នកធ្វើ
ការ នៅស្រុកខ្មែរយើងស្លៀកខោបារាំង ខោឡើអីចឹងទៅណាចាំ! ហើយពាក់អាវ
សាមី ពាក់អីទៅ ប៉ុន្តែយើងមិនដែលឃើញសម្លៀកពាក់ហ្នឹងចាំ!។

រាសី ៖ ប៉ុន្តែនៅពេលហ្នឹងអ្នកស្រីស្គាល់លោក ខៀវ សំផន ច្បាស់លាស់ដែរ?

សារីម ៖ ខ្ញុំមិនដែលបានស្គាល់លោក ខៀវ សំផន ផ្ទាល់អីទេ ប៉ុន្តែពេលពីដើមហ្នឹងយើង
 ដឹង ថាគាត់ធ្វើតំណាងរាស្ត្រនៅខាងស្ពានកោះធំ ហើយគាត់ហ្នឹងល្បីថាជា
 តំណាងរាស្ត្រ មិនទាន់មានប្រពន្ធ ស្អាតស្អំ រស់នៅជាមួយម្តាយអីចឹង ហើយយើង
 នៅភ្នំពេញនរណាក៏ ដឹងដែរថាគាត់ហ្នឹងត្រូវពួកគេវាយគាត់ប្រស្រាតខោនៅម្តុំជិត
 យុគន្ទធរនោះ ពេល សម័យសង្គមរាស្ត្រនិយមនោះ ហើយដល់ពេលគាត់បាត់ខ្លួន
 ទៅមានពាក្យចចាម អាវ៉ាមថា លោក ខៀវ សំផន ត្រូវពួកប៉ូលីស ឬពួក
 ស៊ើបការណ៍ហ្នឹងចាប់គាត់ហ្នឹងដាក់ ទៅក្នុងធុងអាស៊ីតអី។ នៅសម័យហ្នឹង មាន
 អ្នកខ្លះគេនិយាយកំប្លែងថា ពួកចិន ហ្នឹងហៅអ្នកធំនៅស្រុកខ្មែរហ្នឹង ពួកចិនចង់
 មកស្តាប់ហ្នឹងហៅ«អាណាចក្រ» យក លុយអីមកឱ្យហ្នឹង ហើយថាអាណាចក្រ ខៀវ
 សំផន ហ្នឹងថា ល្បីថាគាត់ហ្នឹងមិន ដែលយកសំណូកអីពីពួកចិនទេចាំ! អាហ្នឹងពី
 ដើមហ្នឹងខ្ញុំឮសូរអីចឹង។

រាសី ៖ ទើបជាលើកទីមួយជួបមុខគាត់ផ្ទាល់?

សារីម ៖ ចាំ! ដែលយើងឃើញមុខចាំ! ហើយគាត់ឈរនៅលើឆាកគេហ្នឹង ហើយខាង
 ក្រោមដែលពួកខ្ញុំអង្គុយសឹងពេញសាលហ្នឹង។ ពីដើមយើងថាអ្នកមុខមាត់ហ្នឹង
 មាន លោក ភួង គុន មានលោកតា ឈូក ម៉េងម៉ៅ អ្នកទំនាក់ទំនងខាងវប្បធម៌
 ជាAttaché culturel របស់រដ្ឋាភិបាលលន់ នល់។ លោកម្នាក់នោះឈ្មោះលោក
 ទេស សារ៉ាវុធ នៅខាងគ្រូបង្រៀនដែរចាំ! ហើយទៅខ្ញុំចេះគិតថា «ហ្នឹ! លោក
 ខៀវ សំផន មកបង្រៀនហ្នឹង ប្រហែលគាត់មកគូរសមជាមួយលោក ភួង គុន
 ហើយមើលទៅ ព្រោះលោក ភួង គុន ធ្វើ Director សាលានៅស្រុកខ្មែរដែរ
 ហើយគាត់ជាអ្នកមន្ត្រីនៅក្មេងដែរ ស្រករៗលោក ខៀវ សំផន»។ ប៉ុន្តែគេអត់មាន
 អី គូរសមជាមួយយើងទេចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! ហើយលោក ខៀវ សំផន មកបង្រៀនហ្នឹង បង្រៀនអំពីអ្វី?

សារីម ៖ ចាំ! គេបង្រៀនហ្នឹងគេបង្រៀនឱ្យយើងហ្នឹងយល់ពីបដិវត្តន៍ចាំហើយប្រាប់ថា
 បដិវត្តន៍ហ្នឹងវាធ្វើឡើងពីបាតដែរទេ ខំប្រឹងវាយតស៊ូជាមួយអាមេរិកាំង។ លោក

ខៀវ សំផន ហ្នឹង គាត់បញ្ជាក់ថា ជ័យជម្នះធំរបស់ទ័ពកម្មករកសិករហ្នឹងគឺបាន
 កងទ័ពបដិវត្តន៍ហ្នឹងបានវាយច្របាច់កខ្មាំង ដោយផ្តាច់ខ្សែរយៈហ្នឹងមិនឱ្យមានអី
 ចេញ ចូលបានមកដល់ភ្នំពេញហ្នឹងគឺច្របាច់កខ្មាំងនៅភ្នំពេញចាំ! ពេលហ្នឹង
 ហើយគាត់ថា ស្ថានការណ៍នៅភ្នំពេញហ្នឹងគឺផុយស្រួយដូចចំបើងត្រូវថ្ងៃនៅ
 ខែចៃត្រអីចឹង ឱ្យតែមានអី ប៉ះគឺនេះហើយ។ គេបង្រៀនថាឱ្យយើងទទួលស្គាល់
 ថា វណ្ណៈកម្មករកសិករថ្នាក់ក្រោម ហ្នឹងមានគុណលើបដិវត្តន៍ហ្នឹងណាស់ ហើយ
 និយាយអំពីវិវាទរបស់កសិករក្រសែក ក្រោមអ្នកដែលអត់មានដីធ្លីនោះ ព្រោះ
 គេបញ្ជូនកូនគេមួយហើយមួយទៀតមក បម្រើអង្គការបដិវត្តន៍ ហើយកសិករក្រ
 ថ្នាក់ក្រោមមានជំហរស្មោះស្ម័គ្រចំពោះ បដិវត្តន៍នេះណាស់ ហើយគេនិយាយ
 ពីរឿងថា ការខំតស៊ូរបស់គេហ្នឹងដើម្បីវាយខ្មាំងអាមេរិកាំងរហូតដល់ពេលយប់ខ្លះ
 អត់ហ៊ានដុតភ្លើងទេ គេមិនឱ្យមានផ្សែងហុយ ឡើងលើទេចាំ! គឺថាឃើញថា
 ការតស៊ូហ្នឹងស្ថិតស្ថាពរ ហើយលំបាកវេទនាខ្លាំង ណាស់ដែលយើងស្តាប់ទៅ
 នោះចាំ! លោក ខៀវ សំផន គាត់បញ្ជាក់ឱ្យយើងស្គាល់ អំពីសីលធម៌ខ្ពស់របស់
 កងទ័ពបដិវត្តន៍ថា មិនដែលហ៊ានប៉ះពាល់អ្វីដែលជារបស់ ប្រជាជនទេ សូម្បីតែ
 ម្ទេសមួយផ្លែ អំបិលមួយគ្រាប់ អំបោះមួយសសៃក៏សុំ ប្រជាជនដែរចាំ! ហើយទៅ
 លោក ខៀវ សំផន ថាយើងរាល់ថ្ងៃនេះយើងចាក់ ស្នុកនៅគល់ភ្នែក។ យើង
 មិនមែនចាក់ស្នុកនៅចុងភ្នែកទេចាំ! ហើយបដិវត្តន៍នេះ គឺយកបាន៤០ឆ្នាំមុន
 គម្រោងការចាំ! រួចទៅគាត់ថា លុយយើងមានហើយ យើង បោះពុម្ពហើយចង់
 ចាយអង្កាលក៏បានដែរចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! បានសេចក្តីថាគាត់ប្រៀបធៀបពីរឿងចុងភ្នែក ហើយនឹងដើមភ្នែកគឺថា
 ឥឡូវគឺអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែងបាន ទទួលបានជាក់ស្តែងមិនមែនយល់សប្តិដូចមុន
 ទេ?

សារីម ៖ ចាំ! មិនមែនពីដើមយើងនិយាយថា ចៅចាក់ស្កកនៅចុងភ្នែកនោះ គាត់ៗ យល់ស្តីថា គាត់មាន ទៅហើយគាត់មានឈ្នួលអី គាត់ជាក់ឈ្នួលគាត់ទៅ ក៏ធ្លាក់ពីលើចុងភ្នែកមកចាំ!។

រាសី ៖ បានន័យថាបដិវត្តន៍ខ្មែរក្រហមបានសម្រេចហើយ ធ្វើបានសម្រេចហើយ?

សារីម ៖ ចាំ! ដូចជាគេពិតប្រាកដមានគ្រឹះមាំ គឺថានៅដី នៅគល់ភ្នែកអត់ធ្លាក់ទៅណាទេចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! មានឫសចាក់ឫសចាក់វាស់បាទ!។

សារីម ៖ ហើយបណ្តាកសិករហ្នឹងខាងខ្មែរក្រហមគេចែកមានកសិករមាន កសិករកណ្តាល កសិករកណ្តាលថ្នាក់ក្រោម ហើយកសិករក្រ និងកសិករក្រថ្នាក់ក្រោម។ ចំពោះ អ្នកដែលរៀនសូត្រក៏អង្គការបដិវត្តន៍ហ្នឹងបែងចែកជាវណ្ណៈដែរចាំ! មានគេហៅ វណ្ណៈបញ្ញាជន វណ្ណៈសិស្សៗដែលរៀនបានច្រើនហ្នឹងគេឱ្យឈ្មោះដូចបញ្ញាជនអីចឹង ហើយចំពោះសិស្សដែលបានរៀនសូត្រតិចតួចហ្នឹង គេមានឈ្មោះគេថា អនុជន សិស្សនោះចាំ! ហើយគេបានពន្យល់យើងអំពីជំហររបស់ពួកបញ្ញាជន ហើយនឹង ពួកដែលរៀនសូត្រ បានរៀនសូត្រហ្នឹងមិនសូវជាមានជាជំហររឹងមាំប៉ុន្មានទេ ច្រើនទន់ជ្រាយ ហើយខ្លាចការនឿយហត់ចាំ! ហើយលោក ខៀវ សំផន បាន និយាយអំពីការដោះស្រាយរឿងប្រជាពលរដ្ឋយួននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា នៅពេល ជម្លៀសប្រជាជនចេញពីទីផ្សារ ពីទីក្រុងទៅនៅជនបទនោះថា ប្រជាជនយួនគាត់ និយាយថា គាត់មិនចេះធ្វើស្រែទេ គាត់ចេះតែលក់បាញ់ហាយ ហើយលោក ខៀវ សំផន ថា នេះប្រជាជននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាទាំងអស់ត្រូវតែធ្វើស្រែ បើអ្នកណា មិនចេះធ្វើស្រែគេរៀបចំ ជាពិសេសប្រជាជនយួនគេត្រូវរៀបចំបញ្ជូនទៅប្រទេស រៀតណាមវិញចាំ! ហើយ ដូច្នោះគឺថាគេបានធ្វើការរៀបចំបញ្ជូនប្រជាពលរដ្ឋយួន ទៅស្រុកយួនវិញ ហើយគេមានរៀបចំដាក់ស្បៀងអាហារ ហើយទៅគេបញ្ជូនតាម ទូកអីចឹងទៅ ហើយគាត់ថា នេះបញ្ហាហ្នឹងគឺគេដោះស្រាយរួចបានយ៉ាងងាយស្រួល ចាំ! ហើយគាត់សង្កត់លើថា

អង្គការបដិវត្តន៍ហ្នឹងខំប្រឹងធ្វើយ៉ាងម៉េចឱ្យប្រជាជន ហ្នឹងមានរបប១៥ថ្នាំក្នុង
មួយឆ្នាំ ហើយអាជ្ញាធរធ្វើផលស្រូវហ្នឹងគេឱ្យយើងខំប្រឹងធ្វើឱ្យបានបីគោនមួយ
ហិកតាចាំ! ហើយមានគម្រោងការធ្វើស្រូវហ្នឹងឱ្យបានច្រើន រដូវ ហើយគេមាន
ពាក្យស្លោករបស់គេហ្នឹងគឺ «យើងមានស្រូវ គឺយើងមានអ្វីៗ» ហើយគាត់សង្កត់ថា
មនុស្សនៅក្នុងសង្គមបដិវត្តន៍ហ្នឹងចេះដូចៗគ្នា ហើយខ្ញុំហួសចិត្ត ណាស់កន្លែង
គាត់ថាមនុស្សចេះដូចៗគ្នា។

រាសី ៖ តើលោក ខៀវ សំផន មកបង្រៀនអ្នកស្រី និងអ្នកដទៃទៀតដែលត្រឡប់មកពី
ប្រទេសបារាំងហ្នឹង តើមានរយៈពេលប៉ុន្មានថ្ងៃដែរ?

សារីម ៖ ចាំ! ការបង្រៀនហ្នឹងគឺមានបីថ្ងៃ ហើយលោក ខៀវ សំផន ហ្នឹងគាត់បង្រៀន
តែមួយថ្ងៃទេចាំ! គាត់ចប់ទៅហ្នឹង គាត់ជូនពរយើងថា សូមឱ្យអ្នកទាំងអស់ដែល
ត្រឡប់ចូលមកស្រុកវិញសូមឱ្យរកសុភមង្គលឱ្យឃើញនៅក្នុងរបបថ្មីហ្នឹង។

រាសី ៖ បាទ! ហើយបន្ទាប់ពីលោក ខៀវ សំផន មកបង្រៀនហើយអីចឹង តើយើងមាន
ឱកាសសួរគាត់ផ្សេងអីនៅក្រៅទេ?

សារីម ៖ ចាំ! អត់មានអ្នកណាហ៊ានសួរអីទេចាំ! គ្រាន់តែបង្រៀនចប់ភ្លាម ចេញហើយ ទៅ
មើលទៅឃើញដូចថាលក្ខណៈវាអត់មានការកក់ក្តៅរាក់ទាក់ចាំ! អត់ទេ សុទ្ធតែ
ស្តាប់ ទាំងអស់អត់មានអ្នកណាសួរអីទាំងអស់ គឺស្តាប់។

រាសី ៖ ហើយបន្ទាប់មកទៀត មានអ្នកណាទៀតដែលមកបង្រៀន?

សារីម ៖ ចាំ! មានម្នាក់ទៀតឈ្មោះឮគេហៅថា មិត្ត ភុំ ខ្ញុំអត់ស្គាល់ជាអ្នកណាទេ ប៉ុន្តែ
គាត់នៅក្មេងដែរ មិត្ត ភុំ ហើយគាត់មកបង្រៀនបន្តមកទៀតពីថ្ងៃ ហើយគាត់
បង្រៀនយើងអំពីរបៀបថាយើងម៉េចបានគេធ្វើសហករណ៍ កើតឆ្នាំ១៩៧៣ នៅ
ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាអីចឹង រួចទៅ ប៉ុន្តែមុននឹងបានឈានទៅដល់បង្កើតសហករណ៍
ហ្នឹង នៅតំបន់រំដោះហ្នឹងគេបានបង្កើតក្រុមបង្វែរដៃ ចាំ! ក្រុមបង្វែរដៃ បានន័យថា
ជួយយកដៃគ្នាដើម្បីជួយច្រូតកាត់ស្រូវ ឬបេះសណ្តែកអីចឹង ហើយនឹងគេបាន
ប្រមូលដីធ្លីពីអ្នកដែលមានដីច្រើន ហើយធ្វើដីខ្លួនឯងមិនអស់ហ្នឹងយកមកដាក់រួម

សម្រាប់សហគមន៍ប្រើប្រាស់ចាំ! ហើយដល់ឆ្នាំ៧៣ តាមខ្ញុំចាំ គឺគេបង្កើត
សហករណ៍ឡើង ហើយគេយករបស់មកដាក់រួម ហើយធ្វើស្រូវធ្វើស្រែអីហ្នឹង
រួមគ្នា ដល់ខ្មែរក្រហម យកជ័យជម្នះបានហ្នឹង ខាងមិត្ត ភ័ក្តិ ដែលគាត់មកបង្រៀន
ថា ឥឡូវនេះយើងគ្រប់គ្រងប្រទេសកម្ពុជាហើយ ផលដែលយើងត្រូវវាយសម្រុក
យកឱ្យបានសម្រាប់មក កសាងប្រទេសជាតិយើងហ្នឹង គឺយើងត្រូវធ្វើស្រូវឱ្យបាន
បីគោនក្នុងមួយហិកតា ចាំ! ហើយគេយកតាមគំរូរបស់កូរ៉េខាងជើងដែលល្បឿន
សេះហោះ គេហៅថា ឈើលីម៉ា នោះចាំ! ខ្មែរក្រហមក៏ខំធ្វើតាមគំរូបៀបហ្នឹង
យកមកធ្វើស្រូវហ្នឹងឱ្យ បានបីគោនក្នុងមួយហិកតាចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! អីចឹងអ្នកស្រីប៉ុន្មាននាក់ដែលស្នាក់នៅសាលាតិចណូជាមួយគ្នា?

សារីម ៖ ចាំ! ច្រើនៗរយនាក់ចាំ!

រាសី ៖ ច្រើនរយនាក់ហ្នឹង តើសុទ្ធតែមកពីបារាំង ឬប្រទេសផ្សេងៗទៀត?

សារីម ៖ ចាំ! ច្រើនរយនាក់ហ្នឹង ខ្លះមកទៅពីស្រុកបារាំង ប៉ុន្តែសុទ្ធតែទៅពីស្រុកបារាំងទាំង
អស់ ពីព្រោះដើម្បីចូលស្រុកចិន ត្រូវទៅស្រុកបារាំងសិន។ មានតែ Mission(ស្ថាន
បេសកកម្ម) គេនៅ ស្រុកបារាំងហ្នឹងទេរបស់ខ្មែរក្រហម ដើម្បីធ្វើប្តូរ ប៉ាស់ស្ត័រ
(លិខិតឆ្លងដែន)យើងទៅ ប៉ាស់ស្ត័រ ហ្នឹងនោះចាំ! អ្នកត្រឡប់ទៅវិញហ្នឹង
ភាគច្រើនៗតែជាសមាជិកពួកហ្នឹងចាំ! ហ្នឹងហ្នឹង គឺរណសិរ្សរបស់សម្តេច សីហនុ
ចូលឆ្លៀតរបស់ខ្មែរក្រហមដើម្បីវាយពួកលន់ នល់ នោះចាំ!។ ក្រៅពីហ្នឹងមាន
អ្នកដែលទៅក្រៅពីបីហ្សង់សុងដូចខ្ញុំហ្នឹង គឺសុទ្ធតែ យើងចង់ទៅជួបកូនចៅរបស់
យើង ប៉ុន្តែមានអ្នកខ្លះហ្នឹងមកស្រុកបារាំង ហើយ ប្រពន្ធត្រឡប់ទៅតាំងពីស្រុក
មិនទាន់ធ្លាក់ហ្នឹងទៅកើតកូន។ អ្នកអីចឹងក៏ត្រឡប់ទៅវិញ ដែរចាំ! អ្នកខ្លះ ហើយ
មានអ្នកខ្លះហ្នឹងគាត់មានសង្សារទាហានចាំ! ហើយមករៀន នៅស្រុកសៀមក៏
ត្រឡប់ទៅវិញដែរចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! ចំពោះអ្នកស្រីៗវិលត្រឡប់ទៅស្រុកខ្មែរវិញ គឺគោលបំណងទៅជួបកូន ហើយនឹងប្តី ប៉ុន្តែអ្នកដទៃទៀតដែលទៅជាមួយនោះ តើគេទៅគោលបំណងជួបជុំ គ្រួសារដែរឬក៏គេចង់ទៅជួយកសាងប្រទេស?

សារីម ៖ ចាំ! តាមខ្ញុំមើលសមាជិកពួកហ្នឹងរណសិរ្សរបស់សម្តេច សីហនុ ចូលជាមួយ ខ្មែរក្រហមហ្នឹង គឺគេទៅហ្នឹងគេហ៊ានយកកូនគេតូចៗទៅជាមួយ ហើយគេទៅ មុនប្តីគេទៀត គឺថាអាហ្នឹងគេសំដៅទៅរកមុខនាទីនៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហមហ្នឹងចាំ! អ្នកដែលទៅជាមួយខ្ញុំបីនាក់ស្រីៗហ្នឹងគឺសុទ្ធតែមានបំណងដូចគ្នា ចង់ទៅជួបប្តី ហើយនឹងកូន ចាំ! ហើយលោកម្នាក់ហ្នឹងប្រុសហ្នឹងក៏គាត់អីចឹង គាត់អត់នៅស្រុក បារាំង កើត។ គាត់ហ្នឹងឈឺទៅសម្រានពេទ្យទៀតណោះ។ ប៉ុន្តែដល់គាត់ហ្នឹង ដល់គាត់ទៅដល់ ខ្មែរក្រហមយកគាត់ទៅនៅកន្លែងផ្សេង ទៅនៅដីក្រហមទៅ រួចទៅគាត់លែងមក រហូតទៅបាត់គាត់រហូតទៅចាំ!។

រាសី ៖ បាត់មុខរហូតបាទ?

សារីម ៖ ចាំ! ក្នុងបណ្តាអ្នកទៅវិញហ្នឹងថាមានអ្នកខ្លះហ្នឹងជាលោកយាយ លោកតា ចាស់ៗដែលគាត់មកគេចពីចម្បាំងហ្នឹងមកនៅស្រុកបារាំង ហើយដែលមានកូន ចូល ជាសមាជិកហ្នឹងហ្នឹងក៏គាត់ត្រឡប់ទៅវិញដែរ ដូចជាលោកយាយ គឺម ម្តាយ លោក អ៊ុន សុកាន ហើយពីរនាក់ប្តីប្រពន្ធហ្នឹងជាឪពុកម្តាយរបស់លោក ទ្រី វ៉ាន់ ហ្នឹង។ លោក ទ្រី វ៉ាន់ ក៏គាត់ចូលជាសមាជិកហ្នឹងហ្នឹងចាំ! ហើយទៅមានអ្នកម្នាក់ ទៀតហ្នឹងជាគាត់មកពីស្រុកបារាំងពីរនាក់ប្តីប្រពន្ធ ប្តីគាត់ហ្នឹងធ្វើពេទ្យហ្នឹង ប៉ុន្តែ គាត់ត្រឡប់ទៅវិញតែម្នាក់ឯង ទៅរកកូនគាត់ និងឈ្មោះអ្នក ថាច ចាំ! គាត់ធ្វើ គ្រូបង្រៀន។ ចាំ! អ្នក ថាច ហ្នឹងប្តីគាត់ឈ្មោះលោក Doctor ហូ ស៊ុនរុង ប៉ុន្តែ គាត់ ហ្នឹងក៏មិនរស់ទេចាំ! ហើយនឹងម្តាយក្មេកលោក អៀង សារី គឺម្តាយអ្នកគ្រូ ជីវិត ព្រមទាំងបងស្រីអ្នកគ្រូ ជីវិត ហ្នឹងឈ្មោះអ្នកគ្រូ ខៀវ ធារិត ចាំ! ក៏គាត់ ត្រឡប់ពី ប្រទេសអាឡឺម៉ង់ទៅស្រុកខ្មែរវិញដែរ ហើយក្នុងអ្នកត្រឡប់ទៅវិញ ហ្នឹងក៏មាន មាននាយទាហានច្រើននាក់ដែរចាំ! ទាហានទាំងអស់ហ្នឹងច្រើនទៅពី ស្រុក

អាមេរិកចាំ! ហើយក្នុងបណ្តាអ្នកទៅវិញហ្នឹងមានម្នាក់ទៀតហ្នឹងគាត់ធ្លាប់រៀន
 ជាមួយខ្ញុំកាលពីនៅកាលសនពោត្តមហ្នឹងតាំងពីថ្នាក់ទី៦ដល់ថ្នាក់ទី៣ឈ្មោះអ្នក
 ហែម ម៉ាលី ចាំ! អ្នក ហែម ម៉ាលី ហ្នឹងប្តីគាត់ឈ្មោះ ប៊ុន បេងលី។ គាត់មកស្រុក
 បារាំងក៏ចូលហ្នឹងអីចឹងទៅ ហើយគាត់ភ្ញាក់ផ្អើលណាស់ដល់ទៅដល់ស្រុកខ្មែរ
 ស្រាប់តែពួសរុករកហៅឈ្មោះ ប៉ុល ពត អីចឹង ស្រាប់តែគាត់មកនិយាយជាមួយខ្ញុំ
 ថា យីម៉េចក៏មានឈ្មោះ ប៉ុល ពត អីចឹង? គាត់មិនដែលឮទេ។ ខ្ញុំថាកុំនិយាយ
 ជាមួយខ្ញុំឈ្មោះពួកអ្នកធ្វើបដិវត្តន៍នៅខាងអង្គការខ្មែរក្រហមអីចឹង ខ្ញុំអត់ដឹងអ្នក
 ណាទាំងអស់។ ខ្ញុំមកស្រុកនេះ ខ្ញុំគ្រាន់តែមកដើម្បីជួបកូនខ្ញុំតែបណ្តឹងទេពីរឿង
 អ្នកនយោបាយ គេធ្វើអីនៅពីលើហ្នឹង ចង់អ្នកណាគេឡើងគេចុះអី រឿងហ្នឹងរឿង
 របស់ គេ មិនមែនរឿងរបស់ខ្ញុំទេចាំ! ចាំ! ហើយពិសេសទៅទៀតហ្នឹងក្នុងអ្នកទៅ
 ហ្នឹង មានអ្នកម្នាក់ហ្នឹងគាត់ជាប្រពន្ធសមាជិកទូតរបស់ហ្នឹងហ្នឹងនៅប្រទេស
 រុស្ស៊ី។ គាត់ ត្រឡប់ទៅវិញជាមួយកូនបីនាក់ កូនប្រុសមួយឈ្មោះ មុនី កូនស្រី
 មួយឈ្មោះ វ័ត្ត ហើយកូនមួយទៀតហ្នឹងឈ្មោះ វិវត្តន៍ ហ្នឹង។ នាង វិវត្តន៍ ហ្នឹងតូច
 ជាងគេពេលគាត់ និយាយគាត់ហៅឈ្មោះគាត់ វិវត្តការ របៀបដូចពួករុស្ស៊ីអីចឹង
 ចាំ! ហើយមិនសូវ ចេះនិយាយខ្មែរទេ។ ដល់អ្នកហ្នឹងគាត់ទៅដល់ហ្នឹង គាត់មាន
 សាច់ញាតិគាត់ទៅដល់ មុនគាត់ហ្នឹងទៅពីស្រុកបារាំងទៅ ហើយថាគាត់ឈ្មោះ
 ជាមួយសាច់ញាតិគាត់ហ្នឹង។ ដូចក្មួយគាត់អីចឹង។ ហើយដល់ថ្ងៃក្រោយមក ពួ
 សូរគេយកគាត់ចេញពីកន្លែង សាលាតិចណូហ្នឹងទៅ នៅតែកូនបីនាក់ហ្នឹង
 ហើយពួសរុករកនិយាយថា គាត់ហ្នឹងបាន ហៅ ឃើញពួកខ្មែរក្រហមដែល
 ដឹកអីវ៉ាន់តាមឡានជញ្ជូនចុះជញ្ជូនឡើងនៅតាម ផ្លូវមុខសាលាតិចណូហ្នឹង គាត់
 ថាពួកហ្នឹងពួកចោរហារយតើ។ ពួសរុករកនិយាយថា គាត់ថាអីចឹង។ ហើយ
 ក្រោយមក បានពួកខ្ញុំមកនៅបឹងត្របែកហ្នឹង ស្រាប់តែ ឃើញប្រុសម្នាក់ហ្នឹង
 ឡើងសស្តុសត្រឡប់ចូលទៅវិញ ពួគេនិយាយថា អូ! អ្នក លោកហ្នឹងឱវបស់ មុនី
 វ័ត្ត ហើយនឹង វិវត្តន៍ ហ្នឹងឯង ហើយលោកហ្នឹងទៅដល់ គាត់សួរកូនគាត់ថា
 ឯណាម៉ែពួកឯង? ហើយពួកកូនហ្នឹងអត់ដឹង អង្គការយកចេញ ទៅណាបាត់

ហើយក្រោយមកឪពុកហ្នឹងក៏មិនបាននៅបឹងត្របែកហ្នឹងតទៅទៀត សល់តែកូន
បីនាក់ហ្នឹងនៅជាមួយពួកយើងខ្ញុំហ្នឹងរហូតដល់ពេលយួនចូលហ្នឹងចាំ! ហើយរត់
មកជាមួយពួកខ្ញុំ។ ពិសេសទៅទៀតពួកដែលស៊ីឈ្នួលធ្វើការបម្រើ ពួកអស់
លោកទូត ឬក៏បម្រើអ្នកណាផ្សេងដែលគេយកឈ្នួលគេមកស្រុកបារាំងហ្នឹង
ហើយតាមខ្ញុំមើលទៅ ពួកទាំងអស់ហ្នឹង អ្នកឈ្នួល អត់សូវមានអ្នកណានៅ
រស់ទេ ចាំ! នៅសល់តែយាយ យ៉ែម មួយទេទីបំផុតដែលនៅរត់ពីយួន ពេលយួន
ចូលចាំ! សូមអរគុណលោក ប៉ូច រាសី ដែលបានលើកសំណួរទាំងអស់នេះចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! សូមអរគុណអ្នកស្រី នៅ សារីម បាទ!។ បាទ! អ្នកស្រីៗមាន ប្រសាសន៍ថា
នៅពេលដែលអ្នកស្រីស្នាក់នៅសាលាបច្ចេកទេសមិត្តភាពខ្មែរ សូវៀតហ្នឹងគេ
តម្រូវឱ្យធ្វើជីវទស្សន៍បដិវត្តន៍ សូមអ្នកស្រីបកស្រាយមើល តើអ្វីទៅដែលហៅថា
ជីវទស្សន៍បដិវត្តន៍ នោះបាទ?

សារីម ៖ ចាំ! ជីវទស្សន៍បដិវត្តន៍ហ្នឹងគឺក្រោយពីយើងបានទៅរៀនជាមួយលោក ខៀវ
សំផន ហើយនឹងលោកម្នាក់ទៀតដែលគេហៅថា មិត្ត ភុំ អស់ពេលបីថ្ងៃមកហ្នឹង
ក្រុមដែលទៅរៀនជាមួយខ្ញុំហ្នឹង ខាងស្រីៗគេប្រមូលផ្តុំគ្នាមុំទៅ ហើយឱ្យ
ទាំងអស់ គ្មានសរសេរប្រវត្តិរូបរៀងៗខ្លួនយ៉ាងលម្អិត ហើយយកទៅអានឱ្យ
ក្រុមប្រជុំ ក្រុម របស់ខ្លួនហ្នឹងស្តាប់ចាំ! ហើយយើងអានចប់ហើយទៅ ទាំងអស់គ្នា
ដែលបានទៅ រៀនសូត្រជាមួយយើង ហើយនៅក្នុងក្រុមជាមួយយើងធ្វើ
ជីវទស្សន៍បដិវត្តន៍ហ្នឹង គេលើកសំណួរសួរមកយើងចាំ! ហើយដើម្បីឱ្យគេស្គាល់
យើងឱ្យច្បាស់ថាយើងជា អ្នកណា ហើយមានជំហរយ៉ាងម៉េចនៅក្នុងសង្គមថ្មី
ហ្នឹងចាំ!

រាសី ៖ បាទ! តើគេឱ្យសួរហ្នឹង គេមានឱ្យពេលវេលាអ្នកស្រី និងអ្នកឯទៀតទាំងអស់គ្នា
ហ្នឹង ប៉ុន្មានម៉ោង ឬប៉ុន្មានថ្ងៃដែរឬទេ! សរសេរហ្នឹងបាទ!?

សារីម ៖ ចាំ! យើងសរសេរហើយបានដល់គេណាត់ថ្ងៃថា ថ្ងៃណាទៅធ្វើហ្នឹង គឺយើងធ្វើជុំ
គ្នា ហើយគេសួរសំណួរយើងអាន ហើយគេសួរសំណួរយើងហ្នឹងគឺមួយថ្ងៃពេញ។

រាសី ៖ បាទ! ហើយគេៗទុកពេលឱ្យយើងសរសេរប៉ុន្មានថ្ងៃដែរ?

សារីម ៖ មិនយូរទេចាំ! ប្រហែលជាពីរថ្ងៃអីហ្នឹងចាំ!

រាសី ៖ បាទ! ហើយគេឱ្យយើងសរសេរដែ ឬក៏ដាក់ទីឡូយ៉ាងម៉េច?

សារីម ៖ ចាំ! អត់មានដាក់ទីឡូអីទេ យើងសរសេរដែហ្នឹងទៅ ហើយយកទៅអានឱ្យ
គេស្តាប់ ចាំ!

រាសី ៖ បាទ! ហើយចុះកាលពេលដែលអ្នកស្រីស្ថិតនៅប្រទេសបារាំង ហើយរៀប
ចូលមក ស្រុកខ្មែរវិញហ្នឹង តើគេមានឱ្យសរសេរខ្លះហើយឬនៅបាទ!?

សារីម ៖ ចាំ! អាហ្នឹងគេឱ្យយើងសរសេររួចហើយចាំ! យើងជាអ្នកណា អីអ្នកណា។

រាសី ៖ ប៉ុន្តែមិនពិស្តារ។

សារីម ៖ ចាំ! មិនល្អិតចាំ! ដូចថាលម្អិតហ្នឹងតាំងពីយើងនៅពីក្មេងក្តីហ្នឹងមានអ្នកទាក់ទង
អីខ្លះ ធ្វើអីខ្លះ រៀនសូត្រនៅឯណាខ្លះ អីគ្រប់សព្វទាំងអស់ចាំ! ម៉េចហៅថាលម្អិត
ចាំ!

រាសី ៖ បាទ! ហើយដល់ពេលគេប្រជុំគ្នាអីចឹងយើងអានចឹងទៅ ហើយអ្នកដែលទៅ
ជាមួយ គ្នាហ្នឹង អ្នកដែលទៅពីប្រទេសបារាំងដូចគ្នាហ្នឹងគេសួរយើងដែរ គេ
អាចសួរយើង ដែរឬទេ!។

សារីម ៖ ចាំ! ទាំងអស់គ្នាហ្នឹងអ្នកធ្វើជាមួយគ្នាហ្នឹង បានន័យថា ក្នុងហ្នឹងគ្នាជាង១០នាក់
ហ្នឹង ម្នាក់ៗអានប្រវត្តិរូបរៀងខ្លួន ហើយទៅគេក៏សួរយើងទាំងអស់គ្នា។ គេសួរ
វេនខ្ញុំ អាន។ ខ្ញុំអានចប់ គេសួរខ្ញុំ។

រាសី ៖ បាទ! ហើយអ្នកស្រីមានអារម្មណ៍ភិតភ័យក្នុងខ្លួនទេ នៅពេលដែលអាន?

សារីម ៖ ចាំ! ខ្ញុំសម្រេចថាទៅស្រុកខ្មែរហ្នឹងដូចថាយើងកាន់កូនខ្មោចអីចឹង គឺថាអត់មាន
ខ្លាចងាប់ខ្លាចអីទេចាំ! ពីព្រោះថាដូចថាស្លឹកដោយ យើងនិយាយត្រង់ទាំងអស់ពី
អ្វី ដែលយើងមាន យើងធ្វើ គឺយើងអានប្រវត្តិរូបយើងហើយ គេសួរយើងមក។

រាសី ៖ បាទ! ហើយខាងខ្មែរក្រហមហ្នឹងគេសួរអ្នកស្រីផ្ទាល់ហ្នឹង សួរសំណួរអីខ្លះដែរ?

សារីម ៖ ចាំ! ក្នុងហ្នឹងគឺថាអ្នកទៅរៀន អ្នកដែលទៅជិះកប៉ាល់ហោះជើងជាមួយយើង
ហ្នឹង គេសួរខ្ញុំតាមខ្ញុំមើលគេដូចសម្រុកសំណួរមកលើខ្ញុំច្រើន ខ្ញុំចាំសំណួរទី១
អ្នក អេត ដែលម៉ែ អាវ៉ា ហ្នឹងគាត់ធ្វើគិលានុប្បដ្ឋាយិការ ហើយពេលហ្នឹងគាត់សួរ
ខ្ញុំថា អ្នកឯងទៅដល់ស្រុកបារាំងហើយ ម៉េចបានអត់ចូលហ្នឹង? ខ្ញុំថា ហ៊ីស! ឱ្យខ្ញុំ
ចូលហ្នឹងម៉េចកើត បើខ្ញុំអត់ចូលចិត្តរបបឡើងកាន់អំណាចតពូជ។ ចាំ! ហើយខ្ញុំ
ឆ្លើយថា ខ្ញុំមកស្រុកបារាំង ខ្ញុំមិនមែនមានលុយជិះកប៉ាល់ហោះមកធ្វើ
នយោបាយ នៅស្រុកបារាំងទេ ខ្ញុំមកស្រុកបារាំងហ្នឹងគឺខ្ញុំបានបូកបារាំងឱ្យខ្ញុំ
ហើយខ្ញុំមកខ្ញុំបាន លុយបូកហ្នឹង ហើយខ្ញុំផ្ញើលុយទៅស្រុកខ្មែរទៀត ពីព្រោះ
យើងនៅស្រុកខ្មែរយើង ក្រវេទនាដោយសារចម្បាំងហ្នឹង យើងខ្វះខាតប្រាក់
កាក់ចាយ។ ខ្ញុំបើចេះធ្វើនយោបាយហ្នឹងខ្ញុំមិនបាច់មកដល់ស្រុកបារាំងទេ ខ្ញុំ
ជិះរ៉ឺម៉ក ម៉ូតូទៅចូលក្នុងតំបន់រំដោះ ហើយ។

រាសី ៖ ហ្នឹងៗហ្នឹងជាអក្សរកាត់បានន័យថាយ៉ាងម៉េចបាទ!?

សារីម ៖ ចាំ! រណសិរ្សបរមជាតិរំដោះជាតិខ្មែរនោះចាំ! របស់សម្តេច សីហនុ បង្កើតចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! កាលហ្នឹងក្នុងហ្នឹងហ្នឹងមានប៉ុន្មានគណបក្សអ្នកស្រីចាំទេ?

សារីម ៖ តាមមើលហ្នឹងហ្នឹងគឺមានខ្មែរក្រហម និងសម្តេច សីហនុ វាយជាមួយពួកលន់
នល់ ចាំ!។

រាសី ៖ បាទៗ! ហើយនឹងៗអ្នកនៅក្រោយការសួរសំណួរទាំងអស់ហើយហ្នឹង គេធ្វើម៉េច
ទៀតបាទ?

សារីម ៖ ចាំ! ហើយខ្ញុំចង់បញ្ចប់សំណួរខ្ញុំមិញ ហើយទៅគេសួរខ្ញុំថា រឿងអីបានអ្នកឯង
មិនទៅតំបន់រំដោះទៅបើជិះរ៉ឺម៉កតែ១២រៀលហ្នឹង? រឿងអីខ្ញុំទៅតំបន់រំដោះ
ពីព្រោះអ្នករត់មកពីតំបន់រំដោះហ្នឹង គេថាសុទ្ធតែយួនយៀកកុង។ អ្នក អេត ហ្នឹង
ប្រាប់ខ្ញុំថា នែ! កុំឱ្យហោយួនយៀកកុង ឱ្យហោមិត្តរៀតណាម។ ខ្ញុំថា បើគេយួន

យៀកកុង គេនៅតែយូនយៀកកុងអីចឹងចាំ! ហើយអ្នកម្នាក់ទៀតហ្នឹងឈ្មោះ អ្នក
 ឆាយ ហាន់តេក ចាំ! អ្នក ឆាយ ហាន់តេក ហ្នឹងជាប្អូនរបស់ ដុកទ័រ ហ្វាម៉ាស៊ី
 ឆាយ ហាន់តេក ហ្នឹង ហើយគាត់ហ្នឹងទៅស្រុកខ្មែរវិញហ្នឹងជាមួយប្តី ហើយនឹង
 កូន គាត់ទាំងអស់ ប្តីគាត់ហ្នឹងធ្វើ ដុកទ័រ ពេទ្យចាំ! គាត់សួរខ្ញុំថា អ្នកឯងស្បែក
 លឿង ច្រមុះទាលអីចឹងធ្វើគ្រូបារាំងហ្នឹងបានប្រយោជន៍អី? ខ្ញុំថា ខ្ញុំធ្វើគ្រូបារាំង
 មកពីខ្ញុំ ចូលចិត្តធ្វើគ្រូបារាំង ហើយខ្ញុំយល់ថាជារបរ ម្ល៉ោះហើយក៏ធ្វើគ្រូបារាំង
 ស្រួលជាង ធ្វើគ្រូខ្មែរ ព្រោះវាបង្រៀនទៅមានការទើស ដូចថាយើងធ្វើការទិភៀន
 វិះគន់សង្គម អីចឹងទៅ វាមានការទើសទៅលើអ្នកដទៃហ្នឹង ម្ល៉ោះហើយយើងធ្វើតែ
 គ្រូបារាំងទៅ បង្រៀនតែអ៊ីអ៊ុយៗទៅ វាស្រួលចាំ! វាមិនមានរឿង ហើយក៏ជាការ
 មួយជួយ ស្រុកដែរ ពីព្រោះថាគេត្រូវការគ្រូបារាំង ហើយខ្ញុំខ្មែរបង្រៀនបារាំងហ្នឹង
 គឺជួយ ក្នុងថវិកាមិនបាច់ចេញលុយច្រើនជួលគ្រូបារាំងមកច្រើនពេកចាំ! ហើយ
 ឈ្មោះ អ្នក យ៉ែន យុសៀវ នោះគាត់ជាដុកទ័រអង់ហ្វាម៉ាស៊ី។ គាត់ដុកទ័រ ខាងផ្សំ
 ថ្នាំពេទ្យ ចាំ! គាត់សួរខ្ញុំថា អ្នកឯងខ្មាស់គេទេនៅស្រុកបារាំងយើងខ្មាស់គេណាស់
 ដែល កាសែតគេថតខ្មោចយូនធ្លាក់ទឹកអណ្តែត ហើយពួកលន់ នល់ ពួកទាហាន
 បាញ់ យូននៅក្នុងកប៉ាល់នៅជ្រោយចង្វារនោះ អ្នកឯងគិតយ៉ាងម៉េចដែរ? ខ្ញុំថា
 ហ៊ីស! ខ្ញុំមិនមែនជាអ្នកនៅក្នុងជួរអ្នកដឹកនាំសម្រេចកិច្ចការអី ដូច្នោះខ្ញុំមិនអាចធ្វើ
 អ្វីបាន ទេ ប៉ុន្តែជាមនុស្ស ខ្ញុំគិតថា បើយើងសម្លាប់គេគ្រាន់តែសម្លាប់ អាហ្នឹងជា
 អំពើអសីលធម៌ប៉ុន្តែនៅក្នុងពេលហ្នឹង ខ្ញុំសួរគេនិយាយថា គេចាប់យូនចាប់
 កប៉ាល់ហ្នឹង មានក្មេងយូនម្នាក់ហ្នឹងគាត់ឈឺបត់ជើង ហើយគាត់ទៅសុំគេទៅរក
 កន្លែងបត់ជើង ងើបឡើងពេលយប់ ប៉ុន្តែមានអ្នកខ្លះពេលហ្នឹងធ្វើឱ្យមាន
 ចលាចលឡើង ហើយដល់ អីចឹងទៅអ្នកទាហានៗគាត់ភ័យក៏មានការបាញ់អីចឹង
 ទៅ ហើយក៏ខ្មោចធ្លាក់ទឹកអីចឹង ទៅ។ ហើយអ្នកម្នាក់ទៀតហ្នឹងឈ្មោះអ្នក
 ដារ៉ាមុនី ដូង ដារ៉ាមុនី គាត់ហ្នឹង គាត់សួរខ្ញុំថា រឿងអីបាននាមត្រកូលខ្ញុំហ្នឹង
 ខុសពីបងប្អូនឯងទៀតៗ។ តើឪពុកខ្ញុំមាន ប្រពន្ធចុងប៉ុន្មាន? រួចទៅខ្ញុំថា ខ្ញុំ
 ឪពុកខ្ញុំអត់មានប្រពន្ធចុងអីទេ ឈ្មោះខ្ញុំគាត់ដាក់ យកឈ្មោះគាត់ជានាមត្រកូល

ហើយចំពោះបងប្អូនខ្ញុំទៀតហ្នឹង គាត់យកឈ្មោះ ជីតាខ្ញុំជានាមត្រកូល ចាំ!
 អីចឹងបានឈ្មោះខុសគ្នា។ ហើយទៅគេសួរខ្ញុំទៀតថា ចុះបើអ្នកឯងមកស្រុកខ្មែរ
 ហ្នឹងសម្រាប់តែចង់មកជួបកូន ហើយចុះបើកូនអ្នកឯង ស្លាប់អស់ទៅ តើអ្នកឯង
 គិតយ៉ាងម៉េចដែរ? ខ្ញុំថា យី! បើកូនខ្ញុំស្លាប់អស់ គឺថា ខ្ញុំត្រូវស្រឡាញ់អីដែលខ្ពស់
 នៅក្នុងជីវិត ហើយអ្នក ដារ៉ា ដូងដារ៉ាមុនីហ្នឹង គាត់ថា ហ៊ីស! ខ្ញុំមានប្រវត្តិបុណ្យ
 ដូច្នោះសុំឱ្យមិត្តឯងហ្នឹងខំកសាងខ្លួនឡើង ដើម្បីរកសុភមង្គលឱ្យឃើញនៅក្នុង
 សង្គមថ្មីហ្នឹងចាំ! ហើយដល់ពេលយើងចេញមកពីអង្គប្រជុំ ហ្នឹងមានអ្នកម្នាក់នោះ
 គាត់និយាយថា រឿងយៀកកុងនោះ គាត់និយាយ ថាម្តាយគាត់នៅតាកែវ ហើយ
 ថា ពួកយៀកកុងហ្នឹងពេលខ្លះហ្នឹងគេមកក្រោមផ្ទះ គាត់ហ្នឹង គេមកបោសអាចម៍
 គេសម្អាតក្រោមផ្ទះឱ្យគាត់។ រួចទៅខ្ញុំក៏សួរគាត់ថា ម៉ែអ្នកឯងមានឆ្ងល់ទេ ហេតុអ្វី
 បានយៀកកុងគេស៊ីបាយគេ គេមកធ្វើការ បម្រើយើងទទេ? អីចឹង? មានគិតទេ
 ថាតើគេចង់បានអីទេចាំ? សុំអរគុណលោក ប៉ូច រាសី ចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! សុំអរគុណអ្នកស្រី នៅ សារីម បាទ!។

រាសី ៖ នៅក្រោយថ្ងៃដែលធ្វើជីវទស្សន៍បដិវត្តន៍រួចមកមានហេតុការណ៍អ្វីកើតឡើងបន្ត
 មកទៀតបាទ!?

សារីម ៖ ចាំ! ដល់យើងធ្វើហើយអីចឹង គេចាត់យើងជាក្រុម ជាពួកតាមរបៀបកុម្មុយនីស្ត
 ចាំ! គេចាត់យើងជាមានពួក ហើយទៅ៣-៤ពួកបង្កើតជាក្រុមមួយ ហើយ ពួកខ្ញុំក៏
 នៅក្នុងពួកមួយហ្នឹងដែលមានខ្ញុំទាំងបីនាក់ដែលទៅពីស្រុកបារាំងទៅដូចគ្នា
 ហ្នឹង។ មានខ្ញុំ ហើយស្រីពីរនាក់ទៀតហ្នឹង ហើយនឹងមេពួករបស់ខ្ញុំគឺនាងម្នាក់
 ៗហ្នឹង ឈ្មោះអ្នកស្រី ម៉ូណា។ គាត់អ្នក ប៉ុក ម៉ូណា អ្នកហ្នឹងគាត់ធ្វើគ្រូបង្រៀន
 ដូចខ្ញុំដែរ ហើយគាត់មកស្រុកបារាំង ហើយគាត់ចូលហ្នឹង ហើយប្តីគាត់ហ្នឹង
 ជាអ្នកមានឋានៈ ធំដុំនៅក្នុងហ្នឹងហ្នឹងចាំ! ហើយថ្ងៃមួយហ្នឹងយើងបានតែមួយ
 ថ្ងៃទៅ គេរំលាយពួកខ្ញុំហ្នឹងចោលទៅ។ គេលើកជំហរសន្សំសំចៃមក។ សួន ហ្នឹង

ម្នាក់ៗទៅពីបីហ្សង់សុង ដូចគ្នា គាត់ថាថ្ងៃហ្នឹងគាត់មិនទាន់បានបំផ្លាញអីទេចាំ!
ហើយសន្សំសំចៃអីក៏មិនចេះដែរ។ ឃើញថាចង្កុលមកខ្ញុំហ្នឹង ថាឃើញខ្ញុំប៉ុនសន្សំ
សំចៃឃើញអីក៏រើសទុកដែរ ប៉ុន្តែគេថ្ងៃនេះមិនទាន់បានបំផ្លាញអីទេ រួចគ្រាន់តែ
ប៉ុណ្ណឹង ស្នែកឡើងពួកខ្ញុំហ្នឹងរលាយ។ គេលែងឱ្យនៅជាមួយគ្នា។

រាសី ៖ តើគោលបំណងនៃការបែងចែកជាក្រុមហ្នឹង តើអ្នកស្រីដឹងថាដើម្បីអ្វីដែរទេ?

សារីម ៖ ចាំ! តាមមើលគេថា គេឱ្យយើងហាត់ពិនិត្យខ្លួនយើងតាមរបៀបកុម្មុយនីស្តនោះ
គេធ្វើទិគៀន ស្វ័យទិគៀន ពេលធ្វើការហើយហ្នឹង ល្ងាចត្រូវប្រជុំទាំងអស់គ្នាហ្នឹង
គេឱ្យយើងលើកនាំចេញមកស្តីដែលយើងឃើញខុសឆ្គង ស្តីដែលយើងមិនបាន
បំពេញទៅតាមជំហររបបដឹកនាំរបស់គេ។ យើងនឹកកូនចៅយើងយ៉ាងម៉េច យើង
សុគតស្នាញយ៉ាងម៉េចអី។

រាសី ៖ ហើយការប្រជុំទិគៀន ស្វ័យទិគៀនគ្នាហ្នឹង គេធ្វើឡើងញឹកញាប់ដែរទេ?

សារីម ៖ ចាំ! រាល់តែល្ងាច។

រាសី ៖ ហូ! ពេលល្ងាចរាល់បញ្ចប់ការងារហើយហ្នឹង?

សារីម ៖ ចាំ!។

រាសី ៖ ហើយការងារដែលគេឱ្យទៅធ្វើហ្នឹងធ្ងន់ធ្ងរទេពេលហ្នឹង?

សារីម ៖ ចាំ! ការងារយើងគឺថាយើងចែកជាពួកអីចឹងទៅ ពេលខ្លះគេចាត់ឱ្យពួកយើងហ្នឹង
ដាំបាយ យើងជាអ្នកដាំបាយអីចឹងទៅ ហើយដាំបាយហ្នឹងដាំបាយខ្លះភ្នោត ម្ល៉ោះ
ហើយយើងហ្នឹងមិនដែលធ្លាប់ដាំបាយខ្លះភ្នោតឯណា ប៉ុន្តែចេះតែប្រឹង ចេះតែ
ទៅរួចដែរចាំ! ហើយមិនហ៊ានដាំអីឱ្យខូចបាយគេទេ ខ្លាចខ្លាច ខ្លាចមានរឿង
ទៀត។ វីវគេថាខ្មាំង គេថាអី។

រាសី ៖ ពេលហ្នឹងឆ្នាំ៧៦ហី?

សារីម ៖ ចាំ! ឆ្នាំ៧៦ ពេលដល់ខែ១។

រាសី ៖ ពេលហ្នឹងមិនទាន់មានបាយរួមទេ ប៉ុន្តែម៉េចបានដាំបាយ...?

សារីម ៖ ចាំ! យើងនៅហ្នឹងគឺថាយើងសមូហភាពមុនពួកអ្នកជនបទហើយណាពីព្រោះ យើងទៅជា យើងមានឆ្នាំងបាយយើងអីណា។ យើងទៅពីស្រុកបារាំងទៅ គេដាក់ យើងក្នុងជំរំពួកអ្នកដែលទៅពីស្រុកបារាំងដូចគ្នា ហើយជាសមូហភាព ចាំ!។

រាសី ៖ អីចឹងអ្នកស្រីដាំហ្នឹង និយាយពីរឿងដាំបាយហ្នឹង ដាំបាយឱ្យទាំងអស់គ្នាប៉ុន្មាន នាក់?

សារីម ៖ ដាំបាយក្នុងគ្នាហ្នឹង។

រាសី ៖ ចំនួនច្រើនណាស់ បាទ?

សារីម ៖ ចាសៗ!

រាសី ៖ ហើយពេលហ្នឹងគេឱ្យញ៉ាំឆ្កែតគ្រប់គ្រាន់ទេ?

សារីម ៖ ពេលហ្នឹងគឺថា ខ្ញុំតែងតែខ្ញុំនិយាយថាមុនដំបូងយើងមានបាយ ហើយគេឱ្យយើង លាយជាមួយអង្ករចេកៗហ្នឹងគេយកចេកទៅស្ងោរ ហើយគេយកមកហាន់ ហើយ គេហាល រួចទៅគេប្រើសម្រាប់ពេលគេធ្វើសង្គ្រាមនោះចាំ! ហើយនៅសល់គេ យកមកឱ្យពួកយើងហ្នឹងប្រើចាំ!

រាសី ៖ ហើយពេលហ្នឹងអ្នកស្រីចុះធ្វើស្រែឬនៅពេលហ្នឹង គេឱ្យចុះទៅឥឡូវ?

សារីម ៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងគេបង្ហាត់យើងឱ្យរៀនធ្វើថ្នាលសម្រាប់ដាំបន្លែចាំ! ហើយទៅ កាប់ដី ហើយគេឱ្យយើងរៀនវែកទឹកទៀតចាំ! យើងពីព្រោះពីដើមយើងចេះតែ ទូលទឹក ណា អ្នកខ្លះចេះវែក ប៉ុន្តែដូចខ្ញុំអីមិនចេះវែកទឹកទេចាំ! ដល់វែកទៅ អា ដងវែក ហ្នឹងវាចេះតែមកនៅលើកញ្ជឹងក វាមិននៅលើស្មា ចាំ!។

រាសី ៖ ហើយមានការលំបាក ហើយគេពេលយើងៗរៀន គេបង្រៀនយើងហ្នឹង?

សារីម ៖ ចាំ! គេឱ្យយើងធ្វើដីលេខមួយទៀត ចាំ!។

រាសី ៖ ហើយពេលគេបង្រៀនឱ្យធ្វើកិច្ចការទាំងអស់ហ្នឹង តើគេមានស្រែកគំហកឱ្យយើង ឬ ក៏គេនិយាយស្រួលជាមួយយើង?

សារីម ៖ ចាំ! មិនជា គេមិននេះអីទេ ពីព្រោះអ្នកទៅពីហ្នឹងដូចតែគ្នា អ្នកទៅពីស្រុកបារាំងទៅហ្នឹង អ្នកខ្លះមិនទាំងចេះធ្វើអីផង។ អ្នកមកពីស្រុកបារាំងនោះ កូនគេអ្នកមានអី អ្នកខ្លះអត់ចេះអីទាំងអស់ហ្នឹង។

រាសី ៖ ប៉ុន្តែអ្នកដែលបង្រៀនហ្នឹងគឺខ្មែរក្រហមបង្រៀនដូចជា រឿងធ្វើស្រែ ធ្វើសំណាបអីចឹងណា?

សារីម ៖ ចាំ! ស្នងអី គេធ្វើថ្នាលមួយអីចឹងទៅ កន្លែងហ្នឹងមានទឹក គេវែកកំប្លោក វែកអីចេញទៅ គេឱ្យយើងរៀនស្នង។ គេមិនជាធ្វើបាប ស្រែកអីឱ្យយើងទេ។ គេស្នងឱ្យយើងមើលទៅ គេប្រាប់របៀបយើងកាន់យ៉ាងម៉េចៗ បោះដំហានយ៉ាងម៉េចៗ ខ្ញុំថាវាមិនពិបាកទេ អា រឿងរៀនយើងមើលឃើញ។

រាសី ៖ ហើយពេលគេឯងនៅកន្លែងដដែល?

សារីម ៖ ចាំ! ពេលសម្រាននៅកន្លែងដដែល នៅបន្ទប់យើងហ្នឹងចាំ!។

រាសី ៖ ហើយនៅក្នុងពេលហ្នឹងតើមានអ្នកណាហ៊ានសួរថា តើពេលណាបានយើងអាចទៅជួប គ្រួសារយើងបានទេ?

សារីម ៖ ពេលហ្នឹង ខ្ញុំមិនបានសួរទេ ប៉ុន្តែមានអ្នកខ្លះគេចេះដើរស៊ើបទៅណោះទៅណោះ អីទៅ ហើយគេមកនិយាយប្រាប់ខ្ញុំថា ហ្នឹ! នៃពួកខាងមិត្តខ្មែរក្រហមដែលផ្លាស់ពីជនបទ មកហ្នឹងគាត់ថា ហ្នឹ! អ្នកខ្លះបដិវត្តន៍ចិនហ្នឹង អ្នកខ្លះគេមិនទាន់រកបងប្អូនគេឃើញផង ហើយអ្នកហ្នឹងគាត់មកនិយាយប្រាប់ខ្ញុំអីចឹងថា ឮសួរគេនិយាយអីចឹង។ ខ្ញុំថាអ្នកណា រកបងប្អូនមិនឃើញ មានតែបងប្អូនវាដាប់ហើយ ឥឡូវហ្នឹងមកដល់ឆ្នាំ៧៥-៧៦ ហើយរកមិនឃើញមានតែស្លាប់។

រាសី ៖ ហើយបាននៅពេលហ្នឹង តើអ្នកស្រីមានការអន្ទះអន្ទែងក្នុងខ្លួនទេដែលរង់ចាំហ្នឹងពីព្រោះ អ្នកស្រីគោលបំណងដែលត្រឡប់ទៅវិញហ្នឹងគឺធំបំផុតទៅជួបគ្រួសារ

ហើយដល់ពេលប៉ុន្មានខែមកហើយអត់បានជួបអីចឹង ក្នុងខ្លួនច្បាស់ជាមានការ
ពិបាក?

សារីម ៖ ខ្ញុំពិបាកហើយខ្ញុំយើងថាពិបាកសុគតស្នាញហើយ ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនទៅសួរមិនទៅអីទេ
ពីព្រោះខ្ញុំមិនចូលចិត្តឱ្យពួកហ្នឹងកសាងខ្ញុំ។ ពេលហ្នឹងលោកយាយម្តាយកេរក
លោក អៀង សារី ហ្នឹង គាត់ដូចតែខ្ញុំដែរចូលចិត្តឈរមើលមកផ្លូវថ្នល់នៅមុខ
សាលាតិចណ្ណ ហ្នឹង។ ខ្ញុំឈរមើលដើម្បីដូចថាវាសុគតស្នាញពេកគ្មានកន្លែងណា
មើល ឈរមើលផ្លូវ ហ្នឹងពេលខ្លះ ហើយលោកយាយហ្នឹងគាត់ឈរមើលតាម។
អ្នកគ្រូ ធារ៉ាត់ ប្រាប់ខ្ញុំថា គាត់ឈរមើលក្រែងលោឃើញឡានណាប្លែកមកហ្នឹង
គាត់រង់ចាំកូនគាត់ហ្នឹង អ្នកគ្រូ ប៉ុណ្ណារី ប្រពន្ធ សាឡុត ស ប្រពន្ធ ប៉ុល ពត ហ្នឹង
ឬក៏អ្នកគ្រូ ធីរិទ្ធ ប្រពន្ធ អៀង សារី ហ្នឹង ក្រែងលោពួកហ្នឹងមកជួបគាត់ចាំ! ដូចថា
យើងព្រួយចិត្តនោះណា ចាំ!។ ហើយគាត់សួរខ្ញុំថា «នាងៗឯងម៉េចក៏អត់មានកូន
ចៅអីគេអីចឹង?» ខ្ញុំថាខ្ញុំមកហ្នឹងតែម្នាក់ឯងទេ ហើយកូនខ្ញុំនៅក្នុងស្រុកទាំងអស់
ហើយប្តីអី រួចទៅ គាត់ថា «ហ្នឹ! មើលវាធ្វើបាបគេអីចឹង»។ គាត់និយាយអីចឹង។
ហើយយាយហ្នឹងគាត់ទៅស្រុកខ្មែរហ្នឹង គាត់មានកូនស្រីគាត់ម្នាក់ទៀតឈ្មោះ
អ្នកគ្រូ ធារ៉ាត់ ហ្នឹងចាំ! ហើយអ្នកគ្រូ ធារ៉ាត់ ហ្នឹង។ គាត់ហើយនឹងខ្ញុំស្គាល់គ្នា
ព្រោះយើងបង្រៀន នៅសាលាជាមួយគ្នា គាត់បង្រៀនកូនសិស្សគ្រូ ខ្ញុំបង្រៀន
កូនសិស្សតូចៗ ចាំ!។

រាសី ៖ ម្តាយកេរក អៀង សារី?

សារីម ៖ ចាំ! ម្តាយកេរកលោក អៀង សារី ម្តាយអ្នកគ្រូ ធីរិទ្ធ ចាំ!។

រាសី ៖ អីចឹងម្តាយកេរកលោក អៀង សារី អាយុប្រហែលចំណាស់ណាដែរអ្នកស្រីចាំទេ?

សារីម ៖ ចាំ! គាត់ចាស់ហើយខ្ញុំមើលទៅដូចជាង៧០អីហើយ គាត់ចាស់ហើយ។

រាសី ៖ ប៉ុន្តែគាត់អត់មានមុខនាទីអីនៅក្នុងជួររដ្ឋាភិបាលជាអ្នកដឹកនាំអី អត់ទេហី?

សារីម ៖ ចាំ! គាត់ទៅជាមនុស្សដូចជាត្រឡប់ទៅស្រុកខ្មែរដូចលោកយាយឯទៀតដែរ ប៉ុន្តែគ្រាន់ពិសេសគាត់មានកូនគាត់ធ្វើធំនៅហ្នឹង ហើយអ្នកគ្រូ ធាវ៉ាត់ ដែលកូន គាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា នាងម្តាយខ្ញុំមកដល់ពោធិចិនតុងហ្នឹងគាត់ចាំកូនគាត់ឯទៀត។ ដូចអ្នកគ្រូ ប៉ុណ្ណារី និង អ្នកគ្រូ ជីវិទូ ហ្នឹងទៅទទួលនៅពោធិចិនតុងអី ស្រាប់ដល់ មិនឃើញ គាត់ឃើញពួកក្មេងៗដែលធ្លាប់នៅផ្ទះជាមួយហ្នឹង ដែលគេចូលក្នុង ក្រុមខ្មែរក្រហមដែរហ្នឹងទៅទទួលគាត់ គាត់សួរថា ឯណាមីងអ្លែង? រួចទៅពួក នោះ ថា រល់ ដល់អីចឹងទៅ ហើយថាពួកពេទ្យចិនដែលជូនយាយហ្នឹងទៅស្រុក ខ្មែរវិញ ហ្នឹង គាត់មកមើលដំដីនៅស្រុកអាណ្លីម៉ង់អីហ្នឹងណា។ គាត់ត្រឡប់ទៅ វិញ ហើយពួក ពេទ្យចិនដែលជូនយាយហ្នឹងទៅដល់ស្រុកខ្មែរក៏ចាំ ចាំថា ក្រែង លោពួកខាងកូនគាត់ ដែលធ្វើមេខាងខ្មែរក្រហមហ្នឹងគេមកជួបពួកពេទ្យចិនហ្នឹង ដល់អត់ឃើញ ក៏ចាំយូរ ពេក គេក៏ត្រឡប់ទៅវិញទៅ។

រាសី ៖ បើអីចឹងសូម្បីតែបងប្អូនសាច់ញាតិខ្លួនឯងក៏គេធ្វើអីចឹងដែរ មិនរឺរល់ប៉ុន្មានដែរ ទេ?

សារីម ៖ ចាំ! គេមិនទៅទទួលអីទេ ប៉ុន្តែគ្រាន់ថា យាយហ្នឹងគាត់ដល់មកនៅហ្នឹងទៅ ខ្ញុំ ឃើញមានគេចេះយកម្ហូបមកឱ្យគាត់ចាំ! ឃើញគេទូលកញ្ជើមកគេយកសាច់ជ្រូក ដូចជាមួយដុំធំអីចឹងចាំ! យកមកឱ្យគាត់ ប៉ុន្តែដល់នេះគាត់ថា គាត់ពិសាមិនកើត ទេ ម្នាក់ឯង ព្រោះអីឃើញគេអត់មានអីហូបអីចឹង ក៏គាត់ដាក់មកឱ្យពួកខាង សមូហភាព ហ្នឹងគេចាត់ចែងទៅ ហើយធ្វើម្ហូបអីទៅ ហើយធ្វើឱ្យគាត់ខ្លះទៅចាំ!។

រាសី ៖ ហើយចុះការស្នាក់នៅរបស់គាត់ គាត់នៅដាច់ដោយឡែកពីគេ នៅជាមួយ?

សារីម ៖ ចាំ! ពួកខ្ញុំបីនាក់ហ្នឹងនៅបន្ទប់ជាប់គាត់ហ្នឹង ហើយដល់ពេលគាត់បានម្ហូបអី ពិសេសដូចផ្លែឈើអីចឹង ពេលខ្លះគាត់ឱ្យយើង១-២អីទទួលទានដែរ។

រាសី ៖ ហើយគាត់ដែលនិយាយប្រាប់អ្នកស្រីដែរពីរឿងប្រវត្តិគាត់យ៉ាងម៉េច ពីលោក អៀង សារីយ៉ាងម៉េច?

សារីម ៖ ចាំ! យើងមិនបាននិយាយអីចឹងទេ ប៉ុន្តែមើលទៅគាត់ជាមនុស្សអ្នកធម៌អារ្យស្លូតត្រង់ណាស់។ ហើយថ្ងៃមួយ អ្នកគ្រូ ធារ៉ាត់ នៅក្នុងរោងបាយ គាត់ប្រាប់ ខ្ញុំថា ម្តាយគាត់ហ្នឹងរកស៊ីពីដើមហ្នឹងមានរកស៊ីកាន់មាសពេជ្រលក់តាមផ្ទះ អីចឹង ហើយគាត់លក់ចំណេញបានច្រើនណាស់ ដល់ចំណេញច្រើនទៅ គាត់ថ្ងៃ ក្រោយគាត់មិនហ៊ានយកចំណេញពីគេច្រើនពេកទេ គាត់លក់បញ្ចុះថ្លៃ គឺគាត់ ខ្លាចបាបអីចឹង។ ហើយអ្នកគ្រូ ធារ៉ាត់ ថ្ងៃហ្នឹងគាត់និយាយប្រាប់ខ្ញុំថា «ហ៊ីនាង ពួក គេធ្វើបដិវត្តន៍នៅព្រះរាជវាំងណោះ។ គេនាំគ្នាធ្វើបដិវត្តន៍នៅព្រះរាជ ទៅជានាង ឯងនិងខ្ញុំហ្នឹងមកកសាងខ្លួន ឱ្យគេកសាងនៅក្នុងស្រុកទៅវិញ»។ ហើយ ពេលហ្នឹងមាន លោក ឈូក ម៉េងមៅ ហ្នឹង គាត់អង្គុយនៅកន្លែងរោងបាយហ្នឹង ជាមួយពួកខ្ញុំហ្នឹង ហើយគាត់សួរ សួន ថា «សួន ឯងមកពីស្រុកណា?» ហើយ សួន ក៏ថា ប្តីគាត់ នៅកំពត អីចឹង ហើយគាត់ថា អូ! អីចឹងនៅស្រុកជាមួយគ្នា ហើយ ចាំដល់ពេលគេ បញ្ចេញឱ្យយើងទៅរកបងប្អូនហ្នឹង យើងដើរទៅជាមួយ គ្នា ហើយថ្ងៃហ្នឹង លោកតា ឈូក ម៉េងមៅ គាត់ថា ហ៊ីស! នៃពួកខាងកសិកម្មគេ នាំគ្នាមកច្រើនណាស់ ប៉ុន្តែ ពួកគ្រូបង្រៀនយើងហ្នឹងមិនសូវមានអ្នកណាមក ប៉ុន្មានទេ។ ខ្ញុំប្រាប់គាត់ថា យើងអត់មានបបូលគ្នាមកទេ។ អ្នកណាមកគឺមក ដោយស្ម័គ្រចិត្ត ដោយខ្លួនឯង។ ហើយថ្ងៃដែលលោកតា ឈូក ម៉េងមៅ មក អង្គុយនៅកន្លែងដាំបាយដាំបបរហ្នឹង ថ្ងៃហ្នឹងពួកខ្ញុំយកអីរ៉ាន់ទៅលាងនៅក្នុង ស្រះទឹកជិតហ្នឹង ហើយយើងលើកមកហ្នឹង វាធ្ងន់ ហើយយើងធ្វើការហាត់ ខ្ញុំក៏ រអ៊ូថា ហ៊ីស! យើងរាល់ថ្ងៃធ្វើការហាត់ណាស់ ហើយអត់មានអីហូបទេ ហូបសុទ្ធតែ បបរទឹករាវៗ ហើយលោកតា ឈូក ម៉េងមៅ ហ្នឹង គាត់ថា អូ! ហ្នឹងហើយស្រុក យើង គឺថាស្រុកយើងកុំឱ្យយើងរអ៊ូរទាំ ហើយ មួយភ្លែតហ្នឹងស្រាប់តែគាត់ហ្នឹង មិនដឹងម៉េចទេ។ គាត់ភ្លាត់ខ្លួនគាត់ហ្នឹងដួលបះជើង ទៅធ្លាក់ពីលើជើងម៉ាដែល គាត់អង្គុយហ្នឹង ហើយទាំងអស់គ្នានាំគ្នាសើច រួចទៅគាត់ក៏ សើចដែរថ្ងៃហ្នឹង។ ហើយលោកយាយហ្នឹង ចៅគាត់គឺកូនលោក អៀង សារី ឧស្សាហ៍មកជួបគាត់ ណាស់ គឺចៅស្រី ហើយខ្ញុំមិនស្គាល់ទេ ប៉ុន្តែមាននាងម្នាក់ដែល ខ្ញុំនិយាយ

ថាឈ្មោះនាង ម៉ូលី គាត់ជាកូនសិស្សខ្ញុំហ្នឹង គាត់ទៅពីស្រុកបារាំង ទៅដែរហ្នឹង។
គាត់ស្គាល់ គាត់ធ្លាប់រៀនជាមួយនាងអស់ហ្នឹងដែលជាកូនលោក អៀង សារី
ហ្នឹង។ គាត់ថា ណោះកូនលោក អៀង សារី ហ្នឹងមកសួរដីដូនគេហើយ ចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! ប៉ុនលោក អៀង សារី មិនដែលបានមកទេ?

សារីម ៖ ចាំ! អត់ដែលៗឃើញមកកន្លែងហ្នឹងទេ រួចទៅគាត់នៅហ្នឹងបានប៉ុន្មានទេ ហើយ
ឃើញគេនាំគាត់ចេញបាត់ទៅ។ រួចដល់ទៅថ្ងៃក្រោយពួកខ្ញុំមកនៅកន្លែង
បឹងត្របែក ហ្នឹង មានលោកយាយម្នាក់ហ្នឹងឈ្មោះលោកយាយ គឹម ម្តាយ
គ្រូពេទ្យ អ៊ុន សុកាន ហ្នឹង គាត់មកសួរលោក អៀង សារី ពេលមកជួបពួកយើង
នៅបឹងត្របែកហ្នឹង។ គាត់សួរថា «ហ្នី! កូនលោកយាយ និងនាង ធារ៉ាត់ សុខ
សប្បាយទេ?» រួចទៅលោក អៀង សារី គាត់ឆ្លើយចង់ប្រាប់ថា អ្នកគ្រូ ធារ៉ាត់ ហ្នឹង
ខ្លាំងគេធ្វើឱ្យរស់មិនកើត។ រួចទៅពួកយើងក៏ស្តាប់ឮសូរអីចឹង ហើយចេះតែឮសូរ
ច្រាមអាវ៉ាម ប៉ុន្តែមិនដឹងរឿងពិតមិនពិតទេថា គេសម្លាប់គាត់ ឬ គាត់សម្លាប់ខ្លួន
យើងមិនដឹង។

រាសី ៖ ហ្នឹងក្រោយមកទៀត?

សារីម ៖ ចាំ! នៅពេលយើងនៅបឹងត្របែកហើយចាំ! ហើយអ្នកគ្រូ ធីរិទ្ធ ហ្នឹងជា គ្រូ
អង់គ្លេសខ្ញុំកាលនៅកាលសនពោធិ៍ម ហើយអ្នកគ្រូ ប៉ុណ្ណារី គឺគាត់ជាគ្រូខ្ញុំកាល
បង្រៀនខ្មែរនៅ Class Premier នៅ Lycee ស៊ីសុវត្ថិ នេះចាំ!

រាសី ៖ បាទ! អ្នកគ្រូ នៅ សារីម ជាគ្រូបង្រៀនម្នាក់ មិនមែនជាសមាជិកហ្នឹងទៅពីស្រុក
បារាំងវិញទេនោះ ហើយកាលដែលអ្នកស្រីសម្រេចចិត្តត្រឡប់ទៅស្រុកខ្មែរវិញ
នោះ នៅពេលដែលពួកខ្មែរក្រហមកំពុងកាន់អំណាចហ្នឹងមិនមែនមានន័យថា
អ្នកស្រីគាំទ្រ ពួកគេទេបាទ! មែនទេ?

សារីម ៖ ចាំ! ខ្ញុំមិនមែនគាំពួកហ្នឹងហ្នឹងទេ ប៉ុន្តែដល់យើងចង់ទៅស្រុកខ្មែរ គេត្រូវឱ្យ
យើងសរសេរសំបុត្រសុំគេ ហើយដូចយើងគាំទ្រគេអីចឹងចាំ! យើងត្រូវសរសេរ
សំបុត្រដែលថាខ្ញុំសរសេរមិនកើតហ្នឹងចាំ!។

រាសី ៖ បាទៗ! ហេតុដូច្នោះទើបពួកខ្មែរក្រហមគេទុកចិត្តអ្នកស្រីដែរ តែអ្នកស្រីមាន
អារម្មណ៍ថាគេតាមមើលរាល់សកម្មភាពរបស់យើងដែរ?

សារីម ៖ ចាំ! ពេលទៅដល់ដែលខ្ញុំនៅកន្លែងសាលាតិចណូហ្នឹង ពួកខ្មែរក្រហម ពួក
ខាងហ្នឹងហ្នឹងដែលគេអនុញ្ញាតឱ្យយើងទៅហ្នឹងគេដឹងហើយថា យើងជា
អ្នកណាៗ ចាំ! ហើយដែលគេអនុញ្ញាតឱ្យយើងទៅហ្នឹងដោយសារថាលោក អៀង
សារី ហ្នឹង ពេលដែលគាត់ទៅស្រុកបារាំងពេលដែលគេបានអំណាចហើយនោះ
ខ្ញុំឮសូរ គេនិយាយថាលោក អៀង សារី ទៅស្រុកបារាំងប្រាប់គេអ្នកនៅស្រុក
បារាំង សមាជិកហ្នឹងហ្នឹងថា អ្នកណាចង់ទៅស្រុកវិញ ត្រូវឱ្យគេទៅៗ។ ហ្នឹងជា
លក្ខណៈ មហាជនដែលខ្ញុំនិយាយពីលើកមុនហ្នឹងណា ខ្ញុំទៅជាលក្ខណៈ
មហាជន អ្នកដែលចង់ ទៅស្រុកវិញ ដូច្នោះគេដឹងហើយថាយើងជាអ្នកណា។

រាសី ៖ បាទ! បើអីចឹងគេមិនទុកចិត្តយើងប៉ុន្មានទេមិនអីចឹង?

សារីម ៖ ចាំ! តាមខ្ញុំមើលគឺគេមិនមែនឱ្យយើងទៅធ្វើស្នូលអីកន្លែងគេទេ ប៉ុន្តែអ្នកទៅភាគ
ច្រើនហ្នឹងច្រើនជាសមាជិកហ្នឹងដែលគេចូលហ្នឹងហ្នឹងតាំងពីសម័យពួកលន់ នល់
មក។ ហើយបើតាមខ្ញុំមើលឃើញថា គេប្រើយើងគេប្រើអ្នកនោះដូចតែគ្នាហ្នឹង។
គេប្រើ យើងឱ្យធ្វើការហ្នឹង គេប្រើដូចតែគ្នា ហើយគេឱ្យយើងដាំបាយ គេឱ្យយើង
កាប់ដី ធ្វើថ្នាលដាំដំណាំ បង្រៀនស្ទូងស្រូវ។ គេប្រើដូចតែគ្នាហ្នឹង។

រាសី ៖ បាទៗ!

សារីម ៖ ប៉ុន្តែគ្រាន់យើងមិនមែនធ្វើប្រធាន ធ្វើអីយើងអត់មានចូលអីចឹងៗទេ។

រាសី ៖ បាទៗ!

សារីម ៖ សួន ហ្នឹងគេឱ្យគាត់យកពាងទឹកនោមពីបន្ទប់យើងរាល់ថ្ងៃ យកចុះមកក្រោម
យកចាក់លាយជាមួយលាមក។ យើងមានបង្គន់បត់ជើងធំនៅក្រោមហ្នឹងជាមួយ
លាមកហ្នឹង ហើយជាមួយផេះ ជាមួយកំប្លោក ដើម្បីធ្វើដីលេខមួយហ្នឹង រួចទៅ យើង
រៀនធ្វើថ្នាលសម្រាប់ដាំដំណាំ គឺថាពេលនោះយើងកាប់ដីហើយដីមួយដុំធំៗ យើងទៅ

អង្គុយដុំដីហ្នឹងគឺជាឱ្យតូចបំបែកវា ហើយធ្វើរង ធ្វើផ្ទាល់ឡើងហ្នឹង។ ពេល ដុំដីហ្នឹងគឺខ្ញុំ
ដូចជាមូមៅ ឃើញថាខ្មែរក្រហមដឹកពួកចិនទាំងឡានៗ អ្នក ឯកទេសចិនហ្នឹងឃើញ
តាមផ្លូវពោធិចិនតុង។ យើងឃើញយកមកធ្វើការ រួចចំណែក ពួកដែលទៅពីស្រុក
បារាំងទៅវាអ្នកចេះអី ច្រើនសឹងអី គេអត់មានយកទៅប្រើ។ គេដាក់យើងនៅក្នុងជំរំ
ហ្នឹង។ ពេលខ្ញុំដុំដីហ្នឹង ខ្ញុំប្រទេចផ្កាសារ។ ខ្ញុំថាអារបបនេះ ដូចជាបបឱ្យតម្លៃទៅពួក
បរទេសជាងខ្មែរគ្នាឯងដែលមានតម្រិះ។ ហើយ និយាយពីពួកខ្ញុំហ្នឹងក្រោយពីគេបំបែក
ពីពួកដែលមានប្រធាន ពួកអ្នកម៉ូណាជាប្រធាន ពួកហ្នឹង គេយកពួកខ្ញុំហ្នឹងទៅដាក់នៅ
ក្នុងពួករបស់កូនគាត់ហ្នឹង។ កូនកសិករឈ្មោះ អាវ៉ា ហ្នឹង។ អ្នកហ្នឹងឈ្មោះ អ្នកអេត
ហ្នឹង។ គាត់ជាប្រធានពួកថ្មីរបស់ខ្ញុំ ហើយ ក្នុងហ្នឹងមាន សួន មានខ្ញុំ និង វណ្ណា និង
មានម្នាក់ទៀតហ្នឹងឈ្មោះ អំ ហ្នឹង។ ខ្ញុំហៅគាត់បង អំ។ គាត់ជាឈ្នួលរបស់លោក
ជាន់ ប៊ុយហាក់។ ជាន់ ប៊ុយហាក់ហ្នឹងគាត់ ធ្លាប់ធ្វើជានាយកខាងសាលាច្បាប់។ បង
អំ ហ្នឹងគាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា ពួកសមាជិកហ្នឹងនៅបារាំងសហ្នឹងបានទៅជួយរំដោះគាត់ហ្នឹងឱ្យ
ចេញឈប់នៅធ្វើឈ្នួលលោក ជាន់ ប៊ុយហាក់ ហ្នឹង មកយកគាត់មកនៅជាមួយ ពួក
គេ។ បង អំ ហ្នឹងខិលណាស់ គាត់ប៊ុនលួចពេលដែលក្នុងពួកជាមួយខ្ញុំហ្នឹងគឺថ្ងៃ មួយ
ហ្នឹង គាត់ទៅប្រាប់ប្រធានក្រុមអ្នកម៉ូណាហ្នឹងថា គាត់ចង់សម្អាតក្រណាត់ដូត បាន
ព្រោះគាត់ចង់ស្សោរវាសម្លាប់មេរោគ រួចអ្នកម៉ូណាក៏ឱ្យធ្វើ។ ស្រាប់ដល់គាត់ មិនមែន
ស្សោរក្រណាត់ឯណា។ គាត់ស្លោដំឡូង ស្សោរដំឡូងក្រោមក្រណាត់ហ្នឹង។ គាត់ ទៅ
លួចដំឡូងពីយប់ ហើយគាត់យកមកស្សោរ ហើយគាត់យកមកឱ្យខ្ញុំ។ រួចខ្ញុំប្រាប់ ថា
បង អំ ឯងកុំយកដំឡូងយកអីមកឱ្យខ្ញុំ ខ្ញុំអត់ចង់បានទេ ហើយគាត់ប្រាប់ថា នែ! សង្ឃឹត
ឯងបើថាមិនយកអាចឹងៗទៅហូបទេ ប្រយ័ត្នងាប់លែងបានជួបកូន រកកូនមិនឃើញ
ផង ងាប់មុន។ ខ្ញុំប្រាប់ថា ខ្ញុំមិនចូលចិត្តឱ្យគាត់ទៅលួចអីចឹងទេ ប្រយ័ត្នគេយកគាត់ទៅ
សម្លាប់ចោល ហើយគាត់ថា បើគេចាប់គាត់សម្លាប់ចោល មានតែសង្ឃឹតឯងហ្នឹងទៅ
រាយការណ៍ ហើយគាត់មិនលួចប៉ុណ្ណឹងទេ។ គាត់ទៅលួចម្សៅ ទឹកដោះគោអ្នកដែលថា
មានកូនតូច ហើយខ្ញុំចេះចង់ប្រឹងខំពន្យល់គាត់ថាកុំឱ្យគាត់ហ្នឹង គិតថាវណ្ណៈគាត់ហ្នឹង
ជាឈ្នួលអី។ គាត់ដូចថាមានភ្លើតភ្លើនថាខ្លួនឯងជាឈ្នួលអី គេចេះតែអត់ឱនអីណា។

ហើយបង អំ ហ្នឹង ឱ្យតែមិត្ត អេត ហ្នឹងប្រធានពួក ហ្នឹងកសាងអី គាត់ចេះតែក្តីចខ្ញុំ
ហើយ ហើយមិត្ត អេត ហ្នឹងគាត់ចូលចិត្តនិយាយថា គាត់ហ្នឹងទៅកន្លែងណាគាត់ពាំ
វណ្ណៈកសិកររបស់គាត់ហ្នឹងទៅជាមួយ។ ហើយបង អំ ហ្នឹងពេលហ្នឹងគាត់ចេះតែយក
ដើររបស់គាត់មកដាក់ខ្ញុំ ខ្ញុំហើយដល់ចេញពីអង្គប្រជុំ ទៅ គាត់ថា «ហ៊ីស! វណ្ណៈកម្មករ
កសិករអី សុទ្ធតែពួកចក្រពត្តិ»។ ហើយបង អំ ហ្នឹង ក្រោយមកគេយកគាត់ទៅចេញទៅ
ដីក្រហម ហើយលែងមក លែងឃើញគាត់មក វិញ។ ហើយនិយាយពីមិត្តម្នាក់ដែល
ឈ្មោះ គង់ បុណសិរី ហ្នឹងដែលថាជាពួក ម៉ាកប្តីខ្ញុំហ្នឹង ថ្ងៃមួយហ្នឹងស្រាប់តែឃើញ
គាត់បីនាង ម៉ូលី ហ្នឹងដើរកាត់ពីខាងមាត់ បឹងសាលាតិចណ្ណាហ្នឹងមកក្រោមផ្ទះមួយហ្នឹង
ព្រោះនាងហ្នឹងលង់ទឹក ហើយខ្ញុំពេល ហ្នឹង ខ្ញុំស្នើបណាស់ឃើញតែបីមនុស្សស្វែង នៅ
ក្នុងមានខ្មែរក្រហមអីចឹង ខ្ញុំខ្លាចមែនទែនពេលហ្នឹង។ ហើយតាំងពីថ្ងៃហ្នឹងមក លោក
គង់ បុណសិរី គាត់ចេះ តែប្រាប់នាង ម៉ូលី ហ្នឹងថា «យើងចង់ធ្វើតាមចិត្តយើងប្រាថ្នា
ហ្នឹង គឺថា ធ្វើទៅ ពីព្រោះយើងមករស់នៅហ្នឹងដូចជាយើងវាអត់មានសេរីភាព អត់មាន
អីទាំងអស់ ម្ល៉ោះហើយយើងធ្វើអីទៅតាមចិត្តយើងទៅ កុំឱ្យយើងស្តាយ»។ ហើយទៅខ្ញុំ
ប្រាប់ នាង ម៉ូលី ថា «ប្រយ័ត្នកុំធ្វើអីផ្តេសផ្តាស ប្រយ័ត្នពួកហ្នឹងយកយើងទៅសម្លាប់
ចោលអត់អំពើ»។ ហើយលោក គង់ បុណសិរី ហ្នឹងគាត់បានចេញទៅធ្វើការនៅ ខាង
ក្រៅ ហ្នឹង។ ពេលខ្លះគាត់បានអំពៅ កាត់អំពៅជាចំណិតៗតូចៗហ្នឹងលាក់យក មកហ្នឹង។
ពេលខ្លះគាត់យកមកឱ្យពួកយើង ហើយមិត្ត គង់ បុណសិរី ហ្នឹង ថ្ងៃមួយ គាត់មកប្រាប់
ពួកខ្ញុំថា នែ! គាត់ដើរទៅធ្វើការហ្នឹងឃើញពួកអ្នកមិត្តនារីខាងខ្មែរ ក្រហមធ្វើការនៅ
ក្បែររទេះភ្លើងហ្នឹងគេថា នុះ! នៅកន្លែងសាលារៀននោះ មាន ពួកអ្នកមកពីស្រុកបារាំង
ហ្នឹង។ ពួកវាមកនៅតែហ្នឹង ហើយពួកហ្នឹងស្មានថាខ្លួនឯង ហ្នឹងមកបានធ្វើការអីនៅ
កន្លែង Bureauនៅអីហើយ។ ពួកហ្នឹងថា ដេកចាំទៅ។ ចំណែកអ្នកម៉ូណាជាប្រធាន
ក្រុម ពេលដែលយើងធ្វើការដាំបាយហ្នឹង គាត់មិនដឹង យ៉ាងម៉េចថាមុខមាត់គាត់អីហ្នឹង
មុខមាត់គាត់ប្រឡាក់សុទ្ធតែធូលី។ ឱ្យតែគាត់ចូលចង្រាន គាត់ចេញមកវិញប្រឡាក់
សុទ្ធតែធូលី សំពត់គាត់ឃើញអូសជាមួយតែខ្លះដាំបាយ ហ្នឹង។ រួចខ្ញុំប្រាប់គាត់ថា
ម៉ូណាឯងកុំព្រួយពីរឿងដាំបាយដាំអី គឺចាំខ្ញុំជួយ មិនបាច់ថាភ័យខ្លាចខូចបាយខូចអី

ទេ។ យើងប្រឹងធ្វើដាំអីឱ្យបានល្អឱ្យបានអីចឹង ព្រោះ ឃើញគាត់ហ្នឹងភ័យភិត ហើយ មិនដឹងគាត់ធ្វើឱ្យប្រឡាក់ផ្សង ឬក៏គាត់មិនប្រសប់ ផ្សងវាចេះតែប្រឡាក់គាត់យ៉ាង នេះ។ ហើយពេលដាំបាយថ្ងៃមួយហ្នឹងខ្ញុំយកត្រីទៅលាងនៅកន្លែងស្រះនៅជិតកន្លែង ដាំបាយហ្នឹង រួចខ្ញុំបានឃើញខ្យង ខ្ញុំឃ្លានណាស់។ ពេលហ្នឹង មិនមែនថាខ្ញុំមិនឃ្លានទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំខំទ្រាំណាស់។ ខ្ញុំមិននិយាយ ដូចថាមិនបញ្ចេញឱ្យដឹងណា។ ខ្ញុំចាប់បានខ្យង២- ៣យកមកបោះចូលនៅក្នុងចង្ក្រានទៅដុតទៅឡើងខ្លោច។ ទំរាំកៀរចេញបានមកវិញ លួចយកមកទទួលទានហ្នឹងឡើង ប្រឡាក់ផ្សងពេញមាត់ ហើយពេលខ្លះទៅលាងត្រី ចាប់បានកំពឹសពិសាទាំងនៅ។

រាសី ៖ ហើយនៅក្នុងឆ្នាំណាដែលព្រះមហាក្សត្រ នរោត្តម សីហនុ បានសុំលាចេញពី មុខ តំណែងនៅក្នុងរដ្ឋាភិបាលខ្មែរក្រហម ពេលហ្នឹងអ្នកស្រីនៅស្រុកខ្មែរហើយ ឬនៅ បាទ?

សារីម ៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងខ្ញុំចាំគឺនៅខែមេសាឆ្នាំ៧៦ ហើយខ្ញុំចាំ ពេលមួយហ្នឹងខ្ញុំ កំពុងនៅ កន្លែងដាំបាយគេឱ្យដាំបាយខ្លះភ្នាក់។ រោងបាយគេហ្នឹង រួចទៅស្រាប់តែមាន ម្នាក់ហ្នឹងគេមកសួរយើងដូចស្នង់មតិអីចឹង ឃើញគេទៅចង្ក្រានកន្លែង ដាំបាយ រួចគេសួរពួកអ្នកដាំបាយហ្នឹង។ គេថា ឥឡូវបើសិនជាសម្តេច សីហនុ ចូល និរត្តន៍ អ្នកទាំងអស់គ្នាហ្នឹងគិតយ៉ាងម៉េចដែរ? ពេលហ្នឹងខ្ញុំនៅដាំបាយខ្ញុំងើបមើលមុខ អ្នកសួរហ្នឹងក៏ថា យី! រឿងហ្នឹងម៉េចមកសួរយើងខ្ញុំឆ្ងល់ក្នុងចិត្តណាស់ ម៉េចបាន មកសួរយើង។ ខ្ញុំឆ្លើយថា ហ្នឹងជារឿងរបស់អង្គការ ពួកខ្ញុំអត់ដឹងរឿងអី ទេ ខ្ញុំ គ្រាន់តែមកស្រុកដើម្បីជួបកូនចៅ។

រាសី ៖ បាទ! តើអ្នកស្រីយល់យ៉ាងណាដែរថា នៅពេលហ្នឹងហេតុអីបានគេមកសួរយើង អីចឹង?

សារីម ៖ តាមខ្ញុំមើលប្រហែលជាគេចង់ស្នង់មតិ ឬក៏ចង់មើលប្រតិកម្មរបស់យើងម្នាក់ ៗចាំ!។

រាសី ៖ ប៉ុន្តែអ្នកស្រីអត់មានអីទទួលព័ត៌មាន អត់មានអីស្តាប់ទេ អត់ដឹងទេ?

សារីម ៖ ចាំ! ពេលគេសួរយើងអីចឹងទៅ ប៉ុន្មានថ្ងៃក្រោយមកហ្នឹង គេមានបើកអង្គប្រជុំ នៅហ្នឹង គេខ្មែរក្រហមប្រើពាក្យមីទីងនិងគេប្រើពាក្យមីទីងនិង ដូចស្លាត់ ណាស់ ចាំមីទីងនិង ដល់មីទីងនិងទៅមីទីងនិងនៅក្រោមកន្លែងយើង នៅហ្នឹង ព្រោះផ្ទះ ហ្នឹងខ្ពស់ៗ រួចទៅស្រាប់តែគេមានចាក់សំឡេងសុន្ទរកថារបស់ លោក ខៀវ សំផន ឱ្យយើងស្តាប់ពីរឿងថា សម្តេច សីហនុ ចូលនិវត្តន៍ហើយ។ គេនិយាយពី គុណបំណាច់របស់សម្តេច ដែលជួយនៅក្នុងការរំដោះជាតិគេនោះណា ជួយនៅ ក្នុងបដិវត្តន៍កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យហ្នឹង ហើយទៅបានគេថា ខ្ញុំចាំៗតែពាក្យ ខ្លះ ដូចថាវាៗឱ្យខ្ញុំចាប់អារម្មណ៍ហ្នឹងណា។ ឃើញលោក ខៀវ សំផន ហ្នឹងគាត់ និយាយ ថា សម្តេច សីហនុ ជាអង្គក្សត្រស្នេហាជាតិ។ រួចទៅខ្ញុំចាំមួយ ទៀតខ្លាំង ហ្នឹងគឺថា ឥឡូវហ្នឹងគេប្រគល់គុណបំណាច់ហ្នឹងទៅឱ្យសម្តេចហ្នឹងជាប្រាក់ខែ ជា ប្រាក់ចាយហ្នឹងក្នុងមួយឆ្នាំហ្នឹង៨០០០ដុល្លារសម្រាប់សម្តេចចាយវាយអីចឹង ដោយសារ គុណបំណាច់របស់ព្រះអង្គដែលជួយក្នុងបដិវត្តន៍។ ឥឡូវព្រះអង្គចូល និវត្តន៍ហើយ ថាព្រះអង្គមានប្រាក់បំណាច់៨.០០០ដុល្លារក្នុងមួយឆ្នាំ។

រាសី ៖ ហើយចុះសមាជិកហ្នឹងដែលនៅក្បែរអ្នកស្រីទាំងប៉ុន្មានហ្នឹង តើគេមានប្រតិកម្ម យ៉ាងដូចម្តេចដែរ?

សារីម ៖ ខ្ញុំឃើញថាពេលហ្នឹងយើងទៅស្តាប់អង្គមីទីងហ្នឹង ហើយទៅស្រាប់តែគេ និយាយអី ស្តាប់សុន្ទរកថារួចទៅមានគេឡើងចាប់អារម្មណ៍។ ខ្ញុំភ្ញាក់ដូចថាវា មិនដឹងខ្លួនពេល គេស្រែកថា ប្តេជ្ញាៗៗ រួចទៅគេលើកដៃ ខ្ញុំអត់ដែលធ្លាប់ឃើញ អីចឹង។ ខ្ញុំ ឡើងឡើងខ្ញុំមិនដឹងលើកដៃទៅខាងណាខាងណាអី។

រាសី ៖ ប្តេជ្ញាពីរឿងអីបាទ?

សារីម ៖ គេប្តេជ្ញាដូចថា ខំកសាងស្រុកក្រោយពីដូចថាឥឡូវវាមានសម្តេចចូលនិវត្តន៍ អីចឹង ហើយទៅគេប្តេជ្ញាទៅមុខទៀតអីចឹង ហើយមានខ្ញុំមើលទៅមានអ្នកខ្លះគេ ពូកែណាស់ គាត់ពូកែខាងរបៀបធ្វើការយោសនា។ ពេលហ្នឹងគាត់ស្រែកងើប

ឡើង ប្តេជ្ញាអីចឹង ប៉ុន្តែដល់យើងដូចអត់ដែលធ្លាប់ឡើងដូចៗងាកទៅដូចមិនទៅ
មិនរួច។

រាសី ៖ ប៉ុន្តែនៅក្នុងអារម្មណ៍អ្នកស្រីៗយល់យ៉ាងណាដែរចំពោះព័ត៌មានដែលថា សម្តេច
សីហនុ ចូលនិវត្តន៍អីចឹង? អ្នកស្រីមានការព្រួយបារម្ភពីអនាគត និងកាន់តែយ៉ាប់
ជាង ឬក៏យ៉ាងម៉េចដែរ?

សារីម ៖ ខ្ញុំអត់មានវល់ពីរឿងអ្នកណាកាន់អំណាចអីទេពេលហ្នឹង ខ្ញុំខំធ្វើយ៉ាងម៉េចឱ្យ
ខ្លួនខ្ញុំបាន រស់នៅទៅដល់ស្រុកខ្មែរហ្នឹងណា ធ្វើយ៉ាងម៉េចឱ្យខ្លួនខ្ញុំបានរស់ជីវិត
ដើម្បីខ្ញុំជួបកូនខ្ញុំ ហើយខ្ញុំយើងអត់មានធ្វើអីកើតទេ ចាំ! ចង់អ្នកណាឡើង
កាន់អំណាច ចង់អ្នកណាគេ ចុះអីរឿងរបស់អ្នកអស់នោះ។ ពួកយើងខ្ញុំនេះ
គ្រាន់តែទៅក្នុងន័យថាចូលស្រុក ជាពិសេសគឺជួបកូនតូចៗធ្វើម៉េចឱ្យតែថាគេ
ព្រលែងទៅ ហ្នឹងអាចទៅជួបកូនចៅយើងហ្នឹង។ យើងរស់តែប៉ុណ្ណឹងទេ។

រាសី ៖ បាទ! និយាយដល់រឿងកូនចៅហ្នឹង តើនៅក្នុងរយៈពេលដែលអ្នកស្រីស្ថិតនៅ
សាលាតិចណូហ្នឹងតើគេមានរំព្យកយើង ឬក៏ឱ្យព័ត៌មានយើងដឹងដែរថាថ្ងៃណាថ្ងៃ
ណាទេ?

សារីម ៖ អត់មានទេ ហើយខ្ញុំក៏មិនចង់សួរ ពីព្រោះខ្ញុំស្ទាបស្ទង់ស្ថានការណ៍ទៅឃើញថា
គេអត់ខ្វល់ពីរឿងអ្នកឯងជួបកូន ឬមិនជួបកូនអីទេ។ ខ្ញុំមើលទៅឃើញអីចឹង
ហើយ ប៉ុន្តែអ្នកដែលនៅជុំវិញខ្ញុំហ្នឹងគេចេះតែប្រាប់ថា មិត្តឯងកុំព្រួយបារម្ភអី កូន
មិត្តឯងៗមើលតែកុមារនៅក្នុងមន្ទីរយើងហ្នឹងទៅ កុមារបានហូបបីពេល ព្រលឹម
ឡើងមានស្រស់ស្រូបថ្ងៃត្រង់ ហើយទៅល្ងាចមានអីគឺថា អង្គការគិតកុមារ
មុនគេ។ រួចទៅខ្ញុំស្តាប់ហើយ ព្រោះយើងឃើញកុមារហូបច្រើនជាងយើងអីចឹង
មែន យើងធ្វើបាយអីឱ្យកុមារអីចឹងមែន ប៉ុន្តែយើងឃើញកុមារនៅជុំវិញយើងហ្នឹង
គាត់ ឃ្លាន ហើយប៉ុន្តែខ្ញុំចេះតែគិតថា ប្រហែលយើងនេះមិនសូវមានអ្វីហូបទេមិន
ដឹង ព្រោះយើងនៅទីក្រុង ខ្ញុំគិតអីចឹងណា ហើយប្រហែលជាកូនចៅខ្ញុំបើទៅ
បើកូន ចៅខ្ញុំមិនស្តាប់ពេលគេជម្លៀសទេ បើទៅស្រុកខ្ញុំនៅកៀនស្វាយហ្នឹង ខ្ញុំ

យល់ថា ប្រហែលកូនចៅខ្ញុំអាចរស់បាន ពីព្រោះយើងមានចម្ការមានអី នៅស្រុក
ចម្ការវាមិន ក្រដូចនៅភ្នំពេញទេ។ ហើយខ្ញុំចេះតែភ័យខ្លាចថា ខ្លាចម្តាយខ្ញុំទៅ
ពោធិ៍សាត់ ព្រោះម្តាយខ្ញុំជាអ្នកពោធិ៍សាត់។ ខ្ញុំយល់ថាបើទៅពោធិ៍សាត់ហ្នឹងគឺ
ដូចជាពិបាកសង្ឃឹម ព្រោះនៅពោធិ៍សាត់ដូចថាយើងមិនសូវសម្បូរផ្លែឈើអីៗ
កាលណាទឹកជន់មកម្តងៗ ដើមឈើច្រើនតែរលំ។ អាហ្នឹងខ្ញុំគិតអីចឹង ចាំ! ហើយ
ទៅខ្ញុំចេះតែខំប្រឹងៗ ទប់ខ្លួនឯងដើម្បីខ្លួនឯងបានរស់។

រាសី ៖ ហើយអីចឹងអ្នកដែលទៅពីស្រុកបារាំងទៅជាមួយហ្នឹង អ្នកស្រីបានជម្រាបលើក
មុនថាមានអ្នកខ្លះមានកូនមានទៅជាមួយដែរ តើគេអនុញ្ញាតឱ្យនៅជាមួយជួបជុំ
គ្រួសារ អីចឹងដែរនៅពេលហ្នឹង?

សារីម ៖ ចាំ! អ្នកដែលទៅជាមួយយើងពេលហ្នឹងៗដែលយើងនៅសាលាតិចណូហ្នឹង គេ
អត់មានបំបែកកូនចៅទេ។

រាសី ៖ នៅជាមួយគ្នា ឃើញគ្នារាល់ថ្ងៃអីចឹង?

សារីម ៖ ចាំ! ខ្ញុំសុំជម្រាបថាកុមារដែលគេចាត់ឱ្យខ្ញុំមើលពេលមួយហ្នឹងគឺមានកូនអ្នក ម៉ុច
ឬ នរោត្តម អែវារដ្ឋី ដែលទៅពីស្រុកចិនក្រុងប៉េកាំង ចាំ! កូនប្រុសទាំងពីរនាក់
ហ្នឹងគឺឈ្មោះ ឈីតៗ ហើយនឹង ទីនទូន។ ឈ្មោះគេហៅក្រៅហ្នឹង ចាំ! ហើយ
ម្តាយ កុមារហ្នឹងប្តីគាត់ឈ្មោះ ដេវ៉ា ពិន ដែលគេធ្វើការនៅស្រុកចិនតំណាង
ខាងហ្នឹងនោះ។ ម៉ុច ហ្នឹង គាត់យកកូនប្រុសពីរនាក់ហ្នឹងចូលស្រុកវិញមុនប្តីគាត់
ហើយ ឈីតៗ និង ទីនទូន ហ្នឹងគាត់ស្និទ្ធស្នាលនៅដីហ្នឹង។ គាត់លេងដីលេងអី
អង្គុយដី។ គាត់ អង្គុយយ៉ាងស្និទ្ធ ហើយមានកុមារម្នាក់ហ្នឹង គាត់មិនសប្បាយចិត្ត
ហ្នឹងយើង គាត់ស្មោះ ទៅបោកក្បាលគាត់នៅសសរ។ រួចយើងខំស្មោះទៅចាប់ ខ្លាច
គាត់បែកក្បាល។ ខ្ញុំសួរថាដែលស្គាល់ទេកុមារហ្នឹង គាត់មកហ្នឹងម៉េចបានគាត់
មានអាកប្បកិរិយាអីចឹង? ចង់តែធ្វើបាបខ្លួនឯង? រួចទៅបានម្នាក់នោះគេនិយាយ
ថា «អាវេហា ហ្នឹងវាធ្វើតែ អីចឹង។ នៅស្រុកបារាំងម៉ែវាចេះតែ ចង់ដើរលេង

ម្តាយចង់ទៅណាអីចឹង អត់មានអ្នកណាមើល គាត់ចង់កូននៅប្រឡាយខ្សែ
អីចឹង»។

រាសី ៖ អាយុប៉ុន្មាន?

សារីម ៖ អាយុតូចណាស់បីឆ្នាំជាង បួនឆ្នាំអីចឹង ហើយកុមារហ្នឹងទៅវិញ គាត់ទៅតែ
ជាមួយ ឪពុកទេ ចាំ! រួចទៅអ្នកម្តាយហ្នឹងអត់ទៅទេ។ ខ្ញុំសួរថា ម៉េចអត់ឃើញ
ម្តាយមក? គេថាម្តាយហ្នឹងប្តីថាទៅស្រុកខ្មែរ គាត់ចេះតែទៅ ស្រាប់តែពេលឡើង
កប៉ាល់ហោះ គាត់អត់ទៅ ដល់អីចឹងទៅ ទៅតែជាមួយកូន ឪពុករបស់កុមារ
វោហា ហ្នឹងហើយទៅដល់ស្រុកខ្មែរវិញហ្នឹងចុះធ្វើការកាប់ស្មៅកាប់អីហ្នឹង។
ឃើញគាត់ស្លៀកពាក់ស្អាតបាតជានិច្ច រួចដល់កុមារខ្លះទៀតដែលគាត់ឃ្លានគាត់
រត់លួចតែថ្នាំដុសធ្មេញទៅ ពិសា រួចខ្ញុំចង់ជម្រាបថា កុមារពីរនាក់ទៀតខ្ញុំឃើញ
ដែលគេចេះប្រាប់ខ្ញុំថា កុមារសម្បូរអីហូបនៅជនបទ ប៉ុន្តែកុមារដែលទៅពីស្រុក
បារាំងទៅ ខ្ញុំឃើញកុមារពីរ នាក់ទៀត។ ខ្ញុំស្គាល់ឪពុកកុមារហ្នឹង។ លោកហ្នឹង
ឈ្មោះលោក ឈឹម ហែប។ គាត់ធ្វើតំណាងរាស្ត្រសម័យសម្តេច ហើយគាត់
មកស្រុកបារាំងគាត់ចូល ហ្នឹង ហើយលោក ឈឹម ហែប គាត់ចូលទៅស្រុកវិញ
ហ្នឹង គាត់នាំប្រពន្ធ គាត់និងកូនពីរនាក់ទៅ។ កូនស្រីឈ្មោះ នោ កូនប្រុសឈ្មោះ
កូ ធំអាយុ១០-១១ ឆ្នាំ។ យើងទៅដល់ភ្លាមយើងឃើញ។ ខ្ញុំមិនដែលឃើញនៅ
ស្រុកបារាំងទេ ប៉ុន្តែទៅដល់ស្រុកខ្មែរភ្លាម ខ្ញុំឃើញពីរនាក់ហ្នឹង នាង នោ និង កូ
ហ្នឹង ឃើញ ស្អាតៗ ស្រាប់តែប៉ុន្មានខែក្រោយមកឡើងរួញដូចទៅមនុស្សតូច។ វា
អត់អី ហូប។

រាសី ៖ បាទ! ដូចដំបូងឃើញសាច់ឈាមល្អ។

សារីម ៖ ចាំ! ឃើញសាច់ឈាមថ្លាដូចមនុស្សជិតពេញក្រមុំអីចឹង។

រាសី ៖ នៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម ខ្មែរក្រហមលើកតម្កើងកុមារដែរ ប៉ុន្តែចំពោះកុមារទៅពី
បរទេសទៅអីចឹង គេមានធ្វើសកម្មភាពអីមានឱ្យរៀនសូត្រ ឬក៏ឃើញខុសពី
មនុស្ស ធំទេ?

សារីម ៖ ចាំ! កុមារពេលដែលខ្ញុំនៅសាលាតិចណូហ្គីង រឿងរៀនសូត្រខ្ញុំមិនបានចាំច្បាស់ទេ ប៉ុន្តែនៅតាវែល ខ្ញុំឃើញថាមានបង្រៀនកុមារនៅក្រោមផ្ទះរាល់ពេលបាយថ្ងៃ ត្រង់រួច។ ហើយចំពោះកុមារខ្លះហ្នឹង គាត់អត់ចេះខ្មែរទេ ទៅពីស្រុក បារាំង អ្នកខ្លះធ្លាប់តែនិយាយបារាំងនោះ ប៉ុន្តែដល់ទៅដល់ទៅ គាត់ចេះតែខំប្រឹង។ ខ្ញុំឃើញថាកុមារហ្នឹងគាត់ខំប្រឹងហើយ ហើយគាត់ចេះពាក្យវប្បធម៌បដិវត្តន៍ហ្នឹង ច្រើនផង។ ពេលខ្លះយើងឃើញគាត់ស្លៀកខោ។ អ្នកខ្លះពេលទាញខោគាត់ គាត់ថា «យី!ប្រយ័ត្នខុសសីលធម៌!»

រាសី ៖ បាទ! ក្មេងៗរៀនភាសាឆាប់ចេះណាស់?

សារីម ៖ ចាំ! ហើយកុមារីម្នាក់ទៀតហ្នឹង ម៉ែវាហៅ អាយោៗ។ គាត់ហ្នឹងម្តាយ ស្តាយឡើង កប៉ាល់ហោះពីស្រុកចិនទៅ។ កុមារីហ្នឹងមានបងពីរនាក់ទៀត។ បងប្រុសឈ្មោះ យី ហើយនឹងបងស្រី យើងហៅ អាយ៉ា ហើយអាយោ ហ្នឹង គាត់ អត់ចូលចិត្តខ្ញុំទេ ព្រោះខ្ញុំធ្លាប់ស្រែកឱ្យគាត់ម្តងពេលគាត់លេងឃ្នី។ ហើយដល់ ពេលគាត់ឃើញ មុខខ្ញុំ គាត់គេចមុខចេញហើយ ហើយខ្ញុំចេះតែខំលូងគាត់ឱ្យគាត់ទុកចិត្តខ្ញុំវិញ។ ហើយគាត់ចូលចិត្ត វណ្ណា ជាងខ្ញុំ ហើយកុមារទាំងបីនាក់ហ្នឹង អាយោ អាយី អាយ៉ា ហ្នឹង មានម្តាយឈ្មោះ អ្នក លី មុនីវណ្ណា ហើយឪពុកគាត់ហ្នឹង ឈ្មោះ គាវ រីនណូ ជាស្ថាបត្យករ។ អ្នក លី មុនីវណ្ណា ហ្នឹងយកបីនាក់ ហ្នឹងទៅស្រុកវិញមុនប្តី គាត់។ ហើយកុមារខ្លះសុំម្តាយគាត់ថាឱ្យគាត់ទៅ ស្រុកបារាំងតែមួយភ្លែត គាត់ សុំទៅយកតែស្ករគ្រាប់ហើយគាត់មកវិញហើយ។ ហើយបង អំ ដែលធ្លាប់ជា ឈ្នួលរបស់លោក ជាន់ ប៊ុយហាក់ ហ្នឹង គាត់មិនចូលចិត្តមើលកុមារទេ ហើយ គាត់ចេះតែថា គាត់សុខចិត្តទៅកាប់ដី ដាំដំឡូងវិញ។ គាត់ថា ពួកកុមារអស់នេះ មិនមែនជាកូនវណ្ណៈអធនទេ គឺជាកូនពួកចក្រពត្តិ ហើយខ្ញុំសុំធ្វើការ កែតម្រូវក្នុង ការផ្សាយភាគនេះ អំពីលោក ជាន់ ប៊ុយហាក់ កាលពីភាគទី១១ នោះ គាត់មិន ធ្លាប់ជានាយកសាលាច្បាប់ទេ។ គាត់ធ្លាប់ជានាយកមហាវិទ្យាល័យ វិទ្យាសាស្ត្រ ចាំ!

រាសី ៖ ខ្ញុំចង់សួរអ្នកស្រីថា អ្នកស្រីបាននិយាយថាការរៀបចំហូបចុកជាមួយគ្នា គេចែកបាយទឹកអីចឹង ហូបរួមហើយពេលហ្នឹងសម្រាប់អ្នកដែលត្រឡប់ទៅវិញ ពេលហ្នឹង?

សារីម ៖ ចាំសៗ! ពេលហ្នឹងយើងដាំបាយខ្លះគ្នាដូចខ្ញុំជម្រាបអីចឹងលាយអង្ករចេក ដល់ក្រោយមកយើងលែងមានបាយហើយ យើងបបរ ចាំ! បបរហ្នឹងលាយត្រកូនលាយអីចឹងទៅ ហើយដាក់មករាវៗ។

រាសី ៖ បើតាមខ្ញុំចាំ កាលហ្នឹងនៅតាមតំបន់ជនបទដែលប្រជាពលរដ្ឋគេជម្លៀសទៅហ្នឹង គេបាយរួមហ្នឹងដល់ឆ្នាំ៧៧ទេបានចាប់ផ្តើម ប៉ុន្តែសម្រាប់ក្រុមអ្នកស្រីដែលត្រឡប់មកពីបារាំងវិញ គេៗចាប់ផ្តើមមុនហ្នឹងទៅទៀត?

សារីម ៖ ចាំ! យើងទៅ យើងអត់មានអង្ករដាំបាយៗ យើងមានថ្នាំពេទ្យយកទៅច្រើនអីចឹងមែន ប៉ុន្តែពេលទៅដល់នោះរឿងទទួលទានហ្នឹង គេឱ្យយើងទទួលទានជាក្រុម ហ្នឹងយើងដាំទៅ ហើយយើងចែកគ្នា ហើយគេយកអង្ករហ្នឹងមកឱ្យយើង។

រាសី ៖ ហើយនិយាយអីចឹង អ្នកស្រីមានប្រសាសន៍អំពីថ្នាំពេទ្យអីយកទៅហ្នឹង គេឱ្យយើង ប្រើដែរ ឬក៏គេតម្រូវឱ្យចែកគ្នាយ៉ាងម៉េច?

សារីម ៖ ចាំ! យើងទៅដល់ហ្នឹង ដល់ខ្ញុំជម្រាបថា ដល់យើងរៀនជីវទស្សន៍បដិវត្តន៍អី រួចហើយហ្នឹង គេយល់ថាយើងហ្នឹងដឹងហើយ ដឹងរឿងថានៅក្នុងរបបគេហ្នឹង គេធ្វើយ៉ាងម៉េច គេខំតែកសាងយើងហ្នឹងឱ្យខំជម្រុះកម្មសិទ្ធិ ហើយយើងទៅដំបូងហ្នឹងយើងមិនទាន់ស្គាល់ពាក្យទេ ឱ្យជម្រុះកម្មសិទ្ធិ។ យើងដឹងហើយកម្មសិទ្ធិ ប៉ុន្តែគេឱ្យ ជម្រុះកម្មសិទ្ធិ ជម្រុះតាំងពីកម្មសិទ្ធិដែលមើលឃើញហ្នឹងដូចជា ថ្នាំពេទ្យ ខោអាវដែលយើងយកទៅហ្នឹង គេថាកម្មសិទ្ធិស្រាលកាលណាកសាងខ្លួនឆាប់បានកាលហ្នឹង ហើយដល់រួចទៅយើងក៏ជម្រុះហើយ យើងតែគេកសាងយើងម្តងៗឡើង គេអង្គប្រជុំម្តងឡើងគេនិយាយរឿងជម្រុះហ្នឹង យើងហ្នឹងដឹងខ្លួនហើយថាយើងត្រូវតែជម្រុះឱ្យវាត្រូវទៅតាមដែលថាគោលដែលគេដៅមកហ្នឹង

ណា។ បើយើងមិនជម្រុះ សោះហ្នឹងគេថាយើងហ្នឹងកម្មសិទ្ធិក្រាស់ ហើយបើ
នរណាឆាប់ខឹងគេកសាង។ គេកសាងខ្ញុំខ្លាំងណាស់ថាខ្ញុំហ្នឹងបុគ្គលក្រាស់ ហើយ
ពាក្យ«បុគ្គល» ខ្ញុំថា យី! «បុគ្គល»គេច្រើននិយាយឱ្យពួកខ្មោចងាប់តើ។ គេថា
បុគ្គលនៅលើផ្ទះដូចថាខ្មោច មិនទាន់យកចេញ ប៉ុន្តែនេះម៉េចថាបុគ្គលអីចឹង? គេ
ថាខ្ញុំហ្នឹង«បុគ្គលក្រាស់»មានន័យថា គេពន្យល់ខ្ញុំហ្នឹងគេនិយាយអីមកអត់ចេះដូច
ថានៅក្រោមគេទេ ដឹងតែថាគេនិយាយអ្វី មកទើស ឆ្លើយហ្នឹង ហើយពេលគេ
កសាងយើងគេមិនឱ្យឆ្លើយទេ។ ប៉ុន្តែខ្ញុំពេលខ្លះអត់ចេះទ្រាំ។ ពេលខ្លះខ្ញុំឆ្លើយ
ហើយ អីចឹងគេថាខ្ញុំបុគ្គលក្រាស់ណាស់។

រាសី ៖ ហើយដែលគេថាធ្វើមីទ្វិដហ្នឹង ដើម្បីនិយាយរឿងជម្រុះហ្នឹង តើបានន័យថានៅទី
បំផុតយើងយកអីវ៉ាន់ហ្នឹងទៅប្រគល់ឱ្យគេ ថ្នាំពេទ្យរបស់របរយើងយកទៅហ្នឹង?

សារីម ៖ ចាំ! យើងឱ្យខាងប្រធានក្រុមពួកយើងហ្នឹងទៅ។

រាសី ៖ អីចឹងគេអត់មានថាមកយកពីយើងទេ ដល់គេធ្វើឱ្យយើងយកទៅឱ្យដោយ
ស្ម័គ្រចិត្ត?

សារីម ៖ ចាំ! គេអត់មានកកាយហិបយើងអីទេចាំ! គេឱ្យយើងជម្រុះបានន័យថាយើង
ស្ម័គ្រចិត្តយកទៅឱ្យទៅប្រធានទៅក្នុងមន្ទីរហ្នឹង។

រាសី ៖ ហើយមានអ្នកណាដែលមិនយកឱ្យគេដែរ?

សារីម ៖ ហូ! តាមខ្ញុំមើលទៅហ្នឹង វាលីសធំៗ ដល់ក្រោយមកនៅត្រឹមស្បែកនៅសល់
សន្ទូច មួយ ចាំ! ហើយយើងក៏ស្តាយវាមិនរួចដែរ ព្រោះវាអីវ៉ាន់ច្រើននោះចាំ!

រាសី ៖ បាទ! ហើយដល់ពេលយកទៅហ្នឹង គេយកទៅធ្វើម៉េចដែរចែកគ្នាឬ?

សារីម ៖ ខ្ញុំអត់ដឹងគេយកទៅណាទេ ប៉ុន្តែគេថាឱ្យយើងជម្រុះ យើងជម្រុះទៅ។ យើងអត់
ទៅ តាមដានអត់ដឹងថាគេធ្វើយ៉ាងម៉េចទេ ចាំ!

រាសី ៖ ហើយចុះអីចឹងបើថ្នាំពេទ្យអីរបស់របរអីយកទៅឱ្យគេអីចឹង ហើយចុះដល់ពេល
មាន ឈឺម្តងម្កាលអីចឹងអ្នកស្រីបានថ្នាំអីទទួលទាន?

សារីម ៖ យើងមិនមែនជម្រុះឱ្យគេទាល់អស់ទេចាំ! យើងមើលបើរបស់ណាដែលថាខ្លួនយើង ត្រូវការ ហើយដូចខ្ញុំអីចឹង ខ្ញុំជម្រុះឱ្យថ្នាំកូនក្មេងដែលខ្ញុំទិញទៅ ថ្នាំវីតាមីន ថ្នាំគ្រុនចាញ់អី របស់អី កាំបិតអី ខ្ញុំទិញទៅសន្ទូចអីទៅ ខ្ញុំជម្រុះ ប៉ុន្តែខ្ញុំទុកខ្លះ ខ្ញុំទុកថ្ម ដែកកេះអីចឹង ថ្មដែកកេះឡើងរាប់ពាន់គ្រាប់ខ្ញុំទុកប្រហែលថា២០០គ្រាប់អីចឹងទៅ។

រាសី ៖ បាទ! ហើយចុះសម្លៀកបំពាក់វិញតើយើង...?

សារីម ៖ ចាំ! សម្លៀកបំពាក់ហ្នឹងខ្ញុំជម្រុះឱ្យទាល់តែអស់ ខ្ញុំទុកពិសេសទុកតែអាវទ្រនាប់ទេ។

រាសី ៖ ហើយអីចឹងគេតម្រូវឱ្យស្លៀកខ្មៅដូចគេដែរ ឬក៏យ៉ាងម៉េច?

សារីម ៖ ចាំ! គេឱ្យយើងស្លៀកខ្មៅ ខោអាវយើងយកទៅហ្នឹងស្លៀកយូរទៅវាក៏ខ្វះអស់ហើយ។ វាទៅដូចកំប្លែកមើលមិនយល់ទេ ចាំ!

រាសី ៖ ដូច្នោះមិនមែន មិនចាំបាច់យកទៅជ្រលក់ខ្មៅអីទេ?

សារីម ៖ ចាំ! វាក្មេងអ្វីជ្រលក់ផង។

រាសី ៖ បាទ! អ្នកស្រីនៅសាលាតិចណ្ណហ្នឹងរយៈពេលប៉ុន្មានខែដែរ?

សារីម ៖ ចាំ! ខ្ញុំនៅតាំងពីខែមួយដែលយើងទៅដល់រហូតដល់យើងធ្វើបុណ្យ១៧ មេសា ម្តងនៅហ្នឹង គេធ្វើបុណ្យហ្នឹងគេធ្វើពេលបុណ្យចូលឆ្នាំ ហើយថ្ងៃ១៧មេសា ហ្នឹង...

រាសី ៖ ឈប់ដូចគ្នា?

សារីម ៖ ចាំ! គេឱ្យឈប់៣-៤ថ្ងៃអីចឹងទៅហើយគេមានរបបបបរស្តរឱ្យយើងម្តង ហើយម្ហូបហ្នឹងក៏មានបាយគ្រាន់បើជាងមុន។ គេមានលេងរបាំកុមារឡើង សម្តែងសម្តែងពីវិភាពរបស់ ណុប បូជាន់។ ខ្ញុំមិនដែលឮសូរឈ្មោះ ណុប បូជាន់។

រាសី ៖ អ្នកណាគេ?

សារីម ៖ ចាំ! ខ្ញុំអត់ស្គាល់ គេចេះតែច្រៀង ឱ! ណុប បូជាន់ អើយៗ។ ខ្ញុំចេះតែស្តាប់ ទៅ ហើយគេនិយាយពាក្យថាពួកទាហានហ្នឹងបានសម្លាប់ពួកតស៊ូហ្នឹង ខ្លះយកចំពុះ ទង់។ កូនបដិវត្តន៍អីហូរហែអីចឹងទៅ ចាំ! ពេលហ្នឹងមានម្នាក់ឈ្មោះអ្នក វណ្ណា ហ្នឹងគាត់ទើបទៅដល់ ទៅតាមប្តីគាត់ឈ្មោះលោក គង់ បុណសិរី។ ហើយ លោក គង់ បុណសិរី ហ្នឹងគាត់ជាពួកម៉ាកប្តីខ្ញុំ ហើយអ្នក វណ្ណា ហ្នឹងគាត់នាំកូន ប្រុស គាត់ម្នាក់ទៅជាមួយហ្នឹងឈ្មោះ ណេ ហ្នឹង។ ពេលមើលសិល្បៈហ្នឹងថ្ងៃ១៧ មេសា ហ្នឹងគាត់ចេះថា យី! ខ្ញុំធ្លាប់មើល Opera រួចខ្ញុំមកមើលអីចឹង។ ហើយទៅ គាត់ អង្គុយជិតខ្ញុំគាត់និយាយអីចឹង។ ខ្ញុំចេះតែកេះគាត់ថា គេសម្តែងឱ្យមើលចេះតែ មើលទៅ ហើយអ្នកសម្តែងពេលហ្នឹងមានកុមារម្នាក់ហ្នឹងគាត់ជាកូនរបស់លោក ម្នាក់ឈ្មោះលោក ហោ ហ្នឹងគាត់ធ្វើដូចខាងកសិកម្ម ហើយប្រពន្ធគាត់ឈ្មោះ សុផុន អ្នក សុផុន ហ្នឹងជាប្អូនរបស់លោក អ៊ុន សុកាន។ គេទៅ គេនាំកូន ចៅគេ ទៅ ហើយកុមារហ្នឹងគាត់ឡើងសូត្រកំណាព្យពីបេះដូងក្រហមៗ។ ខ្ញុំថ្នាក់ ខ្ញុំថ្នម ថែទាំរាល់ថ្ងៃ បម្រើបដិវត្តន៍អីហូរហែអីចឹងទៅ។ អ្នក វណ្ណា ហ្នឹងគាត់ជាប្អូនថ្លៃ អ្នកមានម្នាក់នៅស្រុកខ្មែរពីដើមម្នាក់គាត់ពូកែរកស៊ីឈ្មោះលោក ទេព ភុនណា នុះចាំ! ទេព ភុនណា ហ្នឹងគាត់បានបើកហាងបាយលក់នៅក្នុងស្រុកបារាំងដែរ។ ខ្ញុំសួរលោក វណ្ណា ប្រពន្ធលោក គង់ បុណសិរី ហ្នឹងថា ម៉េចបានមកស្រុកវិញ បើ មានប្តីហើយកូននៅជុំគ្នា ហើយគាត់ថាប្តីគាត់ហ្នឹងលោក គង់ បុណសិរី ចេះតែយំ ព្រោះរពួកស្រុក រពួកបងប្អូន ហើយម៉្យាងទៀតហ្នឹងខ្លួនគាត់ហ្នឹងក៏មិន សប្បាយ នឹងរស់នៅស្រុកបារាំងដែរ ពីព្រោះថា គាត់ខ្មាសគេដោយសារក្នុង គ្រួសារគាត់ មានបងប្អូនស្រីគាត់ហ្នឹងយកប្តីជាមួយគ្នា ហើយពេលបុណ្យអត់មាន ធ្វើការទេ តែមានមីទ្វិងច្រើន ហើយមេខ្មែរក្រហមដែលគេមកចូលរួមក្នុងមីទ្វិងហ្នឹង គេថា បដិវត្តន៍របស់ខ្មែរក្រហមគេហ្នឹងទូលំទូលាយណាស់។ ស្តេចក៏រស់នៅបានដែរ ជាមួយបដិវត្តន៍ហ្នឹង ហើយគេថាសម្តេចឪពុកហ្នឹងលោកកំពុងតែសោយរាជ្យ នៅក្នុងរាំង។ លោករស់នៅក្នុងរាំង ហើយលោកមានផ្តែលោកបណ្តើរដើរលេង ក្នុងរាំងទៀតផង ហើយខ្មែរក្រហមគេថាគេចិត្តល្អ គេបានឱ្យអង្គរទៅឱ្យពួកលាវ

ដែលសុំអង្គរគេ។ ពេលចូលឆ្នាំគេថាបើប្រទេសជិតខាងគេសុំហើយបើយើងមិន
ឱ្យ ដូចជា មិនសមរម្យ។

រាសី ៖ ហើយៗដល់ខែណាបានគេឱ្យចេញពីសាលាតិចណូ?

សារីម ៖ ខ្ញុំចាំគឺចូលឆ្នាំខ្មែរហើយហ្នឹងបុណ្យ១៧មេសា ហើយហ្នឹងគេត្រៀមយើងឱ្យចេញ
ហើយ ចេញពីសាលាតិចណូ។ ខ្ញុំដូចចាំខ្ញុំចេញទៅហ្នឹងប្រហែលខែ៥។

រាសី ៖ ពេលហ្នឹងៗគេសម្រេចថាម៉េចបានឱ្យចេញ គេថាយើងបានសិក្សាគ្រប់គ្រាន់
ហើយ។

សារីម ៖ ចាំ! គេពីព្រោះតាមខ្ញុំមើលគឺទុកនៅហ្នឹងច្រើនពេកពីព្រោះដូចជាមនុស្សចេះតែ
ទៅបន្តៗ។ រួចខ្ញុំហ្នឹងដូច្នោះអ្នកណាទៅមុនហ្នឹង គេបញ្ជូនយើងទៅក្រៅមុនគេ។

រាសី ៖ ហើយអ្នកដែលមកក្រោយៗអ្នកស្រីហ្នឹង ច្រើនអ្នកស្រុកបារាំងដែរ ឬមកពីខាង
ណា?

សារីម ៖ យើងអត់សួរស្គាល់ទេ ប៉ុន្តែមកក្រោយខ្ញុំហ្នឹងកាលហ្នឹងខ្ញុំចាំ មានលោក
ចាងហ្វាង សាលា Lycee d'application ដែលខ្ញុំបង្រៀន។ គាត់ធ្លាប់ធ្វើចាងហ្វាង
ខ្ញុំ។ ស្រាប់តែខ្ញុំឃើញទៅវិញហ្នឹង ខ្ញុំអត់ដឹងថាគាត់មកស្រុកបារាំង ឬស្រុក
ណាទេ ប៉ុន្តែ ដល់ឃើញគាត់ទៅ ខ្ញុំក៏ទៅសួរគាត់ លោកហ្នឹងឈ្មោះលោក ប៊ី
ហ្វឺន។ គាត់ថា របៀបគាត់របៀបតាមខ្ញុំមើលបែបធ្វើការខាងលន់ នល់ ហើយ
គេឱ្យចេញទៅ តំណាងនៅបរទេសអីចឹងណា។ ខ្ញុំពេលហ្នឹងខ្ញុំមិនសួរដេញដោល
អីទេ ស្រាប់ឃើញ គាត់ត្រឡប់ទៅវិញហ្នឹង ហើយមានប្រពន្ធគាត់ទៅ។ ខ្ញុំចេះសួរ
លោកម៉េចបាន មកវិញ? គាត់ថាប្រពន្ធគាត់អត់ចេះនៅស្រុកគេ។

រាសី ៖ បាទ! ហើយអីចឹងអ្នកដែលមកថ្មីក្រោយអ្នកស្រីហ្នឹង យើងអាចទៅនិយាយ
ទាក់ទងជាមួយគេបានទេ?

សារីម ៖ ចាំ! យើងឃើញៗគេមកអីចឹង យើងឃើញគេអ្វីរអែៗ។ លោកហ្នឹងគាត់កំពុងរើ
អីវ៉ាន់ ទៅឃើញពួកខ្មែរក្រហមគេមកមើលអីវ៉ាន់គាត់។ គាត់ថាអានេះកម្រាល

ពួកខ្ញុំទេ ហើយខ្ញុំពេលហ្នឹងខ្ញុំចេះតែខំខាំមាត់ញញឹមថា ហ៊ីស! មិនស្រួលឥឡូវ
ហើយ។

រាសី ៖ ដូចជាអ្នកស្រីធ្លាប់ឆ្លងកាត់ហើយ គាត់ទើបមកដល់មិនទាន់ដឹង?

សារីម ៖ ចាំ!

រាសី ៖ ប៉ុន្តែអ្នកមានៗឃើញដូចជានឹកថាដូចកាលអ្នកស្រីទើបអញ្ជើញមកដល់ស្រុកខ្មែរ
វិញ ហ្នឹង គេមកសួរតាមថាមានយកនំប៉ាវមានយកអីមកទេ អ្នកស្រីមាននឹកឃ្លាន
ម្ហូប អីចឹងដែរ សួរគេចឹងដែរ?

សារីម ៖ ខ្ញុំជម្រាបត្រង់ដូចមានកុសលម្យ៉ាង ខ្ញុំឃ្លានហើយ ប៉ុន្តែដូចជាខ្ញុំមិនសម្តែងណា
ព្រោះខ្ញុំដូចអ្នកថៃណា អ្នកថៃ សួររកនំប៉ាវពេលខ្ញុំទៅដល់។ គាត់ក្រោយមកគេ
ប្រាប់ខ្ញុំថា គាត់ទៅសួរប្រុសម្នាក់ទៀតដែលទើបទៅដល់។ គាត់សួរគេថាមាន
យក សូស៊ីសុងមកទេ? សូស៊ីសុងជាសាច់ក្រកធំៗ ហើយអ្នកនៅជុំវិញគាត់ហ្នឹង
គេនាំគ្នាសើច។

រាសី ៖ ហើយនៅពេលចាកចេញទៅហ្នឹង តើអ្នកស្រីក្នុង ខ្លួនមានអារម្មណ៍អាឡោះ
អាល័យអ្វីដែរចំពោះការរស់នៅសាលាតិចណូរយៈពេល ប៉ុន្មានខែហ្នឹង?

សារីម ៖ ចាំ! ខ្ញុំមានការសប្បាយចិត្តហ្នឹងមនុស្សដែលដូចជាចេះជួយខ្ញុំ ចាំ! ហើយខ្ញុំសុំ
បញ្ជាក់ពីទិដ្ឋភាពចុងក្រោយនៅសាលាតិចណូរហ្នឹង ពិសេសពេលមុនចេញហ្នឹង
ស្រាប់តែខ្ញុំធ្លាក់ខ្លួនឈឺ ខ្ញុំឈឺ-ក ខ្លាំងមែនទែន ហើយខ្ញុំគ្រុន ហើយមានលោក
ម្នាក់ហ្នឹង ត្រឡប់ទៅវិញគាត់ធ្វើពេទ្យ គាត់មកមើលខ្ញុំ ហើយគាត់ប្រាប់ខ្ញុំថាខ្ញុំ
រលាក-កខ្លាំង ហើយអីចឹងមានលោកម្នាក់ឈ្មោះលោក ឡាច វីរជុន ហ្នឹងគាត់ជា
ពួកម៉ាករបស់បងប្រុសខ្ញុំ។ គាត់ជាគ្រូបង្រៀន គាត់យកថ្នាំប៉េនីស៊ីលីនហ្នឹងមកឱ្យ
ខ្ញុំប្រើទទួលទានទៅឱ្យ សះរលាកបំពង់ក ហើយលោកគ្រូពេទ្យហ្នឹងគាត់ថាបើ
មានថ្នាំខ្ពស់មាត់អីហ្នឹង ខំខ្ពស់ មាត់ឱ្យមែនទែន ដើម្បីសម្លាប់មេរោគកុំឱ្យវាចូល
ទៅធ្វើឱ្យរលាក-ក។ ទិដ្ឋភាពមួយ ទៀតនោះ អ្នកដែលនៅចូលចិត្តពិសាបារី
នោះ។ គាត់អស់បារីហើយ គាត់ញាណ ខ្លាំងពេកគឺ មានលោកម្នាក់ហ្នឹងឈ្មោះ

លោក ហុង ស៊ីផា។ គាត់វែកតែស្មៅដើម្បីរកកន្ទុយបារីដែលគេបោះចោលនោះ។ ពួកខ្ញុំស្រីៗហ្នឹងឃើញគាត់ធ្វើអីចឹង ខ្ញុំចេះតែថាគាត់ហ្នឹងតាមចាប់កង្កែបហើយ ហើយលោក ស៊ីផា ហ្នឹងថា ហ្នឹងហើយ ម្តាយខ្ញុំប្រាប់ថាឱ្យរៀនពេទ្យទៅ បាន លុយមកត្រជាក់ត្រជុំ។ ហើយលោក ស៊ីផាថា ត្រឡប់មកស្រុកវិញដើម្បីជួយធ្វើ ពេទ្យមើលអ្នកស្រុក តែឥឡូវហ្នឹង គាត់ស្នាក់កន្ទុយបារីហ្នឹងក៏គាត់វែកស្មៅរើស ដែរ។ អាហ្នឹងហើយដូចថាជាសំណើចម្អុក ព្រហ្មលិខិតមួយអីចឹង ហើយ ពិសេសទៅទៀតទិដ្ឋភាពមួយទៀតដែលអ្នក ម៉ុច ឬ នរោត្តម វ៉ារត្តី ដែលគាត់ ត្រឡប់ទៅវិញហ្នឹង ម៉ែ ឈឺតៗ ហើយនឹង ទឹនទួន ហ្នឹង គាត់ស្មុគស្មាញព្រោះគាត់ នៅស្រុកចិនគាត់ធ្លាប់ឃើញទស្សនាវដ្តីកម្ពុជាហ្នឹង មានរូបថត ផ្លែឈើ ដុះ ននៀលដី ផ្លែខ្នុរសឹងដុះចេញពីដី ហើយផ្លែល្អៅ ផ្លែ ត្រឡាចយ៉ាងធំៗ ហើយត្រី ក៏សម្បូរ ហើយដល់គាត់មកឃើញថាយើងអត់មាន អីហូបនៅសាលាពិចណ្ណវិទ្យា ហ្នឹង គាត់ស្មុគស្មាញ គាត់យំ។ គាត់ចោមពងតែសំពត់ខ្មៅគាត់ហើយពេលហុង ខែចៃត្រវាភ្ញៅ ហើយគាត់ថា គាត់មិនចង់រស់ទេ គាត់ចង់សម្លាប់ខ្លួន ហើយ អ្នកម៉ូណាដែលជាប្រធានក្រុមរបស់ពួកខ្ញុំហ្នឹង គាត់ដូច អៀនខ្លួនជូសអ្នក ម៉ុច។ គាត់ខំតែរត់តាមនិយាយធ្វើសតិអារម្មណ៍អ្នក ម៉ុច ហ្នឹង។ ពាក្យចចាមអាវ៉ាមថា គាត់ហ្នឹងមកស្រុកហ្នឹងគាត់ទម្ងន់ផង ហើយពួកខ្ញុំសួរ ថាគាត់ទម្ងន់អីចឹងដូចថា មានចិត្តអាណិតគាត់ណាស់ ព្រោះមនុស្សយើងមានផ្ទៃពោះ ចង់ដូចមាយាអីចឹង ចង់ហូបអី ចង់បានទទួលទានឱ្យបានភ្លាមៗ ហើយខ្មែរក្រហម ដែលគេមកធ្វើ ការសតិអារម្មណ៍មុនយើងចេញទៅហ្នឹង គេថា«ហ្ន៎! ទៅជឿអីរូបថត។ គេចង់ ពង្រីករបស់ហ្នឹងតែប៉ុណ្ណាក៏បានដែរ»។ ពេលមុនបុណ្យចូលឆ្នាំខ្មែរហ្នឹង ខ្មែរក្រហម គេមិនសប្បាយទេ អ្នកណាមានថ្នាំអត់កូនហ្នឹង។ គេឱ្យជម្រុះឱ្យគេទាល់ អស់ ហ្នឹង។ មានអ្នកម្នាក់ហ្នឹងឈ្មោះម៉ែអា ទី ឃើញគាត់ហ្នឹងប្លែកណាស់។ ខ្ញុំសួរគាត់ ថា «អ្នកឯងម៉េចអីចឹងដូចស្លាំងៗ?» ហើយគាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា គាត់ទម្ងន់ រួចខ្ញុំ រឹត ទ្រូង។ «ហើយម៉េចបានឱ្យទម្ងន់អីចឹង?» ហើយគាត់ថាមកពីយប់អាបបរ ស្ករហ្នឹង ឯង គាត់មិនស្មានថាអីចឹង។ ក្រោយមកពួកសួរគេថាគាត់ហ្នឹងដើរខ្វែរស្មៅឯគេ

លូចអីៗពិសា ហើយម៉ែអាទីហ្នឹងគាត់ប្រាប់ខ្ញុំថាកាលគាត់នៅស្រុកបារាំងហ្នឹង ឱ្យ
តែអ្នកណាយកកូនក្មេងធ្វើគាត់ឱ្យមើល ឱ្យតែយំច្រើនពេកហ្នឹងគាត់ឱ្យថ្នាំ
ហ្វេណេហ្គង់ ដឹកឱ្យដេកលក់ហើយ។ រួចខ្ញុំសួរគាត់ថា «ចុះអ្នកឯងដល់មានកូន
ទៅមានយកថ្នាំហ្វេណេហ្គង់មកទេ?»។ សូមជម្រាបថា ពួកខ្មែរក្រហមដែលគេ
មកធ្វើការងារសតិអារម្មណ៍យើងហ្នឹង គឺគេមកណែនាំយើងឱ្យយល់ និងឱ្យចេះ
កម្ចាត់សត្រូវឱ្យដល់ផ្ទៃ ក្នុងៗហ្នឹងគឺចិត្តលោភលន់របស់យើងដែលថាមនុស្ស
យើងតែងមានតណ្ហានោះចាំ! ហើយគេខំឱ្យយើងចេះកម្ចាត់សួនតូ បានន័យថាកុំ
យកឆ្កែតែម្នាក់ឯងឱ្យគិតគូរដល់ អ្នកដទៃ ហើយគេខំប្រាប់យើងថា «នែ! កង់
ប្រវត្តិសាស្ត្រហ្នឹងវិលទៅមុខហើយ ដូច្នោះយើងត្រូវតែធ្វើយ៉ាងម៉េចវិលទៅតាម
កង់ប្រវត្តិសាស្ត្រហ្នឹងឱ្យទាន់ធ្លាក់មកហ្នឹង។ កង់ប្រវត្តិសាស្ត្រហ្នឹងវាកិនយើង ចំដែ
គឺកិនដែ ចំជើងគឺកិនជើង»។ កាលណាមុនពេលយើងចេញទៅណាម្តងៗហ្នឹង គឺ
គេខំពន្យល់យើងឱ្យជម្រុះអីវ៉ាន់គ្រប់យ៉ាង ហើយដូច្នោះ គេសម្រុកឱ្យយើងជម្រុះ
គ្រឿងអលង្ការ ហើយនឹងរបស់អ្វីដែលមាន តម្លៃនោះ ប៉ុន្តែខ្ញុំអត់បានជម្រុះគ្រឿង
អលង្ការអីទេ។ ខ្ញុំមានបន្តិចបន្តួចយកជាប់ទៅ ខ្លួន ដល់ពេលប្រជុំពួក ប្រធានពួក
របស់ខ្ញុំហ្នឹងគឺ អ្នកអេត ដែលថា ម៉ែ អាវ៉ា ហ្នឹង គាត់លើកឡើងពីគ្រឿង
អលង្ការចាំ! រួចខ្ញុំក៏កសាង អ្នក អេត ហ្នឹង ព្រោះគាត់ថា គ្រឿងអលង្ការហ្នឹង
អត់មានតម្លៃអីទេ។ រួចខ្ញុំកសាងគាត់ថា គ្រឿងអលង្ការនៅតែមានតម្លៃអីចឹង អត់
តម្លៃតែពេលក្នុងសង្គមដែលមិនប្រើទេ ហើយនៅសង្គមគេឯទៀតៗដែលគេប្រើ
គ្រឿងអលង្ការ បើយើងមិនប្រើអង្គការអាចយកគ្រឿង អលង្ការហ្នឹងដែលយើង
ជម្រុះឱ្យហ្នឹងទៅលក់ឱ្យបរទេសទៅ ប្រហែលជាបាន ប្រាក់មកសម្រាប់ទិញ
ត្រាក់ទ័រអីធុរកម្លាំងយើងខ្លះ។ ហើយមានលោកម្នាក់ ទៀតហ្នឹងឈ្មោះលោក
សុខា។ គាត់ធ្វើទាហាន។ គាត់ថាបើកឡានស្ទើរពេញស្រុក អាមេរិកអស់ហើយ
តែគាត់នៅស្រុកអាមេរិកមិនកើត។ គាត់ត្រឡប់ទៅស្រុកវិញ គាត់អួតអាងថាគាត់
ចេះធ្វើការស្រែចម្ការហ្នឹងគ្រប់បែប ហើយរាល់យប់ហ្នឹងឮសូរ គាត់និយាយរិះគន់
ពួកដូចថាឱកាសនិយម ពួកអ្នកអែបអែបនៅក្នុងគ្រប់របប នយោបាយទាំងអស់

ហើយដល់ពេលទៅតាលៃហ្នឹង យើងអត់ឃើញគាត់ហ្នឹងទៅតាលៃជាមួយពួក
យើងទេ។ ហើយពេលមុនចេញទៅសាលាតិចណូហ្នឹង ខ្ញុំឮ សូរគេថា អ្នកដែល
ចេញពីទីក្រុងភ្នំពេញទៅភូមិខ្ញុំនៅកៀនស្វាយហ្នឹង គេជម្លៀស ម្តងទៀតចេញ
តាមកប៉ាល់ចាំ! សូមជម្រាបថា នារីខ្មែរក្រហមដែលគេដើរចុះដើរ ឡើងមកមើល
ពេលយើងទៅដល់អីហ្នឹង ឃើញយើងជម្រាបសួរគ្នាអី គេកេះគ្នា មើល។ គេសួរ
គ្នាគេថា ពួកហ្នឹងធ្វើអី? ពួកនារីខ្មែរក្រហមហ្នឹងគេអត់ចេះជម្រាប សួរទេ។ គេចេះ
តែចាប់ដៃគ្នាដូចយើងពួកបារាំងអីចឹង។ បើជួបគ្នាគេចាប់ដៃគ្នា ពេលយើងចេញពី
សាលាតិចណូហ្នឹងយើងលាដើមក្បែកមួយដើម ដែលនៅជាប់ បង្អួចបន្ទប់យើង
ហ្នឹងមានផ្កាក្រហមផ្កិនឆ្កាចាំ!។

រាសី ៖ ក្រោយពីបានស្ថិតនៅសាលាតិចណូអស់មួយរយៈមកហ្នឹង តើគេឱ្យអ្នកស្រីចេញ
ទៅទីណាវិញបាទ?

សារីម ៖ ចាំ! ក្រោយពីសាលាតិចណូហ្នឹងនៅខែ៥ គេឱ្យពួកខ្ញុំចេញទៅភូមិមួយហ្នឹង
ឈ្មោះ ភូមិតាលៃ ចាំ! ភូមិតាលៃហ្នឹងនៅជិតភ្នំពេញដែរនៅជិតរោងចក្រកែវ និង
នៅជិត កន្លែងឥឡូវហ្នឹងគេហៅជើងឯកហ្នឹង ចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! តើអ្នកស្រីមាននៅចាំថ្ងៃចេញដំណើរពីសាលាតិចណូទេ?

សារីម ៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងគេយកឡានមកដឹកពួកយើងចេញទៅ ហើយខ្ញុំចាំថាដូចគេបើក
ទៅមុំខាងស្ទឹងជ័យ រួចទៅខ្ញុំលែងចាំហើយ ខ្ញុំមិនសូវស្គាល់ភូមិហ្នឹង។ អីចឹងយើង
ទៅដល់ភូមិហ្នឹង។

រាសី ៖ ប៉ុន្តែគេមានជូនដំណឹងយើងមុនទេ យើងអាចរៀបចំអីវ៉ាន់ភ្លាមៗ?

សារីម ៖ ចាំ! គេប្រាប់យើងថារៀបចំចេញ ចាំ! ដូចខ្ញុំជម្រាបលើកមុនអីចឹង មុននឹង ចេញ
ពីសាលាតិចណូស្ទីហ្នឹង គេធ្វើការងារសតិអារម្មណ៍ថាឱ្យយើងជម្រុះអីវ៉ាន់។

រាសី ៖ បាទ! អីចឹងបានន័យថា យើងដឹងខ្លួនថា យើងទៅហ្នឹងអត់ត្រឡប់មកតិចណូវិញ
ហើយ បន្តដំណើរទៅមុខទៀតហើយ?

សារីម ៖ ចាំ! យើងមិនដឹងថាយើងត្រឡប់មក មិនត្រឡប់ទេ ប៉ុន្តែយើងថាទៅ។ ពេល គេ ឱ្យយើងចេញទៅកន្លែងនោះចាំ!

រាសី ៖ បាទ! ហើយនៅពេលថ្ងៃចេញដំណើរពីសាលាតិចណូ តើអ្នកស្រីក្នុងខ្លួនមាន អារម្មណ៍ អាឡោះអាល័យអីដែរនៅចំពោះការរស់នៅសាលាតិចណូរយៈពេល ប៉ុន្មានខែហ្នឹង?

សារីម ៖ ចាំ! ខ្ញុំនៅអាស័យដ្ឋានក្រោកក្រហមនៅមាត់បង្អួចខ្ញុំហ្នឹងទោះជាសម្រស់វាពេលខ្លះ ល្អក៏ដោយសារមានកុមារល្អបង្កើតឡើងឈរស្តាយកាំភ្លើងយាមលើបង្អួចមែក វា ក៏ដោយចាំ! ខ្ញុំនៅតែស្រឡាញ់ដើមផ្កាក្រោកហ្នឹង ហើយចាំ! ខ្ញុំមែនទែនដូចជា មនុស្សមួយផ្សេងទៀតនៅកន្លែងដដែលទេ ចង់តែឱ្យគេចេញទៅកន្លែង ណា ផ្សេងៗព្រោះយើងចង់ទៅស៊ើបរកកូនយើងទៀតនោះណា។ ម៉្លោះហើយបើ ថាបាន ចេញពីកន្លែងហ្នឹង ដូចថាយើងហ្នឹងវាមានជើងមេឃថ្មីអីចឹងចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! អាហ្នឹងដូចជាមានបោះជំហានទៅមុខ?

សារីម ៖ ចាំ!

រាសី ៖ បាទ! អ្នកស្រីធ្វើដំណើរទៅតាំងទីលំនៅនៅភូមិតាលៃហ្នឹង កន្លែងនោះជាភូមិថ្មី ឬ ភូមិចាស់បាទ!?

សារីម ៖ ចាំ! កន្លែងហ្នឹងជាភូមិចាស់ចាំ! ខ្ញុំរាប់ទៅវាមានផ្ទះប្រហែល១២ផ្ទះ ហើយមាន អណ្តូងទឹក ហើយផ្ទះហ្នឹងគឺជាផ្ទះរបៀបអ្នកចម្ការ ផ្ទះខ្លះផ្ទះជញ្ជាំងស្លឹក ហើយ ប្រក់ ក្បឿង ផ្ទះខ្លះប្រើជញ្ជាំងគ្មារប្រក់ក្បឿង ខ្លះរនាបឬស្សី ខ្លះរនាបក្តា។ យើង ទៅដល់ នោះឃើញមានរោងបាយមួយយ៉ាងធំហើយ ដែលពួកខ្មែរក្រហមគេធ្វើ ទុកចាំ!។

រាសី ៖ អីចឹងបានន័យថាមានគេធ្លាប់រស់នៅទីហ្នឹងហើយបាទ?

សារីម ៖ ចាំ! តាមខ្ញុំដឹងមុនពេលពួកខ្ញុំទៅដល់ហ្នឹង មានពួកគេហៅបងប្អូនយើងនោះចាំ! គេហៅបងប្អូនយើង បានន័យថា ខ្មែរក្រហមមូលដ្ឋានគេហើយណា គេមកនៅ

ហ្នឹង ដល់យើងមកទៅ គេដកខ្លួនទៅនៅឆ្ងាយពីយើងបន្តិចទៅ គេទុកកន្លែងហ្នឹង ឱ្យពួកយើង នៅចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! ហើយផ្ទះតែជាង១០ខ្នងអីចឹង ទាំងអស់គ្នាហ្នឹងទៅជាមួយអ្នកស្រីហ្នឹងពី សាលាតិចណូទៅប៉ុន្មាននាក់នៅគ្រប់គ្រាន់ទេ?

សារីម ៖ ចាំ! យើងគ្នាតែ១០០នាក់ជាងអីចឹង ប៉ុន្តែផ្ទះគេឱ្យយើងនៅ ស្រីៗនៅដោយ ស្រីៗ ប្រុសៗនៅដោយប្រុសៗ ហើយទៅគេដូចពួកខ្ញុំអីចឹងគឺថាសុទ្ធតែស្រីហ្នឹង នៅផ្ទះមួយហ្នឹងជាមួយគ្នា។ គេមានយកផ្ទះមួយហ្នឹងទៅវាយបន្ទប់ធ្វើតូចៗចាំ! ដើម្បីឱ្យ ពួកដែលមានប្តីប្រពន្ធហ្នឹងដែលមិនបាននៅជាមួយគ្នាហ្នឹង គេចាត់តាំង ឱ្យទៅសម្រាន ជាមួយគ្នា។ យប់មួយណាអីចឹង ស្តាយខ្ពើយស្តាយអីចឹងទៅ។

រាសី ៖ អីចឹងមិនមែននៅជាមួយគ្នាជាគ្រួសាររាល់យប់ទេ មានតែពេលខ្លះទេចឹង?

សារីម ៖ ចាំ! ពីព្រោះវាអត់មានកន្លែង ហើយគេធ្វើចឹង ខ្ញុំដូចខ្មាសគេនៅក្នុងចិត្តខ្ញុំណាស់ ថាសូម្បីតែដេកជាមួយគ្នាជាប្តីប្រពន្ធក៏គេចាត់តាំងដែរយប់ណាមួយនោះ។

រាសី ៖ បាទ! ហើយកុមារ ហើយចុះកូនក្មេងវិញ?

សារីម ៖ កូនក្មេងគេនៅជាមួយម្តាយចាំ! ហើយមានផ្ទះនោះមានកុមារនៅដែរ គេឱ្យកុមារ នៅកុមារណាធំៗ ចាំ! តែកុមារណាតូចៗ គេឱ្យនៅជាមួយម៉ែខ្លីៗ។

រាសី ៖ ហើយចុះយប់ឡើងមានពួកឈ្នួបពួកអីគេដើរមើលយើងទេ តាមអ្នកស្រីដឹង?

សារីម ៖ យើងទៅហ្នឹង គេឱ្យយើងយាម គេចាត់តាំងឱ្យយើងយាម។

រាសី ៖ គេឱ្យយើងយាមកន្លែងយើងខ្លួនឯង?

សារីម ៖ ចាំ! អង្គុយក្រោមផ្ទះមួយអីចឹងទៅយើងយាម។ គេឱ្យយើងកាន់ដំបងមួយអីចឹង។

រាសី ៖ បាទ! ហើយយាមហ្នឹងរបៀបមិនមែនខ្លាចចោរខ្លាចអីទេ?

សារីម ៖ ចាំ! យាមមើលក្នុងភូមិ ក្រែងលោមានអ្នកណាចេញចូលអីគេឱ្យយើងបង្ហាញ ប្រាប់គេ អីចឹងទៅ ចាំ! នៅតាលែមានចម្ការចេកនៅជាប់ហ្នឹងរោងបាយ ហើយ

មានដើម ក្រសាំងច្រើន ព្រមទាំងមានបឹងឈូកមួយហើយនឹងស្រះមានផ្កាកំព្លោក ពណ៌ស្វាយ នៅក្រោយផ្ទះកុមារ ហើយនៅភូមិនេះខ្ញុំសង្កេតឃើញថាមិនសូវមាន ដើមឈើស៊ីផ្លែ ទេ ហើយភូមិហ្នឹងមានដើមត្នោតច្រើន មានដើមព្រីង ហើយ ដើមដូងមិនសូវមានទេ ។

រាសី ៖ បាទ! គេឱ្យបេះទេ គេឱ្យបេះពិសារទេ?

សារីម ៖ ចាំ! ហ្នឹងយើងអត់ហ៊ានបេះ ស្រេចតែអង្គការយើងគេបេះឱ្យយើង តែគេមិន ដែលៗបេះដូង បេះត្នោតអីឱ្យយើងទេ ហើយកាលដែលខ្ញុំចាប់អារម្មណ៍ខ្លាំង ហើយ សប្បាយជាងគេពេលដែលខ្ញុំទៅដល់ភូមិតាលែនៅយប់ដំបូងហ្នឹង ខ្ញុំ សប្បាយនឹង មើលអំពិលអំពែក វាបាចភ្លើងខៀវខ្ចី បៃតងរបស់វាហ្នឹងព្រាតៗ ហើយដូច អំពូលភ្លើងរាប់ម៉ឺនរាប់សែនអីចឹងបើកបិទភ្លឹបភ្លែតៗ ហើយសម្រស់ អំពិលអំពែកនៅ ភូមិតាលែហ្នឹងធ្វើឱ្យខ្ញុំនឹកទៅដល់ក្រុងប៉េកាំងពេលយប់សម័យ ដែលខ្ញុំចុះកប៉ាល់ហោះនៅហ្នឹងឃើញភ្លើងផ្កាៗ ដូចថាចាញ់សម្រស់ភ្លើងអំពិល អំពែកនៅតាលែ ឆ្ងាយណាស់ ក្រុងប៉េកាំងពេលហ្នឹងឯងតើចាំ! ហើយកាលមួយ ទៀតដែលធ្វើឱ្យខ្ញុំទើស ភ្នែកនៅភូមិតាលែពេលដែលខ្ញុំទៅដល់ដំបូងហ្នឹង គឺខ្ញុំ ឃើញបាយក្តាំងៗដុះផ្សិតស្អុយ គគ្រុកយ៉ាងក្រាស់ឃ្នឹកនៅលើគ្រែដៃកពីរ នៅ ក្រោមផ្ទះមួយជិតអណ្តូងទឹកហ្នឹង ហើយនឹងពាងស្ករពីរដែលមានប្រហុក ហើយ នឹងផ្កកហ្នឹងស្អុយដង្កូវចោះពេញ។ រឿង ហ្នឹងធ្វើឱ្យខ្ញុំនឹកឃើញដល់ជំហរ សន្សំសំចៃរបស់ពួកខ្មែរក្រហមដែលគេលើកឡើងនៅសាលាតិចណូរស្ស៊ី។ ខ្ញុំ មើលឃើញថាគេនិយាយផ្សេង គេធ្វើផ្សឹង ពួកខ្មែរក្រហមខ្លះខ្លាយ របៀបហ្នឹង។ នៅក្រោមផ្ទះនៅភូមិតាលែនៅពេលដែលយើងអត់បាយ យើងមានតែ បបរាវៗ ខ្ញុំឃើញមួយទៀតគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍គឺខ្ញុំឃើញម៉ូតូមួយអត់មានកង់ទេ មាន តែតូ។

**រាសី៖ ហើយៗកាលនៅភូមិតាលៃហ្នឹង អ្នកស្រីមានបានជួបជាមួយ
អ្នកធំៗពីដើមជំនាន់ លន់ នល់អញ្ចឹងដែរ?**

សារីម៖ នៅភូមិតាលៃដែលពួកខ្ញុំទៅដល់ហ្នឹង ដំបូងខ្ញុំឃើញស្រីម្នាក់។ ហី! ខ្ញុំឆ្ងល់ថា ហីស!
អ្នកស្រីម្នាក់ហ្នឹងមុខដូចអ្នកគ្រូបង្រៀនសាលានៅគគីរ ដែលខ្ញុំរៀននោះ ខ្ញុំថា «ចុម
អ្នកគ្រូនេះម៉េចក៏នៅក្មេងម៉្លេះ?» ដល់ខ្ញុំមើលយូរៗទៅស្រាប់តែឃើញថា អ្នកហ្នឹង
គាត់ ជាកូនសម្តេចឪ ចាំ! អ្នកហ្នឹងឈ្មោះគេហៅម្ចាស់ឈូកៗ ហើយឈ្មោះ គាត់
មែនទែនហ្នឹងឈ្មោះ បុទុម បុប្ផា ចាំ! បុទុម បុប្ផា ហើយនឹងម្ចាស់ប៉ាងហ្នឹងជាបងប្អូន
បង្កើត។ ម្តាយគាត់ហ្នឹងឈ្មោះ ស៊ីសុវត្ថិ ពង្សសនមុនី ដែលគេហៅថា ម្ចាស់ម៉ោង
នោះចាំ! ហើយគាត់អង្គុយក្រោមផ្ទះមួយនៅជាប់ផ្ទះដែលខ្ញុំនៅហ្នឹង។ រួចទៅគេ
ប្រាប់ខ្ញុំថា បុទុម បុប្ផាហ្នឹងជាប្រពន្ធរបស់សូភុត្រា ចាំ! ហើយសូភុត្រាហ្នឹងធ្លាប់រៀន
ជាមួយខ្ញុំនៅថ្នាក់ទី២ សាលា Luceeស៊ីសុវត្ថិ។

រាសី៖ អ្នកស្រីបាននិយាយជាមួយគាត់ដែរ?

សារីម៖ ចាំ! ដល់ស្អែកឡើងខ្ញុំឃើញសូភុត្រាហ្នឹង។ ស្រាប់តែសូភុត្រាហ្នឹងគាត់ចាំណាស់។
គាត់ស្ទុះមកសួរខ្ញុំ។ ហើយគាត់សួរខ្ញុំរកពួកម៉ាកខ្ញុំម្នាក់ឈ្មោះហោង ហីយ។
គាត់សួរថា «បងហោង ហីយនៅណា? បងហោង ហីយហ្នឹងជា Premier amourរបស់
ខ្ញុំ»។ ហើយខ្ញុំឮសូរគាត់និយាយពីរឿងស្នេហាដំបូងរបស់គាត់អញ្ចឹង ខ្ញុំរឹតតែចង់

ប្រញាប់លាគាត់ចេញពីកន្លែងជិតភ្លឺស្រែហ្នឹង។ មុនដំបូងខ្ញុំធ្វើពេទ្យ។ ខ្ញុំធ្វើមិនស្គាល់
 គាត់ណា! រួចគាត់អត់សុខចិត្តទេ។ គាត់ថា «បងខ្ញុំស្គាល់បងឯងច្បាស់ណាស់បង។
 បងឯងនៅសាលានៅពេញម ហើយដើរមករៀននៅ Lucee ស៊ីសុវត្ថិ។ ហើយត្រឡប់
 ទៅវិញបងឯងដើរជាមួយ ហោង ហ៊ុយ រាល់ថ្ងៃ។ ហើយហោង ហ៊ុយនៅផ្សារចាស់»។
 ហើយដល់អញ្ចឹងទៅខ្ញុំក៏ប្រាប់គាត់ថា «ខ្ញុំអត់ដឹងអាហ៊ុយនៅណាទេ»។ ហើយ
 សុំជម្រាបថា ពេលដែលសូត្រាស្រឡាញ់ អាហ៊ុយហ្នឹងគឺតាំងពីថ្នាក់ទី២រហូតដល់
 ថ្នាក់ទី១។ ប៉ុន្តែអាហ៊ុយចេះតែធ្វើមិនដឹងទៅ។ ប៉ុន្តែថ្ងៃមួយ អាហ៊ុយភ្លេចកាបូប
 ដែលមានសំបុត្រប្រឡងបាក់អង (Bac 1)នោះ។ ពេលធ្វើដំបូលៀងសាលា ហ៊ុយ
 ភ្លេចកាបូបនៅ Lucee នៅលើតុដំបូលៀង ហើយអញ្ចឹង អាហ៊ុយត្រឡប់ទៅរកវិញ
 ក៏ជួបសូត្រាហ្នឹង នៅជិតរោងកុនកាពីតុល។ ហើយ សូត្រាហ្នឹងក៏ជួយ កណ្តាល
 អត្រាត្រហើយក៏ជួយរកកាបូបហ្នឹងឃើញនៅសាលា។ ហើយក៏ជូនអាហ៊ុយទៅផ្ទះ
 វិញ។ ដល់ថ្ងៃក្រោយមក សូត្រាហ្នឹងបបួលអាហ៊ុយទៅមើលកុន។ អាហ៊ុយចេះតែ
 ណាត់ទៅ។ ប៉ុន្តែដល់ថ្ងៃទៅមើលកុនហ្នឹង អាហ៊ុយទៅកំពតបាត់ទៅ ចាំ!

រាសី៖ បាទ! ហើយហេតុអ្វីបានជាអ្នកស្រីធ្វើជាមិនស្គាល់គាត់?

សារីម៖ ព្រោះខ្ញុំមិនចង់ឱ្យមានរឿង។ កាលណាយើងស្គាល់អី រាក់ទាក់អញ្ចឹងទៅ អាចពួក
 ខ្មែរក្រហមសង្កេត។ អង្គការខ្មែរក្រហមហ្នឹងគេថា អង្គការភ្នែកម្ចាស់នោះ ចាំ! ម្ល៉ោះ
 ហើយខ្ញុំភ្នែកម្ចាស់មើលមិនឃើញអីក៏ដោយ ប៉ុន្តែខ្ញុំចេះតែប្រយ័ត្នខ្លួន។ ហើយធ្វើ
 ស្គាល់សូត្រាអញ្ចឹងទៅខ្លាចមានរឿង ចាំ! ហើយគេឃើញយើងហ្នឹងស្គាល់អញ្ចឹង
 ទៅ គេអាចស៊ើបអញ្ជេញ រឿងអញ្ចុះ។ ខ្ញុំមិនចង់ឱ្យ មានរឿង ចាំ!

រាសី៖ ដេញដោល?

សារីម៖ ចាំ! ម្ល៉ោះហើយខ្ញុំធ្វើមិនស្គាល់ចាំ!

រាសី៖ បាទ! ចុះចំណែកអម្បាញ់មិញ អ្នកស្រីមានប្រសាសន៍ថា បានឃើញកូនសម្តេចឪ
 បុទុម បុប្ផា ហ្នឹង។ អ្នកស្រីបានសំណេះសំណាលជាមួយគាត់ដែរ?

សារីម៖ ចាំ! ជាមួយបុរុម បុប្ផាហ្នឹង ខ្ញុំអត់ស្គាល់គាត់ទេ។ ដូច្នោះខ្ញុំអត់បាននិយាយទេ។ ខ្ញុំ គ្រាន់តែមើលឃើញពីផ្ទះដែលខ្ញុំនៅហ្នឹង ហើយគេរស់នៅជាភ្ញៀវរបស់អង្គការ មិន មែនចុះធ្វើការពលកម្មអីដូចយើងទេ ចាំ! រួចទៅគេទទួលបានបាយហ្នឹងបីពេលគឺថា ពួកយើងទៅដល់ហ្នឹងត្រូវដាំបាយជូនគាត់ហ្នឹងពិសារ ស្រស់ស្រូបព្រឹក ថ្ងៃត្រង់ ហើយនឹងល្ងាចគឺថា ដល់ម៉ោងគេចេញមកពិសារបាយតែម្តងចាំ!

រាសី៖ បាទ! អ្នកស្រីមានប្រសាសន៍ថា បាយគឺថា បាយមែនទែន? បាយស្រួយ?

សារីម៖ ចាំ! ពួកអ្នកអស់ហ្នឹងគេពិសារបាយ គឺបាយ ចាំ! តែពួកយើងសុទ្ធតែបបរទេ ចាំ!

រាសី៖ ហើយចុះម្ហូបគេធ្វើម្ហូបអីត្រឹមត្រូវដែរ? ម្ហូបយ៉ាងម៉េចដែរ?

សារីម៖ ចាំ! ម្ហូបហ្នឹង...គេរកត្រីបានអញ្ចឹងមក គេធ្វើម្ហូបត្រឹមត្រូវអញ្ចឹង មានមួយមុខ មាន ពីរមុខអញ្ចឹងទៅ ចាំ! ព្រោះគេជាភ្ញៀវរបស់អង្គការចាំ!

រាសី៖ គឺថា ហូបចុកមួយសេរី គឺមួយឆ្អែត?

សារីម៖ ចាំ! មិនមែនទេ។ យើងដាក់ឱ្យគេអញ្ចឹងគឺមិនៗពោរពាសអីពេកទេ។ ប៉ុន្តែថា វាក៏វា មិនអត់ឃ្លាន។

រាសី៖ ប៉ុន្តែតើគេចូលមកញ៉ាំជាមួយអ្នកទាំងអស់គ្នាទេ? ឬគេញ៉ាំដាច់ដោយឡែក? បាទ!

សារីម៖ ចាំ! ដាច់ដោយឡែក ចាំ!

រាសី៖ ចុះក្នុងមួយថ្ងៃគេធ្វើអីខ្លះទៅ បើសិនជាគេចេញទៅធ្វើការ?

សារីម៖ អ្នកអស់ហ្នឹងគេអត់ធ្វើការទេ។ គេជាភ្ញៀវរបស់អង្គការគឺថា អត់ធ្វើអីទេ ហើយ សូត្រាហ្នឹង ខ្ញុំឃើញគាត់បណ្តើរឆ្អែតអញ្ចឹង។ គាត់មានឆ្អែតគាត់ហើយគាត់ស្លៀកពាក់ ដូចកម្មាភិបាលខ្មែរក្រហមអញ្ចឹង តែស្បែកជើងគាត់ហ្នឹងមិនមែនស្បែកជើង កង់ឡានទេ ចាំ! ស្បែកជើងយូប។

ខ្ញុំនឹងជម្រាបពីសូត្រាជាប្តីបុរុម បុប្ផា។ ពេលដែលខ្ញុំត្រឡប់ពីអង្គរជ័យមកវិញ ចូលមកនៅភូមិតាលៃ ថ្ងៃមួយហ្នឹងគឺថា ក្នុងខែកត្តិក ពេលទឹកឡើង ហើយខ្ញុំឃើញ

សូភុត្រា ហ្នឹងគាត់រុំជើង ហើយដើរកាន់ឈើច្រត់ ហើយគាត់បណ្តើរផ្អែ។ ហើយខ្ញុំ
 សង្ស័យណាស់ ព្រោះគាត់ធ្លាប់និយាយបបួលនាងថាច់ ចាន់ម៉ូលីរត់។ នាងថាច់
 ចាន់ម៉ូលីជាកូនសិស្សខ្ញុំ ចាំ! គាត់បបួលរត់ ព្រោះសូភុត្រាហ្នឹង ធ្លាប់ដូចថា ចេះ
 តែចង់ដេញតាមនាងថាច់ ចាន់ម៉ូលី ហ្នឹង។ ហើយគាត់សរសើរពេលណានាងហ្នឹង
 ចូលធ្វើបាយជាមួយក្រុមខ្ញុំ។ គាត់ថា អ្នកធ្វើហ្នឹងគឺមានទឹកដៃ ហើយគាត់បបួលថា
 «មានចង់រត់ទេ? បើខំរត់ហ្នឹងមិនបានទេ។ ឱ្យខំធ្វើការឱ្យមែនទេ»។ ហើយ
 ថ្ងៃណាមួយគាត់នឹងយកកប៉ាល់ហោះមកចុះនៅតាលៃ ហើយចាំរត់ឡើងកប៉ាល់
 ហោះគាត់។ ហើយសុំជម្រាបថា សូភុត្រាជាអ្នកដែលធ្លាប់ទម្លាក់គ្រាប់បែកលើចម្ការ
 មនក្នុងរបបសាធារណរដ្ឋរបស់លោកលន់ នល់ ដែលមានទីស្នាក់ការនៅចម្ការមន
 ចាំ! ហើយដល់ពេលយើងនឹកឃើញថា សូភុត្រាធ្លាប់ទម្លាក់គ្រាប់បែកហើយបើក
 កប៉ាល់ហោះទៅព្រៃអញ្ចឹងទៅចាំ!

រាសី៖ បាទ! អញ្ចឹងដូច្នោះគាត់ពេលហ្នឹងគាត់នៅជាមួយពួកខ្មែរក្រហមរហូតដល់អ្នកស្រី
 ជួបគាត់ឬ? បាទ។

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងណាទេ ប៉ុន្តែតាមខ្ញុំស្មានប្រហែលជាគាត់ហ្នឹងទៅចូលសម្តេច
 សីហនុ ហើយទៅគាត់បានរៀបការជាមួយនឹងបុរសម បុប្ផា ជាបុត្រីហ្នឹង ចាំ! ហើយ ក៏
 ត្រឡប់មកនៅភូមិតាលៃវិញជារៀបរបបសង្គការ ហើយដល់ពេលខ្ញុំឃើញគាត់ រុំ
 ជើងអញ្ចឹង ខ្ញុំសង្ស័យថា សូភុត្រាធ្លាប់បបួលនាងនោះនិយាយពីរឿងរត់។ ខ្ញុំថា
 សូភុត្រាប្រហែលជាធ្វើកិច្ចការដើម្បីកុំឱ្យគេសង្ស័យគាត់នោះ ព្រោះគាត់គ្រេចជើង។
 ចាំ! ហើយស្រាប់តែថ្ងៃមួយហ្នឹង ខ្ញុំធ្វើការនៅក្រោមផ្ទះដែលនៅជិតគាត់ ហ្នឹង។ ខ្ញុំ
 រើសកូរស្រូវ ហើយស្រាប់តែផ្ទះសូភុត្រាហ្នឹងស្ងាត់ឈឹង។ ខ្ញុំរង់ចាំមើល។ កន្លែងហូប
 បបរពេលព្រឹកក៏មិនឃើញភ្ញៀវគេហ្នឹង។ ពេលថ្ងៃត្រង់ក៏មិនឃើញ។ ស្រាប់តែនៅ
 ម៉ោងប្រហែលជា២រសៀល ស្រាប់តែឃើញយោធាខ្មែរក្រហមជិះម៉ូតូមក ឡើង២-៣
 ម៉ូតូ ហើយគេក្រវ៉ាត់ខ្សែគ្រាប់កាំភ្លើង។

រាសី៖ ពាក់ចំហៀងខ្លួន?

សារីម៖ ចាំ! ពាក់ហ្នឹង មិនមែនពាក់ចំហៀងទេ ពាក់នៅទ្រូងគេហ្នឹង ចាំ!

រាសី៖ ពាក់នៅលើស្មាហ្នឹង?

សារីម៖ ចាំ! អត់ទេ ពាក់ខ្វែងនៅទ្រូងគេហ្នឹង ចាំ! ហើយស្តាយកាំភ្លើងគ្រប់គ្នា ហើយ
មកឡើងផ្ទះ សូត្រហ្នឹង។ ហើយដល់ល្ងាចទៅបានពួកកុមារដែលនៅក្រោយផ្ទះ
ដែលខ្ញុំធ្វើការហ្នឹងនិយាយថា ពីយប់មិញនោះ ប្រហែលម៉ោងពីរយប់ឃើញគ្រូសារ
សូត្រហ្នឹងដើរទៅជិះទូកនៅខាងក្រោយផ្ទះកុមារ ហ្នឹង។ ពេលហ្នឹងភូមិតាលៃហ្នឹង
លិចទឹក ចាំ! ហើយតាំងពីថ្ងៃហ្នឹងមក យើងក៏លែងបានឃើញសូត្រទៅទៀត
ចាំ!

រាសី៖ បាទ! សូមអរគុណអ្នកស្រី នៅ សារីម បាទ!

សារីម៖ ចាំ! អរគុណលោក ប៉ូច រាសី។

រាសី៖ បាទ! ដូច្នោះអ្នកស្រីមិនបានដឹងថា តើទៅគាត់ជាយ៉ាងណា ឬស្ថិតនៅទីណាទេ
ក្រោយ ពីបាត់ទៅហ្នឹងបាទ!

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំអត់បានដឹងទេ ហើយខ្ញុំដែលដឹងថា គាត់រត់។ ខ្ញុំគិតថា សូត្រហ្នឹងរត់មិនរួច
ទេ ព្រោះគាត់មានកូន ហើយនឹងមានប្រពន្ធរយ៉ាងយោងអញ្ចឹង។ បើម្នាក់ឯង
ប្រហែលរត់រួច ចាំ! ហើយបើថា រត់រួច ទាល់តែមានស្តេចកណ្តុរសមកដឹករូងដីឱ្យ
ដូចនៅក្នុងរឿងនាង១២អញ្ចឹង ចាំ! បានរត់រួច ពីព្រោះមិនមែនជាទល់ដែនទេ ហើយ
ពេលហ្នឹងលិចទឹកលិចអីផង ចាំ! ពេលនៅភូមិតាលៃហ្នឹង ខ្ញុំក៏ធ្លាប់ស្រមៃស្រមៃចង់
បានស្តេចកណ្តុរសហ្នឹងមកដឹករូងឱ្យដែរ ចាំ!

រាសី៖ ហើយអ្នកស្រីបានធ្លាប់និយាយជាមួយគាត់ច្រើនដងដែរ? ហើយតើមានការភ័យ
ខ្លាចទេ? នៅពេលដែលឃើញទាហានខ្មែរក្រហមមកអញ្ចឹង ខ្លាចពាក់ព័ន្ធដល់
អ្នកស្រីដែរ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំអត់ភ័យទេ ចាំ! ពីព្រោះថា ពេលគាត់ជួបជាមួយខ្ញុំដំបូងអញ្ចឹង ពេលគាត់មក
និយាយរកខ្ញុំហ្នឹង ខ្ញុំនិយាយរកគាត់តែមួយភ្លែតអញ្ចឹងទៅ ហើយក្រោយមកខ្ញុំក៏អត់
ដែលទាក់ទងអីគាត់ទៀតដែរ គ្រាន់ថា ឃើញគ្នាអញ្ចឹង ញញឹមដាក់អីធម្មតា ចាំ!

រាសី៖ បាទ! ហើយចុះអ្នកនាងម្នាក់ដែលអ្នកស្រីថា គាត់មកនិយាយរកហ្នឹង យ៉ាងម៉េច
ដែរ? អនាគតរបស់គាត់ទៅយ៉ាងម៉េចដែរ?

សារីម៖ នាងថាច់ ចាន់ម៉ូលីហ្នឹង... កូនសិស្សខ្ញុំហ្នឹងរូបរាងស្អាតណាស់ ចាំ! ហើយនៅតាលៃ
ហ្នឹង សូកុត្រាចេះតែតាមទាក់ទងម៉ូលី។ ហើយពួកខាងអង្គការខ្មែរក្រហមហ្នឹងគឺពូ
ហ៊ាន ហ្នឹងចេះតែប្រាប់យើងឱ្យបិទបង្អួចកន្លែងដែលយើងនៅ ពីព្រោះបង្អួចហ្នឹង
បង្អួចស្លឹក ហើយយើងទល់បង្អួចពេលយប់ កុំឱ្យវាក្តៅស្អុះ។ ហើយគេមកប្រាប់ថា
ឱ្យយើងបិទបង្អួច ហើយពួកខ្ញុំ ពេលខ្លះចង់ខឹង ព្រោះខ្ញុំសម្រាននៅជិតម៉ូលីហ្នឹង
ដែរ។ ក្តៅស្អុះសឹងអីមកឱ្យបិទបង្អួច។ ដល់ក្រោយមកបានយើងដឹងថា គេខ្លាច
សូកុត្រាមកលបនាងម៉ូលី ចាំ! ហើយយើងក៏យល់ ហើយយើងខំបិទបង្អួចអីទៅ
កុំឱ្យមានរឿង។ រួចទៅខ្ញុំក៏ខំប្រាប់ នាងម៉ូលីថា ឱ្យចេះតែគេចៗទៅ ខំគេចទៅកុំឱ្យ
ជាមួយគាត់យូរ។

រាសី៖ បាទ! ហើយអញ្ចឹងក្រោយពីព្រឹត្តិការណ៍ហ្នឹងទៅ ចប់ត្រឹមហ្នឹង ឬក៏មានខ្មែរក្រហម
មកសួរដេញដោលយើងទៀតដែរ?

សារីម៖ ចាំ! អត់មានទេ។ ខ្ញុំអី អត់មានអ្នកណាមកសួរទេ ចាំ! ចាំ! ពេលដែលសូកុត្រារត់
ហ្នឹងនាងថាច់ ចាន់ម៉ូលីហ្នឹងត្រូវអង្គការឱ្យរៀបការរួចទៅហើយជាមួយកូនស្តេច
ដែលគេហៅថា ម្ចាស់ទូចៗនោះ ចាំ! ហើយម្ចាស់ទូចហ្នឹងធ្លាប់ចូលព្រៃម៉ាក់គឺ ហើយ
ខ្ញុំសួរគេនិយាយថា ម្ចាស់ទូចហ្នឹងជាកូនទ្រង់នរោត្តមភូរិសាវ៉ាជាមួយមេនំមេនាង
ម្នាក់នោះ។ ហើយខ្ញុំសុំជម្រាបពីនាងម៉ូលីហ្នឹង ចាំ! ពេលខ្ញុំមកពីអង្គរជ័យវិញ ខ្ញុំ
ឃើញមុខគាត់ឡើងហើម ប៉ោង ដូចថា ឡើងប៉ោង រួចកើតមុនពេញមុខ រួចខ្ញុំសួរថា
«ម៉ូលី! ម៉ូលីឯងម៉េចក៏ប្លែកម៉្លេះ?» គាត់យំ ហើយគាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា គាត់ដឹកថ្នាំអត់កូន។
គាត់យំ រត់មកឱបខ្ញុំ។ ហើយគាត់ប្រាប់ថា គាត់លែងហៅខ្ញុំអ្នកគ្រូហើយ។ គាត់ថា

សុំហៅបង។ គាត់ថា «បងអើយពេលបងមិននៅ ពេលបងទៅអង្គរជ័យហ្នឹង ពួកហ្នឹង ធ្វើបាបខ្ញុំណាស់»។ ហើយគាត់គ្មាននរណាជួយពិគ្រោះយោបល់។ គេបង្ខំឱ្យរៀប ការអញ្ជឹង គាត់ក៏សម្រេចរៀបការជាមួយម្ចាស់ទូចហ្នឹងទៅ ចាំ! ខ្ញុំខំប្រឹងថតទឹកមុខ ក្រៀមក្រំរបស់ម៉ូលីក្នុងអារម្មណ៍របស់ខ្ញុំ។ ហើយយើងឈប់មើលមុខគ្នា។ តាំងពី ថ្ងៃនោះមក យើងបែកគ្នារហូត ព្រោះ គេឱ្យម៉ូលីទៅនៅកន្លែងផ្សេង ចាំ! ហើយពេល ដែលគេឱ្យយើងចិបទូចហ្នឹង ពេលហ្នឹងខ្ញុំក៏រឹតតែប្រយ័ត្នទៀត ព្រោះខ្ញុំលូចស្តាប់ វិទ្យុសំឡេងសហរដ្ឋអាមេរិក ហ្នឹងស្ទើររាល់យប់។ នៅភូមិតាសៃហ្នឹង ក្នុងពេលហ្នឹង រឿងដែលខ្ញុំចាំគឺស្តាប់ការយោសនាពេលដែលលោកជីមមី ខាទ័រជាមួយប្រពន្ធគាត់ ឈ្មោះរ៉ូសាលិន ខាទ័រហ្នឹងធ្វើការយោសនាបោះឆ្នោត នៅឆ្នាំ១៩៧៦ហ្នឹង ចាំ! ហើយខ្ញុំឮសំឡេងអ្នកអង្គ ខេនរាល់តែយប់។

រាសី៖ បាទ! ហើយក្រៅពីរឿងហ្នឹង តើអ្នកស្រីមានជួបអ្នកណាផ្សេងទៀតដែលចាប់ អារម្មណ៍ដែរទេ? បាទ!

សារីម៖ ចាំ! រឿងមួយទៀតគឺខ្ញុំជម្រាបពីលើកមុនថា បុត្រីសម្តេចឌីមានពីរអង្គនៅភូមិតាសៃ មាននរោត្តមបុទុម បុប្ផាហៅម្ចាស់ឈូក ហើយនឹងមានម្នាក់ទៀតឈ្មោះនរោត្តម សុរិយារង្សី ហៅម្ចាស់ប៉ាង ហើយនៅក្នុងបដិវត្តន៍ខ្មែរក្រហមហ្នឹង គាត់ឈ្មោះយ៉ាន ចាំ! គេហៅគាត់មិត្តយ៉ាន។ ហើយពេលដែល ខ្ញុំទៅដល់ភូមិតាសៃដំបូង ខ្ញុំឃើញ ម្ចាស់ឈូក។ ប៉ុន្មានខែក្រោយមក ខ្ញុំឃើញម្នាក់ហ្នឹងដើរ ក្បាលធំទើងម៉ែងអញ្ជឹង ស្លៀកសំពត់ខ្មៅដូចថា បះមុខ បះក្រោយ។ ហើយខ្ញុំចេះតែតាមមើល។ ខ្ញុំថា អ្នក ហ្នឹង ខ្ញុំដូចជាធ្លាប់ស្គាល់! ស្រាប់ទៅមានម្នាក់នោះគេប្រាប់ថា «យី! បងឯងមិន ស្គាល់ទេ ហី? ហ្នឹងម្ចាស់ប៉ាង។ ខ្ញុំសម្លឹងមើលទៅ ខ្ញុំនឹកឃើញ «អូ! ហ្នឹងម្ចាស់ប៉ាង មែនហ្នឹង!» ហើយពេលហ្នឹងគាត់មកនៅផ្ទះមួយជិតពួកខ្ញុំនៅហ្នឹង។ ហើយគាត់មាន កូនខ្លីម្នាក់ចងអង្រឹងក្រមារដេកនៅក្រោមផ្ទះហ្នឹង យំដេះៗ ហើយទៅស្រាប់តែ ប៉ុន្មានថ្ងៃក្រោយមក ឮសូរកូនហ្នឹងស្តាប់ ហើយទៅម្ចាស់ប៉ាងហ្នឹងគាត់ស្រែកយំ។ គាត់ថា គាត់ខំសុំអង្គការ ដូចថា សុំទឹកដោះគោឱ្យកូនបៅ ពីព្រោះគាត់អត់មានទឹក

ដោះ។ ហើយទៅ អង្គការហ្នឹងអត់បានឱ្យទឹកដោះអីទេ។ កូនហ្នឹងក៏ស្លាប់ទៅ ចាំ!
ហើយខ្ញុំសុំជម្រាបថា ម្ចាស់ប៉ាង ឬមិត្តយ៉ានហ្នឹង (ទៅស្រុកខ្មែរវិញហ្នឹង) ដល់កូន
មួយហ្នឹងស្លាប់ទៅ គាត់នៅសល់កូនបីនាក់ ស្រីៗពីរនាក់ តូចៗ ៤-៥ឆ្នាំ ឈ្មោះចាន់
ហើយនឹងនួន ហើយនឹងកូនប្រុសម្នាក់ហ្នឹងគាត់ហៅថា «អ្នកថ្ងងៗ» អាយុប្រហែល
១២ឆ្នាំ ១៣ឆ្នាំហ្នឹង ដែលជាកូនរបស់គាត់ជាមួយប្តីមុនបង្អស់ឈ្មោះទេព ផល្លី ជា
កូនចៅហ្វាយក្រុងភ្នំពេញឈ្មោះលោក ទេព ផន។ ហើយអ្នកថ្ងងហ្នឹងមានមុខ
ក្រៀមណាស់រាល់តែថ្ងៃ ចាំ! យ៉ាននិយាយសម្តីគំរោះគំរើយដាក់កូន ហើយខ្ញុំចេះតែ
ជួយប្រាប់គាត់ថា កុំឱ្យសម្តីអាក្រក់ដាក់កូនប្រុស។ យើងមកហ្នឹងមានតែកូនហ្នឹង
ហើយនឹងខ្លួនឯង ដូចនេះត្រូវតែចេះឱ្យបកស្រាយកូន ចាំ!

រាសី៖ បាទ! សូមអរគុណអ្នកស្រី នៅ សារីម បាទ!

សារីម៖ ចាំ! សូមអរគុណលោក ប៉ូច រាសី។ ហើយដល់កូនហ្នឹងស្លាប់ទៅ មិត្តយ៉ានហ្នឹង គាត់
ធ្វើការជាមួយពួកយើង គឺថា គាត់ហ្នឹងមិនមែនជារៀនរបស់អង្គការទេ ចាំ!

រាសី៖ បាទ! ពីមុនគាត់ជារៀន?

សារីម៖ ចាំ! មិនមែនទេ។

រាសី៖ តាំងពីដើមមក?

សារីម៖ ចាំ! តាំងពីគាត់ចូលនៅភូមិតាលៃហ្នឹង គាត់មិនមែនជារៀនទេ។ គាត់ធ្វើការដូច
យើងអញ្ចឹង។ គាត់ហៅថា ចុះជាប់ប្រជាជន ចាំ!

រាសី៖ បាទ! តើអ្នកស្រីមានបានដឹងថា មូលហេតុអ្វីបានជាអ្នកខ្លះ គេចាត់ទុកជារៀន អ្នក
ខ្លះមិនចាត់ទុកជារៀន បាទ?

សារីម៖ ចាំ! បើតាមខ្ញុំដឹង យ៉ានហ្នឹង ម្ចាស់ប៉ាងហ្នឹង គាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា គាត់បានសុំឱ្យពួកគាត់គឺ
សម្តេចឪ ចេញមករស់នៅជាមួយអ្នកស្រុក បានន័យថា គាត់ប្រើ ពាក្យថា ចុះជាប់
ប្រជាជន ចាំ! ហើយទៅឪពុកគាត់ហ្នឹងបានយាត់គាត់ថា «កូនឯងកុំទៅណា!»
អាហ្នឹងគាត់ប្រាប់ខ្ញុំ ចាំ! គាត់ថា «កូនឯងកុំទៅណា នៅរាំងជាមួយប៉ាៗហ្នឹងហើយ»

ពីព្រោះបដិវត្តន៍គេហ្នឹង សម្តេចលោកប្រើពាក្យបារាំង ចាំ! Radicalណាស់។ Radicalហ្នឹងបានន័យថា ដូចថា គេខ្លាំង ហើយដូចថា....

រាសី៖ តឹងតែង?

សារីម៖ តឹងតែងមែនទែន។

រាសី៖ និយមជ្រុល។

សារីម៖ ចាំ! រួចទៅម្ចាស់ប៉ាងហ្នឹងគាត់មិនស្តាប់សម្តេចទេ។ គាត់ថា «ហ៊ីស! គាត់ចង់មកចុះ ជាប់ប្រជាជន រស់នៅដូចគេដូចឯងជាមួយប្រជាជន។ រួចទៅគាត់កំប្លែងណាស់។ គាត់ប្រាប់ខ្ញុំនៅពេលយើងកំពុងតែយោងទឹកអណ្តូងនៅជិតចង្ក្រានបាយ។ ហើយ គាត់ថា «បងឯងឃើញទេ ឥឡូវខ្ញុំចុះជាប់ប្រជាជនហើយ។ ឥឡូវវែកទឹកជាមួយបង ឯង៦០អម្រែកមួយថ្ងៃ» ចាំ! ហើយថ្ងៃហ្នឹងយើងយោងទឹកអណ្តូងហ្នឹង។ ពេលធុង ហ្នឹងដាច់ខ្សែទៅ ខ្ញុំហើយនឹងគាត់ហ្នឹងអុកគូទជាមួយគ្នា។ រួចហើយដើបឡើង នាំគ្នាសើចថា «ហ្នឹងហើយចុះជាប់ប្រជាជន»។ គាត់ហ្នឹង៦០អម្រែកមួយថ្ងៃ ចាំ!

រាសី៖ បាទ! ហើយអញ្ជឹងម្ចាស់ប៉ាងហ្នឹងមានដែលគួរញែកពីរឿងចុះមកនៅជាមួយ ប្រជាជនអញ្ជឹងដែរ បើតាមស្តាប់ទៅ?

សារីម៖ ចាំ! ឃើញគាត់មិនជាសុគតស្នាញអីទេ។ ប៉ុន្តែគាត់គ្រាន់តែអ្វីទៅថា គេមិនឱ្យ ទឹក ដោះគោឱ្យកូនគាត់។ ហើយគាត់ថា នៅកន្លែងមុន មិនមែនអញ្ជឹងទេ។ គាត់ស្នើអី បានហ្នឹង។ ហើយម្តងមានច្រើន។ គាត់មានតាំងពីដំណាប់ ដំណាប់ត្របែកទៀត ចាំ! គាត់និយាយអញ្ជឹងណា! ចាំ! ហើយដល់មកនៅកន្លែងតាលៃហ្នឹងគឺថា តឹង រកអី គ្មាន។ ហើយថ្ងៃមួយ ខ្ញុំកំពុងតែរុតអន្លង់ ចាំ! គេចាត់ឱ្យខ្ញុំរុតអន្លង់នៅជិតផ្ទះបាយ។ ស្រាប់តែខ្ញុំឮសូរភូសៗៗ ឌីបៗៗ ហើយខ្ញុំឆ្ងល់ស្តីអីចេះ? ហើយដល់ ខ្ញុំក្រឡេក មើលទៅខាងមុខហ្នឹង ឃើញគាត់ហើយនឹងប្តីគាត់ហ្នឹងកំពុងប្រវាយគ្នា។ ហើយប្តី គាត់ចាប់គាត់រុញអញ្ជឹងទៅ។ ហើយគាត់ចេះតែខំផតពោះ ឃើញតាប៉ូហ្នឹងចេះ តែធាក់។ ប្តីហ្នឹងចេះតែធាក់ម្ចាស់ប៉ាងហ្នឹង។ ខ្ញុំមិនធ្លាប់ឃើញ ប្តីអីវាយប្រពន្ធអញ្ជឹង ទេ ណា។ ខ្ញុំដូចជាញឹកក្នុងខ្លួនណាស់។ ហើយល្ងាចឡើងខ្ញុំលើករឿងហ្នឹងក្នុងអង្គ

ប្រជុំក្រុមរបស់ខ្ញុំ ណា ចាំ! ខ្ញុំ ប្រាប់ប្រធានក្រុមថា «ពីថ្ងៃមិញហ្នឹង ខ្ញុំឃើញមិត្តយ៉ាន
វាយប្រពន្ធនៅក្រោមផ្ទះគាត់។ ហើយក្នុងសង្គមបដិវត្តន៍ហ្នឹង ម៉េចក៏ប្តីមក
វាយប្រពន្ធដូចនៅសង្គមចាស់អញ្ចឹង? ប្រធានក្រុមខ្ញុំហ្នឹងឈ្មោះអ្នកផល្លា ណា។
គាត់ថា អង្គការមានមធ្យោបាយគ្រប់បែបយ៉ាងសម្រាប់កសាងមនុស្ស។ ដល់គាត់ថា
អញ្ចឹងមក ខ្ញុំក៏អត់និយាយអីដែរ ចាំ!

រាសី៖ បាទ! ហើយចុះពេលវាយហ្នឹងមានអ្នកណាឃើញទៀតទេ ក្រៅពីអ្នកស្រី?

សារីម៖ ចាំ! មានតែខ្ញុំទេ ព្រោះគេឱ្យខ្ញុំត្រួតអន្លាតនោះ ចាំ! ហើយល្ងាចនោះ យ៉ានហ្នឹងក៏អត់
មក ប្រជុំទេ។ អ្នកផល្លាជាប្រធានក្រុមខ្ញុំហ្នឹងណា ចាំ! ពេលណាយើងចូលចង្ក្រាន
ធ្វើបាយ អ្នកផល្លាហ្នឹងពេលខ្លះប្រើម្ចាស់ប៉ាង (មិត្តយ៉ានហ្នឹង) ដូចយើងប្រើឈ្នួល
អញ្ចឹង ចាំ! គាត់ប្រើដូចជានិយាយថា «ឥឡូវយកវែក យកកាំបិតពីរមកឱ្យគាត់»។
ហើយខ្ញុំនៅដាំបាយជាមួយអញ្ចឹង ខ្ញុំទើសចិត្តណាស់។ ពេលបើកអង្គប្រជុំពួក ខ្ញុំ
កសាងអ្នកផល្លាហ្នឹង។ ខ្ញុំថា «អ្នកឯងធ្វើបូកដូចលោកស្រីក្នុងសង្គមចាស់។ ពេលធ្វើ
អី មិនចេះរកអីមកដាក់ជិតខ្លួនទេ ចាំតែប្រើឈ្នួលឱ្យរត់យក ហើយក្នុង សង្គមនេះ
មិត្តយ៉ានហ្នឹងមិនមែនឈ្នួលទេ ម៉េចក៏ប្រើគាត់អញ្ចឹង»។

រាសី៖ បាទ! គាត់ឆ្លើយម៉េចវិញ?

សារីម៖ ចាំ! ហើយគាត់មិនឆ្លើយអីជាមួយខ្ញុំទេ។ ប៉ុន្តែពេលដែលគាត់និយាយថា អង្គការ
មានមធ្យោបាយគ្រប់បែបយ៉ាងសម្រាប់កសាងមនុស្សនោះចាំ! អាហ្នឹង ខ្ញុំយល់
ហើយថា ហេតុអីបានគាត់ប្រើមិត្តយ៉ាន។ អញ្ចឹង បានជាគាត់មិនប្រើអ្នកដទៃ ដូចខ្ញុំ
អីនៅទីហ្នឹងដែរ។

រាសី៖ អ្នកស្រីយល់យ៉ាងម៉េចបាទ?

សារីម៖ ខ្ញុំយល់ថា តាមខ្ញុំស្មានទេ ព្រោះថា «ខាងអង្គការមានមធ្យោបាយគ្រប់បែបយ៉ាង
សម្រាប់កសាងមនុស្ស» បានន័យថា ប្តីហ្នឹងវាយអ្នកនេះ ហើយក៏ប្រើរបៀបដូចថា
ចង់បំបាក់យើងអញ្ចឹង ចាំ!

រាសី៖ បានន័យថា វាអញ្ចឹង របៀបចង់និយាយថា ជាវិធានការអីរបស់គេហើ?

សារីម៖ ចាំ!

រាសី៖ បាទ! "ហើយអញ្ចឹង តើនៅពេលដែលធ្វើការជាមួយគ្នាអញ្ចឹង តើម្ចាស់ប៉ាងហ្នឹង ដែលនិយាយប្រាប់អ្នកស្រីពីរឿងអីក្រៅពីរឿងការងារ រឿងក្រុមគ្រួសារ អីដែរ?

សារីម៖ ចាំ! ពេលម្ចាស់ប៉ាងធ្វើការជាមួយខ្ញុំ គាត់សប្បាយ ហើយទៅគាត់និយាយរឿងប្រាប់ ខ្ញុំច្រើន ហើយគាត់ថា កាលនៅស្រុកចិនមានមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ខ្មែរក្រហមទៅបើកវគ្គ សិក្សានៅក្នុងប្រទេសចិនហ្នឹង។ ខ្ញុំមិនចាំឈ្មោះទេ ចាំ! មិនដឹងជាខៀវ សំផន ឬ អៀង សារីទេ។ គេធ្វើវគ្គសិក្សា បើកវគ្គសិក្សាឱ្យខ្មែរដែលនៅក្នុងប្រទេសចិនហ្នឹង ស្តាប់។

រាសី៖ បាទ! មុនឆ្នាំ៧៥?

សារីម៖ ខ្ញុំមិនចាំទេ ចាំ គ្រាន់តែដឹងថា ត្រូវធ្វើកម្មសិក្សា។ ហើយគាត់និយាយថា មាន មនុស្សម្នាក់ជាសិល្បករ ពាក់វ៉ែនតាខ្មៅ បានទៅស្តាប់ ហើយសួរថា «ខ្ញុំជាសិល្បករ តើចូលស្រុកខ្មែរវិញ ខ្ញុំធ្វើអី? រួចទៅអ្នកឆ្លើយហ្នឹងនិយាយថា «ធ្វើស្រែ» រួចទៅថា «ទៅស្រុកខ្មែរយកអីខ្លះទៅជាមួយ? យកមុង យកថ្នាំពស់ចឹក»។ រួចទៅមិត្តយ៉ានឲ្យ ម្នាក់ហ្នឹងឡើងអុកគូទភឹងលើកៅអី ព្រោះដូចអស់សង្ឃឹមណាស់ដែលគេឲ្យ សិល្បករទៅធ្វើស្រែនោះ ចាំ! ហើយគាត់និយាយពីរឿងគាត់ទៅតាមផ្លូវលំហូរដីមិញ ចូលទៅស្រុកលាវ។ កន្លែងពួកដែលប៉ាថេតឡាវ គឺលាវកុម្មុយនីស្តគេកាន់កាប់នោះ ចាំ! ហើយគាត់ទៅ ពេលចូលឆ្នាំហ្នឹង គាត់ទៅរាំងជាមួយពួកប៉ាថេតឡាវនៅសំនៀ ជាមួយសម្តេចឌី និងឌីពុកគាត់ចាំ!

ថ្ងៃមួយ ពេលសម្រាកថ្ងៃត្រង់នៅក្រោមផ្ទះខ្ញុំនៅភូមិតាលៃហ្នឹង ស្រីៗខ្លះហ្នឹងគេមាន ក្រសាំងទុំ។ គេនាំគ្នាកកក្រសាំងទុំរបស់គេហ្នឹងទៅ ហើយមិត្តយ៉ាន ដែលឃើញ គេជុំៗ គាត់ក៏នាំកូនស្រីរបស់គាត់ពីរនាក់ហ្នឹង ចាន់ ហើយនឹងនួន មកអង្គុយលេង នៅក្រោមផ្ទះហ្នឹងដែរ លើគ្រែតែមួយហ្នឹង។ ខ្ញុំសួរគាត់ពីរឿងអ្នកមកពីស្រុកចិន។ ហើយគាត់និយាយពីរឿងអ្នកម្នាក់ហ្នឹងដែលយកនំមកពីស្រុកចិន គឺនំបារាំង នំក្នុង

ប្រអប់ៗ ហើយដែលគេធ្វើភ្លាមៗនោះ។ គាត់ចង់យកមកផ្ញើបងប្អូន។ គេសង្ឃឹមថា ចុះពីកប៉ាក់ហោះទៅមុខជាបានទៅផ្ទះហើយ។ ពេលចូលក្នុងឡាន គាត់ថា ផ្ទះហ្នឹង នៅតាមផ្លូវយើងនៅពោធិ៍ចិនតុងហ្នឹង។ អ្នកហ្នឹងគាត់ថា «អូ! នោះៗផ្ទះខ្ញុំ! ឈប់ ហ្នឹងហើយ! ស្រាប់តែឡានហ្នឹងក៏បើកហួសទៅ។ គេអត់មានឈប់មានអីទេ។ រួចទៅគាត់ហ្នឹងដូចថា ទ្រប្រអប់នំហ្នឹងមិនឱ្យបែកទេ ព្រោះថា យកទៅឱ្យបងប្អូន នោះណា។ យ៉ាន ឬម្ចាស់ប៉ាងហ្នឹង ពេលគាត់និយាយប្រាប់អញ្ចឹងហ្នឹង គឺគាត់ងើប ឈរ ហើយគាត់ធ្វើដំណើរទ្រេតទ្រោត ជ្រុលទៅ មុខជ្រុលទៅក្រោយ ឈោងចាប់ ប្រអប់នំហ្នឹង ហើយវារបូតចុះ របូតឡើងតាមចលនាឡានបើក។ គាត់ប្រាប់អ្នកហ្នឹង ថា គាត់ចង់ជួយកាន់ប្រអប់នំឱ្យ ចាំ! ហើយអ្នកដែលស្តាប់ហ្នឹងគឺថា អ្នកខ្លះទ្រេត ទ្រោតខ្លួនដូចគាត់ដែរ ចាំ!

ពេលខ្ញុំធ្វើការជាមួយមិត្តយ៉ានហ្នឹង ខ្ញុំមើលទៅគាត់សព្វៗទៅ ខ្ញុំដូចថា អាណិតគាត់ ណាស់ ព្រោះគាត់ជាកូនស្តេច ហើយធ្លាក់ខ្លួនរស់នៅចុះជាប់ប្រជាជនអញ្ចឹង គឺថា មកជួបយើងក្នុងពេលលំបាកៗសម័យខ្មែរក្រហមហ្នឹង។ ខ្ញុំសុំជម្រាបថា ខ្ញុំជាកូនអ្នក ចម្ការ ដែលធ្លាប់ទៅចម្ការ ដើរដួលនឹងដីដុំ។ ឃើញថា ការរស់នៅសម័យខ្មែរក្រហម គឺថា ពិបាកជាងកូនអ្នកស្រែ អ្នកចម្ការធម្មតាទៅទៀត។ ចុះទំរាំមិត្តយ៉ាន ដែលជាកូន ស្តេចគឺថា គាត់មករស់នៅដូចយើងអញ្ចឹង ខ្ញុំយល់ថា គាត់ហ្នឹងនឹងពិបាកក្នុង ចិត្តណាស់។ ប៉ុន្តែខ្ញុំមើលទៅឃើញគាត់ហ្នឹង ខ្ញុំសរសើរគាត់ណាស់ សរសើរក្នុង ចិត្តណាស់ថា ដូចគាត់ខំទ្រាំបានអញ្ចឹង ចាំ! ថ្ងៃមួយ ខ្ញុំទៅអង្គុយនៅកន្លែងកុមារ រៀនអក្សរ នៅក្រោមផ្ទះមួយ។ ពេលល្ងាច ខ្ញុំក៏សួរគាត់ថា «មិត្តយ៉ានឯងទៅអង្គុយ ធ្វើអីនៅក្រោមផ្ទះជាមួយកុមារហ្នឹង?» ហើយគាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា គាត់ទៅរៀន ក, ខ។ ពេលហ្នឹង ខ្ញុំភ្ញាក់ខ្លាំងណាស់។ ខ្ញុំយកដៃរឹតទ្រូង ហើយខ្ញុំស្រែកថា «ងាប់ហើយ! កូនស្តេចដែនដី ហើយអត់ចេះអក្សរ ជាតិឯង!» រួចទៅគាត់ថា ហ៊ីស! គាត់ហ្នឹង ឆោតណាស់។ កាលនៅពីក្មេង គាត់ជឿថា មានអ្នកមានបុណ្យ ហើយជឿចាស់ៗថា ហូបចុងអំពៅទៅចេះហែលទឹក។ គាត់ហូបចុងអំពៅ ហើយគាត់ទៅលោតចូលក្នុង អាងទឹកថា នឹងចេះហែល រួចទៅគាត់លង់ ចាំ!

រាសី៖ ហើយគាត់មិនចេះអក្សរមែន ឬគាត់និយាយៗកំប្លែងលេងទេ?

សារីម៖ ចាំ! គាត់ទៅអង្គុយរៀនហ្នឹង គាត់ទៅរៀន ក, ខ។ ហើយខ្ញុំសួរគាត់ថា «នែ! ហើយ បើក្រៅពីមិនចេះអក្សរខ្មែរទេ គាត់ចេះអក្សរភាសាអីទៀតទេ?» ព្រោះថា កូនអ្នក មាន ហើយនឹងអ្នកធំអញ្ចឹង គេច្រើនទៅរៀនសាលាបារាំងចាំ! គេអាចចេះអក្សរ បារាំង ឬអង់គ្លេសអីច្រើនជាងអក្សរខ្មែរ ចាំ! រួចទៅគាត់ថា គាត់អត់ចេះអក្សរអីទេ ហើយខ្ញុំថា «ហើយអញ្ចឹងចេះនិយាយអីទេ?» គាត់ថា គាត់ចេះតែឈ្នួសមួយហ្នឹង។ ពាក្យ«ឈ្នួស» លោករាសីជ្រាបទេ ពាក្យ«ឈ្នួស?»

រាសី៖ និយាយភាសាអង់គ្លេស បាទ!

សារីម៖ ចាំ! គាត់ថា «ឈ្នួស»ហ្នឹងគឺថា ពេលគាត់ពិសារអីទៅឆ្ងាញ់។ គាត់ប្រើតែ ពាក្យ«ស្នួស» មួយហ្នឹង ចាំ! រួចទៅគាត់និយាយថា គាត់មិនអ្នកទេ។ ខ្លួនគាត់ហ្នឹងជា កូនសំណាញ់របស់ឪពុកគាត់។ ហើយគាត់ហ្នឹងចូលរួមតុបាយជាមួយឪពុកគាត់ច្រើន ដង។ ហើយកូនឯទៀតៗមិនសូវអ្នកណាបានចូលរួមតុបាយទេ ចាំ! ហើយពេល ហ្នឹង វាធ្វើឱ្យខ្ញុំនឹកឃើញដល់សម្តេចឪ ដែលលោកធ្លាប់មានបន្ទូលថា ពេលលោក នាំកូនស្រីម្ចាស់ប៉ាងទៅបរទេសកាលនៅពីក្មេងហ្នឹង គាត់មិនចេះនិយាយអីទេ។ ប៉ុន្តែ បើគាត់ឈឺបត់ជើងអី គាត់ទះគូទទៅគឺថា គេយល់ហើយ មិនចាំបាច់ចេះ ភាសាទេ។ ទះគូទទៅគេយល់ថាគាត់ហ្នឹងចង់បានអីហើយចាំ!

រាសី៖ បាទ! និយាយពីរឿងការសិក្សា នៅរៀនជាមួយកូនក្មេង ហ្នឹង។ តើពេលហ្នឹងមាន រៀន ជាថ្នាក់អីត្រឹមត្រូវ ឬក៏យ៉ាងម៉េចដែរ កម្មវិធីសិក្សាពេលហ្នឹង? បាទ!

សារីម៖ ចាំ! គេគ្រាន់តែបង្រៀនឱ្យក្មេងហ្នឹងចេះសរសេរ ក, ខ ហើយនឹងចេះមើលអក្សរខ្មែរ ព្រោះក្មេងអស់ហ្នឹងសុទ្ធតែទៅពីស្រុកបារាំង ដូច្នោះកុមារអស់ហ្នឹងអត់ចេះអក្សរខ្មែរ ទេចាំ!

រាសី៖ បាទ! ជំនាន់ហ្នឹង បើតាមខ្ញុំចាំ ពេលខ្ញុំជាកុមារដែរ។ ខ្ញុំមិនបានរៀនសូត្រអីត្រឹមត្រូវ ទេ អត់មានកម្មវិធីអីត្រឹមត្រូវទេ។ ហើយរៀនបានតែប៉ុន្មានខែក៏ឈប់ទៅ។ ប៉ុន្តែ ការណ៍ដែលអ្នកស្រីមានប្រសាសន៍ហ្នឹងធ្វើឱ្យខ្ញុំចាប់អារម្មណ៍ ព្រោះអីអ្នកដែល

អញ្ជើញមកពីប្រទេសក្រៅ មកវិញហ្នឹង គេមានកម្មវិធីបង្រៀនអញ្ជឹង តើរៀនបាន
រយៈពេលប៉ុន្មានខែដែរឬទេ!

សារីម៖ ចាំ! រៀនតែពេលយើងនៅតាលៃប៉ុន្មានខែហ្នឹង។ ឃើញប៉ុណ្ណឹងចាំ! ហើយដូច ថា
មិនជាសូរខ្លាចខ្លួនអីប៉ុន្មានទេ តាមខ្ញុំមើលទៅ។

រាសី៖ បាទ! ហើយក្មេងអាយុប្រហែលប៉ុន្មានដល់ប៉ុន្មាន?

សារីម៖ ចាំ! ក្មេងហ្នឹងចម្រុះ ខ្លះ៧ឆ្នាំទៅ ហើយដល់១០-១២ឆ្នាំហ្នឹង ចាំ!

រាសី៖ បាទ! ហើយចុះមានសៀវភៅអី គេរៀនតាមសៀវភៅអីដែរឬទេ?

សារីម៖ ខ្ញុំអត់បានទៅមើលទេ ចាំ! ខ្ញុំឃើញតែគេបង្រៀនកុមារហ្នឹង។ ខ្ញុំអត់បានទៅសួរនាំ
ទៅមើលថា អ្នកបង្រៀនហ្នឹងបង្រៀនអីទេ។ ខ្ញុំដឹងតែថា គេបង្រៀនអក្សរខ្មែរ ចាំ!

រាសី៖ បាទៗៗ! សូមអ្នកស្រីមានប្រសាសន៍បន្តទៀតពីជីវិតនៅតាលៃហ្នឹង បាទ!

សារីម៖ ចាំ! ហើយអ្នកមកពីស្រុកបារាំងហ្នឹង ជាពិសេសអ្នកដែលជាសមាជិករណសិរ្សរបស់
សម្តេចឪបានចូលជាមួយខ្មែរក្រហម ដែលជាសមាជិកហ្នឹងនោះ។ ខ្ញុំមើលទៅគេ
ភាគច្រើនអត់ចូលចិត្តមិត្តយ៉ានហ្នឹងទេ។ ហើយគេចេះតែថា មិត្តយ៉ានហ្នឹងដែល
ហៅម្ចាស់ប៉ាងហ្នឹង ធ្វើឱ្យខូចឈ្មោះខ្មែរយើង ពេលដែលរស់នៅប្រទេសចិន។ គាត់
ទាមទារនេះគាត់ទាមទារនោះអញ្ជឹងទៅ ហើយពួកនោះនិយាយទៀតថា ប្រជាជន
ចិនហ្នឹង អ្នកខ្លះស្តីឱ្យម្ចាស់ប៉ាងហ្នឹងថា អ្នកឯងនេះមករស់នៅហ្នឹងគឺចាយប្រាក់
របស់ប្រជាជនចិន ចាំ!

ម្ចាស់ប៉ាងហ្នឹងបាននិយាយប្រាប់ពួកយើងខ្ញុំថា ពេលដែលត្រឡប់ពីស្រុកចិនវិញ
ហ្នឹង អ្នកដែលទៅជាមួយគាត់ ដែលហែរសម្តេចសីហានុចូលក្នុងប្រទេសវិញហ្នឹងគឺ
ថា ខ្មែរក្រហមបានអញ្ជើញអ្នកទាំងអស់នោះ ទៅដប់លៀងនៅក្នុងរាំង ចាំ! អ្នកអស់
ហ្នឹង ខំស្លៀកពាក់ខោអាវរបៀបដូចសម័យមុនអញ្ជឹង ចាំ! ស្លៀកសំពត់មានជរជើង
អី រកស្បែកជើងឱ្យត្រូវកាបូបអញ្ជឹងទៅចាំ! ស្រាប់តែទៅដល់ឃើញពួកខ្មែរក្រហម
ស្លៀកសុទ្ធខ្មៅទាំងអស់។ ដល់អញ្ជឹងខ្លួនឯងហ្នឹងស្លៀកពាក់ខុសគេ ហើយរបៀប

ពិសារអីមានរបៀបនោះ ចាំ! អត់ហ៊ានយកម្ហូបញ្ជាប់ទេ។ ស្រាប់តែមួយភ្លែតទៅម្ហូប
នោះអស់រលីង ចាំ! រួចទៅ មិត្តយ៉ានហ្នឹងគាត់ថា ដល់លើកទី២ ពេលគេជប់លៀង
ម្តងទៀត ពួកគាត់ដឹងហើយ។ ម្តងនេះស្លៀកពាក់ខោអាវខ្មៅ ស្រាប់ទៅដល់គាត់ថា
ពួកគាត់ពិសារញាប់ជាងពួកខ្មែរក្រហមទៀត ចាំ!

រាសី៖ ព្រោះគាត់មានបទពិសោធន៍ហើយ?

សារីម៖ រួចទៅលែងមានលើក៣។

ថ្ងៃមួយនៅភូមិតាលៃហ្នឹង ចាំ! ពេលយើងចូលធ្វើបាយហ្នឹង គេចាត់ម្ចាស់ប៉ាងឱ្យទៅ
រកបន្លែ។ គេថា មិត្តយ៉ានទៅរកបន្លែ។ គាត់យកកញ្ជ្រូងមួយយ៉ាងធំពាក់ក្បាលគាត់
ហើយគាត់ដើរទៅរកបន្លែ។ ស្រាប់តែបកមកវិញ ប្រហែលម៉ោង៣ហើយអត់មាន
បន្លែអីសោះ។ គាត់មកខ្សឹបប្រាប់ខ្ញុំថា គាត់ទៅលួចកាច់ពោតគេចម្ការជិតហ្នឹង ហូប
អស់៦០ផ្លែ។

រាសី៖ ហូបនៅ?

សារីម៖ ចាំ! រួចខ្ញុំថា «ហ៊ីស! មិត្តឯងម៉េចបានទៅធ្វើអញ្ចឹង? ម៉េចក៏ទៅហូបពោតអស់៦០ ផ្លែ
ច្រើនណាស់!» គាត់ថា ពោតដែកអង្រួសៗនោះ ចាំ! គាត់ចេះតែញញឹមហូបអស់
ទៅ។ រួចទៅគាត់ថា ដើរខ្យល់ឡើងបាក់គុម្ពស្មៅអស់។

រាសី៖ ប៉ុន្តែខ្មែរក្រហមអត់មានដាំបន្លែទេ ហេតុអីបានឱ្យគាត់ទៅរកបន្លែ បានន័យថា ទៅ
បេះបន្លែព្រៃ បន្លែ...?

សារីម៖ ចាំ! ទៅបេះបន្លែព្រៃហ្នឹង ចាំ! ទៅកាប់ដំបងយក្សអី ចាំ! ដំបងយក្សអី យើងធ្លាប់ហូប
អស់ហើយ។ យើងកាប់យកមក ហើយយើងឱ្យគាត់ទៅដកផ្លី ធ្វើអញ្ចឹងណា! ប៉ុន្តែ
គាត់ទៅសម្លូលួចហូបពោត រួចទៅខ្ញុំថា «អូយ! ប្រយ័ត្នខ្មែរក្រហមឃើញ យកទៅ
សម្លាប់ចោល!» គាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា បើគេយកគាត់ទៅសម្លាប់ចោលមានតែបងឯងហ្នឹង
រាយការណ៍!

រាសី៖ ចុះបើគាត់អត់មានបន្លែឱ្យគេស្លូផង គេមិនដឹង?

សារីម៖ ចាំ! យើងយល់ហើយថា គាត់ទៅរកមិនបាន។

រាសី៖ អូ! គាត់ប្រាប់ថា រកមិនបានអញ្ចឹងហី?

សារីម៖ ចាំ! រកមិនបានទេ។ ប៉ុន្តែគាត់មកឱ្យប្រាប់ខ្ញុំថា គាត់ទៅលួចហូបពោតអស់៦០។

រាសី៖ បើថា រកមិនបានអញ្ចឹង យប់ហ្នឹងអត់មានបន្លែហូបហើយអញ្ចឹង?

សារីម៖ ចាំ! ខាងសេដ្ឋកិច្ចគេយកបន្លែខ្លះមកឱ្យយើងអញ្ចឹងចាំ! ប៉ុន្តែយើងត្រូវតែរកថែមទៀត។

រាសី៖ បាទ! បើអញ្ចឹងអ្នកស្រីនៅធ្វើនៅពេងបាយដាំស្លអញ្ចឹង អ្នកស្រីមិនបាច់ចុះទៅធ្វើស្រែនឹងគេទេ ពេលហ្នឹង?

សារីម៖ ចាំ! នៅភូមិតាលៃហ្នឹងគឺគេផ្លាស់គ្នាតាមក្រុម ចាំ! តាមក្រុមដាំបាយ ពេលខ្លះ ចាំ!

រាសី៖ ដាក់វេនគ្នា?

សារីម៖ ចាំ!

រាសី៖ តើគេដាក់វេនមួយអាទិត្យផ្លាស់ម្តង ឬក៏ប៉ុន្មានថ្ងៃផ្លាស់ម្តង?

សារីម៖ ចាំ! ដូចជាមួយអាទិត្យម្តង។

រាសី៖ បាទ! ហើយអញ្ចឹងដល់ពេលដាំស្ល យើងអាចហូបចុកគ្រប់គ្រាន់ទេ ឬក៏គេឃ្នាំមើលយើងដែរ?

សារីម៖ យើងដាំស្ល យើងវាល់របប ចាំ! ប៉ុន្តែថ្ងៃមួយ ពេលថ្ងៃរសៀលមានម្នាក់ហ្នឹងដែលពួកខ្ញុំហៅម៉ែ អាហោៗ។ គាត់មកហៅឱ្យខ្ញុំទៅចង្រ្កានបាយជាមួយគាត់ ហើយខ្ញុំក៏ដើរតាមទៅ ហើយទៅដល់ខ្ញុំឃើញគ្នាគេ៣-៤នាក់ អង្គុយពូនហូបអីនៅកៀនជញ្ជាំងចង្រ្កានបាយហ្នឹង។ ខ្ញុំឃើញអញ្ចឹង ខ្ញុំដើរចេញមក ព្រោះខ្ញុំប្រាថ្នាទៅស្រុកខ្មែរហ្នឹងគឺខ្ញុំចង់រក្សាជីវិតខ្ញុំហ្នឹងឱ្យរស់ដើម្បីជួបកូនខ្ញុំ។ ហើយខ្ញុំខំទប់ចិត្ត។ ខ្ញុំមិនលួចអ្វីដែលអាចធ្វើឱ្យខ្ញុំមានទោសក្នុងរបបខ្មែរក្រហមទេ ចាំ! ហើយបើខ្ញុំលួចវិញ ចាំ! ខ្ញុំលួចក្រោមភ្នែកពួកប្រធានក្រុមអស់ហ្នឹង ចាំ! ដូច ថ្ងៃមួយ គេចែកចេក។ គេឱ្យយើងនៅ

អង្គុយនៅកន្លែងហូបបាយហ្នឹង។ ខ្ញុំអង្គុយទីហ្នឹងគេដាក់ចេកឱ្យខ្ញុំ អាតូច។ ហើយ
ដល់អ្នកជិតខ្ញុំហ្នឹងបានអាធំ។ រួចខ្ញុំដូរនៅក្រោមភ្នែកហ្នឹង។ យើងទាំងអស់គ្នាអត់
មានអីហូបដូចតែគ្នា ហើយគេលូចអញ្ចឹង ខ្ញុំដើរចេញ ចាំ!

រាសី៖ បាទ! បើសិនជាលូចញាំអញ្ចឹងទៅ ហើយរបស់ដែលសល់ត្រូវចែក ព្រោះគេមាន
វាស់ មានវាស់វាល់។ អញ្ចឹងអ្នកដទៃទៀតបានតិចជាងរបបកំណត់ មិនអញ្ចឹង?

សារីម៖ ចាំ! បើយើងលូចអញ្ចឹង គេត្រូវបានតិច។ ហើយខ្ញុំដើរចេញ ប៉ុន្តែខ្ញុំក៏មិនរាយការណ៍
អីដែរ ចាំ។

រាសី៖ បាទ! ហើយអញ្ចឹងម្ចាស់ប៉ាងហ្នឹងមានដែលធ្លាប់មានប្រសាសន៍អីប្រាប់អ្នកស្រីអំពី
រឿងខ្មែរ ហេតុការណ៍ដែលបានកើតឡើង ដែលយើងមិនអានក្នុងកាសែត ដែល
យើងមិនបានដឹងពីមុនមក បាទ!

សារីម៖ ចាំ! រឿងមួយដែលគាត់និយាយប្រាប់គឺថា នៅថ្ងៃ១៨មីនា ឆ្នាំ១៩៧០ហ្នឹង គាត់ថា
គាត់នៅបរទេស ហើយគាត់ដើរលេង ទៅផ្សារជាមួយអ្នកដែលហែរហាមគាត់ទៅ
ជាមួយកូនអ្នកធំនេះនោះអី។ ស្រាប់តែមួយភ្លែតហ្នឹង ស្រាប់តែបាត់គេអស់រលីង។
ហើយគាត់ឆ្ងល់ណាស់ ម៉េចក៏គេដើរចោលគាត់អស់អញ្ចឹង? ដល់គាត់មកកន្លែងនៅ
វិញ បានគាត់ដឹងថា សម្តេចឪត្រូវធ្លាក់ពីតំណែង ចាំ! ហើយគាត់និយាយថា
ក្រោយមកដល់ពេលគាត់មកនៅស្រុកបារាំង គាត់ធ្វើការ មើលកូនឱ្យបងស្រីគាត់
ម្ចាស់ក្សត្រីបុប្ផា ទេវីនោះ។ ពេលខ្លះគេត្រូវការអ្នកជួយមើលកូន។ ពេលគេចង់ដើរ
លេងគាត់នឹងមកមើលកូនឱ្យ ដើម្បីយកលុយចាយ អញ្ចឹងចាំ!

រាសី៖ បាទ! ពេលហ្នឹង ពេលព្រឹត្តិការណ៍១៨មីនាឆ្នាំ១៩៧០ហ្នឹង តើគាត់មានប្រសាសន៍
ថា គាត់នៅក្បែរព្រះមហាក្សត្រដែរ? អតីតព្រះមហាក្សត្រ។

សារីម៖ គាត់នៅបរទេស ហើយខ្ញុំមិនចាំច្បាស់ទេ។ គាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា គាត់នៅប្រទេស
អង់គ្លេស។ ខ្ញុំចាំមិនច្បាស់ទេ ចាំ!

រាសី៖ ហើយគាត់មានប្រសាសន៍ថា មានអារម្មណ៍យ៉ាងដូចម្តេចដែរក្នុងចិត្តបាទ!?

សារីម៖ គាត់ឃើញថា ពេលគេរត់ចោលគាត់អស់ចឹងទៅ។ គាត់ដឹងខ្លួនហើយថា ពេលហ្នឹង គាត់ បាត់ហើយអ្នកដែលធ្លាប់ដើរជាមួយគាត់ អត់មានអ្នកណាមកជិតគាត់ទៀត ទេ។ អូ! ខ្ញុំធ្លាប់ប្រាប់មិត្តយ៉ានថា ពេលដែលខ្ញុំទៅរៀននៅវិទ្យាល័យនរោត្តមហ្នឹង គេបញ្ជូនខ្ញុំទៅរៀនរាំក្បាច់ល្ខោនល្ងង់នៅប្រាសាទច័ន្ទឆាយា ហើយពេលខ្លះ សាលាវិទ្យាល័យនរោត្តមហ្នឹងបញ្ជូនពួកយើងខ្ញុំទៅរៀនរាំនៅជំណាក់ មហាក្សត្រយានីនៅជិតវិមានឯករាជ្យនោះចាំ! ហើយពេលហ្នឹងខ្ញុំនិយាយប្រាប់ ម្ចាស់ប៉ាងថា «អូ! ខ្ញុំឃើញគាត់នៅពីក្មេងទៅរៀនរាំ ពេលអាយុ ៥-៦ឆ្នាំ ឃើញគាត់ ហ្នឹងពាក់អៀមម៉ាដាំ ចងសក់ ចងបូសក់ ហើយពាក់ស្បែកជើងមានស្រោមជើង ហើយលើកដៃរាំបុប្ផាលោកីយ៍។ ហើយខ្ញុំឃើញម្រាមដៃគាត់ហ្នឹងក្រឡិចក្រឡួច មើលទៅដូចថា គួរឱ្យស្រឡាញ់ ម្រាមដៃគាត់ហ្នឹងក្រឡិចក្រឡួច ចាំ!

រាសី៖ បាទ! ហើយគាត់មានប្រសាសន៍ថា ម៉េចប្រាប់បង?

សារីម៖ ចាំ! ដល់អញ្ចឹង គាត់ថា ពេលហ្នឹងគាត់មិនសូវចេះរាំប៉ុន្មានទេ។ ប៉ុន្តែគេចេះ តែឱ្យគាត់ទៅមើលគេរាំ ហើយទៅរៀនលើកដៃ លើកជើងអញ្ចឹងទៅ ចាំ! ហើយ ថ្ងៃមួយ នៅភូមិតាលៃ ពេលកំពុងច្រូតស្រូវ (ថ្ងៃហ្នឹងខ្ញុំចាំថា ក្តៅណាស់ ហើយខ្ញុំ ហើយនឹងគាត់ហ្នឹងច្រូតស្រូវជិតគ្នា) ស្រាប់តែមានម្នាក់នោះ ដែលទើបទៅដល់ ពីស្រុកបារាំង ស្រាប់តែសួរខ្ញុំថា «អូ! អ្នកឯងនៅទីហ្នឹងនៅឡើយទេហី?» ខ្ញុំថា «ខ្ញុំ នៅហ្នឹងនៅឡើយទេ មិនទាន់ទៅណាទេ»។ ហើយមិត្តយ៉ានក៏ឆ្លើយដែរ។ គាត់ថា បងរីម ហើយគាត់មិនទាន់ទៅណាទេ។ គាត់នៅភូមិតាលៃហ្នឹង ធ្វើបដិវត្តន៍ទាល់តែ ភូមិតាលៃមានភ្លើងអគ្គិសនីប្រើ។ ក្រោយមកខ្ញុំដឹងថា ម្នាក់ហ្នឹងឈ្មោះអិន ចាំ! ពេល មិត្តអិនហ្នឹងដើរចេញទៅ យ៉ានហ្នឹងសួរខ្ញុំថា «ម៉េចបានតែពូហ្នឹងមកសួរបងឯងថា មិនទាន់ទៅណាទេអញ្ចឹង? ចាំ! ពេលហ្នឹងខ្ញុំអត់ហ៊ាននិយាយប្រាប់មិត្តយ៉ានថា ខ្ញុំ ធ្លាប់ជួបឈ្មោះអិនហ្នឹងនៅ Masion des provinces នៅប្រទេសបារាំង មុនពេលខ្ញុំ ត្រឡប់ទៅស្រុកខ្មែរវិញហ្នឹង។ នៅមុខលោកអិន ខ្ញុំបាននិយាយថ្កោលទោសខ្មែរ ក្រហមពីរឿងជម្លៀសមនុស្សចេញពីភ្នំពេញ ចាំ! ហើយខ្ញុំអត់ហ៊ានឱ្យមិត្តយ៉ានដឹង

អំពីរឿងហ្នឹងទេ ។ ខ្ញុំគ្រាន់តែប្រាប់គាត់ថា «ហ៊ីស! ប្រហែលពូហ្នឹងមិនចូលចិត្តខ្ញុំរឿង
 អីមួយហើយមើលទៅ បានជាគាត់និយាយអញ្ចឹង»។ តែគាត់ថា «លោកហ្នឹង
 និយាយដូចមិនសមរម្យ ចង់ឱ្យគេយកបងឯងទៅសម្លាប់ចោលអីយ៉ាងម៉េច?»
 ហើយមិត្តយ៉ានហ្នឹងជូនកាល ពេលនិយាយជាមួយខ្ញុំហ្នឹង គាត់សម្តែងថា គាត់ហ្នឹង
 មិនចូលចិត្តម្ចាស់ឈូកប្អូនស្រីគាត់ហ្នឹងទេ ព្រោះម្ចាស់ឈូកហ្នឹងមករស់នៅជារៀង
 របស់អង្គការ គឺថា ជិះជាន់កម្លាំងពលកម្មរបស់ប្រជាជន។ គាត់ចង់ឱ្យម្ចាស់ឈូក
 ហ្នឹងចុះជាប់ប្រជាជនអញ្ចឹង ចាំ! ហើយដល់ខ្ញុំត្រឡប់ពីអង្គរជ័យមកវិញ ខ្ញុំឮសូរគេ
 ថា មិត្តយ៉ាន ឬម្ចាស់ប៉ាងហ្នឹងឈ្មោះគ្មានឃើញមណ្ឌលជាមួយម្ចាស់ឈូក ប្អូនស្រី
 គាត់ នៅភូមិតាលៃហ្នឹងចាំ! ហើយខ្ញុំឆ្ងល់ណាស់ ហេតុអ្វីបានម្ចាស់ប៉ាងហ្នឹងឈ្មោះ
 ជាមួយប្អូនស្រីគាត់ឈ្មោះបុទម បុប្ផាហ្នឹងកើត ពីព្រោះពេលដែលខ្ញុំនៅតាលៃហ្នឹង
 ខ្ញុំសង្កេតឃើញថា ម្ចាស់ឈូកហ្នឹង ឬបុទមបុប្ផាហ្នឹង មិនដែលសួរឃើញចេញពីផ្ទះអី
 ទេ។ គាត់សម្តែងក្នុងផ្ទះហ្នឹង ចាំ! ហើយតាមមើលទៅគាត់ហ្នឹងស្លូតណាស់។
 ហើយពេលដែលខ្ញុំរស់នៅតាលៃជួបគាត់ប៉ុន្មានខែហ្នឹង ខ្ញុំឃើញថា ម្ចាស់ប៉ាង ឬមិត្ត
 យ៉ានហ្នឹងគឺមានការស្រណោះខ្លួន។ ហើយដូចថា គាត់ស្តាយអញ្ចឹង ដោយសារគាត់
 មិនជឿ សម្តីឪពុកគាត់ ចាំ! រួចទៅគាត់ស្រណោះខ្លួនថា ហ្នឹងហើយឪពុកគាត់
 សម្តេចឪលោកប្រាប់ថា បដិវត្តន៍ហ្នឹង Radical ណាស់ ហើយលោកថា គាត់នៅ
 ជាមួយលោក។ ហើយលោកនឹងសុំឱ្យខ្មែរក្រហមដាក់ថា អ្នកធ្វើការនៅក្នុងរាំង
 ជិតលោក។ ប៉ុន្តែខ្លួនឯងហ្នឹងមិនជឿសម្តីឪពុក។ ហើយពេលដែលខ្ញុំរស់នៅជាមួយ
 មិត្តយ៉ានប៉ុន្មានខែហ្នឹង ខ្ញុំមិនដែលឮសូរគាត់និយាយដំណាលអំពីម្តាយគាត់សោះ។
 ឱ្យតែគាត់និយាយអីឡើង គឺគាត់ដំណាលលើកតែពីឪពុកគាត់ សម្តេចឪរហូត ចាំ!
 ហើយពេលខ្ញុំត្រឡប់ពីអង្គរជ័យមកវិញ ម្ចាស់ប៉ាងលែងនៅទីហ្នឹងហើយ ចាំ!

ឥឡូវនេះខ្ញុំសុំជម្រាបអំពីអ្នកទៅពីអាមេរិក។ ពួកអ្នកទៅពីបរទេសចូលក្នុងប្រទេស
 កម្ពុជាតាមផ្លូវលំហូរដ៏មិញនោះត្រូវគេយកទៅដាក់កន្លែងដែលពួកអាមេរិកនៅនោះ ចាំ!
 ក្រោយមកខ្ញុំឃើញពួកនួន យឿន ហើយម្នាក់ទៀតឈ្មោះញ៉ាកសូដាន់ទៅទីហ្នឹង។
 ហើយពួកខ្លះទៀត ដូចជាចេងស៊ីយ៉ាបិសដើរកាត់ភូមិរបស់យើងខ្ញុំហ្នឹង។ គេទៅឈប់នៅ

ក្រោមផ្ទះមួយ ហើយគេទៅដកស្មៅ ដកអីនៅកន្លែងធ្វើស្រូវ ជាមួយយើង។ ហើយខ្ញុំ ធ្វើអត់ស្គាល់នួន ឃ្លៀន និងប្រពន្ធគាត់ទេ។ ពេលហ្នឹង គាត់ក៏មិនស្គាល់ខ្ញុំដែរ ឬមួយ ក៏គាត់ធ្វើមិនស្គាល់ខ្ញុំដែរ។ ខ្ញុំមិនដឹងទេ។ ប៉ុន្តែពេលហ្នឹង យើងអត់បាននិយាយគ្នាទេ។

ពស់៖ បាទ! ប៉ុន្តែឈ្មោះដែលអ្នកស្រីវាយរាប់ទាំងប៉ុន្មានគឺអ្នកណាគេ បាទ?

សារីម៖ ចាំ! នួន ឃ្លៀនហ្នឹងគាត់អ្នកសរសេរសៀវភៅ«ដំណើរឆ្ពោះទៅទិសខាងលិច»នោះ ចាំ! ហើយនួន ឃ្លៀនហ្នឹងរត់ចូលព្រៃម៉ាកគឺ ទៅចូលខាងខ្មែរក្រហមសម័យលោក លន់ នល់ ក្រោយពីមានរឿងជាមួយលោកថាច់ ជានោះចាំ! លោកថាច់ ជាហ្នឹងធ្លាប់ ធ្វើកុងត្រីសម័យលោកលន់ នល់ ហើយក្រោយមក គាត់ទៅលេងលោកកែវ សង់គីម ដែលក្នុងឆ្នាំ១៩៧៤ហ្នឹងធ្វើកុងត្រីដែរនៅBureau ខាងកុងត្រី។ ហើយ ស្រាប់តែកូនសិស្សមួយក្រុមនាំគ្នាទៅនាំលោកពីរនាក់ហ្នឹងបណ្តើរចេញទៅសាលា យុគនួរ ហើយក្រោយមកមានគេទៅសម្លាប់លោកទាំងពីរហ្នឹង ចាំ! លោកកែវ សង់គីមហ្នឹងស្លាប់នៅ កន្លែងហ្នឹង ហើយលោក ថាច់ ជាស្លាប់នៅពេទ្យ ហើយ អ្នកដែលថា ចូលដៃក្នុងការសម្លាប់លោកថាច់ ជា ហើយនឹងកែវ សង់គីមនៅសាលា យុគនួរហ្នឹងក៏រត់ចូលព្រៃជាមួយខ្មែរក្រហមទៅ។ ហើយខ្ញុំគេនិយាយថា អ្នកនោះ បានត្រឡប់ទៅនៅក្នុងហ្វូងអ្នកដែលអង្គុយក្រោមផ្ទះហ្នឹងគឺមានអ្នកដែលធ្លាប់ចូល រួមក្នុងការធ្វើឱ្យលោក ថាច់ ជា និង កែវ សង់គីមស្លាប់ នៅសាលាយុគនួរហ្នឹងដែរ។ ហើយ នួន ឃ្លៀនហ្នឹងក៏ធ្លាប់រៀនជាមួយខ្ញុំកូនសិស្សគ្រូបង្រៀនភាសាបារាំង។ គាត់ រៀនថ្នាក់ជាមួយគ្នាខ្ញុំ ជំនាន់ខ្ញុំហ្នឹង។ ហើយលោកលោក សុផាន់ជាអ្នកធ្វើការនៅ អគ្គិសនីកម្ពុជា។ គេបានអាហាររូបករណ៍មកស្រុកបារាំង រួចទៅគេចូលហ្នឹងហ្នឹង។ រួចគេត្រឡប់ទៅស្រុកខ្មែរវិញគឺថា សុទ្ធតែតាមផ្លូវលំហូរដីមិញ មុនខ្មែរក្រហមយក ស្រុកបាន ចាំ! ហើយទៅមានលោក ចេង ស៊ីយ៉ំបិននោះ។

ពស់៖ បាទ! តើលោកជាអ្នកណា បាទ?

សារីម៖ ចាំ! ចេង ស៊ីយ៉ំបិនហ្នឹងជានាយទាហានជាន់ខ្ពស់ម្នាក់ក្នុងសម័យសង្គម ហើយក្នុង សម័យលោកលន់ នល់ក៏ជានាយទាហានដែរ។ ហើយទៅគាត់មានរឿង ពេល

សម្តេចសីហនុធ្លាក់ពីអំណាច។ លោកចេង ស៊ីយ៉ំបិនហ្នឹងកាន់កាប់ខាងស្ត្រីសាន។ លោកហ្នឹងបានធ្វើឱ្យដាច់ស្ថានមួយពីខាងទិសស្ត្រីសានហ្នឹង។ ស្ថាននោះមិនធំ ប៉ុន្មានទេ ស្ថានឆ្លងព្រែក។ ពួកខាងលោកលន់ នល់ធ្វើការចោទប្រកាន់ថា គាត់ធ្វើ មិនត្រឹមត្រូវ ដូចថា បម្រើខ្មាំងយួន យៀកកុងអីហ្នឹង ចាំ! ពេលហ្នឹងលោកលន់ នល់ ច្បាំងជាមួយយួនយៀកកុង។ ហើយគេក៏បានចាប់លោកស៊ីយ៉ំបិនហ្នឹងទៅ។ ក្រោយមក មិនដឹងយ៉ាងម៉េចទេ គាត់រត់រួច ទៅចូលព្រៃម៉ាកគឺជាមួយប្រពន្ធគាត់ ទៅ។ រួចហើយគាត់ក៏មកនៅភូមិតាលៃជាប់នឹងភូមិដែលពួកខ្ញុំនៅហ្នឹង ចាំ!

រាសី៖ បាទ! តើអ្នកស្រីមានដឹងថា ចំនួនអ្នកដែលត្រឡប់មកតាមផ្លូវលំហូរដីមិញហ្នឹង ទាំងអស់គ្នាប៉ុន្មាននាក់ដែរ? ប្រហែលជាប៉ុន្មាន?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំមិនដឹងទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំគ្រាន់តែដឹងថា មានលោកលោក សុដាន់ហ្នឹងមួយ។ ហើយ ពួកអ្នកទៅពីស្រុកបារាំងក៏គេស្គាល់គ្នាគេខ្លះទៀត ដែលត្រឡប់តាមផ្លូវលំហូរដីមិញ ដែរ។ ខ្ញុំឃើញគេមកអង្គុយនិយាយគ្នានៅក្រោមផ្ទះកន្លែងពួកខ្ញុំនៅហ្នឹង។ ខ្ញុំឃើញ គេស្គាល់គ្នានោះ ចាំ!

រាសី៖ បាទ! បានន័យថា គេធ្វើដំណើរពីប្រទេសចិនតាមឡាន ឆ្លងកាត់តាមប្រទេសវៀត ណាម ហើយចូលមកប្រទេសកម្ពុជាហី?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំមិនដឹងថា គេធ្វើដំណើរយ៉ាងម៉េចទេ គ្រាន់តែដឹងថា គេចូលតាមផ្លូវលំ ហូរដីមិញ ចាំ! ហើយទៅស្រុកខ្មែររាវ (មិនរឹងមាំ)អញ្ចឹង ចាំ! ហើយក្នុងពេលដែលខ្ញុំ និយាយមិញពីថា លោកលោក សុដាន់និងប្រពន្ធគាត់ឈ្មោះអ្នកចាន់ សារ៉ុតហ្នឹង។ អ្នកហ្នឹងធ្លាប់រៀននៅសាលាអនុវិទ្យាល័យព្រះនរោត្តម ដូចខ្ញុំដែរ តែគេរៀនមុនខ្ញុំ។ គាត់ហ្នឹងធ្លាប់តែស្អម ទេ ចាំ! ដល់ពេលហ្នឹងគាត់រឹតតែស្អមទៀត។ ហើយទៅ បងម្នាក់ឈ្មោះបងប្រចាន់ ដែលធ្លាប់រៀនជាមួយគ្នា។ ពេលឃើញអ្នកសារ៉ុតដើរមក គាត់រត់ឡើងទៅកន្លែង រោងបាយហើយគាត់ទៅស្រែកហៅអ្នកសារ៉ុតថា «អំ! អដ្ឋិ សង្ឃតិលី»។ ខ្ញុំឃើញគាត់ហ្នឹងដើរហើយស្អម ចាំ! ហើយអ្នកសារ៉ុតអត់ឆ្លើយទេ។ គាត់ដើរទៅភូមិតាត់ទៅ។ ហើយពួកខ្ញុំនៅពេលហ្នឹងគឺថា ហ៊ានសើច អត់ខ្លាចខ្មែរ

ក្រហមអីទេ ព្រោះបងហ្នឹងគាត់កំប្លែងពេក។ ចាំ! ហើយនៅភូមិតាសៃគឺមានពួកទៅ
ពីអាមេរិកធ្លាប់ទៅ។ ក្រៅពីហ្នឹងមានប្រពន្ធរបស់អ្នកធំខ្មែរក្រហមខ្លះ ដែលរត់
ចូលទៅព្រៃជាមួយថ្មី។ រួចទៅថ្មីស្លាប់ចោលអស់ទៅ នៅសល់ប្រពន្ធ ហើយនឹងកូន
ក៏មករស់នៅទីហ្នឹងដែរ ចាំ! ដូច្នោះនៅភូមិហ្នឹង មានអ្នកទៅពីអាមេរិកនៅច្រើន តែ
ពួកអាមេរិកទៅណាបាត់អស់ហើយពេលហ្នឹង ចាំ!

រាសី៖ បាទ! ជាក្រុមគ្រួសាររបស់អ្នកដែលមានគុណបំណាច់ចំពោះបដិវត្តន៍ខ្មែរក្រហម
ហ្នឹង ហី?

សារីម៖ ចាំៗ! គេមករស់នៅទីហ្នឹង។

រាសី៖ ហើយតើពួកគេត្រូវទៅធ្វើការ ធ្វើស្រែចម្ការដូចគេដូចឯងដែរទេ?

សារីម៖ ចាំ! ដូចនួន យឿន ដូចលោក ញ៉ាក សុផាន់អញ្ចឹង ខ្ញុំឃើញគេដើរមកដកស្មៅ ដកអី
កន្លែងធ្វើស្រូវជាមួយយើងហ្នឹង។ ប៉ុន្តែយើងមើលទៅឃើញ អ្នកខ្លះក្នុងចំណោមអ្នក
អស់ហ្នឹងអត់ពាក់ខោអាវខ្មៅអីទេ ចាំ! ខោអាវគេដូចធម្មតា! ហើយញ៉ាក សុផាន់និង
ខ្ញុំមើលឃើញគាត់ពាក់មួក មួកគាត់ហ្នឹង ដូចមួកដែលយើងឃើញទាហានយួនចូល
ស្រុកខ្មែរពាក់ចាំ! ខ្ញុំឃើញលោកហ្នឹង គាត់ពាក់មួកអញ្ចឹង។

រាសី៖ ហើយអ្នកស្រីបានសង្កេតឃើញ ថាតើពួកគេហូបចុកគ្រាន់បើជាងយើងដែរ ឬយ៉ាង
ម៉េច?

សារីម៖ ចាំ! គេនៅឆ្ងាយពីយើង។ យើងអត់ដឹងទេ ចាំ!

រាសី៖ អត់ដឹងរឿង?

សារីម៖ ចាំ! យើងអត់ដឹង។ យើងអត់ដែលដឹងថា គេហ្នឹងនៅកន្លែងណាច្បាស់ផង គ្រាន់តែ
ដឹងថា គេកាន់ភូមិយើង។ គេដឹងកន្លែងយើង ព្រោះគេដើរកាត់ភូមិយើងនោះ ចាំ!

រាសី៖ បាទៗ! សូមអរគុណអ្នកស្រីនៅ សារីម បាទ!

សារីម៖ ចាំ! អរគុណលោក ប៉ូច រាសី។

រាសី៖ ហើយតើអ្នកស្រីចេញពីភូមិតាលៃហ្នឹងនៅពេលណាដែរ? នៅឆ្នាំណាដែរ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំចាំដូចជាខែ៩ ឆ្នាំ១៩៧៦ហ្នឹង គឺគេចេះតែឱ្យមនុស្សចេញបន្តបន្ទាប់ ហើយដល់ វេនពួកខ្ញុំចេញហ្នឹង គេមានឡានមួយមកដឹកពួកខ្ញុំហ្នឹង។ ហើយពួកយើងអត់ដឹងថា គេ ដឹកយើងទៅណាទេ។ ពេលយើងចេញទៅ យើងចេញទៅដល់ច្បារអំពៅ ចាំ! ដល់ទៅដល់ច្បារអំពៅ ខ្ញុំស្គាល់ស្រុកភូមិហើយ ព្រោះស្រុកខ្ញុំនៅកៀនស្វាយ តាមច្បារអំពៅហ្នឹង។ យើងឃើញគេហាលពោតក្រហមនៅតាមចិញ្ចើមផ្លូវ រួចទៅយើងឆ្លងកាត់វាលស្បូវ។ ខ្ញុំឃើញផ្ទះរបស់បងប្អូនខ្ញុំដែលធ្លាប់ជាដំណាក់អ្នកម្នាងម៉ារីយិត នៅវាលស្បូវហ្នឹងគឺឆ្លងជ្រោយអំពិល ព្រែកឯងអីហ្នឹង ទៅដល់វត្តមុនីភូមិខ្ញុំ។ ខ្ញុំខំសម្លឹងសឹងឆ្មុះដីក្រែងឃើញអ្នកណាដែលខ្ញុំស្គាល់ដើរតាមផ្លូវនៅម្តុំហ្នឹង ចាំ! រួចទៅបានយើងទៅអង្គរជ័យ ចាំ! ទៅវត្តអង្គរជ័យហ្នឹង។

រាសី៖ កន្លែងថ្មីហ្នឹងហៅវត្តអង្គរជ័យ ហី?

សារីម៖ ចាំ! ទៅដល់កន្លែងថ្មីហ្នឹងគឺចូលតាមផ្លូវវត្តអង្គរជ័យហ្នឹង។ ខ្ញុំស្គាល់អង្គរជ័យហ្នឹង ព្រោះពីក្មេង ខ្ញុំធ្លាប់ទៅធ្វើ Class Prominateជាភាសាបារាំង។ គេនាំគ្រូនាំកូនសិស្សទៅលេងព្រៃនោះ ចាំ! ខ្ញុំធ្លាប់ទៅទីហ្នឹង ប៉ុន្តែគេមិននាំយើងទៅវត្តទេ។ គេគ្រាន់នាំយើងចូលតាមផ្លូវវត្តហ្នឹងទៅ។ ហើយគេឱ្យយើងសំណាក់នៅពាក់កណ្តាលផ្លូវហ្នឹងក្នុងរោងម៉ាស៊ីនមួយ ចាំ! ហើយស្នែកឡើង គេនាំយើងទៅនៅកន្លែងការដ្ឋានរបស់អង្គរជ័យហ្នឹង ចាំ! ពេលដែលយើងដើរចូលទៅតាមផ្លូវអង្គរជ័យហ្នឹង ផ្លូវហ្នឹងអិលមើលតែលាបខ្លាញ់ជ្រូកអញ្ចឹង។ ហើយពួកយើងខ្ញុំបានឃើញអ្នកជម្លៀសនោះ ចាំ! គេដើរមកពីធ្វើការវិញ ពីព្រោះថា ពេលយើងទៅដល់ហ្នឹងគឺពេលព្រលប់ៗ ហើយមានភ្លៀងឱ្យសស្រេច ចាំ!

រាសី៖ បាទ! តើអ្នកស្រី និងអ្នកឯទៀត ទាំងអស់គ្នាហ្នឹង ដឹងខ្លួនថា គេផ្លាស់កន្លែងដែរ ឬទេ?

សារីម៖ យើងអត់ដឹងទេ គ្រាន់ថា អង្គការឱ្យចេញ ពីព្រោះនៅនោះគេមិនដែលប្រាប់យើងថា យ៉ាងម៉េចៗទេ ចាំ!

រាសី៖ បាទ! ហើយអញ្ចឹង គេឱ្យយកអីវ៉ាន់អីទៅទាំងអស់ដែរ ហី?

សារីម៖ ចាំ! យើងយកតែស្បោងយើង សាក់កាដូយើងមួយហ្នឹង។ យើងមានតែប៉ុណ្ណឹង ចាំ!

រាសី៖ បាទ! ហើយតើមានអារម្មណ៍ភិតភ័យក្នុងខ្លួនថា ខ្លាចគេយកទៅសម្លាប់ដែរទេ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំពេលហ្នឹង ដូចថា ខ្ញុំមិនភ័យអីទេ។ យើងឃើញថា អ្នកឯងដឹកឡានមក ខ្ញុំ ឡើងឡាន។ ហើយខ្ញុំជិះទៅ រួចអត់មានអារម្មណ៍ថា ភ័យអីទេ ព្រោះមើលទៅ ឃើញខ្លួនឯងដូចជាអត់មានធ្វើអីខុសទេ ចាំ!

រាសី៖ បាទ! ចុះអ្នកឯទៀតមានអ្នកណាភិតភ័យ មានអ្នកណាបង្ហាញនូវការភ័យខ្លាចអីទេ?

សារីម៖ ចាំ! ពួកខ្ញុំនៅក្នុងឡានហ្នឹង ដូចអត់ឃើញមានអ្នកណាភ័យអីទេ ចាំ!

រាសី៖ តើនេះជាលើកទី១ ហើយដែលតាំងពីអ្នកស្រីចេញពីសាលាតិចណូមកនៅភូមិ នៅ តាលៃហ្នឹង ហើយជាលើកទី១បន្ទាប់ពីហ្នឹងមកដែលផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅទៀតបាទ!?

សារីម៖ ចាំ! លើកទី១ ហើយយើងចេញទៅអង្គរជ័យហ្នឹងចាំ!

រាសី៖ បាទ! ហើយសូមអ្នកស្រីបន្តទៀតបាទ!

សារីម៖ ចាំ! ដល់ទៅអង្គរជ័យហ្នឹង យើងសំណាក់នៅកន្លែងរោងឡានមួយយប់ហ្នឹង។ ហើយមានម្នាក់នៅរោងឡានហ្នឹងនិយាយខ្លាំងៗ ហើយគាត់ភ្លិះតេះដៀលបញ្ហាជន នេះ បញ្ហាជននោះអញ្ចឹង។ គាត់និយាយអត់មានរអែងចិត្តអ្នកណាទេ។ យើងទៅ ដល់ ហើយ យើងត្រូវការសម្រាកនៅពេលយប់ហ្នឹង ចាំ! ស្អែកឡើងបានគេនាំយើង ទៅកន្លែងការដ្ឋានរបស់គេ។ ហើយគេចែកជាក្រុម ដូចថា ខ្ញុំអត់មានប្តីនៅជាមួយ គេឲ្យនៅជាមួយពួកកងនារីគេ ចាំ! ក្នុងរោងមួយអញ្ចឹងទៅ ហើយគ្រែដែក គេ ដាក់ឱ្យយើងសម្រាកនៅហ្នឹង បន្តៗគ្នា។ ហើយគ្រែខ្លះ ដែលគេដាក់នៅកៀនជញ្ជាំង ហ្នឹង សុទ្ធតែជាគ្រែមានថ្នាក់ៗ ចាំ! ហើយយប់ឡើងហ្នឹង យើងធ្វើការដល់យប់ជ្រៅ ទោះជាចូលមកសម្រាននៅម៉ោង២ភ្លឺក៏ដោយ ឱ្យតែម៉ោង៥ភ្លឺគេវាយដួងឱ្យយើង ងើបទៀតហើយ។

ហើយនិយាយពីមូសនៅអង្គរជ័យហ្នឹង ដូចបាចអង្កាមអញ្ចឹង។ កុំដាក់ជើងចេញក្រៅ

គឺថា ទះទៅដាច់គឺមូសពេញដៃនៅអង្គរជ័យ ចាំ!

ព្រឹកហ្នឹងពេលគេវាយជួង យុវនារីខ្លះស្រែកថា «អូយ! អញមិនទាន់បានដេកផង វា
វាយជួងឱ្យអញងើបទៀតហើយ»។ គាត់ថា «អញមិនខ្ចីងើប»។ ប៉ុន្តែខ្ញុំលូចសើច
ហើយខ្ញុំមើលឃើញគាត់ខំពត់ខ្លួនគាត់ ហើយស្ងាប រួចខំអូសខ្លួនគាត់ហ្នឹងងើបឡើង
គឺថា កេះអាចម៍ភ្នែក ហើយដើម្បីទៅធ្វើការទៀត គឺថា អត់មានផ្លាស់ខោអាវអីទេ
ចាំ! ពេលហ្នឹងគឺគេមានផែនការវាយសម្រុកនោះ ចាំ!

រាសី៖ បាទ! ហើយអញ្ចឹងដល់ពេលហ្នឹងមានផ្លាស់ប្តូរទេបាទ?

សារីម៖ ចាំ! ក្រុមអ្នកដែលមានកូនទៅជាមួយ ហើយមានប្តីប្រពន្ធអញ្ចឹង គេដាក់នៅកន្លែង
ផ្សេង ឆ្ងាយពីពួកខ្ញុំ។ ហើយពួកខ្ញុំមិនដឹងថា គេនៅត្រង់ណាទេ ចាំ! ប៉ុន្តែដល់ ពេល
យើងទៅដល់អង្គរជ័យហ្នឹងគឺសឹងតែពីរថ្ងៃក្រោយមក ទើបបែកការណ៍គឺពួកហ្នឹងគេ
ដឹងថា យើងហ្នឹងមកពីបរទេស។

រាសី៖ បាទ! ពួកណាបាទ?

សារីម៖ ពួកនារីធ្វើការនៅទីហ្នឹងចាំ! គេដឹងថា យើងមកពីបរទេស ព្រោះមានលោកម្នាក់ហ្នឹង
ឈ្មោះលោកគង់ បុណសិរី។ ពេលគាត់ដើរទៅធ្វើការ ស្រាប់តែមាននាងម្នាក់មក
ហៅគាត់ថា «បងខ្ញុំស្គាល់បងឯងច្បាស់ណាស់! បងឯងនៅផ្ទះកន្លែង ជិតមេភ្លើង
រួចទៅបងឯងទៅស្រុកបារាំង»។ ហើយលោកហ្នឹងឆ្ងល់ណាស់ថា អ្នកណាចេះមក
ស្គាល់គាត់ ហើយនាងហ្នឹងនិយាយថា គាត់ហ្នឹងធ្លាប់ស៊ីឈ្នួលនៅផ្ទះអ្នកណាជាប់
ផ្ទះលោកសិរី ហ្នឹង ចាំ! ដល់អញ្ចឹងទៅ ថ្ងៃក្រោយមក ពួកខាងអង្គការខ្មែរក្រហម
កន្លែងពេទ្យ ហៅកុមារណាដែលជាកូនរបស់លោកគង់ បុណសិរីហ្នឹង ហើយនឹង
អ្នក វណ្ណានោះ ចាំ! គេហៅឲ្យទៅជួយមើលសំបុត្រពេទ្យ ថ្នាំពេទ្យអី ហើយឱ្យ
បកប្រែឱ្យគេ ចាំ! រួចមានអ្នកម្នាក់ទៀតនោះឈ្មោះអីម។ គាត់រៀននៅសាលាមហា
វិទ្យាល័យអក្សរសាស្ត្រនៅភ្នំពេញ ហើយបានលីសង់។ គាត់ទៅស្រុកបារាំង ហើយ
គាត់ទៅការ។ ថ្មីឈ្មោះម៉េង។ ម៉េងហ្នឹងគឺជាអ្នកទៅពីអាមេរិក។ ម៉េងហ្នឹងមករៀន
ស្រុកអាមេរិករៀនខាងផ្នែកជំនួញ ហើយគាត់បានសញ្ញាបត្រគេហៅថា Master

degree ហើយគាត់ត្រឡប់ទៅស្រុកខ្មែរវិញជាមួយប្រពន្ធគាត់ ហើយនឹងប្អូនប្រុស
របស់ប្រពន្ធគាត់។ អ្នកអីមនោះចាំ! ពេលអ្នកអីមហ្នឹងទៅដល់ក៏គេស្គាល់គាត់ដែរ។
គេស្គាល់ថា គាត់ជាកូនថៅកែលក់កង់នៅកំពង់ចាម។ ដល់អញ្ចឹងបែកការណ៍អស់
ចាំ! រួចទៅ ពួកហ្នឹងគេមកសើបពីខ្ញុំណា ហើយទៅខ្ញុំក៏និយាយប្រាប់ទៅថា «ខ្ញុំ
អង្គការបញ្ជូនមកកន្លែងហ្នឹង ហើយទៅគេមកសុំដូរគឺគេយកស្បែកជើងមកដូរថ្មដែក
កេះជាមួយខ្ញុំ ចាំ! រួចទៅខ្ញុំដូរបានស្បែកជើងកង់ឡានមួយទៅ អស់ថ្មដែកកេះពីរ
ប្រអប់តូចៗ។

រាសី៖ បាទ! ការដូរហ្នឹងគឺការដូរដោយចំហ ឬលួចលាក់ បាទ?

សារីម៖ ចាំ! នាងហ្នឹងមកខ្សឹបថា «បងឯងចង់បានស្បែកជើងកង់ឡានពាក់ទេ? បងឯងឱ្យថ្ម
ដែកកេះខ្ញុំមួយប្រអប់មក»។ រួចទៅខ្ញុំថា អញ្ចឹងក៏សុខចិត្ត។ រួចទៅខ្ញុំឱ្យគាត់ទៅ។
ស្រាប់តែស្បែកឡើងគាត់មកទៀត ហើយថា «ខ្ញុំបាត់ហើយ ឥឡូវឱ្យសុំមួយប្រអប់
ទៀត»។ ខ្ញុំថា អាហ្នឹងអស់ហើយ។ អញ្ចឹងបងឱ្យតែមួយប្រអប់ទៀតទេ។ អាហ្នឹងខ្ញុំ
អស់ហើយ ខ្ញុំសល់តែមួយទៀតទេ»។ ខ្ញុំភ្លេចគាត់ ចាំ! រួចទៅគាត់ឱ្យខ្សែស្បែកជើង
ខ្ញុំមួយគូរទៀតសម្រាប់ផ្លាស់ប្តូរ។ ហើយស្បែកជើងកង់ឡានហ្នឹងជួយខ្ញុំច្រើនណាស់
ចាំ!

រាសី៖ បាទ! អញ្ចឹងនៅពេលហ្នឹងកាលនៅតាលៃអត់សូវជួបជាមួយអ្នកដទៃទេ ដល់
មកដល់អង្គរជ័យ ដូចជាមានការផ្លាស់ប្តូរ នៅជិតគេជិតឯង បាទ?

សារីម៖ ចាំ! ជួបតែពួកនារីដែលហ្នឹងគឺនារីស្នូលរបស់អង្គការខ្មែរក្រហមហ្នឹង។ ប៉ុន្តែក្នុងពួក
នារីស្នូលហ្នឹងមានអ្នកខ្លះជានារីសែងគ្រាប់ ហើយអ្នកខ្លះទៀតជានារីកូនអ្នកស្រុក
ធម្មតាទេ។ ប៉ុន្តែពេលដែលអង្គការខ្មែរក្រហមឈ្នះហ្នឹងគឺថា គេបានប្រមូលពួក
យុវនារី យុវជនឱ្យមកចូលជាកងចល័ត ចាំ! ដល់អញ្ចឹងទៅ គេបញ្ជូនអ្នកទាំងអស់
ហ្នឹងមកធ្វើការជាមួយគ្នា ជាកងនារីអញ្ចឹង។

រាសី៖ បាទ! ហើយអញ្ចឹងអ្នកស្រីមានប្រសាសន៍ថា កងនារីអញ្ចឹងអត់មានយុវជនទេ ហី?

សារីម៖ ចាំ! យុវជនមានតិចណាស់នៅកន្លែងហ្នឹង។ ខ្ញុំនៅទីហ្នឹង ខ្ញុំមើលនៅឃើញតែ
នារីៗទេ ចាំ!

(ផ្នែកនេះចុះក្រោមអត់មានអត្ថបទខ្មែរប៉ុន្តែមានអង់គ្លេស)

(មានដូចបកប្រែអង់គ្លេសពីត្រីមនេះទៅ)

ជីវិតក្នុងបឹងត្របែក

ចាំ! សូមជម្រាបថា នៅបឹងត្របែកហ្នឹង...ចេះតែមានអ្នកចូលទៅបឹងត្របែកហ្នឹងជា
ហូរហែរ រហូតដល់ឆ្នាំ១៩៧៧ ហើយក៏មានអ្នកចូលទៅ។ តាមខ្ញុំចាំ មុនដំបូងមាន
លោកហ៊ុន អ៊ិន ដែលជាប្រធានហ្នឹងនៅស្រុកបារាំង។ គាត់ហ្នឹងជានាយកខាង
កសិកម្មនៅក្រុងភ្នំពេញពីសម័យសម្តេចសីហនុ។ គាត់ចូលទៅជាមួយម្នាក់ទៀត
ឈ្មោះ សៀង ហាក់។ សៀង ហាក់ហ្នឹងជាអ្នកមានឯកទេសខាងដឹកជញ្ជូនប្រេង។
គាត់ជាកូនប្រសាររបស់លោកសារិន ឆាក។ ហើយរួចមកមានកង សន្តិភ័ត់ជាមួយ
ប្រពន្ធគាត់ឈ្មោះ កេត ហើយនឹងកូនស្រីប្រុសតូចៗពីរនាក់ ចាំ! សន្តិភ័ត់ហ្នឹង
ធ្លាប់រៀននៅមហា វិទ្យាល័យអក្សរសាស្ត្រជាមួយខ្ញុំនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ហើយខ្ញុំឮថា
អង់ហ្នឹងមានឯកទេសខាងរក្សាម្ហូបទុកឱ្យបានយូរ ហើយអ្នកចូលទៅចុងក្រោយ
គេហ្នឹងគឺមានឈ្មោះ ទេព យុនណាល់ ដែលចូលទៅជាមួយប្រពន្ធគាត់។ ហើយ
ទេព យុនណាល់ហ្នឹងគឺជាមនុស្សដែលឥឡូវហ្នឹងកំពុងតែបានអ្នកមេម៉ាយប៉ុល ពត
ជាប្រពន្ធនោះ ចាំ! ហើយពេលដែលគាត់ចូលទៅហ្នឹង មានអ្នកម្នាក់ហ្នឹងឈ្មោះតាត
ចាន់សារី ធ្វើដុកទំរ ភ្នែក។ គាត់ចូលពីស្រុកបារាំងទៅដែរ។ គាត់ហ្នឹងនៅលីវ ហើយ
ជាកូនរបស់លោកតាត ហោង ធ្វើ Inspecteur គ្រូបង្រៀននោះ ចាំ! ហើយនឹងមាន
ស្រីម្នាក់ទៀត។ គេថា ជាកូនទូត ចេះដល់៥ភាសា។ គាត់ចូលទៅថ្ងៃជាមួយគ្នាហ្នឹង

ទេព យុនណាល់ ហើយនឹងប្រពន្ធហ្នឹង។ ហើយអ្នកចុងក្រោយគេបង្អស់ដែល
 ចូលទៅបឹងត្របែកហ្នឹងគឺទៅពីស្រុកអាមេរិក។ គាត់ហ្នឹងឈ្មោះ យូន ឆោម។ គាត់
 មានកូនឈ្មោះ យូន ដាវិត។ គេធ្វើការនៅបេសកកម្មរណសិរ្សរបស់ សម្តេចសីហនុ
 នៅក្រុងប៉ារីសហ្នឹង ចាំ! ហើយសុំជម្រាបថា ក្រោយពីយុនណាល់ហ្នឹងចូលទៅបាន
 តែមួយយប់ ស្អែកឡើងគេឲ្យពួកខ្ញុំហ្នឹង។ ខ្ញុំស្គាល់គាត ចាន់សារីហ្នឹង។ ខ្ញុំស្គាល់
 គាត់ ពីព្រោះខ្ញុំនឹងគាត់ស្រករៗគ្នា។ ពេលហ្នឹង គាត់សួរអំពីខ្ញុំ ខ្ញុំគ្រាន់តែប្រាប់ថា
 កន្លែងនេះត្រូវនិយាយតិច ហើយស្តាប់ឱ្យបានច្រើន។ យើងក៏បែកគ្នាទៅ ព្រោះ
 ស្អែកឡើងខ្ញុំត្រូវចេញទៅកន្លែងផ្សេងនោះចាំ!

ចាំ! ដូចខ្ញុំជម្រាបពីលើកមុនថា កាលដែលពួកខ្ញុំរស់នៅជុំវិញត្របែកហ្នឹង គឺថា
 មានការប្រឈមមុខគ្នាច្រើនណាស់ ប្រធានក្រុមរបស់ខ្ញុំហ្នឹងឈ្មោះយន់។ គាត់ហ្នឹង
 ជួរចត់ណាស់ ចាំ! ហើយគាត់តាមកសាងខ្ញុំ ហើយនឹងមិត្តសាន ដែលជាអ្នកធ្វើ
 ពេទ្យនោះ។ ហើយគាត់កសាងខ្ញុំថា ខ្ញុំហ្នឹងមិនស្តាប់អង្គប្រជុំរបស់អង្គការទេ។ ពេល
 ប្រជុំហ្នឹងចេះតែមើលតែផ្កា ដើមផ្កាពោធិ៍ព្រឹក្សដែលផ្កាវាជ្រុះមកក្រាលដី។ ហើយ
 អារម្មណ៍ហ្នឹងមិនមូលស្តាប់អង្គការ។ រួចទៅឱ្យខ្ញុំរៀបរាប់ថា «មើលថ្ងៃមុនហ្នឹង
 អង្គការនិយាយអីខ្លះ»។ រួចខ្ញុំរៀបរាប់ប្រាប់។ គាត់ទាល់តម្រិះរាយការណ៍អំពីខ្ញុំមិន
 កើត ចាំ! ហើយមិត្តសានហ្នឹងធ្វើពេទ្យហ្នឹង។ គេឱ្យមិត្តសានហ្នឹងសម្លាប់កូនអណ្តើក
 តូចមួយ។ ដោយសារមិត្តសានមិនហ៊ានសម្លាប់សត្វហ្នឹង គេបង្ខំមិត្តសានឱ្យអារក
 អណ្តើកហ្នឹង ចាំ! បងយន់ហ្នឹងនិយាយ ថា «នែ! សម័យយើងនេះ យើងរស់នៅដូច
 ក្នុងឋានសួគ៌ អញ្ចឹង ព្រោះថា យើងមកពីធ្វើការវិញ យើងមានបាយដាក់នៅលើតុ
 ព្រោះថា នៅប្រទេសណាក៏ដោយមិនមានអ្នកណាត្រឡប់ពីធ្វើការមកវិញមានបាយ
 ស្រាប់ចាំនៅលើតុទេ មិនបាច់ធ្វើបាយនោះ ចាំ! ហើយពួកយើង ដែលនៅខាង
 ក្រោយ នាំគ្នាលូចសើច ពេលគាត់និយាយថា ដូចឋានសួគ៌នោះ។ ហើយយប់ៗ
 គាត់សម្រានផ្ទះជាមួយយើងហ្នឹង។ គាត់មមើច្រើន មិនដឹងជាចាប់អ្នកណា អី
 អ្នកណា ដេញអ្នកណាអីទេ ចាំ! ពួកសួរតែស្រែកហៅ«ចាប់ៗ» ចាំ! និយាយពីមិត្តយន់
 ប្រធានក្រុមខ្ញុំហ្នឹង ខ្ញុំដូចជាចាំថា គាត់ហ្នឹងជាឈ្នួលទូតម្នាក់ដែរ។ ហើយគាត់ថា

ប្រជាជនយួន ហើយនឹងប្រជាជនខ្មែរហ្នឹងរាប់អានគ្នាដូចបងប្អូន តែរដ្ឋាភិបាលទេ ដែលចេះតែធ្វើឱ្យប្រជាជនទាំងពីរហ្នឹងមិនត្រូវគ្នា។ ហើយថ្ងៃមួយ ខាងអង្គការ បញ្ជូនពួកខ្ញុំហ្នឹង ពិសេសស្រីៗប្រហែលជិត២០នាក់ចេញទៅធ្វើការនៅកន្លែងមួយ ទៀត ហើយពេលដែលយើងចេញទៅហ្នឹងគឺមានពួកកូនពួកទូត ដែលនៅជាប់នឹង កន្លែងយើង ហ្នឹងក៏ទៅដែរ ហើយខ្ញុំចាំថា ពេលនោះមានកូនស្រីរបស់លោក ហោ ណាំហុងហ្នឹងទៅដែរ។ នាងហ្នឹងអាយុប្រហែលមិនដល់១៦ឆ្នាំទេ ចាំ! ហើយនៅ មានកូនទូតឯទៀតៗ ដូចជាកូនលោកចែម សួន កូនលោក អៀង គុនសុគីជាដើម ចាំ!

រាសី៖ បាទ! តើការបញ្ជូនចេញទៅកន្លែងហ្នឹង គឺគេមានឱ្យដឹងមុនអីទេ ឬក៏ធ្វើភ្លាមៗតែម្តង បាទ?

សារីម៖ ចាំ! យើងអត់បានដឹងមុនទេ ស្រាប់តែគេថា ឥឡូវហ្នឹងឱ្យពួកស្រីៗហ្នឹងរៀបចំអីវ៉ាន់ ទៅ។ យើងចេញទៅមានឡានគេហ្នឹង ដែលឈប់នៅផ្លូវថ្នល់នៅកន្លែងរង្វង់មូល។ ពេលយើងទៅដល់ស្រាប់តែឃើញពួកខាងកូនទូតហ្នឹងអង្គុយនៅទីហ្នឹងរួចជាស្រេច ចាំ!

រាសី៖ បាទ! អញ្ចឹងតើអ្នកស្រីមានការព្រួយបារម្ភដែរដែលថា ពីពេលមុនមានគេយក មនុស្សទៅអញ្ចឹង របៀបថា សម្លាប់ចោល។ ប៉ុន្តែគេកុហកថា ទៅធ្វើការអញ្ចឹង។ អ្នកស្រីមានការតក់ស្លុតទេពេលហ្នឹង?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំអត់ដែលភ័យទេនៅជាមួយខ្មែរក្រហមហ្នឹង ពេលទៅណា ខ្ញុំអត់មានបារម្ភថា «អូ! ប្រហែលយកខ្ញុំទៅសម្លាប់ចោលអី គឺអត់។ ដល់ពេលទៅ ពួកខ្ញុំឃើញឡាន ហ្នឹងវាមិនមែនឡានហ្សឺប ដូចគេនិយាយនោះទេ ចាំ! ឡានហ្នឹងដូចឡានក្រុង ដូចឡានឈ្នួលដឹកមនុស្សពីព្រៃវែងភ្នំពេញអញ្ចឹង ចាំ!

រាសី៖ បាទ! លក្ខណៈខុសគ្នា?

សារីម៖ ចាំ! ។

រាសី៖ បាទ! ហើយការធ្វើដំណើរទៅកន្លែងហ្នឹងមានចម្ងាយប៉ុន្មានដែរ?

សារីម៖ ចាំ! វត្តដែលពួកយើងទៅដល់ហ្នឹងគេហៅវត្តស្លែង។ កន្លែងហ្នឹងជាការដ្ឋានមួយ។ គេយកពួកខ្ញុំហ្នឹងទៅដាក់ឱ្យដេកនៅក្នុងវិហារវត្តហ្នឹង ចាំ! កន្លែងហ្នឹងមិនឆ្ងាយពី ភ្នំពេញប៉ុន្មានទេ តាមខ្ញុំមើល ដូចជានៅខាងលិចភ្នំពេញ ហើយយ៉ាងច្រើនប្រហែល ថា ១០គីឡូម៉ែត្រពីភ្នំពេញហ្នឹង។ អញ្ជឹងយើងទៅនៅក្នុងវិហារហ្នឹងទៅ ហើយគេក៏ឱ្យ យើងធ្វើការ ពេលហ្នឹង។ យើងទៅជួយច្រូតស្រូវ ហើយនឹងជញ្ជូនស្រូវយកមក គរទុកនៅក្នុងវត្ត ចាំ! ហើយក្រោយមក ហ្នឹងគេឱ្យយើងទៅដឹកនិងវែកដី ចាំ! វែក ដីហ្នឹងគឺថា មនុស្សច្រើនមែនទែនមកពីគ្រប់ទិសទី ហើយពួកយើងទៅសុទ្ធតែ ស្រីៗ។ ប៉ុន្តែអ្នកដែលយើងទៅជួបហ្នឹងគឺថា មានយុវជន យុវនារីមកពីណាយើងមិន ដឹងទេ ចាំ!

រាសី៖ បាទ! វែកដីធ្វើអី ធ្វើទំនប់ ឬក៏ដឹកប្រឡាយអី?

សារីម៖ ចាំ! គេឱ្យយើងដឹកដី ហើយគេថា ធ្វើទំនប់ទប់ទឹក ចាំ!

រាសី៖ បាទ! ហើយអញ្ជឹងបានន័យថា ពេលចេញទៅ ទៅវត្តស្លែងហ្នឹងគឺយើងនៅគេងយប់ ហ្នឹងហ្នឹង?

សារីម៖ ចាំ! នៅសម្រាន្តនៅហ្នឹង ហើយទៅគេឱ្យយើងទៅទទួលទានបាយជាមួយពួកគេ។ ដូចយើងទៅធ្វើការនៅអង្គរជ័យអញ្ជឹង ចាំ! ហើយពិសេសពេលយើងទៅដល់ហ្នឹង ស្រាប់តែពួកនាងខ្លះ ដែលទៅជាមួយពួកខ្ញុំហ្នឹង គេស្គាល់បងប្អូនគេ គេជួបបងប្អូន គេ ចាំ! ពេលដើរទៅធ្វើការហ្នឹងស្រាប់តែពួកហ្នឹងស្គាល់ពួកយើងថា យើងហ្នឹងមកពី ស្រុកបារាំង ព្រោះគេស្គាល់បងប្អូនគេនោះ។ ស្រាប់តែមួយថ្ងៃក្រោយមក យើងបាត់ អីវ៉ាន់នៅក្នុងវិហារយើង ជាពិសេសខ្ញុំ។ ខ្ញុំនៅមានលុយ២៥០ប្រាងពេលហ្នឹង។ ខ្ញុំ យកទៅទុកបង្ការខ្លួនខ្ញុំ ស្រាប់តែមកវិញបាត់លុយហ្នឹងអស់រលីង ចាំ! ប៉ុន្តែពួកយើង ខ្ញុំមិនដឹងអ្នកណាបាត់អីទៀតទេ។ ខ្ញុំគ្រាន់តែដឹងថា ខ្ញុំបាត់លុយហ្នឹងទេ។ ប៉ុន្តែខ្ញុំ ក៏មិននិយាយអីដែរកុំឱ្យថា បែកការណ៍តទៅទៀត។

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំសុំបន្តរឿងធ្វើការនៅការដ្ឋានវត្តស្លែងតទៅទៀត ចាំ! រួចទៅខ្ញុំជួបយុវនារីខ្លះ ដែលធ្វើការនៅអង្គរជ័យ នៅវត្តស្លែងហ្នឹង។ ខ្ញុំឃើញនាងម្នាក់ ខ្ញុំសួរថា «ម៉េចទៅ អីជ័យ?» ស្រាប់តែនាងហ្នឹងគាត់កំពុងតែលោតបេះដូង។ នាងគាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា «ហាក! ក្បត់ហើយ»។ រួចពេលហ្នឹងខ្ញុំភ័យមែនទែន ព្រោះ អីជ័យ នង សួនដែលថា ធ្វើមេ ប្រធានធំនៅការដ្ឋានអង្គរជ័យ ដល់ពួកសួរនាងហ្នឹង ថាក្បត់អញ្ចឹង ខ្ញុំលែងហ៊ាន និយាយតទៅទៀត។ ហើយទៅនាងហ្នឹងក៏ថា «ពួកវាក្បត់ដូចតែគ្នាអញ្ចឹង នែ! មក កន្លែងវត្តស្លែងហ្នឹងពួកក៏ក្បត់ដែរ។ វាអត់ឱ្យយើងហូបទាំងអស់ តែបាយនិងទឹក ប្រហុក។ នាងដែលមកពីអង្គរជ័យហ្នឹងនិយាយថា ពួកវា ពួកដែលនៅវត្តស្លែងហ្នឹង ក្បត់គឺថា វាសុំចាក់ច្រាស់តែគ្នាវា ចំណែកយើងវិញ វាអត់ឱ្យអីស៊ីសោះ វាឱ្យស៊ីតែ ទឹកប្រហុក ចាំ! ពេលហ្នឹងយើងមានតែបាយ និងទឹកប្រហុកហ្នឹង ហើយទឹកប្រហុក រាវៗ។ ហើយពេលអត់អីហូប មានតែបាយ និងទឹកប្រហុកអញ្ចឹង ពួកខ្ញុំទៅបូតម្តង នៅតាមភ្លឺស្រែវានោះសម្បូរ ចាំ! ម្តងស្រែ ចាំ! ដុះឡើងក្រញុំៗអញ្ចឹង ហើយ ល្អណាស់ ផ្កាវាឡើងពណ៌ស្វាយ ហើយពួកខ្ញុំទៅដកមកគេហៅថា ម្ហូបក្តាម។ យើង យកវាមកទទួលទានជាមួយទឹកប្រហុកហ្នឹងទៅ។ យូរៗទៅវាចង់មុតក្រពះយើង ចាំ! ដូចវារីងពេក។

រាសី៖ បាទ! កាលហ្នឹងឆ្នាំណាបាទ អ្នកស្រី...?

សារីម៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងគឺតាមខ្ញុំចាំ ដូចជាចុងឆ្នាំ១៩៧៧ ហើយចាំ! ដល់យើងធ្វើការអញ្ចឹង ទៅ យើងជញ្ជូនស្រូវ ជញ្ជូនអីយកមកដាក់នៅក្នុងវត្តហ្នឹង គឺថា ស្រូវគរដូចភ្នំ អញ្ចឹង។ ស្រូវហ្នឹងពណ៌មាស គឺដូចមាសអញ្ចឹង គេគរវាទាំងស្រុងៗអញ្ចឹងថា ខ្ពស់ៗ ហើយស្រាប់តែថ្ងៃមួយ ពេលកណ្តាលអធ្រាត្រហ្នឹងស្រាប់តែគេស្រែកថា «អូ! ភ្លើង ឆេះៗ»។ បន្ទាប់មកពួកយើងហ្នឹងនាំគ្នាត់ចេញពីវិហារហ្នឹងមក។ រួចខ្ញុំហ្នឹងភ័យ ណាស់ ព្រោះខ្ញុំចង់អង្រឹងសម្រាន្តនៅសវសវិហារហ្នឹង។ រួចខ្ញុំក៏ខំរារចេញមក។ រួចខ្ញុំខ្លាចនាង មុនី និងនាង សុផី ដែលជាកូនរបស់លោកហ៊ុន អ៊ុនហ្នឹង ដែល សម្រាន្តនៅលើផ្ទះហ្នឹង ជាន់ផ្ទះហ្នឹងបះឈើមកសង្កត់លើខ្ញុំនោះ ចាំ! ខ្ញុំរារចេញ

ពីវិហារហ្នឹងមក មកដល់ឃើញភ្លើងឆេះកុដិរបស់លោក ចាំ! រួចទៅវាឆេះគំនរស្រូវ
 ដែលយើងគរហ្នឹង ហើយអត់មានអ្នកណារកទឹករកអីមកស្រោចទេ។ តែពួកយើង
 ដែលថាស្រីៗចេញពីវិហារហ្នឹងមក ហើយនាំគ្នាយកប៉ោត យកអីទៅដូសទឹកយក
 មកស្រោច កុំឱ្យភ្លើងហ្នឹងវាឆេះ។ ប៉ុន្តែយើងថា ភ្លើងហ្នឹងឆេះពេញទំហឹងហើយ
 យើងធ្វើអីក៏មិនរួចដែរ។ ហើយពួកខ្ញុំនាំគ្នា ដូចថា ចង់យំណា ព្រោះស្តាយស្រូវដែល
 យើងខំជញ្ជូនមកនោះ ចាំ! ហើយខ្ញុំឃើញម្នាក់នោះឈរនៅជិតកុដិលោកហ្នឹង។ ខ្ញុំ
 ឃើញសសរហ្នឹងឆេះសុស ហើយវារៀបរលំ។ ស្រាប់តែម្នាក់ហ្នឹងដែលឈរជិតហ្នឹង
 បានដើរចេញផុត ហើយសសរហ្នឹងរលំចំកន្លែងគាត់ឈរហ្នឹង។ យើងឃើញថា អូ!
 ម្នាក់នេះមានសំណាងមែន ចាំ!

ហើយដល់ស្អែកឡើងចប់រៀងឆេះស្រូវឆេះអីអស់ ឆេះកុដិលោកអីអស់ច្រើនអញ្ចឹង
 ទៅ យើងដឹងថា អូ! ពួកគេហ្នឹងមានការចាក់សាំងអីជុំវិញវិហារដែលពួកខ្ញុំនៅ
 ហ្នឹង។ គេថា គេចង់ដុតពួកយើងដែលនៅក្នុងវិហារហ្នឹង ចាំ!

រាសី៖ អ្នកណាចង់ដុត បាទ?

សារីម៖ ចាំ! ឮសូរគេនិយាយអញ្ចឹង ព្រោះគេថា មានចាក់សាំងជុំវិញអញ្ចឹង ហើយដល់
 លើកក្រោយមកបានឮសូរគេនិយាយថា ពួកអ្នកដុតស្រូវឱ្យឆេះហ្នឹងគឺសុទ្ធតែពួក
 ខ្មាំងដែលធ្លាប់ធ្វើវិទ្ធិង្សនា មានលួចចាក់ទឹកបញ្ចូលក្នុងសសៃរបស់យោធាបដិវត្តន៍
 ចាំ!

មុនពេលគេដុតស្រូវហ្នឹង គឺយប់មួយហ្នឹង ជាងពាក់កណ្តាលអធ្រាត្រហ្នឹង ស្រាប់តែ
 ឮសូរគេស្រែកថា «ខ្មាំងៗៗ» ដល់អញ្ចឹងទៅ ពួកយើងហ្នឹង ឮល្វើយៗអញ្ចឹង ក៏នាំគ្នា
 រត់ចេញពីវិហារមក ហើយស្រាប់តែមកដល់ខាងក្រៅហ្នឹងអត់ឃើញមានអីសោះគឺ
 ពួកនាងយុវនារីខ្លះហ្នឹងគាត់ប្រឡែងគ្នា ហើយគាត់លោតតោងបេះដូង ពេលយប់
 ហ្នឹង ហើយគាត់ស្រែកអញ្ចឹង ចាំ! ហើយដល់រួចទៅបានគេប្តូរពួកខ្ញុំស្រីៗ ដែលទៅ
 ហ្នឹង ឲ្យមកនៅផ្ទះមួយទៀត ឆ្ងាយពីវត្តហ្នឹង ហើយទៅពួកកូនទូតក៏មកនៅកន្លែង

ជិតហ្នឹងដែរ ចាំ!

រាសី៖ បាទ! អ្នកស្រីមានប្រសាសន៍ថា ពួកកូនទូតហ្នឹង ពួកកូនទូតជំនាន់ណា?

សារីម៖ ចាំ! ពួកកូនទូតដូចជាកូនលោកហោ ណាំហុង កូនលោក ចែម សួន ដែលគេធ្លាប់ធ្វើ ទូតឱ្យរណសិរ្សសម្តេចសីហានុ ហើយត្រឡប់ចូលទៅវិញនោះ ចាំ! ពួកកូនទូតអស់ ហ្នឹងគឺនៅបឹងត្របែកម្ខាងទៀតដែលកន្លែងពួកទូតនៅ ក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ ក្រសួងការបរទេសដែលមានលោក អៀង សារី ជារដ្ឋមន្ត្រី ការបរទេសពេលនោះ។

រាសី៖ បាទ! អញ្ចឹងពេលធ្វើការ ខាងអ្នកស្រីធ្វើការលំបាកយ៉ាងដូចម្តេច ហើយខាងកូនអ្នក ទូតហ្នឹងធ្វើការលំបាកដូចគ្នា ឬក៏យ៉ាងម៉េចដែរ?

សារីម៖ ចាំ! ពេលដែលយើងទៅនៅវត្តស្លែងគឺធ្វើការដូចគ្នា។ ទៅជញ្ជូនស្រូវដូចគ្នា។ ទៅ សែងដីដូចគ្នាអញ្ចឹងចាំ!

រាសី៖ ចុះៗរឿងហូបចុក?

សារីម៖ ចាំ! យើងហូបកន្លែងជាមួយគេហ្នឹង។ កន្លែងការដ្ឋានគេ។ គេឱ្យយើងហូបម៉េច អ្នក អស់ហ្នឹងក៏ហូបអញ្ចឹងដែរ។

រាសី៖ បាទ! ហើយតើអ្នកស្រីមានដែលមានឱកាស ឬនិយាយជាមួយនឹងកូនអ្នកទូតទេ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំពេលដែលយើងទៅធ្វើការហ្នឹង ខ្ញុំសង្កេតឃើញកូនអស់លោកទូតអស់ហ្នឹង កសាងគ្នាអាក្រក់ៗណាស់ចាំ! ដូចអត់មានត្រាប្រណីថាអ្នកមានកម្លាំងខ្សោយ អ្នក ណាទន់ខ្សោយដូចថាកើតមកមានកាយសម្បទាមិនមាំមួនអីទេចាំ! ព្រោះខ្ញុំសង្កេត ឃើញម្នាក់ហ្នឹងកូនលោក ចែម សួន នាងហ្នឹងដូចថា គាត់ខ្សោយ។ វាខ្សោយធ្វើការ មិនសូវបានទេ។ តាមខ្ញុំមើលគាត់ទៅ ឃើញសុខភាពគាត់អន់។ រួចទៅពួកដែលថា អ្នកកូនអស់លោកទូតដែលមកជាមួយគ្នាហ្នឹងគឺថា កសាងដោយពាក្យមុតៗ ណាស់។ ខ្ញុំឃើញអញ្ចឹង ខ្ញុំថា អ្នកអស់នេះអត់មានយោគយល់គ្នាទេ។ អ្នកខ្លះមាន កម្លាំង អ្នកខ្លះខ្សោយ។ ម្តោះហើយឱ្យធ្វើការដូចគ្នាមិនកើតទេចាំ។ ពេលយើង ត្រឡប់ពីការដ្ឋានវត្តស្លែងវិញ ប្រហែលជាពីរអាទិត្យក្រោយមក ខ្ញុំឃើញមានឡាន

ឃ្លុបមួយហ្នឹងបើកកាត់ផ្លូវបឹងត្របែកដែលជាកន្លែងពួកខ្ញុំនៅហ្នឹងចូលទៅកន្លែងពួក
 ទូតនៅ។ ខ្ញុំឃើញឡានឃ្លុបហ្នឹងពណ៌បៃតងចាស់។ ខ្ញុំគិតថា ឡានហ្នឹងប្រាកដ
 ជាឡានដឹកខ្មោចហើយ ច្បាស់ជាទៅដឹកខ្មោចនាងដែលកូនលោក ចែម សួន ដែល
 ខ្ញុំឃើញថាខ្សោយចេះតែដកដង្ហើមដុតៗនៅការដ្ឋានវត្តស្លែងហ្នឹងហើយ។ រំលង
 ប៉ុន្មានថ្ងៃក្រោយមក មែន! ខ្ញុំឮសូរគេថានាងហ្នឹងស្លាប់ដោយសារស្នះបេះដូងនៅ
 បឹងត្របែកហ្នឹងក្រោយពីត្រឡប់ពីការដ្ឋានវត្តស្លែងហ្នឹងមកវិញ។ ចំណែកឯកូន
 លោកទូតម្នាក់ទៀត គឺកូនរបស់លោក អៀង គន់សុគី ដែលម្តាយ ឈ្មោះ ប៊ុន ធួក
 នោះ គាត់ហ្នឹងពេលយើងដើរពីធ្វើការយប់ៗត្រឡប់មកកន្លែង យើងនៅដែលឆ្ងាយ
 ពីវិហារវត្តស្លែងហ្នឹង។ នាងហ្នឹងមើលទៅឃើញគាត់ដូចច្បាំងញ័រញ័រ។ គាត់ខ្លាច ហើយ
 សតិអារម្មណ៍គាត់មិននឹងនរ។ ទៅគាត់និយាយប្រាប់យើងថា គាត់ ហ្នឹងខ្លាចណាស់
 ព្រោះនៅហ្នឹងឃើញដូចមានខ្មាំងច្រើនណាស់។ ខ្ញុំហើយនឹងមិត្តសានដែលធ្វើពេទ្យ
 ហ្នឹងជួយប្រាប់គាត់ថា ហ៊ីស! នៃកុំបារម្ភច្រើនពេកព្រោះអង្គការបានប្តូរយើងមកនៅ
 ឆ្ងាយពីវិហារហ្នឹងហើយៗឱ្យប្រមូលសតិអារម្មណ៍ឡើងដើម្បីយើងមានកម្លាំងធ្វើ
 ការឱ្យអង្គការ។

រាសី៖ បាទ! និយាយអញ្ចឹងនៅពេលនៅវត្តស្លែងហ្នឹង តើគេឱ្យស្លៀកពាក់ខ្មៅ ឬក៏មាន
 ពណ៌ អីដែរ?

សារីម៖ ចាំ! នៅការដ្ឋានវត្តស្លែងសម្លៀកបំពាក់របស់យើងច្រើនតែខ្មៅ។

រាសី៖ បានន័យថាអត់មានការតម្រូវឱ្យស្លៀកពាក់ទេ?

សារីម៖ ដូចអត់ចាំ! អត់មានការតម្រូវទេចាំ!

សារីម៖ តទៅនេះ ខ្ញុំនឹងជម្រាបពីមនុស្សខ្លះដែលធ្វើឱ្យខ្ញុំចាប់អារម្មណ៍ពេលយើងទៅធ្វើការ
 នៅការដ្ឋានវត្តស្លែង។ ក្នុងចំណោមពួកយើងដែលទៅហ្នឹងមានបងម្នាក់ដែលយើង
 ហៅគាត់ថាបងរ៉ុន។ បងហ្នឹងធ្លាប់ធ្វើជាឈ្នួលអ្នកការទូត។ បងរ៉ុនហ្នឹងចូលស្រុកខ្មែរ
 តាមផ្លូវលំហូរដីមិញ។ គាត់សុទ្ធតែហាត់នៅស្រុកចិនមុននឹងចូលស្រុក ដូចជាហាត់
 សែង លីអីធ្ងន់ៗឡើងភ្នំដើម្បីឱ្យធ្លាប់។ បង រ៉ុន ហ្នឹងពេលដែលធ្វើដំណើរតាមផ្លូវលំ

ហូរដីមិញចូលដល់កម្ពុជាក្នុងតំបន់រំដោះគឺថាគាត់បានសរសើរពួកកម្មាភិបាល
 បដិវត្តន៍ហ្នឹងថា សុភាពរាបសារបដិវត្តន៍គឺគួរសមទន់ភ្លន់ណាស់។ ស្រាប់តែដល់ទៅ
 នៅវត្តស្លែងហ្នឹងគឺថាមានមនុស្សមកពីច្រើនកន្លែងមកធ្វើការ។ ដូច្នោះពេលខ្លះគេ
 បញ្ជូនយើងទៅធ្វើការមិនមែនជិតកន្លែងដែលយើងអាចមកទទួលទានបាយថ្ងៃត្រង់
 បាន។ គេដឹកបាយទៅចែកយើង។ គេដឹកបាយមួយរទេះ។ ពួកហ្វូងដែលអ្នកទៅធ្វើ
 ការហ្នឹងក្រុមរៀងៗខ្លួនដោយឱ្យមេក្រុមរបស់ខ្លួនទៅយកបាយ។ ពួកយើងចេះ
 តែចាំ។ ដល់ពួកយើងទៅយកអស់បាយ។ នៅសល់បន្តិច។ រួចទៅបងរ៉ុន ប្រតិកម្ម។
 គាត់ខឹង។ បងរ៉ុនថា ពួកនេះសុទ្ធតែខ្មាំង សុទ្ធតែក្បត់ជាតិ។ វាមកយកបាយមុន។ វា
 អត់មានគិតអ្នកនៅក្រោយវា។ យើងឃើញបងរ៉ុននិយាយអញ្ចឹង ខ្ញុំដូចស្លៀបដែរ។
 ឃើញថា ដូច្នោះខ្ញុំអត់ឆ្ងល់ទេពេលដែលឃើញពួកនោះទៅយកបាយដោយមិន
 គិតគូរ ដល់អ្នកដទៃ។ បានន័យថា ពួកបងប្អូនយើងដែលគេចាត់ចែងកិច្ចការហ្នឹង
 អត់មានរបៀបអញ្ចឹងហ្នឹងព្រោះធ្លាប់មានឧទាហរណ៍ស្រាប់។ កាលនៅតាលៃពួក
 យើងបានលើកឡើងពីជំហរសន្សំព្រោះគាត់ទុកបាយក្តាំង ហើយនឹងប្រហុកផ្អកឱ្យ
 ស្អុយរលួយនៅក្រោមផ្ទះមួយហ្នឹង។ ពេលយើងកសាងគេពីជំហរសន្សំសំចៃ ស្រាប់
 តែគេរឹតត្បិតមកលើយើង។ គេបន្ថយរបបអង្ករយើង។ ដល់ខ្ញុំសួររបងរ៉ុននិយាយ
 អញ្ចឹងទៅ ខ្ញុំគិតថា នេះនាំឱ្យសៅហ្មងដល់ខ្លួនឥតប្រយោជន៍ព្រោះយើងកំពុងតែ
 នៅក្នុងកណ្តាប់ដៃពួកហ្នឹងហើយ។ ពេលមកដល់ជំរំយើងនៅបឹងត្របែកវិញ បងរ៉ុន
 សុំសារីន ទៅពេទ្យធ្មេញ។ សារីនហ្នឹងជាប្រធានខ្មែរក្រហមធំនៅហ្នឹង។ រួចទៅ
 សារីន ថា បងឯងហ្នឹងធ្លាប់ទៅពេទ្យតាំងពីសង្គមចាស់ច្រើនដងហើយ ដូច្នោះទុក
 កន្លែងឱ្យបងប្អូនយើងទៅម្តង។ នៅបឹងត្របែកហ្នឹងក្រោយមកឃើញបាត់ បងរ៉ុន
 ហ្នឹងទៅ។

រាសី៖ បាទ! ប្រហែលជាយកទៅ។

សារីម៖ ហើយពេលនៅការដ្ឋានវត្តស្លែងហ្នឹង ពេលយើងឈប់សម្រាកមុនហូបបាយល្ងាច ខ្ញុំ
 និងម្នាក់ឈ្មោះសាន ដែលគាត់ធ្វើពេទ្យ ដែលពួកយើងហៅគាត់ថាសានសុទ្ធ ព្រោះ

គាត់មានកូនស្រីគាត់ឈ្មោះ សុទ្ធ។ ហើយកុំឱ្យច្រឡំជាមួយម្នាក់ទៀតឈ្មោះសាន ដែរ ដែលមានកូនស្រីឈ្មោះ យ៉ាន។ អ្នកហ្នឹងយើងហៅគាត់ថា សាន យ៉ាន។ សាន សុទ្ធ ហើយនឹងខ្ញុំចូលចិត្តធម្មជាតិដូចគ្នា។ ឱ្យតែពេលសម្រាកម្តងៗ យើងចូលទៅ កៀនគុម្ពបូស្សី ហើយយើងសម្រាកមុនពេលរៀបបាយល្ងាច។ ពួកខ្ញុំហើយនឹង សាន សុទ្ធ អង្គុយមើលថ្ងៃលិចគឺថា ដុំព្រះអាទិត្យហ្នឹងដូចជាដុំភ្លើងមួយយ៉ាងធំ ដែលកំពុងឆេះអញ្ចឹង ហើយសម្រុតខ្លួនគាត់យឺតៗចុះទៅពួននៅជើងមេឃហ្នឹង ថា មុននឹងចូលដេក ហើយជះពន្លឺក្រហមថ្លាពេញវាលមួយចំហៀងមេឃ ថាហ្នឹងជា ទិដ្ឋភាពមួយនៅទីវាលដែលល្អដក់ជាប់ក្នុងដួងចិត្តរបស់យើងខ្ញុំ។ រហូតមកដល់ថ្ងៃ ហ្នឹង។ ពេលដែលយើងឈប់សម្រាកហ្នឹង សាន សុទ្ធ ហ្នឹងបានរៀបរាប់ប្រាប់ខ្ញុំអំពី ការនឹកស្រណោះខ្លួនដែលមកចោលប្តីពីស្រុកចិនយកកូនមក។ សាន ហ្នឹងបានទៅ រៀន ស្រុកចិនតាំងពីតូច។ គាត់ជាកូនលោក រ៉ាំង អ៊ី។ គាត់ទៅរៀនស្រុកចិនដោយ មាន បងប្អូនប្រុសគាត់ទៅជាមួយផង ហើយឮសូរថា គាត់ហ្នឹងហាក់ដូចជាមាន ចំណងជិតស្និទ្ធដូចជាកូនចិញ្ចឹមរបស់លោក ជូ អេនឡាយ អញ្ចឹង។ បងប្រុសរបស់ គាត់ហ្នឹងក៏ចូលស្រុកវិញដែរ។ បងប្រុសគាត់ម្នាក់ហ្នឹងមានប្រពន្ធទៅជាមួយផង។ ដល់ខ្មែរក្រហមចូលស្រុកសាន សុទ្ធ ក៏សុំប្តីគាត់ត្រឡប់មកស្រុកវិញ។ គាត់ថាគាត់ នឹកស្រុកពេក។ ប្តីគាត់ខំយាត់ ប៉ុន្តែគាត់មិនព្រម។ ឥឡូវនេះគាត់រង់ចាំដំណឹងពីប្តី គាត់។ គាត់បានប្រាប់ខ្ញុំថា គាត់មិនចង់នៅបឹងត្របែកទៅទៀតទេ។ គាត់ចេញទៅ ធ្វើពេទ្យនៅដូចជាពេទ្យរុស្ស៊ីជាដើម ព្រោះគាត់ចេះជំនាញខាងចាក់ម្ជុលវិទ្យាសាស្ត្រ មែនទែនចាំ! ហើយគាត់សួរខ្ញុំថា ចុះបងឯងគិតម៉េចដែរ? ខ្ញុំថាចំពោះខ្ញុំៗមកស្រុក នេះហាក់ ដូចជាខ្ញុំសុខចិត្តបោះចោលជីវិតខ្ញុំនៅបឹងត្របែកចុះពីព្រោះខ្ញុំអត់មាន ជំនាញអីដូច សាន ទេ។ សានអាចទៅធ្វើការកន្លែងផ្សេងៗដើម្បីជួយមនុស្សច្រើន ជាងនៅបឹងត្របែក។ ប៉ុន្តែខ្ញុំសុខចិត្តធ្វើពលកម្មនៅបឹងត្របែកទៅទៀត រហូតដល់ ពេលណាខ្ញុំបានជួបកូនខ្ញុំពីព្រោះធ្វើពលកម្មស្រួលជាងទៅធ្វើការអ្វីដែលអង្គការប្រើ ឱ្យនិយាយតាមពាក្យសម្តីរបស់គេពីព្រោះខ្ញុំរឹងអណ្តាត។ ខ្ញុំមិនអាចនិយាយតាម អង្គការបដិវត្តន៍ហ្នឹងបានទេ។ សានស្រណោះប្តីគាត់ ហើយគាត់បានប្រាប់ខ្ញុំថា

ពេលមុននឹងគាត់ចេញមក ប្តីគាត់ហើយនឹងគាត់បានច្រៀងបទមួយថាទឹកទន្លេ
 មេគង្គហូរចាំ! ហើយគេទាំងពីរនាក់បានលាគ្នា ហើយថាទោះជាយើងបែកគ្នា
 យ៉ាងណាក្តី ក៏យើងនៅតែដឹកទឹកទន្លេមេគង្គដូចគ្នា។ ថ្ងៃមួយ នៅការដ្ឋានគាត់ឆ្លើយ
 ពេលដែលគេបញ្ជូនយើងទៅច្រូតស្រូវ។ ថ្ងៃហ្នឹងខ្ញុំមុតជើងនឹងសង្ក័សីផង ហើយ
 ពេលច្រូតស្រូវវាក្តៅពេក។ ខ្ញុំអត់ស្រួលខ្លួនស្រាប់។ ខ្ញុំងើបឈរឡើង ខ្ញុំពត់ខ្លួន
 ហើយខ្ញុំនិយាយថា យី! ព្រះអាទិត្យអើយក៏អត់មានត្រាប្រណីអីមកដល់កម្មករ
 កសិករដែលកំពុងច្រូតស្រូវសស្រាក់សស្រាំ បើកថ្ងៃអីក៏ក្តៅម៉្លេះ។ ម៉េចក៏មិនធ្វើឱ្យ
 មានពពកអីខ្លះមក ដើម្បីឱ្យយើងបានម្តប់ប្រយ័ត្នតែល្ងាចហ្នឹង ពេលអង្គប្រជុំហ្នឹងខ្ញុំ
 កសាងព្រះអាទិត្យហ្នឹងម្តងហើយ។ ខ្ញុំថាដែលមិនចេះជ្រោមជ្រែងក្នុងបដិវត្តន៍
 អញ្ចឹង។ រួចទៅអ្នកច្រូតស្រូវទាំងអស់គ្នាហ្នឹងនាំគ្នាសើច គិលឡើង រួចទៅខ្ញុំក៏ដូចគ្នា
 ខ្លួន ហើយយើងក៏ច្រូតស្រូវតទៅទៀត។ រួចទៅស្រាប់តែល្ងាចឡើង ពេលប្រជុំ
 ដីវភាពហ្នឹង អ្នកផល្លា ដែលជាប្រធានក្រុមបានកសាងខ្ញុំថា ខ្ញុំហ្នឹងចង់បំផុសបំផុល
 មិត្តយើងនៅពេលធ្វើការចាំ! ហើយស្នែកឡើងគឺខ្ញុំគ្រុនក្តៅខ្លាំង។ ខ្ញុំអត់បានទៅធ្វើ
 ការទេ ហើយទាំងថ្ងៃត្រង់ខ្ញុំឃើញគេយកខ្មោចច្រើនមកដុត ហើយវាល្ងើមក្លិន
 ខ្មោចពេក ខ្ញុំ ងើបឡើងខ្ញុំរត់ទៅសួរម្នាក់ៗដែលឈឺដូចខ្ញុំដែរថា មានឃើញគេយក
 ខ្មោចមកដុតទេ? ហើយអ្នកហ្នឹងគាត់ស្ទុះមកឱបខ្ញុំថា បងឯងមមើមមាយហើយ។
 ល្ងាចបន្តិចបានគាត់ឈឺស្រាល ដើរទៅយកបបរមកឱ្យខ្ញុំហូប។ ពេលយើងឃើញថ្ងៃ
 លិចនៅវាលស្រែម្តងៗ សាន តែងតែកំប្លែង ហើយប្រាប់ខ្ញុំថា បងឯងចង់កសាង
 ព្រះអាទិត្យទៀតទេ? យើងនាំគ្នាសើច។ ហើយខ្ញុំប្រាប់សាន ថា ខ្ញុំមកស្រុកខ្មែរហ្នឹង
 ដីវិតខ្ញុំដូចខ្ញុំបោះចោលអញ្ចឹង។ អញ្ចឹងហើយបានខ្ញុំឆ្លើយជាមួយអ្នកផល្លា ដែល
 កសាងខ្ញុំហ្នឹងថាដើម្បីឱ្យខ្ញុំបានធូរអារម្មណ៍ ហើយក៏មិត្តយើងក៏បានធូរអារម្មណ៍ធ្វើ
 ការតទៅទៀតព្រោះវាក្តៅពេក។

ខ្ញុំសុំបន្តរឿងនៅវត្តស្លែងតទៅទៀតថា ប្រហែលមួយអាទិត្យមុនយើងត្រឡប់មកបឹង
 ត្របែកវិញ។ ពេលនៅសម្រាកមុនថ្ងៃត្រង់ យើងបានឃើញឡានតូចមួយពណ៌ស
 បើកចូលទៅតាមវាលស្រែគឺថាលឿនមើលទៅលឿនអាក្រក់មែនទែន។ ពួកយើង

នាំគ្នាសួរថា ចុះអ្នកណាក៏បើកឡានអីអាក្រក់ម៉្លេះ? ស្រាប់តែមានអ្នកខ្លះស្គាល់។ គេថាឡានហ្នឹងគឺកូនប្រសាររបស់លោក អៀង សារី។ គេបើកមកមើលកិច្ចការអីនៅតាមកន្លែងដែលយើងធ្វើការហ្នឹង។ ថ្ងៃមួយក្រោយពេលយើងចេញពីរោងបាយនៅវត្តស្លែង ស្រាប់តែខ្ញុំឃើញអ្នកម្នាក់ឈ្មោះអ្នកហែម វ៉ារ៉ាន់។ គាត់ធ្លាប់រៀននៅសាលានរោត្តម ជាមួយខ្ញុំ។ ប៉ុន្តែគេនៅរៀនថ្នាក់លើខ្ញុំ។ ឃើញគាត់ឈរមើលគេចេញពីរោងបាយមក។ គាត់ស្លៀកពាក់របៀបដូចកម្មាភិបាលខ្មែរក្រហម។ នៅវត្តស្លែងមានដើមផ្កាចំប៉ីច្រើនណាស់។ ផ្កាក៏ច្រើន ហើយពួកខ្មែរក្រហមបានប្រាប់យើងថាផ្កាចំប៉ីហ្នឹងគេលក់ក្រៀមទៅឱ្យក្រុងហុងកុងសម្រាប់ឆុងទឹកផឹក គឺថាលាងសម្អាតគ្រឿងក្នុងខ្លួនហ្នឹងពីជាតិពុលចាំ! ហើយក្រោយពេលដែលខ្ញុំជាដើងបន្តិចមក ខ្ញុំទៅវែកដីអត់កើតទេ។ គេឱ្យខ្ញុំធ្វើជាអ្នកលុងដីដើម្បីឱ្យគេវែក។ ដល់ខ្ញុំចូលលុងដីទៅ ខ្ញុំឃើញថាដីហ្នឹងវាត្រូវតែរលំហើយ។ ខ្ញុំវារចេញមកវិញ។ អ្នកយុវនារីគេនៅពីខាងក្រៅខ្ញុំ។ គេប្រាប់ថា កុំចេញមក។ ចូលទៅវិញ។ គេថាមិនទាន់បានទេ។ លុងទៀត។ ខ្ញុំថា ទេ បើចង់លុងទៀតចូលទៅខ្លួនឯង។ ខ្ញុំក៏វារចេញមក។ ដល់ខ្ញុំមិនទាន់បានដើមឈរផងស្រាប់តែក្រឡេកក្រោយទៅឃើញ។ ដីហ្នឹងសង្កត់នាងហ្នឹងដែលវារចូលទៅហ្នឹង។ វារលំមក។ វាសង្កត់នាងហ្នឹង។ ពួកគេខំកាយដីយកនាងហ្នឹងទៅពេទ្យទៅចាំ! ហើយមានមិត្តយើងខ្លះប្រាប់ខ្ញុំថា យី! បងឯងប្រយ័ត្នមានរឿង? ខ្ញុំថាមានរឿងយ៉ាងម៉េច បើខ្ញុំប្រាប់ហើយថាដីហ្នឹងវារលំឥឡូវហើយៗមិនជឿខ្ញុំ។ ថ្ងៃមួយ ពេលល្ងាចដែលយើង ត្រឡប់មកពីធ្វើការវិញ ស្រាប់តែខ្ញុំឃើញមានឡានឡូប៊្រីតាមួយហ្នឹងបើកចូលទៅផ្ទះដែលមកនៅវាលស្រែ ហើយពេលហ្នឹងខ្ញុំឃើញអញ្ចឹង។ ខ្ញុំក៏ទៅប្រាប់នាងដានី ថា ដានី ល្ងាចឡានហ្នឹងច្បាស់ជាមកយកដានីឯងទៅជួបប្តីហើយៗ ដានីគាត់សួរខ្ញុំថា ម៉េចបានបងឯងដឹង? ខ្ញុំថាចុះបើអង្គការផ្សាយតាម វ៉ាត់យោ (វិទ្យុ) ថា កាត់ផ្តាច់ទូតជាមួយយួន ហើយអញ្ចឹងប្តីដានីឯងធ្វើទូតនៅហាណូយហ្នឹងមិនត្រូវត្រឡប់មកផ្ទះវិញ។ ស្រាប់តែគេមកប្រាប់ឱ្យដានីហ្នឹងរៀបចំអីវ៉ាន់ ហើយដានីក៏ចេញទៅ។ សុំជម្រាបថាដានីហ្នឹងគឺជាមនុស្សម្នាក់ ដែលខ្ញុំហៅគាត់ថា អា ប៉ូលដូហ្វែរ (Bulldozer) កាលនៅជំរំបឹងត្របែក

ព្រោះគាត់មាឌមាំ ហើយពេលដែលយើងលើកជើងដំបូកសង្ក័ស័សម្រាប់ធ្វើបង្កើត
ដីនោះ ខ្ញុំហើយដានីហ្នឹងពេលខ្លះយើងនាំគ្នារាយព្រៃសូរសង្ក័ស័សខ្លាំងផង យើងនាំគ្នា
ស្រែកច្រៀងលេងដូចច្រៀងបទបារាំងផ្សេងៗអញ្ចឹងទៅ។ ដានីមានកូនប្រុសគាត់
តូចមកជាមួយផង។ ដានី មានបងប្អូនបីនាក់ដែលត្រឡប់ទៅស្រុកវិញ។ អ្នកដានី
ហ្នឹងគឺគាត់ឈ្មោះ ប៉ុក ដានី ចាំ! ហើយបងស្រីគាត់ឈ្មោះ ប៉ុក ម៉ូណា ហើយប្អូនស្រី
គាត់ទៀតឈ្មោះ ប៉ុក យ៉ានីន ជាពិសេសបងប្អូនស្រីរបស់អ្នកប៉ុក ដានី ហ្នឹងកាន់
កិច្ចការសំខាន់ៗណាស់នៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម។ អ្នកប៉ុក ម៉ូណា ធ្វើជាប្រធានរាល់
តែដង ហើយនឹង អ្នកប៉ុក យ៉ានីន បង្រៀនភាសាអង់គ្លេសឱ្យយុវជនស្នូលរបស់ខ្មែរ
ក្រហមណោះចាំ!បងប្អូនប្រុសគាត់ម្នាក់ហ្នឹងគេហៅ ចេង ជាបងប្អូនឪពុកតែមួយ
ម្តាយដោយខ្លួនជាមួយដានីក៏ទៅស្រុកវិញដែរគឺគាត់មានប្រពន្ធ សៀម តែប្រពន្ធ
គាត់ហ្នឹងអត់មកទេ ហើយចេងត្រូវពួកខ្មែរក្រហម សារ៉ែន ធ្វើបាបខ្លាំងណាស់ ហើយ
ចាប់គ្នាយកទៅកាត់សក់ក្រឡឹងមើលតែសាធម៌ស្លាដូងអញ្ចឹងចាំ!ប៉ុន្មានថ្ងៃក្រោយពី
ដានី ចេញទៅ ពួកយើងហ្នឹងក៏បានចេញមកវិញដែរ។ ពេលដែលយើងចេញហ្នឹង
ខ្ញុំមើលទៅឃើញ វណ្ណា សប្បាយជាងគេ ព្រោះ វណ្ណា អត់ចូលចិត្តកាំជណ្តើរផ្ទះ
ដែលយើងនៅក្នុងវាលស្រែនៅការដ្ឋានវត្តស្លែងនោះទេព្រោះជណ្តើរហ្នឹងធ្វើពីឫស្សី
មូលៗ។ ពេលឡើងជណ្តើរហ្នឹងម្តងៗ វណ្ណាធ្វើមុខជូរ។ ដល់យើងមកដល់បឹង
ត្របែកវិញ គេដាក់ពួកយើងឱ្យនៅផ្ទះមួយជាមួយគ្នានៅមាត់ផ្លូវចូលទៅជំរំ
បឹងត្របែកយើងតែម្តងចាំ! ហើយយើងក៏បោសសម្អាតផ្ទះហ្នឹងទៅ។ ស្រាប់តែម៉ែអា
យោ ស្រែកថា អ៊ូយ! មើលលុយដុល្លារមួយបាច់។ ហើយទៅបានពួកយើងទាំងអស់
គ្នាថា យកចេញមក។ យកមករាប់មើលដើម្បីឱ្យឃើញទាំងអស់ គ្នា។ យើងរាប់
មើលទៅឃើញលុយដុល្លារនៅក្នុងបាច់ហ្នឹងមានក្រដាសរុំព័ទ្ធរា។ យើងរាប់មើលទៅ
ឃើញ៧០០ដុល្លារ។ រួចយើងនាំគ្នាយកលុយហ្នឹង ទៅឱ្យប្រធានយើងនៅកន្លែង
ហ្នឹងទៅដើម្បីឱ្យគេដឹង។ ហើយយប់ហ្នឹងស្រាប់តែមានគេស្រែកថា មនុស្សចូល
ភូមិៗ។ ពួកយើងហ្នឹងនាំគ្នាចេញមកឈរនៅរានហាល។ អ្នកដែលខំរកមនុស្សដែល
ចូលភូមិហ្នឹង រកអត់ឃើញ។ ប៉ុន្តែពួកស្រីៗយើងមើលពីលើទៅ។ យើងឃើញមាន

ពាងច្រើនណាស់តម្រៀបនៅ កន្លែងជិតពាងបាយយើង។ ហើយអ្នកដែលរកមនុស្ស
 ហ្នឹងថា ឃើញមនុស្សរត់មកនៅជិតម្តុំហ្នឹង។ ដល់អញ្ចឹងយើងពួកស្រីៗនៅឈរពីលើ
 យើងថា ឥឡូវហ្នឹងបើកពាងៗមើលត្រូវប្រយ័ត្ន។ ស្រាប់ដល់ពេលបើកពាងមើលទៅ
 ចាប់បានមែន។ មនុស្សហ្នឹងហើយ មនុស្សហ្នឹងអត់មានអ្នកណាក្រៅមេខ្មែរក្រហម
 ដែលត្រួតពីលើយើងហ្នឹងមកចូលភូមិយើង។ ដល់តែយើងចាប់បានម្នាក់ហ្នឹង យើង
 ហៅឈ្មោះមិត្តមន។ យើងចាប់បានមិត្ត មន ហ្នឹងគាត់ថា ហ៊ី! គាត់មកដើម្បី
 ពិសោធន៍ មើលមើល តើមិត្តយើងពូកែចាប់ខ្លាំងប៉ុណ្ណាចាំ! ហើយសុំជម្រាបថា ដល់
 ពេលយើងទៅដល់បឹងត្របែកវិញហ្នឹងគឺសារីននៅតែជាមេធំ។ ហើយសារីនបានឱ្យ
 យើងធ្វើការច្រើន។ ខ្ញុំទៅដល់ដំបូង ខ្ញុំចាប់អារម្មណ៍ថាមានម្នាក់នោះឈ្មោះ អេង
 ហ្នឹងដែលថា គាត់មានបច្ចេកទេសទុកម្លូបឱ្យបានយូរនោះ។ ខ្ញុំសួរថា អេង ម៉េចអេង
 ឯងម៉េចក៏ស្តួម ហើយមុខឡើងខ្មៅអញ្ចឹង? អេងហ្នឹងថា អូ! តាំងពីពួកបងឯងចេញ
 ទៅ យើងនៅនេះធ្វើការខ្លាំងមែនទែន គឺថាធ្វើការស្លាប់រស់ មានរឿងរ៉ាវច្រើន ដែល
 កើតមានឡើង មានការចោទគ្នាថាបម្រើខ្លាំងយូរ។ សូមជម្រាបថា ពេលហ្នឹងៗគឺ
 យូរចាប់វាយតាមដាយដែនស្រុកខ្មែរយើងហើយៗ សារីន ហ្នឹងគឺថា បានប្រើឱ្យ
 យើងហ្នឹងដឹករណ្តា! ដឹកកន្លែងសម្រាប់ចិញ្ចឹមត្រី ហើយពេលហ្នឹងខ្ញុំចេះតែឆ្ងល់ឱ្យ
 យើងទៅដឹកពេលយប់ៗ។ ខ្ញុំថាចុះដឹកកន្លែងសម្រាប់ចិញ្ចឹមត្រីអី បើបឹងត្របែក
 ប៉ុណ្ណាណាហើយ។ បើចង់ចិញ្ចឹមត្រី យកពូជត្រីមកដាក់នៅក្នុងបឹងហ្នឹងទៅ។ ហើយ
 នេះមកដឹកកន្លែងត្រីអីនៅចន្លោះផ្ទះ ហើយអញ្ចឹងវាវរលំផ្ទះហ្នឹង។ វាបាក់ចូលអាង
 ចិញ្ចឹមត្រីហ្នឹងហើយ។ ពួកយើងក៏ចេះទៅដឹករាល់យប់។

យើងឮសូរថាទាហានយូនហ្នឹងបានដុតផ្ទះ ហើយចាប់រំលោភស្រីខ្មែរនោះច្រើនរាប់
 មិនអស់ ហើយព្រមទាំងគេឱ្យដឹងពីទឹកចិត្តរបស់យុវជនយូនដែលមកចូលធ្វើ
 ទាហានមកច្បាំងនៅស្រុកខ្មែរហ្នឹង គឺអ្នកខ្លះហ្នឹង គឺបង្ហាញថាខ្លួនហ្នឹងអត់ចង់មកទេ
 ប៉ុន្តែត្រូវតែបង្ខំចិត្តឱ្យមកច្បាំងហ្នឹង ពីព្រោះខ្លួន ពិបាកវេទនាពេក ហើយត្រូវការ
 ស្តុរសសម្រាប់ឱ្យម្តាយខ្លួនឯង ហើយសារីនរហូតដល់ពេលហ្នឹង បានប្រាប់យើងថា

បើយើងមានខោអាវពណ៌អីអាចស្លៀកពាក់បានហើយនឹងឱ្យយើង បើសិនជាមាន
ពូជគ្រាប់ដីអីឱ្យយកមកដាំ ដើម្បីមានដី មានសាឡាត់។

រាសី៖ បាទ! យើងថ្ងៃនេះបន្តពីរឿងស្ថានការណ៍នៅបឹងត្របែកហ្នឹង តើក្រោយមក នៅតឹង
តែងដដែល ឬក៏មានការធ្វរថយអីយ៉ាងម៉េចដែរឬទេ?

សារីម៖ ចាំ! សុំជម្រាបថាស្ថានការណ៍នៅបឹងត្របែកហ្នឹងអត់មានធ្វរថយអីទេ សារីនបាន
ហៅយើងទៅប្រជុំនៅសាលាលើវនាងនាងយ៉ាងច្រើនដង ហើយពេលប្រជុំមួយ
នោះបានហៅកូនលោក សារិន ឆាក ឈ្មោះ ឆន។ លោក សារិន ឆាក ជាអ្នកទូត
ជើងចាស់ជំនាន់សម្តេចឪនោះដែលត្រឡប់ទៅវិញដែរ ហើយកូន គាត់ឈ្មោះ ឆន
មានសញ្ញាបត្រខាងវិស្វកម្មអេឡិចត្រូនិកនៅជាមួយពួកខ្ញុំ។ សារីន បានហៅទៅឱ្យ
ជួសជុលរ៉ាត់យោ (វិទ្យុ) មួយពេលយើងកំពុងប្រជុំ។ ឱ្យគ្នាជួសជុលនៅក្រៅ។ ដាក់
តុមួយនៅក្រៅ។ រួចទៅដល់ធ្វើមិនកើតសារីន បានរិះគន់ថា ចុះ អាំងហ្សែនញី
(វិស្វករ) អីក៏គ្រាន់ធ្វើរ៉ាត់យោ (វិទ្យុ) ប៉ុណ្ណឹងមិនដើរ។ ហើយតាមខ្ញុំមើល បែបមិន
បានឱ្យគ្រឿងប្រដាប់អីគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ជួសជុលទេ។ ហើយចេញមកវិញ អ្នកខ្លះ
បានប្រាប់ ឆន ថាម៉េចក៏មិនទាមទារគ្រឿងប្រដាប់ឱ្យគ្រប់មកបើថាយើងធ្វើមិនកើត
មានគ្រឿងប្រដាប់គ្រប់ហើយ ចាំបន្ទោសយើង។ គេក៏ចាត់តាំងឱ្យខ្ញុំចិញ្ចឹមទា។ ខ្ញុំ
ភ័យណាស់ព្រោះគេអត់ឱ្យម្ហូបអីសោះ។ ខ្ញុំក៏សុំទូកគេមួយថា។

សារីនបានធ្វើបាបបងប្អូនប្រុសអ្នកជានី ដែលត្រឡប់ចូលទៅស្រុកវិញ។ គាត់ហ្នឹង
ឈ្មោះ ចេង ព្រោះអីចេង មានប្រពន្ធសៀម។ ប្រពន្ធគាត់អត់ត្រឡប់ទៅវិញទេ។
ហើយតាមខ្ញុំពាក្យចចាមអាវ៉ាម សង្ស័យថា ចេង ជាភ្នាក់ងារស៊ីអាយអេចាំ។

រាសី៖ បាទ! ក៏ប៉ុន្តែអត់មានការចាប់យកទៅណាទេ គ្រាន់ថាធ្វើឱ្យអាម៉ាស់មុខអញ្ចឹងទេ
បាទ!?

សារីម៖ ចាំ! ក្រោយមក អ្នកទាំងអស់ហ្នឹងបាត់ខ្លួនអស់ទៅចាំ! ថ្ងៃមួយ ពេលធ្វើការការងារ
សង្គមកិច្ច មានម្នាក់ឈ្មោះ លី យើងខ្ញុំហៅគាត់មិត្ត លី ហើយថ្មីគាត់ឈ្មោះម៉ែន។
ម៉ែនធ្លាប់ធ្វើប្រធានមន្ទីរបឹងត្របែកហ្នឹងដែរ។ មិត្ត ម៉ែន ជាអ្នកធ្លាប់ធ្វើការនៅរោងចក្រ

អគ្គិសនីកម្ពុជា ហើយបានចូលធ្វើជាភ្នាក់ងារខ្មែរក្រហម។ គេក៏យកមកឱ្យនៅបឹង
 ត្របែកជាមួយពួកយើង។ មិត្ត លី ប្រាប់ខ្ញុំថា សារ៉េន ហ្នឹងបានប្រាប់ប្តីគាត់ថា ទ័ព
 របស់អង្គការខ្មែរក្រហមខ្លាំងពូកែណាស់វាយៗយូនចូលដល់ព្រៃនគរ។ ពេលខ្ញុំសើច
 ខ្ញុំថា យី! មិត្ត លី តាមខ្ញុំយល់ទ័ពអង្គការខ្មែរក្រហមអត់ស្គាល់ផ្សារ។ ដល់វាយទៅ
 ចូលជាយដែនក្នុងស្រុកយូនជាប់ព្រំដែនខ្មែរ គេមានផ្សារហើយស្មានតែព្រៃនគរ។ ខ្ញុំ
 ថា ព្រៃនគរនៅឆ្ងាយពីយើង ហើយធំទៀត។ ហើយទ័ពអង្គការគ្រាន់តែចូលទៅ
 រង្វេងតាមផ្លូវគេ។ វាទៅណាដែលរួចហើយ។ លី ហើយនឹងខ្ញុំនិយាយការរាក់ជ្រៅ
 មិនដែលបែកការណ៍អីទេចាំ! ហើយដល់ពេលៗមុនបុណ្យចូលឆ្នាំខ្មែរ ឆ្នាំ១៩៧៨ គេ
 ឱ្យយុវនារីហាត់ធ្វើឡើងឆាក សម្តែងតួ ហើយយុវជន យុវនារីខំហាត់ដើម្បីសម្តែង
 ប៉ុន្តែគេប្រើពាក្យខ្លាំងៗ វាយខ្លាំងគ្រប់រូបភាពនៅគ្រប់ទីកន្លែង ហើយគេហាត់ គេ
 លើកដៃចង្អុលមកថា វាយខ្លាំងគ្រប់រូបភាពគ្រប់ទីកន្លែង។ ពួកយើងកំពុងឈរ
 មើល។ យើងដូចភ្នាក់។ យើងងាកខ្លួនចេញ។ គេចង្អុលមកដូចជាចម្លែកយើង
 អញ្ជឹង បានន័យថា ស្ថានការណ៍ហ្នឹងវាតឹង។ គេរកវកខ្លាំងសឹងតែគ្រប់ពេលវេលា
 ចាំ! ហើយប្រធានមន្ទីរយើងជូរញឹកញាប់។ មានម្នាក់នោះឈ្មោះ ភាគ។ គេជូរគាត់
 ឡើងធ្វើប្រធាន។ គាត់ធ្លាប់ធ្វើពេទ្យឡើងធ្វើប្រធានមន្ទីរ។ ពួកអ្នកនៅក្នុងបឹងត្របែក
 ចេះតែហៅគាត់ថា ថៅកែភាគ ចាំ! អីៗស្រេចលើថៅកែភាគ។

រាសី៖ បាទ! ពេលហ្នឹងក្រែងខ្មែរក្រហមអត់មានឋានៈ មានវណ្ណៈអី ដល់ពេលហៅថៅ
 កែអញ្ជឹងអត់អីទេ?

សារីម៖ ចាំ! ពួកហ្នឹងនៅពីខាងក្រៅប្រជុំគ្នាឯងអញ្ជឹងនិយាយលេង ហើយហៅ ថៅកែភាគ។
 ភាគហ្នឹងមិនបានប៉ុន្មានៗទេគេយកគាត់ហ្នឹងចេញទៅទៀតចាំ! រួចដល់ពេលដែល
 លោក ហ៊ុន អ៊ុន ឡើងធ្វើប្រធាន គេចេះកសាងខ្ញុំថា ខ្ញុំហ្នឹងមានវណ្ណៈបញ្ញាជនហ្នឹង
 ក្រាស់នៅក្នុងខ្លួន ឱ្យតែខ្ញុំដើរទៅណា ខ្ញុំចេះតែរើសក្រដាសអីមើលតាមផ្លូវចាំ! ខ្ញុំ
 អញ្ជឹងមែន។ ខ្ញុំឃើញក្រដាស ខ្ញុំរើសមើលហើយ។ ហើយគេកសាងខ្ញុំថា ខ្ញុំហ្នឹង
 លួចមើលសៀវភៅម៉ៅ សៀវភៅ ក្រហមរបស់ប្រធានម៉ៅហ្នឹងពេលយប់ៗ។ ខ្ញុំប្រាប់

ថា ខ្ញុំអត់មើលអីកើតទេ ពីព្រោះភ្នែកខ្ញុំហ្នឹងមើលអក្សរអត់ឃើញទេឥឡូវនេះ ទាល់មានពន្លឺច្រើនណាស់។ រួចទៅស្រាប់តែថ្ងៃមួយ ធ្វើការចាប់អារម្មណ៍រឿង នយោបាយទឹក ហើយខ្ញុំបញ្ចេញយោបល់ច្រើន។ ស្រាប់តែប្រធានក្រុមខ្ញុំប្រាប់ថា អញ្ជឹងឱ្យខ្ញុំសរសេរការចាប់អារម្មណ៍មួយពីរឿងនយោបាយទឹក។ ខ្ញុំប្រកែក។ ខ្ញុំថា ខ្ញុំមិនសូវពូកែសរសេរ។ ប្រធានក្រុមខ្ញុំហ្នឹងគឺឈ្មោះអ្នក ឆេង ទូច ប្រពន្ធ ហ៊ុន អ៊ុន សុខចិត្តសរសេរហើយយកមកឱ្យខ្ញុំសរសេរ មកឱ្យខ្ញុំអាននៅក្នុង អង្គប្រជុំ។ ខ្ញុំឡើង ទៅមើលនៅក្នុងអង្គប្រជុំខ្ញុំមើលអត់កើតព្រោះខ្ញុំមើលអត់ឃើញ។ រួចមានម្នាក់។ ម្នាក់ហ្នឹងពាក់វ៉ែនតាមនុស្សចាស់។ គាត់ហ្នឹងឈ្មោះ វ៉ែន។ គាត់ពាក់វ៉ែនតា។ ខ្ញុំទៅ កញ្ជក់វ៉ែនតាគាត់យកមកពាក់ស្រាប់តែខ្ញុំមើលឃើញ។ តាំងពីថ្ងៃហ្នឹងមក ពួកហ្នឹង លែងចោទខ្ញុំថា ខ្ញុំហ្នឹងលួចមើលសៀវភៅហើយ បានខ្ញុំប្រាប់ថា បើខ្ញុំមើល សៀវភៅបារាំងម៉ូហ្ស៊ែ (Mauger) ដែលខ្ញុំធ្លាប់បង្រៀនភាសាបារាំង។ ប្រហែល ពេលខ្លះខ្ញុំមើលមែនពីព្រោះវាអក្សរធំៗ។

រាសី៖ បាទ! ប៉ុន្តែហេតុអ្វីបាននៅពេលហ្នឹងខ្មែរក្រហមមានការឧបត្ថម្ភគាំទ្រពីប្រទេសចិន? ម៉េចបានមិនឱ្យមើលសៀវភៅទៅ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំឆ្ងល់ដែរ ប៉ុន្តែខ្ញុំអត់សួរតវ៉ាអីទេចាំ! ពីព្រោះថា យើងជជែកវែកញែកថា កុម្មុយនីស្ត ហើយមិនឱ្យមើលសៀវភៅកុម្មុយនីស្តស្តីនាំតែមានរឿង។ ខ្ញុំក៏ប្រាប់ថា ខ្ញុំអត់ដែលមានសៀវភៅក្រហមទៀតផង។ ហើយនៅបឹងត្របែក ដល់ស្ថានការណ៍ តឹងអញ្ជឹងពេកទៅ ខ្ញុំក៏បានជម្រុះវាត់យោ (វិទ្យុ) ខ្ញុំ ហើយយាយ យ៉ែម ក៏គាត់ជម្រុះ មាសរបស់គាត់ច្រើនថែមទៀត។ ខ្ញុំឃើញយាយ យ៉ែម មានមាសច្រើន ខ្ញុំចេះតែចង់ ឱ្យតម្រុយគាត់យល់ថា គាត់គួរតែទុកមាសខ្លះដើម្បីរក្សាខ្លួនគាត់។ ខ្ញុំចេះថា ខ្សែដៃ នេះល្អណាស់។ ក្បាច់ បុរាណគួរទុក១-២ ជាអនុស្សាវរីយ៍ទៅ។ ទុកអាពីរនេះធ្វើជា អនុស្សាវរីយ៍ទៅ។ ប៉ុន្តែយាយ យ៉ែម យកមាសគាត់ទាំងអស់ទៅជម្រុះអស់ទៅចាំ! អ្នកពាក់វ៉ែនតាខ្លះរហូតដល់ចង់លែងហ៊ានពាក់វ៉ែនតា។ សារីន បានអំពាវនាវរកអ្នក ចេះ អ្នកចេះបង្ហាត់ធ្វើចលនាផ្ទាំងក្រដាសពណ៌រួមគ្នាដើម្បីបង្កើត ជារូបភាពមួយ

តាមចលនាក្មេងនោះ។ ចំណែកឯ សារីន វិញ ពេលដែលគាត់មកមើលយើងដឹក
អាងយប់ៗ គាត់ស្លៀកសារ៉ុងសូត្រ ហើយពាក់អាវយីតអេមីណង់ (Eminent) ដែល
វាលឃ្លៀកដូចសំណាញ់នោះ ហើយលាប ទឹក អប់ឡើងក្រអូប។ ប្រពន្ធគាត់ឃើញ
ពាក់នាឡិការបស់ វណ្ណា ដែលទិញពីប៊ីហ្សង់សុង (Besancon)! ពួកយើងឃើញ
អញ្ជឹងក៏នាំគ្នាកេះមើល ហើយសើចម្តែកក្នុងចិត្ត។ ថ្ងៃមួយ យើងរើសបានក្រដាស
មួយបោះពុម្ព។ គេនិយាយថា ត្រូវយាមពួករណសិរ្សឱ្យបានមាំខ្លាចពួកហ្នឹងរត់។
ស្រាប់តែ ថ្ងៃមួយ គេក៏ហៅយើងទៅប្រជុំ។ យើងឃើញលោក អៀង សារី មកប្រជុំ
នៅពេលហ្នឹង។ ខ្ញុំចាំលោក អៀង សារី ពេលហ្នឹងជិះឡានមួយខ្មៅ ហើយឡានហ្នឹង
ដូចឃ្លប់អញ្ជឹង ហើយកញ្ឆក់ឡានខាងក្រោយ។ កញ្ឆក់វាតូច មែនទែនចាំ!។

ពស់៖ អរគុណបាទ។ នេះជាលើកទី២ លើកទី៣ ហើយដែលអ្នកស្រីបានជួបលោក អៀង
សារី?

សារីម៖ ចាំ! នេះលើកទី២ទេចាំ! ដែលគាត់មកប្រជុំម្តងនេះ។ ហើយពួកយើងដល់គេ ហៅ
ប្រជុំនៅសាលាបឹងត្របែកអញ្ជឹងក៏ដូចជាឆ្ងល់ណាស់ម៉េចក៏លោក អៀង សារី មក?
លោក អៀង សារី មកហ្នឹងគឺលោកប្រធានបឹងត្របែកដែលឈ្មោះ ហ៊ុន អ៊ុន ខំលើក
ឡើងដើម្បីធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ពីការដាំបន្លែថាបានល្អចម្រើន ដឹកទៅប៉ុន្មានគីឡូ
ឱ្យខាងលោក អៀង សារី នោះខាងក្រសួងការបរទេសនោះចាំ! ប៉ុន្តែលោក អៀង
សារី គាត់អត់មានត្រូវការចាប់អារម្មណ៍ពីរឿងថាអ្នកឯងដាំបន្លែបានល្អអីប៉ុន្មានទេ
ណា។ គាត់ចង់ដឹងពីស្ថានភាពនៅបឹងត្របែកយ៉ាងម៉េច។ មានម្នាក់នោះ គេងើប
ឡើង។ ម្នាក់នោះឈ្មោះ កង សន្តិវ៉ាត់។ គាត់មកពីស្រុកបារាំង។ គាត់ទើបមកដល់
ដែរទេ។ ម្តាយនៅសាលាតិចណូចាំ! គាត់មកដល់នៅបឹងត្របែកហ្នឹងតែម្តង ហើយ
គាត់លើកឡើងពីរឿងថា យើងជួបការគាបសង្កត់ពីប្រធាន សារីន ផង ពីខាង
ប្រធានយើងផង។ ហើយអ្នកខ្លះក៏លើកឡើងពីរឿងដែលយើងនៅសាលាតិចណូ។
ពេលគេឱ្យយើងទៅប្រជុំនៅសាលាមហោស្រពសាលាតិចណូ គេឱ្យយើងដើរដូច
លោក សង្ឃអញ្ជឹងចាំ! មួយមុខ មួយក្រោយ អត់ឱ្យដើរពាក់ពពួនគ្នា។ ហើយនៅ

បឹងត្របែកគេមិនឱ្យយើងទៅដល់ចិញ្ចឹមផ្លូវថ្នល់ទៅពេទ្យស្រីហ្នឹងផង។ យើងនៅ
 តែខាងក្នុងៗ។ ពួកយើងក៏ប្រាប់លោក អៀង សារី ថា បានឮសូរយុទ្ធនារីខ្លះ
 និយាយថា ពួកយើងជាប់គុកទេតើ ហើយទៅក៏ឱ្យ លោក អៀង សារី ដឹងពី សារីន
 ដែលឱ្យយើងដឹកអាងសម្រាប់ចិញ្ចឹមត្រីនៅចន្លោះផ្ទះពីរនៅជិតសាលាលើរនាងនាង
 ចាំ! ហើយនឹងឱ្យដឹងថា សារីន ហ្នឹងនិយាយ ថាមិត្តកើត ដែលធ្វើប្រធានមុនគេនៅ
 បឹងត្របែកជាមនុស្សអត់បានការដែលអង្គការបញ្ជូនមក។ ដល់អញ្ចឹងទៅបានលោក
 អៀង សារី ឆ្ងល់ណាស់ គាត់ថា យី! ដល់គេជម្រិតតឹងអញ្ចឹង ម៉េចក៏អត់មានអ្នកណា
 នាំពាក្យបណ្តឹងហ្នឹងទៅគាត់ ទៅខាងលើ? រួចទៅពួកយើងឆ្ងល់ថា ឱ្យយើង ប្តឹងទៅ
 ខាងលើយ៉ាងម៉េចបើសារីន នៅពីលើយើង។ យើងទៅប្តឹងសារីន។ យើងទៅឈោង
 ទៅខាងណា។ យើងអត់មានផ្លូវសម្រាប់ទៅប្តឹង។

រាសី៖ ហើយអញ្ចឹងគាត់មានចាត់វិធានការអីដែរដល់តែឮចឹងៗ?

សារីម៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងគាត់សើរើការចាត់តាំងថ្មីទៅ។ ខ្ញុំចាំពេលហ្នឹង លោក អៀង សារី បាន
 រំសាយប្រធានមុនចោលអស់ទៅចាំ! រួចទៅបានចាត់តាំងស្រីម្នាក់ ឈ្មោះប៉េង ធ្វើជា
 ប្រធានខាងនារី ហើយនឹងប្រធានឃ្លាំងម្ហូបអាហារដែល យើងទទួលទានរាល់ថ្ងៃ។
 ខ្ញុំស្គាល់អ្នកប៉េង។ គាត់ពីដើមមក ឈ្មោះមែនទែន សំប៉ិន ហើយធ្វើជាគ្រូបង្រៀន
 ហើយគាត់ចូលទៅតំបន់រំដោះតាមប្តីគាត់នៅឆ្នាំជាង៧០។ ប៉ុន្តែដល់ពេលគាត់ទៅ
 ដល់ឮថាប្តីគាត់ចងកស្លាប់ទៅ។ ប្តីគាត់ឈ្មោះដី គឺមអាន ជាអ្នកធំខ្មែរក្រហមដែល
 រត់ចូលព្រៃក្នុងឆ្នាំ៦០ជាង ហើយមានសញ្ញាបត្រវិស្វកម្មខាងមើលធាតុវិស្វកម្ម
 អាក្រូណូម (Agronomy)។ គាត់ក៏ទៅនៅតំបន់រំដោះហ្នឹងទៅ ហើយខ្មែរក្រហម
 ក៏បាន យកពួកគាត់ហ្នឹងមកឱ្យនៅជាមួយពួកយើងខ្ញុំទៅ។ អ្នកហ្នឹងមានកូនដល់
 ១២នាក់ឯណោះ ហើយដល់ពេលគេចាត់តាំងប្រធានខាងលើសព្វគ្រប់ទៅ បានបង
 ពៅ ខ្ញុំស្គាល់គាត់តាំងពីគាត់នៅក្រមុំនោះព្រោះគាត់ជាពួកម៉ាករបស់បងដីទូតមួយខ្ញុំ
 ម្នាក់ឈ្មោះ អ៊ុយ សម្បត្តិ។ បង ពៅ ធ្លាប់មកលេងផ្ទះបងសម្បត្តិ។ នៅផ្ទះកាប់គោ ខ្ញុំ
 ក៏ស្គាល់គាត់តាមហ្នឹង ហើយគាត់ហ្នឹងក៏ខំមកនិយាយខ្ញុំថា ឱ្យខ្ញុំហ្នឹងជួយធ្វើប្រធាន

ក្រុមខាងទ្រុងទាចាំ! ជំនួសកូនស្រីគាត់ឈ្មោះ ណា ដែលធ្វើប្រធានទ្រុងទាពីមុន។ ខ្ញុំជាក្រុមនៅក្នុងទ្រុងទាព្រោះកូនស្រីគាត់ខាងលោក អៀង សារី បានដកលែងឱ្យ នៅកន្លែងជាមួយពួកយើង ជាមួយបងស្រីគេម្នាក់ទៀតឈ្មោះ ម៉ុ ក៏ទៅដែរ។ ម៉ុ ក៏ ធ្លាប់ធ្វើប្រធាននារីនៅក្នុងជំរំបឹងត្របែកយើងនៅហ្នឹងដែរ។ ដូចខ្ញុំជម្រាបលើកមុន អញ្ជឹងថា ខ្ញុំអត់ចង់ធ្វើប្រធាននៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហមទេ។ ប៉ុន្តែដល់សម័យហ្នឹងគឺខ្ញុំ ឃើញខ្មែរក្រហមហ្នឹងបានផ្លាស់ឥរិយាបថរបស់ខ្លួនតាមការផ្សាយវាត់យោ (វិទ្យុ) បានលើកពីជំហរស្នេហាជាតិ មិនរើសវណ្ណៈដូចកាលពីមុនៗទៀតទេចាំ! តាំងពីមាន ការវាយគ្នាជាមួយយួនមកឃើញថាលើកជំហរស្នេហាជាតិ ហើយនិយាយថា យួន បានដោះមុខនាងពាក់មុខយក្សមកវាយជាមួយខ្លួនដែលកាលមុនជាមិត្ត។

ពសី៖ បាទ! ចុះប្រធានចាស់ៗដែលដកទៅហ្នឹងទៅណាអស់ទៅ?

សារីម៖ ចាំ! ប្រធានអស់ហ្នឹងកាលពីមុន សារីន ពេលដូរអញ្ជឹង សារីន ចេញទៅ។ ប៉ុន្តែ ប្រធានដែលលោក អៀង សារី មករំសាយហ្នឹង គេអត់យកចេញទៅណាទេ។ អ្នក ផល្លា ហើយលោក ហ៊ុន អ៊ុន ហ្នឹងនៅបឹងត្របែកហ្នឹងដដែល ប៉ុន្តែអ្នកផល្លា ស្រងូត ស្រងាត់ខ្លាំងណាស់ គាត់ចេញមកពីអង្គប្រជុំហ្នឹង គាត់ទទួលក្រមា ហើយនឹងគាត់ ដើរដូចយើងកាន់ទុក្ខអញ្ជឹងចាំ!។

ពសី៖ អ្នកស្រី ហេតុអ្វីបានជាលោក អៀង សារី មកផ្ទាល់អញ្ជឹង មកផ្លាស់ប្តូរមេដឹកនាំ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំអត់យល់។ ប៉ុន្តែគ្រាន់តែលើកក្រោយមក ខ្ញុំអត់បានសួរនាំអីទេ។ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំចេះ តែស្តាប់ទៅឮសូរគេថា សារីន ហ្នឹងបានរត់។ គេដេញចាប់ សារីន។ ដល់អញ្ជឹងបាន ខ្ញុំកាត់យល់ថា អញ្ជឹងសារីន មានធ្វើអីខុសចាំ! សារីន រត់។ គេដេញចាប់ដេញហ្នឹងគឺ ថាគាត់ជិះម៉ូតូរត់ទៅ។ គេដេញចាប់បាននៅកន្លែងណាខ្ញុំក៏មិនហ៊ានបញ្ជាក់ដែរ គ្រាន់តែថាគេចាប់បាន ចាំ! ដល់ពេលគេចាប់បាន សារីន បានយើងឮសូរ ចតាម អាវ៉ាមថា អាងចិញ្ចឹមត្រីដែលសារីន ឱ្យយើងដឹកហ្នឹងគឺប្រហែលជាទុក សម្រាប់កប់ អ្នកខ្លះនៅហ្នឹងចាំ! ខ្ញុំឮសូរអញ្ជឹង ខ្ញុំព្រឺក្បាលណាស់ ព្រោះខ្ញុំដឹងថា សារីន ហ្នឹងអត់ ចូលចិត្តខ្ញុំទេចាំ!។

រាសី៖ នៅពេលហ្នឹងតើការហូបចុកយ៉ាងម៉េចដែរ គ្រាន់បើជាងមុនដែរឬក៏?

សារីម៖ ចាំ! ដូចខ្ញុំជម្រាបអញ្ជឹងថា ដល់ពេលមានការវាយយូន គេបង្កើត។ គេមិនសូវឱ្យ
យើងហូបអីបានច្រើនជាងមុន រហូតដល់ឱ្យយើងរៀនលាយស្លឹកដំឡូងឈើទៀត
ផងពីព្រោះថា យើងនឹងអាចរត់ពីចេញពីបឹងត្របែក។ ហើយដល់ពេលលោក អៀង
សារី បានចាត់តាំងថ្មីទៅ គេបានយកសៀវភៅមកដាក់ឱ្យយើងមើលមានទស្សនាវដ្តី
អីច្រើន ប៉ុន្តែភាសាបារាំង។ ប៉ុន្តែទស្សនាវដ្តីហ្នឹងច្រើនតែនិយាយអំពីគោលជំហរ
នយោបាយរបស់ខាងកុម្មុយនីស្ត ហើយនឹងដូចថាគ្និះតិះដៀល ខាងលោកសេរី។
ពេលគេដាក់កាសែត ទស្សនាវដ្តីឱ្យយើងមើល មានម្នាក់ជាវិទូករឈ្មោះ សៀង
ហាក់។ គាត់កសាងខ្ញុំថា នៃ បង រីម ឯងម៉េចក៏រហ័សហ័យមើលសៀវភៅអស់ហ្នឹង
ម៉្លេះ? ខ្ញុំថា ហ្នឹ! អង្គការយកមកដាក់ឱ្យយើងមើលតើ។ ហើយវាត់យោ (វិទ្យុ)ហ្នឹងក៏
គេបើកឱ្យយើងស្តាប់ស្រួលបូល។ ហើយរហូតដល់គេក្រើនរំពងយើងថា គួរពេល
បាយហើយហ្នឹងឱ្យអង្គុយស្តាប់វ៉ាត់យោ (វិទ្យុ)។

រាសី៖ ប៉ុន្តែវ៉ាត់យោ(វិទ្យុ) របស់ខ្មែរក្រហមហ្នឹងទេ?

សារីម៖ ចាំ! វ៉ាត់យោរបស់ខ្មែរក្រហមហ្នឹងចាំ!

រាសី៖ បាទ! ក្នុងពេលរស់នៅជាមួយខ្មែរក្រហម តើអ្នកស្រីដែលលូចស្តាប់វិទ្យុបរទេស
ដូចជារីអូអេ ជាដើមទេ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំស្តាប់រីអូអេ។ ពេលខ្ញុំនៅតាលែងណោះចាំ! ដល់មកនៅបឹងត្របែក ខ្ញុំអត់
ហ័យលូចស្តាប់សោះចាំ! ពីព្រោះខ្ញុំឃើញស្ថានការណ៍តឹងណាស់ចាំ! ខ្ញុំ ខ្លាចមាន
គ្រោះថ្នាក់។ តែខ្ញុំលូចមើលសៀវភៅវិញម្តង។ សៀវភៅដែលខ្ញុំចាប់អារម្មណ៍ជាង
គេគឺសៀវភៅដែលសម្តេចនរោត្តម សីហនុ លោកសរសេរពីការពិសោធន៍របស់
លោកទៅអង្គការសហប្រជាជាតិចាំ! មានចំណងជើងជាភាសា បារាំងថា មេ
ហ្សូកណេ វណេ (Mes Journees Venez) នោះចាំ! ក្នុងមួយសៀវភៅហ្នឹងខ្ញុំចាំជាទី
បំផុតដែលសម្តេចលោកសរសេរដូចកំប្លែងអញ្ជឹងថា ពេលហ្នឹងសហរដ្ឋអាមេរិក
ដូចជាយកចិត្តទុកដាក់ជាមួយមេដឹកនាំរបស់សហភាពសូវៀតនោះ ពេលនោះ

គ្រូស្យុនេវ (Khrushchev) មកញ្ជើងយក មកអង្គការសហប្រជាជាតិ។ សម្តេចមាន
បន្ទូលថា ខាងគ្រូស្យុនេវ នោះអាមេរិកាំងបានយកចិត្តទុកដាក់រហូតដល់មានក្បួន
ម៉ូតូហែរហាមចូលទៅអង្គការសហប្រជាជាតិ។ ហើយចំណែកឯអ្នកកាសែតវិញ
ពពាក់ពពួនគ្នា ងើយចង់បាក់ក។ ក្រោមបង្អួចអូតែល (សណ្ឋាគារ) គ្រូស្យុនេវ ដេក
មើលក្រែងលោ គ្រូស្យុនេវ ចេញទៅណាមកណាចាំ! អើតតាមបង្អួចហើយចំណែក
ឯព្រះអង្គវិញទៅអូនុយ (អង្គការសហប្រជាជាតិ) ដែលគ្មានអ្នកណាចាប់អារម្មណ៍
ទេគឺថាត្រូវការចតឡានឆ្ងាយពីកន្លែងប្រជុំ។ ចំណែកមកអូតែល (សណ្ឋាគារ) វិញ
មនុស្សបីបួនគ្រាប់ (នាក់) ចំណែកខាងពួកឥណ្ឌូនេស៊ីងណោះវិញ គេមានបុប្ផាគេ
ហែរហាមរហាងនៅ ជាន់អូតែល(សណ្ឋាគារ) ដែលសម្តេចលោកគង់នៅដែរហ្នឹង។

ពសី៖ បាទ! ម៉េចបានអ្នកស្រីរកឃើញសៀវភៅហ្នឹង?

សារីម៖ ចាំ! ពេលនៅបឹងត្របែក គេឱ្យយើងសម្អាតផ្ទះដើម្បីឱ្យមនុស្សនៅ។ ដល់ អញ្ជឹងទៅ
យើងទៅបោស។ យើងឃើញសៀវភៅ។ ហើយខ្ញុំចាប់អារម្មណ៍ ខ្ញុំ។ យកមកទុក
ចាំ! ដល់ពេលណាខ្ញុំអជុក ខ្ញុំមើល។ ទោះខ្ញុំមើលចប់ ក៏ខ្ញុំនៅតែយកមកមើលទៀត
ដើម្បីខ្ញុំសើចព្រោះវាកំប្លែងណាស់ចាំ! យាយ យ៉ែម ដែលគាត់ សម្រាននៅផ្ទះ
ជាមួយខ្ញុំហ្នឹង គាត់ចេះថា ក្លាយ រឹម ដឹងអីទេ ឱ្យតែបានសៀវភៅ ហ្នឹងមើលពួសរតែ
សើចដូចមនុស្សឆ្លុតអញ្ជឹង។ ចាំ! គេឱ្យយើងមើលកុនច្រើនដងនៅបឹងត្របែក កុន
ចិន មានចំណងជើងថា ស្រុកក្រទឹកហូប ចាំ! កុនខ្លះទៀតគឺជាឯកសារនិយាយពី
ពេលប៉ុល ពត ទស្សនកិច្ចនៅប្រទេសចិន ហើយពេលមើលកុនឯកសារហ្នឹង អ្នក
ដែលមកពីតំបន់រំដោះ ឃើញមនុស្សខ្លះ គេស្គាល់ គេស្រែកថា អូ! នោះមិត្ត ប៉ង
ប៉ុន្តែ ហ៊ីស! អាប៉ង ហ្នឹងវាក្បត់ទៅហើយ ព្រោះវាចង់សម្លាប់ ប៉ុល ពត ហើយគេចាប់
បាន។ មានគេបញ្ជាក់ពីលោកលន់ នុល ដែលអាគាំង (អាមេរិក) នាំចេញពីកម្ពុជា
នោះហើយ។ ពេលហ្នឹងឃើញ លន់ នុល យំពេប ពេលឡើងកប៉ាល់ហោះ។ ម្នាក់
អ្នកអូន បួនហោ ណាំហុង ពេលនោះគាត់ខំមកឆ្លៀតឱ្យប្រាប់ខ្ញុំថា នែ! គាត់ហ្នឹង
បានធ្វើការរបៀបអញ្ជឹង ដូចថាផ្តល់ យកនេះយកនោះទៅឱ្យរណសិរ្សរបស់ខ្មែរ

ក្រហមនៅក្រុងប៉ារីសពេលគាត់ចេញពីកម្ពុជាទៅ ហើយក៏គាត់ប្រាប់ខ្ញុំឱ្យ ដឹងទៀត
ថា បងប្រុសគាត់ ហោ ណាំហុង ពីរនាក់អូនហ្នឹងទៅធ្វើការជាមួយស្ថានទូត។ ក្នុង
ចង្រ្កានគឺត្រូវតែរៀបចំដបកំប៉ុង។ ម្ហូបត្រូវរៀបឱ្យស្មើ។ បើថាមិនអញ្ចឹងទេ លោក
ហោ ណាំហុង មិនសុខចិត្តទេចាំ! ហើយពេលមួយគេឱ្យយើងដើរទៅមើលសៀក
ចិនមកសម្តែងនៅស្ថាប័នអូឡាំពិក។ ចិនសម្តែងសៀក។ ខ្ញុំថាគេស្អប់ត្រីបានលើ
គោក។ យើងទៅមើលសិល្បៈនៅសាលមហោស្រពចតុមុខ។

រាសី៖ មកសម្តែងៗផ្ទាល់ហ្នឹង?

សារីម៖ មកសម្តែងនៅស្រុកខ្មែរចាំ! សិល្បៈ នៅសេស្តូ (Ceausescu) ឈ្មោះកម្រងផ្កាក្នុងកាក
ប៉ាត (Les Chaines de Carpate)។ ប៉ុន្តែដឹកយើងមើលនៅសាលមហោស្រព ដល់
យើងទៅមើល កម្រងផ្កាក្នុងកាកប៉ាត ហ្នឹងគេលេង ផុតហើយ។ គេឱ្យយើងទៅចូល
មើលឃើញតែពួកនារីសិល្បករខ្មែរក្រហមហ្នឹងទៅជួសជុលផ្លូវដែក។ លេងចេញមក
ចបកាប់មែនទែនហ្នឹង សស្វាច។

រាសី៖ នៅលើឆាក?

សារីម៖ ចាំ! នៅលើឆាក។ ពេលហ្នឹងដូចខ្ញុំជម្រាបមុនហ្នឹងថា អ្នកដានី ដែល ថាប្រពន្ធទូត
នៅហាណូយខ្មែរក្រហមផ្តាច់ទូតជាមួយយួនទៅ ប្តីត្រឡប់មកវិញហ្នឹង គេទៅ
យកគាត់ពីវត្តស្នែងមកឃើញនាងដានី ក៏ទៅមើលសិល្បៈដែរ។ ប៉ុន្តែគេទៅមើលក្នុង
នាមជាប្រពន្ធទូតណា។ គេស្លៀកសុទ្ធតែសំពត់ហូលពាក់ អាវស។ ពួកយើងឃើញ
អ្នកដានីពីចម្ងាយអញ្ចឹងទៅ យើងគ្រាន់តែញញឹមដាក់គ្នាពីចម្ងាយ។

រាសី៖ បាទ! អត់ហ៊ាននិយាយគ្នាទេ?

សារីម៖ ចាំ! ព្រោះគេនៅឆ្ងាយពីយើង។

រាសី៖ បាទៗ! អញ្ចឹងនេះជាការផ្លាស់ប្តូរមួយពីដើមមកមិនដែលមានឱ្យមើលសិល្បៈអញ្ចឹង
ទេ?

សារីម៖ ចាំ! វាជាការផ្លាស់ប្តូរមួយយ៉ាងធំ ហើយរហូតដល់គេថា គេចង់បង្កើតឱ្យមាន ថ្នាក់
 បង្រៀនខាងវិទ្យាល័យ មហាវិទ្យាល័យអញ្ចឹងចាំ! រួចទៅគេចាត់តាំងអ្នកខ្លះនៅ
 កន្លែងបឹងត្របែកខ្ញុំ រណ្តៅ ដែលទៅពីបីហ្សង់សុងដូចខ្ញុំហ្នឹង គឺគេបានរៀបចំគាត់
 ដើម្បីឱ្យទៅបង្រៀននៅសាកលវិទ្យាល័យ។ គេបាននាំអ្នកទាំងអស់ដែលគេប្រុងនឹង
 ឱ្យទៅបង្រៀនហ្នឹង ទៅជួបអ្នកធំខ្មែរក្រហមដែលថានៅពុទ្ធិកៈ បណ្ណាល័យជិតរាំង
 នោះ។ នៅមុខរាំងនោះ តែខ្ញុំអត់សួរដេញដោលថា គេទៅជួបអ្នកណាទេ។ គេផ្លូវ
 ផ្តង់ទៀតថា មុននឹងចេញឱ្យអ្នកទៅបង្រៀនហ្នឹង គេផ្លូវផ្តង់មិនឱ្យ រណ្តៅ អាចរៀប
 ការជាមួយអ្នកនោះអ្នកនេះ។ រហូតដល់គេមាននាំពួកប្រធានក្រុមនៅក្នុងជំរំបឹង
 ត្របែកទៅដើរលេងម្តង។ ខ្ញុំចាំហើយទៅដើរលេងហ្នឹង។ ខ្ញុំធ្វើប្រធានក្រុមខាង
 ទ្រុងទា នៅសល់តែខ្ញុំម្នាក់ទេ។ ទាំងអស់គ្នា គេនាំទៅដើរលេង។ គេនាំទៅដើរ
 លេង។ ស្រាប់តែពេលហ្នឹងមានម្នាក់ ដែលឈ្មោះ សន្និវាត់ នោះមកប្រាប់ខ្ញុំថា បង
 រឹម នៅក្នុងបឹងត្របែក ឥឡូវមានតែបងឯងមានឋានៈធំជាងគេធ្វើប្រធានទ្រុងទា។
 ឥឡូវបងឯងអត់មានអ្នកណាធំជាងបងឯង។ បងឯងត្រូវតែចាត់តាំងអ្នកនេះធ្វើនេះ
 អ្នកនេះធ្វើនោះ។ អញ្ចឹង ខ្ញុំថា សន្និវាត់ ខ្ញុំមើលតែទារបស់ខ្ញុំកុំឱ្យហើរចោលទ្រុង
 បានហើយ។ អ្នកណាធ្វើអី ធ្វើកិច្ចការរបស់ខ្លួនឯង។ ខ្ញុំអត់ត្រូវការចាត់តាំងអ្នកនេះ
 ឱ្យធ្វើនេះ ធ្វើនោះអីទេ! ដល់អ្នកអស់នោះត្រឡប់មកពីដើរលេងវិញមួយថ្ងៃនោះ ខ្ញុំក៏
 អត់សួរថា គេទៅណាមកណា ពីព្រោះគេថាលាក់ការណ៍បានច្រើនឈ្នះខ្លាំងពាក់
 កណ្តាលនោះ។ ម្ល៉ោះហើយខ្ញុំអត់ហ៊ានសួរដើម្បីសន្តិសុខរបស់ខ្ញុំ រហូតដល់គេ
 និយាយគ្នាបានខ្ញុំសួរថា គេទៅជិះរទេះភ្លើងទៅខាងបាត់ដំបង។ គេមើលវាលស្រែ
 និរតី។ តើទិន្នផលស្រូវហ្នឹងវាបានផលល្អផលអាក្រក់យ៉ាងម៉េច។ គេជិះរទេះភ្លើង
 ទៅ។ ប៉ុន្តែគេជិះរទេះ ភ្លើងទៅសួរថាមានពួកខាងប៉ុល ពត លោក អៀង សារី ជិះ
 ទៅមើលដែរ។

រាសី៖ បាទ! នៅពេលដែលឮសួរថាចង់បង្កើតមហាវិទ្យាល័យអញ្ចឹង តើអ្នកស្រីនៅក្នុងចិត្ត
 មានអារម្មណ៍យ៉ាងដូចម្តេចដែរ?

សារីម៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងខ្ញុំអត់សូវមានការខ្វល់ខ្វាយអីទេ។ ឮសូរគេថាបង្កើតមហាវិទ្យាល័យក៏
 យល់ថាប្រហែលជាគេចង់បង្កើតមែន។ ប៉ុន្តែខ្ញុំគ្រាន់តែត្រូវរក្សាលម្អក់ឯង ហើយគិត
 ថា នេះបានចំជាត្រូវនឹងពាក្យស្លោករបស់ខ្មែរក្រហមដែលគេច្រៀងថា «អង្គការនៅ
 ក្មេងខ្ចីពិត តែការពិសោធន៍ជ្រាលជ្រៅក្រៃលែង»។ ក្មេងខ្ចីពិត ការពិសោធន៍ជ្រាល
 ជ្រៅក្រៃលែងហ្នឹង គឺថាមិនទាន់មានសាលាបឋមសិក្សាផង ស្រាប់តែលោតផ្លោះ
 ទៅរកបង្កើតវិទ្យាល័យ មហាវិទ្យាល័យអី! ហើយតាមខ្ញុំ គិតប្រហែលថា គេគ្រាន់តែ
 បង្កើតសម្រាប់តែបង្រៀនកូនសិស្សប៉ុន្មានគ្រាប់ដែលគេមានសម្រាប់ឱ្យចេញទៅធ្វើ
 ការនៅក្នុងក្រសួងការបរទេសនៅប្រទេសក្រៅតែប៉ុណ្ណឹង។ ខ្ញុំក៏លូចសើចក្នុងចិត្ត
 ទៀត។ ប៉ុន្មានថ្ងៃក្រោយមកស្រាប់តែឮសូរលោក អៀង សារី មកទៀតហើយដើម្បី
 រកសៀវភៅប្រវត្តិសាស្ត្រព្រោះថា ត្រូវការចាយលុយច្រើនណាស់ដើម្បីទិញ
 សៀវភៅប្រវត្តិសាស្ត្រ។ ពេលហ្នឹងខ្ញុំគ្រាន់តែមើលមុខ ទ្រី ម៉េងហួត ចំភ្នែកព្រោះថា
 ទ្រី ម៉េងហួត បានយកសៀវភៅល្អៗ សៀវភៅបច្ចេកទេសអីដែលខ្ញុំប្រមូលទុក
 ជាមួយលោកគ្រូពេទ្យ ស៊ូ នោះ។ ទុកនៅក្រោមផ្ទះ ហើយគ្របសង្ក័សីកុំឱ្យភ្លៀង
 ទទឹក។ លោក ហួត ហ្នឹង គេបានយកសៀវភៅទៅដុតចោលអស់ទៅចាំ! ខ្ញុំចេះតែ
 គិតថា ចុះ រួចចង្រៃអីបើសៀវភៅនៅក្រោមផ្ទះហ្នឹង ហើយខំប្រើពេលហ្នឹងវាសម្រាប់
 តែដុត សៀវភៅហ្នឹងចោលហើយថែមកសាងពួកខ្ញុំថាមានធាតុបញ្ញាជនក្រាស់
 ហើយពីមុនណោះពេលគេកសាងខ្ញុំខ្លាំងពេកទៅ ខ្ញុំចេះតែពិចារណាមើលខ្លួនឯងថា
 «ចុះខ្ញុំម៉េចខុសគេម៉្លេះ? ម៉េចក៏គេពួកចេះតែជឿតាមខ្មែរក្រហម។ អ្នកធ្វើហ្នឹងម៉េចក៏
 ខ្ញុំរកតែជេរមិនកើត។ រួច ទ្រី ម៉េងហួត ហ្នឹងសុទ្ធតែរៀនដល់បណ្ឌិតស៊ីមីអីផងម៉េចក៏
 គេជម្រុះអាធាតុបញ្ញាជនគេបានរហ័សម៉្លេះ។ ខ្ញុំជាអ្នករៀនបានត្រឹមបន្តិចបន្តួចធ្វើគ្រូ
 កំប៉ុកកំប៉ុកម៉េចក៏ពិបាកជម្រុះអាធាតុបញ្ញាជនម៉្លេះ។ ដល់ខ្ញុំគិតយូរៗទៅ ខ្ញុំថា ពួក
 នេះដូចថា ក្រហមហួសខ្មែរក្រហមទៀតណា ដែលគេចង់បានមុខនាទីតំណែងអី
 មួយនៅក្នុងរបបហ្នឹង ម៉្លោះហើយឃើញថាគេមិនស្មោះត្រង់នឹងខ្លួនគេ។ ដល់ ខ្ញុំវិញ
 ខ្ញុំធ្វើមិនកើត។ ហើយដល់ពេលខ្លះដូចបន្ទោសខ្លួនឯងថា ខ្លួនឯងខុសគេទៀត
 ចាំ!»។

រាសី៖ បាទ! ហើយពេលដែលគេហៅរកគ្រូ តើហៅទាំងអស់ប៉ុន្មាននាក់ដែរ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំមិនដឹងប៉ុន្មានទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំគ្រាន់តែឃើញថា វណ្ណា ដែលទៅពីបីហ្វូងសុដ ដូចខ្ញុំ ហ្នឹងបានទៅជួបគេ។ ហើយអ្នកឯទៀតក៏បានទៅជួបដែរ។ គេបម្រុងឱ្យទៅធ្វើគ្រូ។ មានអ្នកខ្លះមកប្រាប់ខ្ញុំថា ខ្ញុំធ្វើប្រធានទ្រុងទា ដែលមាន វណ្ណា ជាកូនក្រុមឥឡូវ វណ្ណា ឡើងធ្វើគ្រូ។ ខ្លួនឯងធ្វើ មេទ្រុងទា ធ្វើប្រធានក្រុមគេហ្នឹងអត់បានទៅណា មានអន់ចិត្តអីទេ? ខ្ញុំថា ខ្ញុំសប្បាយណាស់ដែលបាននៅទ្រុងទាហ្នឹង ហើយខ្ញុំ ជម្រាបលោក ប៉ូច រាសី ថា ខ្ញុំបង្រៀនឆ្នែតហើយ អត់ចង់ធ្វើគ្រូបង្រៀនទៀតទេ ព្រោះថាធ្វើគ្រូបង្រៀនតាំងពីធ្វើទៅបានលុយចាយគ្រប់គ្រាន់។ ធ្វើតាំងពីមានដល់ ក្រនៅសម័យលន់ ណុល។ តាំងពីកើតមកមិនដែលបានមានឱកាសចិញ្ចឹមសត្វ មាន់ទាទេ ព្រោះដីដូនដីតាខ្ញុំប្រកាន់។ គាត់មិនឱ្យចិញ្ចឹមជ្រូកមាន់ទាទេ។ ទៅ ដណ្តឹងកូនគេឱ្យឪពុកខ្ញុំ ដីតាខ្ញុំឃើញថាផ្ទះគេមានទ្រុងជ្រូកនៅក្រោមផ្ទះ គាត់អត់ ចូលដណ្តឹងទេ។ ដល់ឥឡូវមកនៅបឹងត្របែកបានអុំទូកទៅរើសខ្យងពីព្រលឹម ហើយមើលថ្ងៃ៖នៅលើទឹកនៅបឹងត្របែក និងបានទៅចាប់ខ្យងដែលអណ្តែតខ្លួន ដូចផ្សិតខ្មៅនៅក្នុងទឹកបឹងនឹងបានស្រង់ចកធំៗប៉ុនចានឡូដាក់ក្នុងទូកយកឱ្យបាយ ទាបាយជ្រូក។ ខ្ញុំអាចច្រៀងបទបារាំង បទខ្មែរ ឬក៏សូត្រកំណាព្យតាមខ្ញុំចិត្តខ្ញុំចង់ នៅក្នុងបឹងតែម្នាក់ឯង។ ខ្ញុំសប្បាយណាស់។ ខ្ញុំអត់ចង់ទៅបង្រៀនអីទេ។ ខ្ញុំទៅ ពិភពនិករាល់ថ្ងៃពោះទទេមើលធម្មជាតិ ហើយនឹងរើសពងខ្យងដែលនៅអាវាត់ អាវាយនៅបឹងត្របែកយកទៅដាក់នៅកៀនកុំឱ្យគេដាន់ព្រោះពងខ្យងល្អណាស់ដូច ផ្កាសម័ក្រញ៉ូង។

រាសី៖ បាទ! អញ្ចឹងពេលដែលគេមករកគ្រូហ្នឹងគឺគេចុចឈ្មោះហ្នឹង មិនមែនសួរអ្នកណា ស្ម័គ្រចិត្តនោះទេបាទ!?

សារីម៖ ចាំ! អត់មានបានអីមកសួរយើងទេចាំ!។

រាសី៖ បាទ! អញ្ចឹងពួកខ្មែរក្រហមដឹងដែរថាអ្នកស្រីវិលត្រឡប់ពីប្រទេសបារាំងមកហ្នឹង ក្នុងនាមជាគ្រូបង្រៀនមែនទេ ពេលហ្នឹងគេដឹងមែនទេ?

សារីម៖ ចាំ! គេដឹងទាំងអស់ប្រវត្តិរូបយើង។ គេដឹងទាំងអស់នរណាជានរណារហូតដល់ពួក
មេខ្មែរក្រហមថា កន្លែងនេះដូចកន្លែងសម្រាំង។ ចង់បានអីមកបឹងត្របែក។ អ្នក
ច្រៀងធ្វើសំឡេងខ្ពស់សំឡេងទាប។ ចង់បានអ្នកភ្លេង វិស្វកមកដូសតែពីហ្នឹងទៅ
មិនខ្វះទេ។

រាសី៖ បាទ! ហើយម៉េចទៅគម្រោងការហ្នឹងដល់ទីបំផុតមានបានជាផ្លែផ្កាទេ?

សារីម៖ ចាំ! រឿងហ្នឹងបានតែឮសូរថាមានអញ្ចឹង។ ហៅទៅជួប។ គេនាំគ្នាទៅដើរលេងម្តង។
ដូចខ្ញុំជម្រាបពីលើកមុន។ វានៅស្តុកនៅហ្នឹងទៅអត់មានឃើញបានអ្នកណាចេញ
ទៅណា។ ប៉ុន្តែគ្រាន់តែអ្នកដែលមកបម្រុងយកទៅធ្វើគ្រូ ក្រោយមកគេដកចេញពី
កន្លែងយើងយកទៅនៅកន្លែងផ្សេង។

រាសី៖ បាទ! ហើយអ្នកដែលគេដកចេញដែលថាមានឈ្មោះទៅបង្រៀនហ្នឹង ដកចេញទៅ
ហ្នឹងក្រោយមកអ្នកស្រីបានឃើញពួកគេដែរ?

សារីម៖ ចាំ! ដល់ពេលយើងរត់ចេញពីបឹងត្របែក យើងជួបអ្នកអស់ហ្នឹង។

រាសី៖ បាទ! អញ្ចឹងស្ថានការណ៍នៅពេលហ្នឹង ក្រោយពីមានគម្រោងចង់បង្កើត
មហាវិទ្យាល័យហ្នឹងចូលដល់ពាក់កណ្តាលឆ្នាំ១៩៧៨ហើយមែនទេបាទ!?

សារីម៖ ចាំ! មុនហ្នឹងបន្តិច ពេលស្ថានការណ៍កាន់តែតឹង ខ្មែរក្រហមបាន និយាយ ខ្ញុំមិនបាន
ជម្រាបពីមុន សារីន បាននិយាយថា កងទ័ពរបស់អង្គការខ្លាំងពូកែ ម្នាក់ហ៊ានវាយ
យួន៣០នាក់។ តាំងពីពេលដែលខ្ញុំឮសូរថាម្នាក់វាយជាមួយយួន៣០នាក់ហ្នឹង ខ្ញុំ
រៀបចំអីវ៉ាន់ខ្ញុំហ្នឹងដាក់ជាប់ខ្លួន។ ខ្ញុំដើរប្រាប់អ្នកដទៃដែលខ្ញុំទុកចិត្តខ្ញុំថាត្រូវរៀបចំ
អីវ៉ាន់។ ម្នាក់ទៀតឈ្មោះ អ្នក កេត ប្រពន្ធ សន្និវ៉ាត់។ គាត់សម្រានយប់ចោមពុង
ព្រោះថាក្តៅពេក។ ខ្ញុំប្រាប់អ្នកថា ត្រូវពាក់អាវ ហើយពាក់អាវល្អៗទៅពីព្រោះម្នាក់
ទល់នឹង៣០ហ្នឹងមិនមែនទិស សម្រាប់ឈ្នះទេ គឺទិសសម្រាប់រត់ ហើយអ្នកហ្នឹង
គាត់សួរខ្ញុំថា បងឯងដឹងពីណាមក? ខ្ញុំថា មិនស្តាប់ទេអី បើអង្គការថាម្នាក់ទល់នឹង
៣០ប៉ុណ្ណឹង យើងធ្វើការវិភាគទៅដឹងហើយ។

រាសី ៖ បាទ! អីចឹងកាលហ្នឹងវិទ្យុខ្មែរក្រហម ឬមួយនៅក្នុងអង្គប្រជុំអីគេនិយាយយ៉ាង
ដូចម្តេចខ្លះពីរឿងបញ្ហាជាមួយប្រទេសវៀតណាមហ្នឹង ពេលហ្នឹងបាទ?

សារីម ៖ ចាំ! គេបានទៅចាក់ឱ្យយើងស្តាប់ថាយួនហ្នឹងបានវាយចូលមក ហើយខ្លួនឯងក៏
បាន វាយបកទៅវិញ គឺថាច្បាំងគ្នាចុះឡើងអីចឹង រួចទៅរហូតដល់ស្ថានការណ៍
តានតឹងមែនទែន គេថាឥឡូវនេះយួនហ្នឹងវាយមកហ្នឹងសឹងអស់មួយចំហៀងខាង
ទិសបូព៌ាហើយចាំ! ហើយខ្មែរក្រហមនិយាយប្រាប់យើងថាខ្មោចដែលមាន
ពាក់ស្បែកជើងកង់ឡានរបស់ ខ្មែរក្រហមនោះនៅក្នុងកងទ័ពយួនផងចាំ! ហើយ
ខ្មែរក្រហមហ្នឹងមានគម្រោងការដកមនុស្សដែលនៅដីក្រហមនោះមកចូលបឹង
ត្របែកវិញ។ ខ្ញុំចាំពេល ហ្នឹងដូចខែ៧ អីចឹងព្រោះទឹកឡើង។

រាសី ៖ បាទ! ហើយនៅពេលពួកស្រីរឿងសង្គ្រាមជាមួយប្រទេសវៀតណាមអីចឹងទៅ
តើអ្នកស្រី និងអ្នកឯទៀតនៅជាមួយគ្នាហ្នឹងមានចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងម៉េចដែរ?

សារីម ៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងពួកយើងមានការប្រុងប្រយ័ត្នណាស់ ខ្លាចគេថាយើងបម្រើ
ឧបាយកលខ្មាំងនោះណា។ រួចទៅហើយខ្ញុំ ដូចខ្ញុំជម្រាបពីមុនអីចឹង ខ្ញុំបាន
និយាយតែជាមួយអ្នកណាដែលខ្ញុំទុកចិត្តទេ ខ្ញុំប្រាប់អ្នក កេត ហ្នឹងឱ្យគាត់ឈប់
ចោមពង់សំពត់ទៀតទៅ។ ពេលយប់ឱ្យពាក់អាវឱ្យស្រួលបូល ព្រោះយួននៅមិន
ឆ្ងាយពីទល់ដែនយើងទេ ប្រហែលពីស្រុកខ្ញុំកៀនស្វាយហ្នឹងប្រហែល៥០-៦០
គីឡូម៉ែត្រពីយើងហ្នឹង។ រួចទៅបើយើងរត់មិនទាន់ ពេលខ្លះយួនច្រឡំថាយើង
ហ្នឹងខ្មែរក្រហម គេអាចសម្លាប់យើងអីចឹងចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! ដូច្នោះនៅក្នុងចិត្តអ្នកស្រីមានការនឹកគិតថា របបខ្មែរក្រហមប្រហែលជា
ដល់ ទីបញ្ចប់ហើយឬយ៉ាងម៉េចដែរ?

សារីម ៖ ចាំ! ចំពោះខ្ញុំពេលហ្នឹងដូចចុះទឹកក្រពើហើយនឹងឡើងលើខ្លាអីចឹង ហើយគឺថា
ការសំខាន់នោះគឺខ្ញុំត្រូវតែរក្សាជីវិតខ្ញុំហ្នឹងឱ្យរស់ ទោះជាខ្ញុំមិនចូលចិត្តខាងរបប
ខ្មែរក្រហមក្តី ហើយខ្ញុំក៏មិនឱ្យយួនមកឈ្លានពានទឹកដីខ្មែរដែរ ព្រោះការណ៍នេះ
ជាការណ៍មួយដែលពិបាកទទួលយ៉ាងក្រៃលែង។ ទោះជាកាលពីពេលមុនហ្នឹងខ្ញុំ

ធ្លាប់ប្រាប់ វណ្ណា ពេល វណ្ណា គេចង់រត់ចងកសម្លាប់ខ្លួននោះ ខ្ញុំថា «វណ្ណា ឯងហ្នឹង កុំសម្លាប់ខ្លួន បើ វណ្ណា ឯងស្លាប់ទៅហ្នឹង ខ្មែរក្រហមគេអូសខ្មោច វណ្ណា ឯង ហើយគេស្មោះទឹកមាត់ដាក់លើទៀត ហើយគេថាយើងហ្នឹងជាជនក្បត់ជាតិ ប៉ុន្តែ ចំពោះយើងគេទេដែលក្បត់ជាតិ ពីព្រោះរបបនេះបានសម្លាប់ប្រជាជនខ្មែរច្រើន ណាស់» ហើយខ្ញុំប្រាប់ វណ្ណា ទៀតថា «ចាំមើលខ្ញុំគិតថា របបខ្មែរក្រហមហ្នឹងរស់ ដល់ត្រឹមឆ្នាំ៨០ ហើយបើរស់លើសពីហ្នឹងតទៅទៀតហ្នឹង គឺខ្ញុំពិតជាហ៊ានលើក ដងចបហ្នឹងវាយវិញហើយចាំ! ពីព្រោះខ្ញុំមិនអាចទ្រាំរស់នៅក្នុងរបបមួយដែលធ្វើ ឱ្យជីវិតមិនមែនជីវិតនោះទេ»។ ហើយខ្ញុំធ្លាប់បាននិយាយអីចឹងប្រាប់វណ្ណាប៉ុន្តែ ដល់តែពេល យួនវាយខ្មែរក្រហមហ្នឹងទៅ ហើយខ្ញុំឃើញថាខ្មែរក្រហមហ្នឹង គេឈប់គោរពទង់បក្ស របស់គេ ហើយបែរមកគោរពជំហរស្នេហាជាតិវិញហ្នឹង។ ខ្ញុំក៏បានសុខចិត្តទទួលធ្វើប្រធានទ្រុងទាហ្នឹងទៅ ប៉ុន្តែខ្ញុំនៅតែខំប្រយ័ត្នខ្លួនខ្ញុំ យ៉ាងក្រៃលែងចាំ! ហើយពេលខ្ញុំ ចិញ្ចឹមហ្នឹងគឺខ្មែរក្រហមអត់មានឱ្យម្ហូបអាហារអី មកឱ្យទាទេ គឺខ្ញុំរកខ្លួនឯងទាំងអស់នៅ ក្នុងបឹងត្របែកហ្នឹង គឺខ្ញុំប្រមូលដូងដែល វាជ្រុះចោលគរមកគរទុកដូចភ្នំក្នុងទ្រុងទាហ្នឹង ហើយនឹងខ្ញុំទៅចាប់ខ្យងហើយនឹង ដាំស្លឹកក្រៃទុកឱ្យទាស៊ីទៀត។ ទាដែលខ្ញុំ ចិញ្ចឹមហ្នឹងគឺកូនទាអត់ដែលងាប់សោះ ចាំ! ឱ្យតែយើងឆ្កោយអីបន្តិចហ្នឹង គេចោទ យើងថាខ្មាំង ឬក៏ ម្តោះហើយគឺថាខ្ញុំ មានការប្រុងប្រយ័ត្នចាត់តាំងឱ្យខ្ញុំធ្វើអី ខ្ញុំធ្វើ ហ្នឹង ហើយគេបន្ថែមឱ្យខ្ញុំធ្វើប្រធាន ទ្រុងទាមើលសត្វផងហ្នឹង ហើយឱ្យខ្ញុំធ្វើប្រធាន ខាងមន្ទីរកុមារទៀត។ គេយក កុមារមកឱ្យខ្ញុំមើលទៀតពេលហ្នឹង គេឱ្យខ្ញុំចិញ្ចឹម ទន្សាយទៀតសម្រាប់យកទៅ ធ្វើពិសោធន៍នៅ Institute Pasteur។ ស្រាប់តែថ្ងៃ មួយហ្នឹងពួកកុមារមកធ្វើឱ្យឆេះ ទ្រុងទន្សាយ។ ពេលនោះខ្ញុំភ័យមែនទែន ព្រោះខ្លាច គេចោទថាខ្ញុំហ្នឹងខ្មាំងអីចាំ! ចាំ! ពេលហ្នឹងមានម្នាក់ឈ្មោះ តា ជ ហ្នឹងធ្វើ Achitecteur គ្រូបង្រៀនមកពីតំបន់ រំដោះហ្នឹង គឺកសាងខ្ញុំខ្មាំងណាស់ចាំ! ប៉ុន្តែខ្ញុំ បានឆ្លើយប្រាប់ទៅវិញថា «ខ្ញុំបាន បង្រៀនកុមារសព្វគ្រប់ហើយ ប៉ុន្តែកុមារបានធ្វើការថ្លោះឆ្កោយ»។

រាសី ៖ ហើយចឹងចុះដល់ពេលមានការផ្លាស់ប្តូរទៅជាអារម្មណ៍ស្នេហាជាតិអីចឹង តើការ
រាប់អានរបស់ខ្មែរក្រហមជាមួយអ្នកស្រី ជាមួយអ្នកដែលវិលត្រឡប់មកពីបរទេស
ហ្នឹងមានល្អប្រសើរជាងមុនទេ?

សារីម ៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងមានជំហរស្នេហាជាតិអីចឹងទៅដូច ចាប់ សារីន អីទៅ ដូច្នោះការ
រស់នៅកន្លែងយើងហ្នឹងវាមិនសូវមានការគាបសង្កត់អីទេចាំ! ហើយក្នុងការ
និយាយស្តីមករកយើងអី ឈប់មើលងាយពួកបញ្ញាជននោះ។ ចុះនៅចឹងត្របែក
ហ្នឹងសុទ្ធតែបញ្ញាជនទាំងអស់គ្នាណា ហាក់ដូចជាយើងហ្នឹងដូចថាមាន
ការធូរស្រាល ក្នុងខ្លួន។ ហើយទៅដល់ពួកដីក្រហមត្រឡប់មកវិញហ្នឹង គឺថា
ស្ថានការណ៍វាកាន់តែតឹង រហូតដល់តែគេឱ្យយើងដីកត្រង់សេ។ ខ្មែរយើងថា
លេណដ្ឋានគឺកន្លែងពូន ហើយទៅយើងត្រៀមលក្ខណៈដូចខ្ញុំអីចឹង ខ្ញុំត្រៀម
តាំងពីមុនរួចស្រេចហើយ ម្នាក់ទល់នឹង៣០។ ខ្ញុំរៀបចំអីវ៉ាន់ខ្ញុំមុនគេហើយចាំ!
ហើយដល់រួចទៅ គេឱ្យខ្ញុំធ្វើប្រធានមន្ទីរកុមារហ្នឹង គេឱ្យយើងហ្នឹងត្រៀម
លក្ខណៈថាសម្រាប់កាលណាមានរត់អី ឱ្យយើងមានបាយ ម្ហូបទុកឱ្យបានយូរ
សម្រាប់ឱ្យកុមារទៅ ហើយគេប្រាប់យើងថា «នៃពួកបងៗកសាងខ្លួនបានហើយ
អាចទៅចូលព្រៃជាមួយយើងបាន»។ ពួកយើងដឹងខ្លួន ហើយថា «ហ៊ីស! កាល
មុនគេថាយើងមិនបានការអីទេមានតែកម្លាំងអត់ជំហរ មានតែជំហរអត់កម្លាំង
ស្រាប់តែឥឡូវគេមកសរសើរយើងថាយើងហ្នឹងអាចទៅព្រៃ បានទៀត»។

រាសី ៖ ពីព្រោះៗប្រហែលជាជាតិគេត្រូវការ បាទ! ហើយចុះអីចឹងតើនៅពេលហ្នឹងមាន
ពួស្ត្រីគ្រាប់កាំភ្លើងល្វើយៗ?

សារីម ៖ ចាំ! មានអ្នកខ្លះហ្នឹងគេថា គេហ្នឹងបានពួស្ត្រី ព្រោះខ្ញុំតាមខ្ញុំយល់ត្រចៀកខ្ញុំបែប
ធ្ងន់ ដូច្នោះពេលញ័រអីល្មមអី ខ្ញុំបែបអត់ពួទេ។

រាសី ៖ បាទ! បើអីចឹងបើតាមអ្នកស្រីមានប្រសាសន៍មុំញហ្នឹង គឺពួកខ្មែរក្រហមដឹងខ្លួន
ថា យូនច្បាស់ជាវាយចូលហើយ បានជាត្រៀមរបៀបចូលព្រៃ របៀបធ្វើម្ហូបទុក
បាន យូរហើយអីចឹង?

សារីម ៖ ចាំ! ខ្ញុំយល់ទៅថា គេដឹងហើយ ព្រោះគេថាអស់មួយចំហៀងខាងបូព៌ាហើយ
នោះ ចាំ! យើងគ្រាន់តែស្តាប់ទៅ យើងចេះតែខំប្រឹងតម្រង់ជំហររបស់យើងនោះ
ខ្លាចថ្លោះឆ្កោយនោះចាំ!។

រាសី ៖ ហើយអីចឹងអ្នកស្រីមានការភ័យពីរឿងសន្តិសុខទេ មានភិតភ័យថាសង្គ្រាមមក
ទៀតហើយ?

សារីម ៖ ចាំ! ខ្ញុំពេលហ្នឹងគិតថាពេលណាលិចសំឡូត ហើយនឹងពេលដល់កំពតសំគោង
ដូចថា យើងអត់មានគិតអីបានមុនទុកទេចាំ! ហើយទៅធ្វើម៉េចខំរក្សាជីវិតរបស់
ខ្លួនហ្នឹង ឱ្យនៅរស់ចាំ! សូមអរគុណ។

រាសី ៖ ហើយដល់ពេលអីចឹងទៅ ក្នុងចិត្តមានក្តីសង្ឃឹមបន្តិចបន្តួចថាបើរត់ទៅអាច
ប្រហែល ជាជួបគ្រូសារវិញទេមើលទៅ?

សារីម ៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងខ្ញុំបានគិតជាមួយអ្នកខ្លះ ខ្ញុំថាពេលហ្នឹងចូលក្នុងការប្រាថ្នា របស់
យើងហើយ ពីព្រោះយើងគេយកមកយុំជាប់នៅហ្នឹង ដល់តែពេលរត់ទីណាត់
ទីណែងទៅ យើងនឹងបានជួបប្រជាជនហើយចាំ! ហើយដល់សម្រេចសម្រួល
ទៅ គឺថាយើងរត់មែនចាំ!...អ្នកដែលមកពីតំបន់រំដោះ ដែលគេមកនៅ
បឹងត្របែកជាមួយយើងនោះ គឺពួកអ្នកធ្លាប់ចូលព្រៃតាមខ្មែរក្រហម នោះ។
ហើយដូចជាអ្នកម្នាក់នោះឈ្មោះ អ្នក និត ដែលប្តីគាត់ឈ្មោះលោកដុកទ័រ យូ
គីមយៀត ហ្នឹងបានចូលព្រៃជាមួយខ្មែរក្រហមពេលដែលខ្មែរក្រហមវាយ លុក
ចូលកំពង់ស្ពឺសម័យលន់ នល់នោះ។ និតនោះបានប្រាប់យើងខ្ញុំថា នៅព្រៃចម្ការ
លើគឺពេលហ្នឹងខ្មែរក្រហមបានជួបប្រទះនឹងការធ្វើវិទ្ធិឱ្យនាច្រើនដងណាស់ ពី
សំណាក់ ពួកខ្មែរក្រហមដែលចូលមកពីប្រទេសវៀតណាម ហើយមាន
ការសម្លាប់គ្នាទៅវិញ ទៅមកច្រើនដងចាំ! ហើយអ្នក និត ហ្នឹងកូនគាត់បានជួប
និរសារខ្មែរក្រហមនៅ វត្តបុទុមច្រើនដងមុននឹងគាត់បានចេញទៅព្រៃជាមួយ
កូនប្រុសឈ្មោះ លុច ហ្នឹង ដើម្បីទៅជួបប្តីគាត់នោះ ទោះជាគ្រូទាយថាប្តីគាត់
ហ្នឹងស្លាប់ហើយ។ បើគិតជាស្មៅដុះហ្នឹងវាដល់ចង្កេះទៅហើយ ហើយអ្នក និត

ថានៅតំបន់រំដោះ បើគេចង់ពិសា ដូចជានំប៉ាវពីហាងគ្រីស្តាល់អីហ្នឹង គឺគេឱ្យតែ
និរសារចូលភ្នំពេញមក គឺបាននំប៉ាវទៅ ហ្នឹងក្តៅៗចាំ!។ ហើយនាង គុំ កូន
ស្រីរបស់លោក ដី គឺមអាន ហើយនឹង អ្នកគ្រូ សំប៉ុន ដែលយើងហៅគាត់ថា
បងពៅ ហ្នឹងនៅបឹងត្របែកបានប្រាប់ខ្ញុំថា គ្រូពេទ្យ ជួន ជឿន នោះនៅក្នុងព្រៃ
មានកូនផ្ទះមួយហ្នឹងដាក់មុងពេញ ហើយពេលយប់ៗ ហ្នឹងគាត់បង្រៀនបារាំង
ឱ្យកូនគាត់ បើអីចឹងហើយពួកខ្មែរក្រហមហ្នឹងកសាង។ ចំណែកឯលោក ខៀវ
សំផន វិញថា ពេលត្រឡប់មកពីបរទេសម្តងៗហ្នឹង គឺបានគ្រឿងកំប៉ុងមកផ្ញើ
ម្តាយគាត់ហើយ។ ប៉ុន្តែ អ្នកនិត ហើយនឹង អ្នកពៅ ហ្នឹង ពេលទៅដល់តំបន់
រំដោះហ្នឹង ប្តីគាត់ស្លាប់អស់ទៅហើយ។ ហើយគ្រូសារមួយ ទៀតគឺបង យិន
ម្តាយគាត់ឈ្មោះ យ៉ាន ហើយនឹងប្អូនស្រីឈ្មោះ រ៉ែន ហ្នឹង គាត់និយាយថា ពួក
បងប្អូនយើងនៅតំបន់រំដោះខ្លាចគ្រាប់បែកបេ៥២ ហ្នឹងមែនទែន ហើយស្អប់
អ្នកបើកកប៉ាល់ហោះរហូតដល់ហ៊ានវាយអ្នកដើរតូបើកកប៉ាល់ហោះ។ ពេល
ដែលមានការសម្តែងសិល្បៈ អ្នកអស់ហ្នឹងតែចុះពីលើឆាកមកវិញម្តងៗត្រូវតែ
មានអ្នកយាម បើមិនអីចឹងទេខ្លាចបងប្អូនយើងហ្នឹងគាត់វាយ។ នៅតំបន់រំដោះ
ពេលណាដែលគេសម្រាលកូនហើយហ្នឹង សុកគេមិនយកទៅកប់ចោលទេ
គេទុក សម្រាប់ធ្វើម្ហូប ហើយបានប្រាប់ពួកអ្នកស្រុកថា ហូបត្រយ៉ូងចេកហ្នឹង
ជួយខួរក្បាល ច្រើនណាស់។ ហើយនៅសម័យខ្មែរក្រហមគឺគេជេឈ្មោះអា
ឈួនៗនោះខ្លាំងមែនទែន មេទាហានឈ្មោះ ឈួន ហ្នឹងថាបានដណ្តើមដីប្រជា
ពលរដ្ឋហ្នឹងនៅសំឡូត រហូតដល់គេតែងរឿងល្ខោនបាសាក់មួយហ្នឹងលើកពី
វីរភាពស្រ្តីដែលនាំស្បៀងចូលព្រៃទៅឱ្យពួកអ្នករត់ចូលព្រៃនៅសំឡូតហ្នឹង
ហើយនាងហ្នឹងបានកាត់ម្រាមដៃខ្លួនឯង ចោលពេលពស់ចឹក។ បទហ្នឹងថា កូន
អើយម្រាមដៃម៉ែទាំងពីរគ្មានអ្វីខ្វល់ទេ ហើយក៏ មិនត្រូវស្តាយ ហើយបានដាក់
អង្ករហ្នឹងក្នុងកន្ទុយក្បិនរបស់ខ្លួនហ្នឹងដើម្បីយកទៅឱ្យ អ្នកនៅក្នុងព្រៃ។ នៅ
បឹងត្របែកមានចៅក្រមម្នាក់ឈ្មោះ ចាន់ បុជា ដែលរត់ចូលព្រៃទៅ ហើយ
ប្រពន្ធគាត់ទៅតាមក្រោយ។ ប្រពន្ធគាត់ថា ពេលចូលទៅហ្នឹងគាត់បានជួប ភូង

ម៉ាហ្គាំង ដែលចូលទៅមុនគាត់ ហើយនិយាយថា «នៅ តំបន់រំដោះហ្នឹងស្រួល
 រស់ ព្រោះអង្គការធ្វើនយោបាយទិញអីវ៉ាន់ពីភ្នំពេញទៅថ្ងៃ យកទៅលក់ថោក
 នៅតំបន់រំដោះ»។ អ្នកនោះគាត់ថាគាត់យកលុយទៅច្រើន បើចង់ពិសានំបញ្ចុក
 ឬបាញ់ឆែវអីគាត់មៅទាំងរោងហ្នឹង យកមកចែកគេឯងហូប ហើយលោក
 ចៅក្រម ចាន់ បុជា ហ្នឹងម្តងហ្នឹងគាត់និយាយវិះគន់ខ្លាំងៗលើចម្រៀង របស់
 អង្គការបដិវត្តន៍ដែលគេប្រើពាក្យថាជាឧបករណ៍ដាច់ថ្លៃរបស់បក្សនោះ។
 ក្រោយមកស្រាប់តែបាត់គ្រួសារហ្នឹងទៅចាំ។ ចំណែកតា ជ វិញដែលជា
 អាំងស្តេចទ័រ គ្រូបង្រៀនទៅចូលតំបន់រំដោះដែរហ្នឹង គាត់ពេលដើរហ្នឹងប្រុសៗ
 ខ្លះមិនឱ្យគាត់កាន់ដៃអីនៅបឹងត្របែកហ្នឹង តា ជ ហ្នឹងថា ចេះតែយកវប្បធម៌
 បរទេសមកបង្អាក់បំពុល នៅក្នុងសង្គមបដិវត្តន៍។ គាត់មិនចូលចិត្តរឿងថាប្រុស
 ស្រឡាញ់ប្រុសអីទេ។ នៅបឹងត្របែកមានអ្នកទៅបរទេសចូលទៅចុង ក្រោយ
 គេហ្នឹង ខ្ញុំចាំមាននាងម្នាក់ហ្នឹង គេថាកូនរបស់លោកបណ្ឌិត ហូ តុងលិប ដែល
 ពូកែខាងស្រាវជ្រាវខាង កសិកម្មនោះ។ នាងហ្នឹងមានផ្ទៃពោះផង ចូលទៅ ហ្នឹង
 ជាមួយប្តី ហើយពេលនោះ ខ្ញុំក៏ឆ្ងល់ថា ចុះម៉េចបានគ្រួសារហ្នឹងទើបមក ដល់
 អីចឹង? នាង គាត កុលណី ប្អូនស្រីលោក គាត ឈុន ហ្នឹងគាត់ថាៗ «ហ៊ីស! ខ្លះ
 អីអ្នកដែលទើបមកដល់ ប៉ុន្តែអ្នកខ្លះអង្គការយកមកឱ្យនៅកន្លែងយើង ហើយ
 មាន អាខ្លះអង្គការយកទៅកន្លែងផ្សេង ដូច ឡុង ឆោម ដារ៉ា នៅទូលួស ក៏មក
 ដែរ តែអង្គការយកទៅកន្លែងផ្សេង ទៅចាំ»។ ពេលហ្នឹងខ្ញុំដឹងថា អូ! ឡុង
 ឆោមដារ៉ា ហ្នឹងជាសាច់ញាតិរបស់ខ្ញុំក៏មកដែរ ឡុង ឆោមដារ៉ា ហ្នឹង ជាកូន
 របស់ ទឹម ដុង ហើយក្នុងចំណោមអ្នកថ្មីហ្នឹងគឺថាមាន អ្នកជម្លៀសបីនាក់ហ្នឹង
 មកនៅជាមួយ យើងដែរ។ លោកប្រុសហ្នឹងឈ្មោះ លូ ហើយ យើងហៅគាត់ថា
 អ៊ី លូ គាត់ជាប់ សាច់ញាតិជាមួយត្រកូលលោក ដុកទ័រ ពេទ្យ ជួន ជឿន នោះ
 ហើយប្រពន្ធអ៊ី លូ ហ្នឹងឈ្មោះ អ៊ា វ៉ែន ហើយនឹងប្រពន្ធគាត់ហ្នឹងមានបងស្រី
 មកជាមួយដែរ គឺឈ្មោះបង និត អ្នកទាំងបីហ្នឹងមកដល់សរសើរបឹងត្របែក
 យើងណាស់ថា ពួក យើងនេះរស់នៅស្អាតបាតណាស់ ហើយមានរបៀបរៀប

រយចាំ! ហើយខ្ញុំសុំ ជម្រាបថា កាលដែលខ្មែរក្រហមឱ្យយើងស្តាប់
 រ៉ាត់យោ(វិទ្យុ) ហ្នឹងជូនណា ធ្វើឱ្យយើងរឹតតែខឹងខ្លាំងដូចជាខ្មែរក្រហមស្រែកថា
 យើងមាន របប១៥ថ្ងៃ បាយ បីពេល មានបង្អែមទៀត ហើយ ជូន ប្រសិដ្ឋ
 តំណាងខ្មែរក្រហមនៅអង្គការ សហប្រជាជាតិហ្នឹងគឺថា បានផ្សាយរឿងហ្នឹងឱ្យ
 អង្គការសហប្រជាជាតិដឹង ប៉ុន្តែ យើងនៅស្រុកវិញរបបហ្នឹងមិនទៅឆ្កែតផង។
 ថ្ងៃមួយពេលពួកសូររ៉ាត់យោ ខ្មែរក្រហមវិះគន់របបសង្គមនិយមរៀតណាមថាយក
 ពន្ធជាច្រើនទៅលើប្រជាពលរដ្ឋហ្នឹង ស្រាប់តែបង រ៉ែន ហ្នឹងគាត់មកប្រាប់ខ្ញុំថា
 «ហ៊ីស! ដល់ខ្លួនឯងវិញហ្នឹង យកពីយើងអស់រលីង ព្រោះគេធ្វើសមូហភាព»។
 ដល់អីចឹង បាន អី លូ គាត់ថា អីចឹងហើយបានតែពេលគាត់ឱ្យលោក អៀង
 សារី ខ្ចីផ្ទះនៅកែបកាលពីសម័យ សង្គម ហើយកូនស្រីលោក អៀង សារី ថា
 «អូ! ផ្ទះនេះល្អណាស់ ហើយសប្បាយ ណាស់ ហើយ អៀង សារី ថាបន្តិចទៀត
 នឹងជារបស់យើង ហើយ»។ អី លូ ថា «ហ្នឹងហើយសមូហភាព ស្រាប់ហើយ»។
 សូមជម្រាបថា អី លូ ហ្នឹងគាត់ជាអ្នកចាត់ចែង កិច្ចការធំនៅអូតែល ឡឺ រ៉ូយ៉ាល់
 ចាំ! កាលពីសម័យសង្គម។ នៅបឹងត្របែក ខ្មែរក្រហមបានរៀបការឱ្យមនុស្ស
 ច្រើនគូ ចាំ! ហើយអ្នកគ្រូពេទ្យ សាន សុត ហ្នឹងក៏បានរៀបការជាមួយម្នាក់ដែល
 យើងដាក់ងារគាត់ថា ហោង បែកក្បាល នោះ ព្រោះ ហោង ហ្នឹងធ្លាក់ឈើលើ
 ក្បាលគាត់ហើយបែក ហើយគាត់ទៅដេកពេទ្យ ក៏គាត់ស្គាល់ សាន ហ្នឹងទៅ។
 ក្រោយមកក៏បានរៀបការជាមួយគ្នា ហើយ ដល់រៀបការហើយបានប៉ុន្មាន
 ថ្ងៃហ្នឹង សាន ហ្នឹងបានមកប្រាប់ខ្ញុំថា ខ្មែរក្រហម បានឱ្យសំបុត្រប្តីចិនរបស់គាត់
 ដែលផ្ញើមកហ្នឹងឡើងមួយជង។ គាត់អាក់អន់ចិត្ត ណាស់មិនគួរណាខ្មែរក្រហម
 កាក់សំបុត្រប្តីគាត់អីចឹងសោះ ធ្វើឱ្យគាត់អស់សង្ឃឹមបាន គាត់រៀបការ។ សាន
 គាត់ហូសចិត្តណាស់ ហើយគាត់ថា ហ្នឹងហើយ ជាជំហរដែលថាមានប្តី ឬប្រពន្ធ
 បរទេសក្បត់ជាតិមួយចំហៀងខ្លួននោះចាំ។ សាន ហ្នឹងរៀបការបានតែបីខែ
 ហើយពេលហ្នឹងមានផ្ទៃពោះផង ខ្មែរក្រហមក៏ឱ្យគាត់ ចេញទៅនៅកន្លែងផ្សេង
 តែម្នាក់ឯង។ មុនហ្នឹងចេញទៅហ្នឹង សាន បានមក ប្រាប់ខ្ញុំថា ឈ្មោះគាត់

ពិតហ្នឹងគឺឈ្មោះ សាន នារី។ ហើយ ពេលដែល វាចូលលុកប្រទេសកម្ពុជាហ្នឹង
ក្រោយមកខ្ញុំឮថា សាន ហ្នឹងស្លាប់នៅពេលយូន ចូលហ្នឹង ព្រោះគេយកគាត់
ទៅធ្វើការនៅកន្លែងយោសនាការបកប្រែភាសាចិន។

រាសី ៖ បាទ! តើអ្នកស្រីមានការចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះអំពីអ្នកដែលមកពីដី
ក្រហម បាទ!?

សារីម ៖ ចាំ! អ្នកដែលមកពីដីក្រហមហ្នឹងភាគច្រើនអ្នកខ្លះមានកូនថែមទៀតផងចាំ!
ហើយ អ្នកដែលអត់បានមកហ្នឹងគឺដូចជាលោកគ្រូ អាន ដែលត្រឡប់ទៅពីកន្លែង
ជាមួយខ្ញុំពី ស្រុកបារាំងទៅហ្នឹង ហើយអ្នកខ្លះទៀតមកដោយមកតែម្នាក់ឯង
ហើយមានអ្នក ម្នាក់ហ្នឹងឈ្មោះអ្នក ទីន ប្តីគាត់ឈ្មោះ ស្វាយ ហុកយី គាត់ត្រឡប់
មកវិញអត់ ឃើញមានប្តីទេ ហើយខ្ញុំឆ្ងល់ក៏ខ្ញុំសួរអ្នកម្នាក់នោះថា ម៉េចបានអត់
ឃើញលោក ស្វាយ ហុកយី ហ្នឹងមក? ហើយមានអ្នកម្នាក់នៅអង្គុយជិតហ្នឹង
គាត់ថា «ហ៊ីស! អង្គុយនៅលើដើមឈើណោះ» ហើយខ្ញុំថា«ម៉េចអីចឹង?»
ហើយទៅបានគាត់ថា ប្រហែលជាប្រពន្ធហ្នឹងមានជំហរខ្ពស់ពេកជាងប្តី
ថ្ងៃក្រោយមក អ្នក ទីន ហ្នឹងខ្មែរ ក្រហមបានចេញពីកន្លែងបឹងត្របែកទៅ ហើយ
ដល់ក្រោយមកទៀតបានយើងដឹង ថា គាត់ហ្នឹងអ្នកមេម៉ាយហ្នឹង គាត់ហ្នឹងបាន
ក្លាយទៅជាប្រពន្ធលោក ជួន ប្រសិដ្ឋ ដែលជាអ្នកតំណាងរបស់អង្គការខ្មែរ
ក្រហមនៅអង្គការសហប្រជាជាតិពេលហ្នឹងចាំ! ហើយមានអ្នកម្នាក់ទៀតហ្នឹង
ឈ្មោះ អ្នក សូ ពីមុនគាត់មិនសប្បាយចិត្តជាមួយពួក យើងនៅបឹងត្របែកទេ
ព្រោះគាត់ថាពួកយើងហ្នឹងសម្ងំសុខបានជាមួយមីង គាត់ឈ្មោះ ប្លែក វិជា ហើយ
នឹងប្តីឈ្មោះ កើត ដែលជាប្រធានមន្ទីរវិទ្យាសាស្ត្របឹងត្របែកដំបូងហ្នឹង ត្រូវ សារីន យកទៅ
សម្លាប់ចោល។ ហើយមានអ្នកម្នាក់ទៀត នោះឈ្មោះអ្នក ភូង ជាប្រពន្ធរបស់
លោក ឡាយ ស៊ីមឈាង ក្រោយមកធ្វើជា សមាជិករបស់គណបក្សហ្វុនស៊ិនប៉ិច
នៅរដ្ឋសភាខ្មែរ។ អ្នក ភូង គាត់បានប្រាប់ខ្ញុំថា គាត់ស្រឡាញ់កម្មាភិបាលខ្មែរ
ក្រហមនៅដីក្រហមណាស់ ព្រោះគេសុភាពរាបសារ ហើយគេចិត្តល្អ រហូតដល់

គាត់ហ៊ានថា គាត់ហ្នឹងអាចសឹងហ៊ានប្តូរជីវិតជាមួយពួក នោះ ហើយគាត់ត្រឡប់មកវិញហ្នឹង គាត់មានចង្កៀងតូចៗដែលគេធ្វើពីដបថ្នាំ ប៉េនីស៊ីលីននោះ ដាក់ប្រេងពេញហើយទៅមានដាក់ក្រូសនៅក្នុងហ្នឹង។ តាមការស្មានគឺថាអ្នកខ្លះដាក់គ្រាប់ពេជ្ររបស់គេនៅក្នុងហ្នឹង ចាំ! ហើយពួកខ្មែរក្រហមវិញ ខ្សែចង្កៀងតូចៗរបស់គេហ្នឹងគឺសុទ្ធតែជាខ្សែមាស ចាំ! ហើយប្រធានរបស់យើង នៅបឹងត្របែកហ្នឹងក្រោយមកគឺអ្នកដែលត្រឡប់មកពីដីក្រហមហ្នឹង ធ្វើជាប្រធាន គឺគាត់ហ្នឹងឈ្មោះ ហ៊ុយ គាត់ហ្នឹងដើរទ្រង់បាំងពៀចបន្តិច ចាំ! ហើយ គាត់មានប្រពន្ធគាត់ឈ្មោះ សៀវ ហើយមានកូនពីរបីនាក់ ហើយនៅៗបឹងត្របែក។ ពេលក្រោយមកហ្នឹងមានគេចែកបារីឱ្យយើងជក់ ចាំ! ហើយខ្ញុំអត់ចេះជក់ បារី ប៉ុន្តែខ្ញុំខឹង ខ្ញុំថាយើងរកតែបាយហូបមិនបាន ហើយទៅធ្វើបារីកញ្ចប់សៗ យកមកចែក ហើយខ្ញុំក៏កត់ឈ្មោះយកបារី។ ប៉ុន្តែខ្ញុំយកចែកឱ្យអ្នកដទៃដែលគេ ចេះជក់ហ្នឹង ជក់ ខ្ញុំឱ្យនាង ឆៃរ៉ាត់ កូនរបស់លោក សារិន ឆាក ហើយនឹងឱ្យ យាយ យ៉ែម។ ថ្ងៃមួយខ្ញុំយកបារីហ្នឹងទៅឱ្យយាយ យ៉ែម ស្រាប់តែតាយាយ យ៉ែម ហ្នឹងមកខ្សឹបប្រាប់ខ្ញុំនៅទ្រង់ជ្រូកនោះថា «នៃក្លួយ រឹម កុមារដែលដើរឃ្វាល គោស្រែកច្រៀងក្លែងៗហ្នឹងថា មហាលោតផ្លោះ មហាអុកក្តិត»។ គាត់សួរខ្ញុំថា «ម៉េច កុមារច្រៀងអីចឹង?» ហើយខ្ញុំពេលហ្នឹងឮសូរអីចឹង ខ្ញុំប្រាប់យាយ យ៉ែម ថា «កុំឱ្យ និយាយតទៅទៀត និយាយឱ្យតែខ្ញុំឮបានហើយ ពីព្រោះរឿងហ្នឹងវាអាចមាន គ្រោះថ្នាក់ ហើយគាត់ថាម៉េចកុមារច្រៀងអីចឹង?» ខ្ញុំថា «បែបប្រហែលជាកុមារដឹង រឿងអីដែលយើងមិនដឹងអី ឬគេមិនចូលចិត្តអង្គការបដិវត្តន៍ហ្នឹងចាំ!»។

រាសី ៖ បាទ! និយាយពីបារីដែលគេចែកហ្នឹងតើគេមានដាក់ផ្លាកថាធ្វើនៅទីណាដែរ? នាំចូលមកឬធ្វើនៅស្រុកខ្មែរមកបាទ!?

សារីម ៖ ចាំ! បារីហ្នឹងកញ្ចប់សអត់មានផ្លាកមានអីទេចាំ! ប៉ុន្តែពួកស្រុកខ្មែរយើងចូលចិត្តលក់បារីណាស់ ម្តងនេះគេទៅធ្វើបារីតម្រូវអ្នកជក់ទៅវិញចាំ! មិនគិតពីរឿងបាយទឹកអីទេចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! អីចឹងស្ថានការណ៍ដូចជាធូរបន្តិចបានទេនៅពេលហ្នឹង ពីរឿងហូបចុកពី រឿងអី ហ្នឹង?

សារីម ៖ ចាំ! យើងអត់ៗសម្បូរទេចាំ! អីចឹងបានខ្ញុំខឹងអីចឹង ខ្ញុំម្តេចណាស់ឃើញចែកបារី អីចឹង ព្រោះខ្ញុំអត់ចេះដក់បារី ហើយខ្ញុំយល់ថាបាយល្អជាងបារី។

រាសី ៖ បាទៗ! ហើយហ្នឹងពេលក្រៅពីបារីគេមានចែកអីទៀតដែរ?

សារីម ៖ ចាំ! ពេលដែលខ្ញុំទៅនៅជាមួយខ្មែរក្រហមហ្នឹងគឺមានចែកក្រណាត់ខ្មៅឱ្យយើង ពីរដង ហើយនឹងក្រមា ប៉ុន្តែខ្ញុំកត់ឈ្មោះយកតែម្តងទេ ដើម្បីយកឱ្យអ្នក កេត ហ្នឹង គាត់យកទៅធ្វើខោអាវឱ្យប្តីគាត់ឈ្មោះ សន្តិវ៉ាត់ ហ្នឹងចាំ! ហើយចំពោះខ្ញុំ បង្កើនកិច្ចការឱ្យខ្ញុំធ្វើ គឺថែមអាដែលមន្ទីរកុមារឱ្យខ្ញុំមើលទៀត ហើយនឹងឱ្យ ចិញ្ចឹមទន្សាយទៀត។

រាសី ៖ បាទ! ក្រៅពីកិច្ចការមើលទាហ្នឹង...?

សារីម ៖ ចាំ! ហើយខ្ញុំភ័យណាស់។ ខ្ញុំខ្លាចថាខ្ញុំធ្វើអីផ្លោះឆ្កោយទៅ គេរករឿងខ្ញុំនោះ។

រាសី ៖ ចាប់កំហុសយើងនោះ?

សារីម ៖ ចាំ! ប៉ុន្តែ ខ្ញុំមានបង វ៉ែន ហ្នឹងគាត់បានជួយខ្ញុំខ្លាំងណាស់ យើងធ្វើការខ្លាំងមែន ទែន ហើយផ្លាស់គ្នាដូចជាហាត់ពេក សុំគ្នាទៅសម្រាកមួយភ្លែត រួចទៅអ្នកនោះ គាត់ បន្តទៅបានយើងមកវិញ ហើយគេឱ្យខ្ញុំហ្នឹងធ្វើម្ហូបសម្រាប់ទុកបានយូរឱ្យ កុមារនោះ។

រាសី ៖ បាទ! កុមារប៉ុន្មាននាក់ពេលហ្នឹងមានចាំទេ?

សារីម ៖ ចាំ! កុមារមានកូនខ្លីហ្នឹងប្រហែល៤-៥នាក់ចាំ! រួចទៅមានកុមារតូចធំច្រើន ដែរ ចាំ! ប្រហែល២០នាក់អីទៅ។

រាសី ៖ ហើយមើលតែពីរនាក់?

សារីម ៖ ចាំ! ពីព្រោះកុមារខ្លះយើងឱ្យអ្នកខ្លះទៅជួយនាំទៅធ្វើនេះ ធ្វើនោះអីចឹងទៅចាំ! រួចទៅបានកុមារតូចៗហ្នឹងយើងនៅមើល រួចទៅមានកុមារនោះស្រាប់តែក្បាល គាត់ ប៉ោង ចាំ! រួចខ្ញុំភ័យណាស់។ ខ្ញុំឃើញគាត់ចេះតែរុកទៅបុកអាត្រៃដែកហ្នឹង។ ខ្ញុំខំតែ រើសខ្នើយ រើសអីមកទ្រាប់គាត់កុំឱ្យគាត់បុកណា ស្មានថាគាត់បុកទៅ វាប៉ោងក្បាល គាត់ ដល់ខ្ញុំទៅសួរពួកពេទ្យហ្នឹងគេថា អាហ្នឹងមកពីកុមារហ្នឹងខ្លះ ដីរជាតិទេ ដូច្នោះកុំ ឱ្យខ្ញុំភ័យចាំ! រួចទៅគេឱ្យយើងធ្វើម្ហូបឱ្យកុមារ ហើយខ្ញុំ ពេលហ្នឹងខ្ញុំខំយកបន្លែយកអី មកស្សោរដាក់លាយអង្ករ ហើយនឹងសណ្តែកបាយ បន្តិចៗទៅ។ ប៉ុន្តែឆ្ងាញ់មែនទែន ព្រោះបន្លែយើងបេះភ្លាមៗនោះចាំ!។

រាសី ៖ ស្រស់។

សារីម ៖ យើងថាស៊ុបកាលវាំងពីដើមហ្នឹង ខ្ញុំថាឆ្ងាញ់អត់ស្មើរបស់យើងធ្វើខ្លួនឯងពេល ហ្នឹងទេ។ ខ្ញុំទៅរើសៗមុងយកមកកាត់យកស្បែកហើយធ្វើជាកន្ទុប ហើយ និង រើសក្រណាត់កៅស៊ូយកមកធ្វើដូចជាខោ ដូចដែលពេលយើងនៅហ្នឹងអីចឹងចាំ! ប៉ុន្តែស្បែកមុងស្រួលប្រើណាស់ ព្រោះវាៗឆាប់ស្ងួតចាំ!។

រាសី ៖ បាទ! ស្រណុកបោកទៀត?

សារីម ៖ ចាំ! ហើយស្រាលទៀតចាំ! ហើយដល់ពេលគេឱ្យធ្វើម្ហូបសម្រាប់រត់ហ្នឹងគឺខ្ញុំដើររើស កំប៉ុងរឺហ្គោយ៉ាងច្រើនយកមកចំហុយឱ្យវាងាប់មេរោគ។ ហើយរឺន ប្រពន្ធអំលូ ប្រសប់មែនទែនរឿងធ្វើម្ហូបទុកបានយូរហ្នឹង ចាំ! យើងចំហុយសណ្តែកបាយឱ្យដាច់ ទឹក ហើយយកមកញាត់ចូលក្នុងកំប៉ុង។ យើងត្រៀមថា ពីរកំប៉ុងឱ្យទៅម៉ែកុមារ ម្នាក់ៗដែលមានកូនតូចនោះចាំ!

រាសី ៖ អញ្ចឹងពេលហ្នឹង នៅចុងខែធ្នូ ឬក៏ចូលដើមខែមករាហើយ? បាទ!

សារីម ៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងគឺនៅចុងខែធ្នូឆ្នាំ១៩៧៨ចាំ! ហើយខ្មែរក្រហមបានមកប្រាប់យើងថា យើងត្រូវដកថយ។ យើងចេះតែសួរគ្នាថា «ហ៊ីស! យើងទៅណាអញ្ចេះ?» ដល់ពេល យើងឡើងឡាន បានគេប្រាប់ថា ឥឡូវហ្នឹងទៅស្ថានីយ៍រថភ្លើងចាំ!

រាសី៖ ស្ថានីយ៍រថភ្លើងនៅភ្នំពេញហ្នឹងហី?

សារីម៖ ចាំ!

រាសី៖ បាទ! សូមអរគុណអ្នកស្រីនៅ សារីម បាទ!

សារីម៖ ចាំ! អរគុណលោក ប៉ូច រាសី។ ចាំ! យើងទៅដល់ស្ថានីយ៍រថភ្លើងហ្នឹង។

រាសី៖ ស្ថានីយ៍រថភ្លើងនៅភ្នំពេញ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំចាំដូចជាថ្ងៃមករា។

រាសី៖ ឆ្នាំ១៩៧៩?

សារីម៖ ឆ្នាំ១៩៧៩។ ពេលយើងទៅដល់ យើងឃើញអ្នកបួសច្រើនមែនទែន ចាំ! ហើយ ឃើញកន្លែងខ្លះពួកប្រឡាក់ឈាម ខោអាវប្រឡាក់ឈាម ចោលរបាំតំប៉ាយ នៅ ស្ថានីយ៍រថភ្លើងហ្នឹងចាំ!

រាសី៖ បាទ! សុទ្ធតាហាន ឬមានប្រជាពលរដ្ឋដែរ?

សារីម៖ ហ៊ីស! ខ្ញុំយល់ថា ជាយោធាខ្មែរក្រហមចាំ! អញ្ចឹងយើងអត់មានរថភ្លើងដិះទេ។ គេក៏ ដឹកយើងមកវិញ ចាំ! យើងមកដល់បឹងត្របែកវិញ យើងឃើញត្រី ដែលគេដាក់គរ ក្រោមផ្ទះ ជាប់ចង្កាន់បាយ។ ម្នាក់ៗធ្វើម្ហូបស្ងោរផង អាំងផង ដុតហូបតាមចិត្តចាំ! មិនដឹងធ្វើយ៉ាងម៉េច ធ្វើប្រហុកទុកក៏វាមិនកើតចាំ! ហើយពេលហ្នឹងពួកយើង ដូចថា មូរទៅ ថាតាំងពីមកនៅបឹងត្របែកហ្នឹង មិនដែលបានអង្គការខ្មែរក្រហមណាយកត្រី មួយកញ្ជ្រែងមកឱ្យយើងហូបទេ។ ស្រាប់តែឥឡូវ ពេលរត់លូនអញ្ចឹង ស្រាប់តែមាន ត្រីគរដូចភ្នំ។ អ្នកខ្លះនិយាយកំប្លែងនឹងអ្នកនេសាទម្នាក់ឈ្មោះ ពូសំភីៗ ដោយ និយាយលេងថា «ពូសំភីឯងហ្នឹងទៅចាប់ត្រីតាមួយថ្ងៃស្រាប់តែបានត្រី ច្រើនយកមិនអស់»។ ដល់ស្អែកឡើងបានគេដឹកយើងមកស្ថានីយ៍រថភ្លើងទៀតចាំ!

រាសី៖ មានពួសូរកាំភ្លើងក្នុងក្តាំងអីទេ? បាទ!

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំអត់សូរពួសូរអីទេចាំ! មែនទែនដូចថា យើងរលំពេក មិនចាប់អារម្មណ៍។

រាសី៖ ហើយចុះពេលត្រឡប់មកវិញនៅថ្ងៃបន្ទាប់ យ៉ាងម៉េចទៀត?

សារីម៖ ចាំ! ដល់យើងមកម្តងនេះ ទើបបានរទេះភ្លើងជិះ ចាំ! ដល់ពេលឡើងជិះរទេះភ្លើង មានម្នាក់នោះឈ្មោះស៊ីម ហ្នឹង។ គាត់ហ្នឹងធ្វើការខាងកសិកម្ម។ គាត់ស្តីឱ្យខ្ញុំថា ខ្ញុំ ធ្វើទ្រុងទាម៉េចក៏មិនយកពងទាមកស្វែរឱ្យគេហូប។ រួចទៅខ្ញុំថា «យី! ខ្ញុំ មិនហ៊ានធ្វើទេ ទាល់តែអង្គការចាត់តាំងឱ្យធ្វើបានខ្ញុំហ៊ានធ្វើ ព្រោះថា ពេលដែល យើងចេញហ្នឹង គឺគេអត់ឱ្យយើងយកអីទេ យកតែខ្លួន ហើយនឹងអីវ៉ាន់ដែលយើង ស្តាយបាន ពីព្រោះយោធានឹងមកគ្រប់គ្រងកន្លែងដែលយើងនៅហ្នឹងចាំ!

រាសី៖ បាទ! នៅកន្លែងដទៃទៀត ដូចនៅតាមភូមិដ្ឋានធម្មតាអញ្ចឹង នៅពេលហ្នឹងមាន ឮសូរពី រឿងថា ពេលយូនជិតចូលអញ្ចឹងមានខ្មែរក្រហមសម្លាប់ប្រជាពលរដ្ឋខ្លះ ពេលដែលរៀបរត់ហ្នឹង។ នៅចំពោះបទពិសោធន៍របស់អ្នកស្រីអត់មានឃើញរឿង ហ្នឹង កើតឡើងទេឬក៏យ៉ាងម៉េច?

សារីម៖ ចាំ! នៅកន្លែងយើងហ្នឹង តាមខ្ញុំគិតគឺគេសម្លាប់មុនហ្នឹងរួចអស់ច្រើនហើយចាំ! យើងឃើញថា គេចេះតែយកមនុស្សចេញទៅ ហើយគេថា «រាវរកខ្នាំង»ចាំ! ហើយ ដល់ពេលយើងរត់ គឺយើងអត់មានគ្រោះថ្នាក់អីទេ ចាំ! ពីព្រោះ ម្នាក់ៗខំប្រឹង។ គេ ហៅថា គោរពអង្គការវិន័យកម្រិតខ្ពស់នោះ។ បើគេឱ្យយើងងាកឆ្វេងគឺឆ្វេង។ គេឱ្យ យើងងាកស្តាំគឺស្តាំ ចាំ!

រាសី៖ បាទៗ! សូមអញ្ជើញបន្តទៀតបាទ!

សារីម៖ ចាំ! ដល់យើងបានឡើងរទេះភ្លើង ហើយរទេះភ្លើងហ្នឹងបើកមកមកដល់ស្តុកអាចម៍ រមាសក៏យើងនៅគាំងត្រឹមហ្នឹងចាំ!

រាសី៖ នៅខេត្តណា?

សារីម៖ ស្តុកអាចម៍រមាសនៅខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ហើយខ្ញុំមើលទៅស្តុកអាចម៍រមាសជាកន្លែង មួយដែលមានទាហានសម័យសង្គមទៅហាត់នៅបន្ទាយទាហាននៅស្តុកអាចម៍ រមាសនោះចាំ! ពេលដល់កន្លែងហ្នឹង គេឱ្យយើងចុះ។ យើងចុះ។ ស្មានតែចុះមួយ

ភ្នែក។ បម្រុងឡើងវិញ ប៉ុន្តែមែនទែនយើងអត់បានឡើងទេ ភ្លើងវិញទេ។ គេឱ្យ
 យើងដើរតាមផ្លូវលំមួយយ៉ាងធំនៅស្តុកអាចម៍រមាសហ្នឹង។ ហើយយើងក៏ធ្លាក់ចូល
 កន្លែងមួយគេហៅខ្ពងពពកចាំ! ហើយនៅត្រង់ហ្នឹងគេឱ្យយើងនៅក្រោមផ្ទះធំមួយ។
 គេឱ្យនៅលើផ្ទះក្រោមផ្ទះនៅជុំវិញផ្ទះហ្នឹង។ ហើយយើងក៏រៀបបាយ។ ហើយនៅ
 ល្ងាចបន្តិច មានម្នាក់នោះដែលមានវិទ្យុ គេបើកស្តាប់ ចាំ!។ ពួកខ្មែរក្រហមដែល
 ចូលជាមួយកងទ័ពយួន ស្រែកផ្សាយតាមវិទ្យុថា គេបានដេញកម្លាំងពួកបន រៀង
 សារី ប៉ុល ពត ដែលជាបនគ្រួសារនិយម គឺថា វាឱ្យតែបងប្អូនវាឡើងធ្វើធំគឺថា គេ
 បានកម្លាំងចេញទៅហើយ។ ពេលហ្នឹងខ្ញុំភ្ញាក់ មែនទែន ពីព្រោះថា ខ្ញុំអត់ដឹងរឿង
 មិនបានតាមដានថា វាដល់ណាទេចាំ! ហើយភ្លាមនោះ យើងឮសូរកាំភ្លើង ទម្លាក់
 គ្រាប់បែកនៅខាងកំពង់ផ្ទាំងចាំ! ទម្លាក់ឱ្យឆេះកន្លែងដាក់សាំងដាក់អីគឺប្រហែល
 ជានៅមុំដែលថា ខ្មែរក្រហមធ្វើវាលកប៉ាល់ហោះ។ ក្រោយមកគេចាត់ឱ្យយើងទៅ
 នៅកន្លែងមួយជិតភ្នំអង្គ។ យើងមើលឃើញភ្នំអង្គចាំ! នៅខ្ពងពពក គេឱ្យយើងទៅ
 នៅរោងមួយលើទូល ហើយគេបញ្ជូនអ្នកនៅទីនោះទៅច្រូតស្រូវជាមួយបងប្អូន
 យើងចាំ! ហើយពួកយើងហ្នឹងមានប្រុសៗច្រើនដែរ។ ពេលមកពីច្រូតស្រូវវិញ ពួក
 បុរសៗត្រឡប់មកវិញថា «អ៊ួយ! ទៅដល់ឃើញសុទ្ធតែស្រីៗ»។ គេច្រូតស្រូវ ហើយ
 ពួកនោះហើកព្រៀរឃើញថា យើងហ្នឹងសល់ប្រុសរស់នៅច្រើន។ គេថា «ចុះពួក
 នេះមកពីណា ម៉េចបានសល់ ប្រុសៗច្រើនម៉្លេះ» ចាំ! ដល់ហើយពួកប្រុសៗយើង
 ហ្នឹងដូចជាខ្លាចណាស់ ព្រោះឃើញកងនារីអស់ហ្នឹងហើកព្រៀរអញ្ចឹង។ គាត់
 ភ័យចាំ!

រាសី៖ បាទ! ហើយអញ្ចឹង ទាំងអស់គ្នាប្រហែលជាប៉ុន្មាននាក់ដែលចេញដំណើរជាមួយ
 អ្នកស្រី?

សារីម៖ ចាំ! ជាង១០០នាក់។

រាសី៖ បាទ! ច្រើនណាស់បាទ! អញ្ចឹងអ្នកស្រីស្នាក់នៅកន្លែងហ្នឹងចំនួនប៉ុន្មានថ្ងៃដែរ?

សារីម៖ ចាំ! យើងនៅយូរ ដើរចុះដើរឡើង ម្តងគេដាស់ឱ្យយើងងើបទាំងយប់ ម៉ោងពីរក្តី។ យើងដើរ ហើយគេឱ្យយើងបកមកកន្លែងដដែលវិញ ញឹកញាប់ណាស់របៀបហ្នឹង ចាំ! ហើយគេប្រើយើងឱ្យទៅជួយស្រោចទឹកបន្លែអ្នកស្រុក។ ថ្ងៃមួយស្រាប់តែឃើញ កប៉ាល់ហោះហោះ។ មានស្រ្តីម្នាក់ឈ្មោះយិន ចាំ! គាត់ហ្នឹងខ្លាចកប៉ាល់ហោះ ព្រោះ គាត់ធ្លាប់នៅតំបន់រំដោះ។ គាត់គ្រាន់តែឃើញកប៉ាល់ហោះភ្លាម គាត់មុជក្បាល គាត់ដាំដួងចំតិតគូទឡើងលើ។ ខ្ញុំស្រឡាញ់កាំងណាស់ពេលហ្នឹង ហើយគាត់ប្រាប់ខ្ញុំ ថា «ហើយម៉េចមិនក្រាប?»»

រាសី៖ គាត់ធ្លាប់ឆ្លងកាត់?

សារីម៖ ចាំ! រួចខ្ញុំមិនដឹងក្រាបកន្លែងណាទេ វាលល្អល្អទេ។ ក្រាបទៅ ហ្នឹងកប៉ាល់ហោះមើល ឃើញដដែលចាំ! គាត់បាក់ស្បាតចាំ! រួចហើយគេឱ្យយើងទៅកិនស្រូវទៀតពេលខ្លះ ហើយនឹងគេឱ្យយើងទៅយកស្រូវនៅខ្សែត្រៀម ចាំ! ហើយខ្ញុំតែងតែស្ម័គ្រចិត្តទៅ យក ព្រោះថា ខ្ញុំម្នាក់ឯង ហើយអ្នកដទៃទៀតច្រើនតែមានកូនតូច ហើយនឹងមាន កូនខ្លី ហើយពេលទៅយកស្រូវហ្នឹង យើងអត់មានយកកញ្ជើ ល្អីអីទៅទេចាំ! ខ្ញុំ ស្លៀកខោពីរជាន់។ បើបានស្រូវ យើងយកខោយើងមួយទៀតសម្រាប់ញាត់ស្រូវ ហើយអារវាយកមកចាំ! ហើយម្តងនោះ ពេលយើងទៅយកស្រូវហ្នឹងគឺយើងជួប គ្រាប់ផ្លែឯង។ ផ្លែឯងមកធ្វើឲ្យដាច់ស្លឹកឈើនៅរិះៗតែក្បាលយើងហ្នឹង។ ពួកយើង ខំក្រាបផង លូនផង ចាំ! ហើយថ្ងៃហ្នឹងទៅយកស្រូវ តែអត់បានស្រូវអីទេ។ ពេលបក មកវិញ ប្រពន្ធលោកអន ឈ្មោះអ៊ុក កែវយុនណាស់។ ពេលមកវិញគាត់បាត់ នាឡិការ្យុំឡិចស្តត។ ពេលដឹងថា បាត់ យើងបកទៅវិញ ឃើញនៅជាប់នឹងមែក ឈើកន្លែងដែលយើងគ្រវាត់ៗចុះឡើង យើងដើរជិតហ្នឹង ចាំ! ហើយពួកបងប្អូន យើងហ្នឹង ពេលគេពឹងយើងឱ្យធ្វើអី យើងចេះធ្វើគ្រប់មុខ ចេះធ្វើតាំងពីត្បាល់កិន ស្រូវអីឡើងទៅ។ គេហៅយើងថា «យី! ពួកចិននេះពូកែណាស់!»។ នៅក្នុងក្រុម យើងហ្នឹងមានតាំងពីគ្រូពេទ្យឡើងទៅ។ លោកម្នាក់ហ្នឹងឈ្មោះស៊ី ចាំ! គាត់ជាវេជ្ជ បណ្ឌិត ចាំ! ហើយប្រពន្ធគាត់ឈ្មោះសៅរី។ បងប្អូនយើងនៅសហការណ៍ហ្នឹងពឹងឱ្យ

ពេទ្យស៊ីហ្គីងទៅមើលជំងឺ។ ពេលគាត់ត្រឡប់មកវិញ គាត់ច្រើនតែបានចេកទុំអីមក
ជាមួយផង ចាំ! ហើយយើងទៅយកស្រូវនៅខ្សែត្រៀម ពេលខ្លះហ្នឹងយើងបេះបន្លែ
នៅតាមផ្លូវកន្លែងផ្ទះ ដែលគេរត់ចោល យកមកស្លចាំ!

រាសី៖ បាទ! សូមអរគុណអ្នកស្រី នៅ សារីម បាទ!

សារីម៖ ចាំ! អរគុណលោក ប៉ូច រាសី។ ចាំ! យប់មួយហ្នឹងគេឱ្យយើងចេញក្រោម ភ្លៀង
សស្រិចម៉ោង២ភ្លឺ ហើយគេឱ្យយើងរាប់គ្នា១-២-៣ អញ្ជឹងទៅ។ យើងឃើញថា បាត់
គ្នាបីនាក់។ ហើយអ្នកបាត់ហ្នឹងម្នាក់ឈ្មោះ ហុង ស៊ីដា ម្នាក់ឈ្មោះ អាត ចាំ! អ្នក
ទីបីខ្ញុំអត់ចាំឈ្មោះ ទេ។ ហើយដល់យើងចេញដើរដល់ទល់ភ្លឺគេឱ្យយើងបកមក
កន្លែងដដែលវិញចាំ! ហើយដល់អញ្ជឹងយើងសន្មតថា អ្នកអស់ហ្នឹងគាត់រត់នៅក្នុង
ព្រៃហ្នឹង។

រាសី៖ ហើយពេលហ្នឹង អ្នកស្រីមានគិតចង់រត់នឹងគេដែរ?

សារីម៖ ខ្ញុំហើយនឹងអ្នកខ្លះដែលដើរជាមួយគ្នាហ្នឹង យើងយល់ថា យើងពិបាករត់ណាស់ រត់
ទៅនាំតែស្លាប់អត់ប្រយោជន៍។ ហើយខ្ញុំចេះតែគិតថា បើយើងទៅសំឡូតអាច
ស្រួលរត់ ពីព្រោះវានៅជិតទល់ដែនចាំ! ហើយណាមួយយើងក៏មិនទាន់ចង់រត់អីដែរ
ពីព្រោះយើងចង់ជួបអ្នកស្រុក។ អ្នកស្រុកអាចដឹងដំណឹងផ្សេងចាំ!

រាសី៖ បាទ! អញ្ជឹងអ្នកស្រីពេលហ្នឹងមានសង្ឃឹមឡើងវិញទេ ពីរឿងជួបក្រុមគ្រួសារ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំចេះតែចិញ្ចឹមចិត្តអញ្ជឹង។ ប៉ុន្តែមិនឱ្យសង្ឃឹមពេកទេ ព្រោះខ្លាចខកចិត្តនោះ
ចាំ! ក្នុងពេលដែលនៅទីហ្នឹងចាំ ប្រជាជនខ្លះគេរត់ទៅចូលយួន អ្នកខ្លះរត់ទៅចូល
ខាងប៉ុល ពតឯណោះទៅ។ ហើយពួកខ្ញុំ ពេលហ្នឹង យើងប្រុងប្រយ័ត្នខ្លួនមែនទែន
ព្រោះយើងទៅកន្លែងគេ យើងអត់ដឹងអ្នកណាខាងយួន អ្នកណាខាងប៉ុល ពតទេចាំ!

រាសី៖ អត់ដឹងអ្នកណាខាងណា ខាងណា?

សារីម៖ អត់ដឹងខាងណាខាងណា ឆ្នោះហើយយើងនៅជាប់កន្លែងណាដែលអ្នកគ្រប់គ្រង
យើងហ្នឹងឱ្យយើងធ្វើអីយើងធ្វើតាមអ្នកហ្នឹងចាំ!

រាសី៖ ហើយអញ្ចឹង អ្នកស្រីនៅក្នុងព្រៃហ្នឹងជ្រៅដែរឬទេ?

សារីម៖ ចាំ! នៅក្នុងព្រៃហ្នឹងគឺព្រៃមែន មានជ្រូកព្រៃ ជ្រូកអីៗ យើងដាក់អន្ទាក់ជ្រូកព្រៃ។ ប៉ុន្តែមេខ្មែរក្រហម គេនៅជិតៗហ្នឹងចាំ!

រាសី៖ បាទ! ប៉ុន្តែតើមានទាហានខ្មែរក្រហមនៅក្បែរដែរទេ ឬមកតាមដែរទេ?

សារីម៖ យើងជួបអ្នកដែលគេហៅ «អ្នកមូលដ្ឋាន»គេហ្នឹង។ យើងមិនដឹងអ្នកណាជាយោធា មិនយោធាអីទេ។ យើងអត់ដឹងទេចាំ!

រាសី៖ បាទ! ដូចនៅកន្លែងខ្លះ តាមខ្ញុំចាំកាលណាខ្មែរក្រហមកៀរព្រៃជាជនទៅអញ្ចឹង មាន ទាហានទៅជាមួយដើម្បីកុំឱ្យរត់។ អញ្ចឹងតើខាងអ្នកស្រីអត់មានអញ្ចឹងទេ?

សារីម៖ ចាំ! អត់ទេ។ យ៉ាងនេះ យើងអត់ហ៊ានងាកទេ។ យើងដើរតាមតែគេបញ្ជាចាំ!

រាសី៖ បាទ! អញ្ចឹងនៅមានមេភើយអីធម្មតាអញ្ចឹង?

សារីម៖ ចាំ! យើងនៅតែមានប្រធានរបស់យើងអញ្ចឹងណា។ យើងចាំស្តាប់បញ្ជាអញ្ចឹងទៅ។ ក្នុងព្រៃហ្នឹង ពេលគេឱ្យយើងទៅកាប់ឆ្កាតព្រៃ។ ថ្ងៃមួយនោះ ខ្ញុំឃើញខ្មោចកប៉ាល់ ហោះតូចមួយ ដែលស្មៅដុះព័ទ្ធជុំ ពេញ។ ពួកខ្ញុំទៅវែកមើលក្រែងឃើញដែកអី ដែលយើងអាចរើសទុកយកមកប្រើបាន ហើយយើងខំកាច់ដែកខ្លះ ប៉ុន្តែ ដែកហ្នឹង ស្ងួតមែនទែន ចាំ! ហើយថ្ងៃខ្ញុំមួយខ្ញុំបានជួបដើមឈើមួយធំ ហើយអ្នកស្រុកប្រាប់ខ្ញុំ ថា «ហ្នឹងហើយគឺដើមព្រះព្នៅៗ ហើយស្គាល់ទេ?»

រាសី៖ ធ្លាប់ឮៗ បាទ!

សារីម៖ គេយកមកធ្វើថ្នាំរាគ ចាំ! គេសូសមក ហើយទៅអាំង ហើយទៅ ដាំទឹកដឹក។ ខ្ញុំអរ ណាស់បានជួបដើមឈើដែលជាថ្នាំអញ្ចឹង។ ខ្ញុំបានទៅឱបដើមព្រះព្នៅហ្នឹង ហើយ សុំឱ្យគ្រូពេជ្រស្តេចថ្នាំហ្នឹងជួយការពារពួកយើង ហើយពួកយើងសប្បាយនឹងបេះ ត្រួយស្តៅចាំ! ប្រហែលពាក់កណ្តាលខែ២ ទើបគេឱ្យយើងចេញម្តងទៀត។ ម្តងនេះ គេឱ្យយើងជម្រុះអីវ៉ាន់ឱ្យគេ។ យើងក៏ជម្រុះអីវ៉ាន់ខ្លះឱ្យអង្គការហ្នឹងទៅ ហើយក៏ ជម្រុះឱ្យគ្នាឯងទៀត ចាំ! ពេលហ្នឹងបងវ៉ែនមានប្រាក់រៀលបុរណច្រើន។ គាត់ឱ្យខ្ញុំ

៤-៥ ហើយគាត់ឱ្យប្រាក់ខ្ញុំមួយចង្កោម ហើយនឹងឱ្យឈើបុកស្លាមួយ និងក្បាល
 វាជាភ្នំកំប៉ុនអង្កាញ់ចាំ! ហើយគេប្រាប់យើងថា ម្តងនេះឱ្យយើងដើរទៅបរិល
 ហើយមានសហករណ៍ចាំទទួលបាយ ទឹកយើងតាមផ្លូវ។ ប៉ុន្តែពួកយើងបានទាមទារ
 ថា គួរឱ្យអង្ករឱ្យយើងស្តាយសម្រាប់រៀងៗខ្លួន ហើយខ្ញុំក៏ខំប្រាប់ឱ្យកងកុមារហ្នឹងឱ្យ
 រក្សាបីដុំទឹកឱ្យបានគង់វង្ស ហើយនិងកុំឱ្យបាត់កំប៉ុងរឺហ្គោ ចាំ! ព្រោះយើងគិតថា
 ពេលរត់លូនអញ្ចឹង ម្នាក់ៗត្រូវ ម្ចាស់ការខ្លួនឯងចាំ! ហើយពេលមុនចេញដំណើរ
 ស្រាប់តែខ្ញុំនឹកឃើញដល់ ការសម្ភាសរបស់អ្នកកាសែត អេលីហ្សាបែត បែកយើងជា
 មួយប៉ុល ពត ពេលដែលអ្នកកាសែតហ្នឹងចូលទៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាសម័យហ្នឹង
 ជាមួយអ្នកកាសែតអង់គ្លេសម្នាក់ ឈ្មោះ ម៉ាល់ខ្ញុំ ខត់វេល ចាំ! ហើយខ្ញុំសួរពួកយើង
 ថា «ហើយចុះមានអ្នកកាសែត អេលីហ្សាបែតបែកយើ ហើយនឹងហើយម៉ាល់ខ្ញុំ
 ខត់វេល ឥឡូវម៉េចទៅហើយ?» ស្រាប់តែពួកហ្នឹងគេដឹងរឿង គេប្រាប់ខ្ញុំថា ម៉ាល់ខ្ញុំ
 ខត់វេលត្រូវគេសម្លាប់ទៅហើយ ចាំ! ខ្ញុំភ្ញាក់ព្រឺត ព្រោះខ្ញុំភ្លេចរឿងហ្នឹងចាំ! ហើយ
 យើងជួបនឹងភ្លើងនេះព្រៃ។ យើងមើលពីចម្ងាយទៅដូចមហាកំពែងរបស់ក្រុង
 ប៉េកាំងដែលមានភ្លើងព្រិចៗពីចម្ងាយអញ្ចឹង ចាំ! ហើយពេលដើរមកដល់កន្លែងមួយ
 ហ្នឹង យើងជួបទីវាលមួយស្អាតមែនទែន ហើយមានដើមត្រមូងនៅមាត់បឹងហ្នឹង។
 កន្លែងហ្នឹងគេហៅអូរភ្លៃ ចាំ! ហើយពួកយើងទាំងអស់គ្នាហ្នឹងស្រាប់តែមកជួបជុំគ្នា
 ច្រើនណាស់ អ្នកដែលមិនមែនដើរក្នុងហ្វូងជាមួយយើងហ្នឹងក៏មកជួបជុំគ្នា។ ដូច
 យើងដើរពេចនិកអញ្ចឹង កន្លែងហ្នឹង យើងមើលទៅត្រើយម្ខាងអូរហ្នឹង យើងឃើញ
 សត្វប្រើសឱនជីកទឹកអូរដែលមានរាងដូចបាតខ្លះភ្លេតអញ្ចឹង ចាំ! ហើយពេលហ្នឹង
 ខ្ញុំជួបវណ្ណា។ ខ្ញុំប្រាប់វណ្ណាថា កុំឱ្យរៀបការតាមដែលខ្មែរក្រហមផ្លូវផ្តងនោះ ព្រោះ
 យើងបានជួបប្រជាជនហើយ ហើយយើងអាចដឹងដំណឹងពីគ្រួសារយើងរៀងៗខ្លួន
 ចាំ! សម្រេចសម្រួលទៅ ពួកខ្ញុំហ្នឹង គេដើរចោលអស់ ចាំ! កុមារដែលកំព្រាដែលដើរ
 ជាមួយខ្ញុំ ដើរចោលខ្ញុំ ពីព្រោះខ្ញុំដើរអត់រួច ខ្ញុំឈឺជើង។

ពសី៖ នៅសល់ប៉ុន្មាននាក់?

សារីម៖ នៅសល់កុមារីបីនាក់។ ដល់ដើរយូរៗទៅ កុមារីម្នាក់ឈ្មោះជាបានជួបបងស្រីគេ
ឈ្មោះ អារី ហើយអាជា។ គេក៏ទៅចោលខ្ញុំទៀត។ រួចខ្ញុំនៅសល់កុមារីពីរនាក់នៅ
ជាមួយ ម្នាក់ឈ្មោះចាន់ ម្នាក់ឈ្មោះរី ចាំ! ហើយចាន់ហ្នឹងជាកូនរបស់មារីណា
គឺរីវ៉ាត់ ជាចៅរបស់ហួត សម្បត្តិ ហើយរីហ្នឹងជាចៅលោកសារិន ឆាក ចាំ! ហើយនឹង
ស្រីពីរនាក់សួនហើយនឹង សៀន ចាំ! សៀនជាអ្នកទៅពីបារីស ត្រូវជាកូនរបស់
យ៉ែម យីស៊ុន ហើយនឹងប្រុសពីរនាក់ ម្នាក់ឈ្មោះ តឹក សុនដេត និងឈ្មោះ ឌីនី ចាំ!
យើងនៅសល់៧នាក់ដើរក្រោយគេ ចាំ! ហើយពេលយើងដើរហ្នឹង ពេលខ្លះយើង
ឃើញមាន់ព្រៃ ហើយយើងឃើញដើមផ្កាអូពីដេដុះជាប់ដូចថង់ៗជាប់នឹងដើមឈើ
អញ្ចឹងចាំ! ហើយពេលខ្លះយើងឃើញអូរ។ យើងដើរហាត់ពេក ហើយយើងចុះមុជក្នុង
អូរហ្នឹង ទាំងខោទាំងអាវហ្នឹង ចាំ! ហើយខ្ញុំបានដើរឆ្លងកាត់កន្លែងមួយដែលគេហៅ
ភូមិព្រៃខ្ពស់ ចាំ! ភូមិព្រៃខ្ពស់ហ្នឹងមានផ្ទះអ្នកស្រុក ផ្ទះគេធំៗណាស់ ផ្ទះក្បឿងៗ
ហើយយើងដើរឆ្ងាយមកទៀត យើងបានជួបផ្ទះសំណាក់របស់អ្នកនេសាទព្រៃ
នាម។ យប់ហ្នឹងពួកគេបានឱ្យត្រីឆ្កើរយើងហូបម៉ាឆ្អែតចាំ! ស្អែកឡើងបានចេញ
ដំណើរទៅទៀត ហើយយើងប្រហែលជាឃើញ ទីស្នាក់ការខ្មែរក្រហម មានរបង
ព័ទ្ធជុំវិញ មានដើមឫស្សីក្រាស់ៗ ហើយនៅជិតហ្នឹងមានគេចិញ្ចឹមមាន់ទា។ ទា
ហែលទឹកនៅវាលទំនាបទាំងហ្នឹងៗ ចាំ! ហើយពួកយើងដើរមកទៀត ចាំ! យប់
ប្រហែលពាក់កណ្តាលខែ២ ខ្ញុំសម្រាកនៅតាមផ្លូវទេ ហើយមិត្តម្នាក់ហ្នឹងខ្ញុំ មិន
ស្គាល់ឈ្មោះទេ តែកូនរបស់គាត់ឈ្មោះ សាសា។ យើងហៅថា «ឌីសាសា»។ គាត់
បើកវិទ្យុស្តាប់។ ខ្ញុំគាត់និយាយថា ស្តេចហ្សាវរបស់ស្រុកអ៊ីវ៉ង់នោះ ត្រូវគេទម្លាក់
ចេញពីតំណែងហើយចាំ! ស្តេចហ្សាវរហ្នឹងហ្នឹងគឺថា បានប្រពន្ធក្មេង ក្រោយឈ្មោះ
ហ្វារ៉ាឌីតបា បានកូនប្រុសមួយសម្រាប់ស្នងរាជ្យ។ គាត់ហ្នឹង ឥឡូវស្រាប់តែត្រូវគេ
ទម្លាក់ចេញពីតំណែង។ ហើយដល់ដើរលិចវាលចូល ព្រៃដេកដីផង ដេកអង្រឹងផង
នោះ ពួកខ្ញុំហ្នឹងនៅក្រោយគេ ហើយយើងក៏បានមកដល់អមលាំងនៅម៉ោង
ប្រហែល១០ព្រឹកចាំ! ថ្ងៃមួយហ្នឹង។

រាសី៖ បាទ! សូមអរគុណអ្នកស្រី នៅ សារីម បាទ!

សារីម៖ ចាំ! អរគុណលោក ប៉ូច រាសី។ ពេលមកដល់អមលាំង ពេលហ្នឹងពួកខ្ញុំឈប់សម្រាក នៅសាលាឆទានមួយនៅតាមផ្លូវ ស្រាប់តែឃើញសុទ្ធតែពួកកម្មកររបស់ខ្មែរក្រហម ចាំ! គេស្លៀកពាក់ឯកសណ្ឋាន។ គេចេញមកគឺថា មើលទៅឃើញតែខៀវ សុទ្ធតែ ខៀវ ហើយមានក្រវ៉ាត់ទៃដាក់អង្ករព័ទ្ធខ្លែងនៅលើទ្រូង ចាំ! គេដើរទាំងហ្វូងៗចាំ! ម្តងហ្វូងនេះ ម្តងហ្វូងនោះ។ ដល់អញ្ជឹង ខ្ញុំអត់ហ៊ានដើរចូលតាមផ្លូវអមលាំងហ្នឹងទេ ព្រោះឃើញកម្មករហ្នឹងច្រើនពេក។ ខ្ញុំចាំឱ្យគេទៅផុត បានខ្ញុំនាំគ្នាដើរទៅ។ ក៏ប៉ុន្តែ ដល់យើងឃ្លានបាយពេក យើងប្រថុយថា «ហ៊ីស! ទៅសុំ សហករណ៍អមលាំង សុំបាយគេហូបម្តងមើល!» ដល់ទៅសុំគេ គេឱ្យយើង ចាំ! ខ្ញុំនៅចាំថា ថ្ងៃហ្នឹងគេសួរ ប្រហើរត្រយ៉ូងចេក។ ប៉ុន្តែរបៀបគេហាន់ត្រយ៉ូងចេក មើលទៅគួរឱ្យសរសើរថា គេ ហ្នឹងហ្នឹងចត់ណាស់ ចាំ! ហើយសម្លគេហ្នឹងស្អាត។ គេឱ្យយើងមួយចានចង្ហុះម្នាក់ តូចអញ្ជឹង។ ប៉ុន្តែឆ្ងាញ់ ហើយគួរឱ្យគោរពចាំ! បាយគេ។ មេសហករណ៍គេមក និយាយជាមួយយើងហ្នឹងគឺសុភាពរាបសារ ហើយមានពូជមានអម្បូរណាស់មើល ទៅ។ យើងខ្ញុំគោរពអ្នកនៅសហករណ៍ អមលាំងហ្នឹងមែនទែន។

រាសី៖ អមលាំងនៅខេត្តណាបាទ!

សារីម៖ អមលាំង តាមខ្ញុំគិត នៅខេត្តកំពង់ស្ពឺ ហើយអមលាំងជាមូលដ្ឋានរបស់ ខ្មែរ ក្រហម។ គេចំណាំថា តែកាលណាគេរត់ គេទៅអមលាំងចាំ! ចាំ! ពេលដែល យើងកំពុងចាំឱ្យឱ្យគេទៅរយាលទៅបន្តិចហ្នឹង យើងស្ងោរគ្រាប់អំពិលហូបចាំ! ហើយពេលហ្នឹង ស្រាប់ តែពួកខ្ញុំឃើញអ្នកស៊ីអី។ ប្តីគាត់ឈ្មោះលោក រស់ សារិន ទៅពីស្រុកបារាំងដែរ។ គាត់ទូលសម្ភាយធំដូចជាលអញ្ជឹងចាំ! ហើយយើងវិញ ស្បោងយើងតូចៗ អស់របស់ហើយ ព្រោះយើងស្តាយមិនរួច។ ហើយពេលហ្នឹងខ្ញុំក៏ នឹកសង្វែកទៅដល់លោកយាយចាស់ៗដូចជាលោកយាយ ឡាំ ម្តាយលោក ហោ ណាំហុង លោកយាយ លឿម ម្តាយអ្នកស្រី ប្លែក វិដា ហើយនឹងលោកយាយ គីម ម្តាយគ្រូពេទ្យ អ៊ុន សុកាន ហើយលោកយាយ គីម។ ប៉ុន្មានខែមុនហ្នឹង គាត់ញញឹម ញញែមពេលគាត់ជួបកូនប្រុសគាត់ឈ្មោះ អ៊ុន សុភាពពាក់វ៉ែនតាខ្មៅមកលេងគាត់

នៅបឹងត្របែក ចាំ! ខ្ញុំគិតថា ខ្លួនខ្ញុំហ្នឹងដើរមិនចង់រួច ចុះទំរាំលោកយាយចាស់ៗ
អស់ហ្នឹងយ៉ាងម៉េចទៅហើយ។ ស្រាប់តែស្រ្តីម្នាក់នោះយកថ្នាំពេទ្យឱ្យយើង។
អ្នកស្រីយ៉ែម យុសៀវកាន់ថ្នាំពេទ្យហ្នឹង។ គាត់ទុកឱ្យពួកយើង។ អ្នកហ្នឹងប្រាប់យើង
ថា «អូ! គេទៅមុខអស់ហើយ យាយៗក៏អញ្ជឹងដែរ»។ ហើយអាគង់ ដែលស្តាយកូន
ប្រុសឈ្មោះដូង។ កូនហ្នឹងកើតមកមានជំងឺប៉ូលីយ៉ូ ខូចជើង។ គាត់ស្តាយកូនហ្នឹង
ទៅមុខអស់ហើយ ហើយពួកនោះថា តាឆោមឪពុកយួន ជាវិតនោះដើរលឿនជាង
គេ ចាំ! ហើយពេលពួកកម្មករនោះ ចេញផុតទៅ ទើបពួកខ្ញុំហ្នឹងដើរទៅតាមផ្លូវលំ
អមលាំងហ្នឹង ចាំ! ផ្លូវហ្នឹង ឡានបើកបាន។ ផ្លូវគេស្អាតណាស់ចាំ! សងខាងផ្លូវហ្នឹង
មានវាលស្រែត្រង់ភ្លឺដូចក្រឡាលើត្រង់អញ្ជឹង ចាំ! ហើយដល់ដើរទៅបាន
ប្រហែលជាថ្ងៃរសៀល ពួកខ្ញុំទៅលែងរួច ចាំ! ខ្ញុំឈឺជើងពេក ហើយខ្ញុំគិតថា «ហ៊ីស!
ខ្ញុំទុកជាខ្មោចយកមកចាប់អី យួនមកចាប់ក៏ខ្ញុំអត់រត់ដែរម្តងនេះ»។ ខ្ញុំរត់អត់រួចទេ
ឈឺជើង ចាំ! ហើយថា បើស្លាប់ក៏ស្លាប់ទៅចុះ ពីព្រោះវាទៅលែងរួចហើយ។ ហើយ
កុមារី ចាន់ចេះតែរករឿងពួកយើង ពេលដើរហ្នឹង ព្រោះគាត់ឈឺពោះ ដោយសារ
គាត់ហូបបបរគ្រាប់អំពិលច្រើនពេកចាំ! ហើយដល់អញ្ជឹង ពួកយើងក៏ចូលសម្រាក
កន្លែងមួយ។ យើងឃើញដូចសមរម្យណាស់ ដូចកន្លែងដើរពេចនិកអញ្ជឹងគឺមាន
កៅអីផ្តៅច្រើន។ ពួកយើងក៏ចូលទៅសម្រាកកន្លែងហ្នឹង ចាំ! ស្រាប់តែមួយសន្ទុះ
យើងឃើញមានឡានមួយមក ចាំ! ឡានហ្នឹងដូចឡានទ្រុងអញ្ជឹង ចាំ! ខ្ញុំទៅបក់ដៃ
សុំឡានគេឱ្យឈប់។ គេឈប់ ហើយខ្ញុំថា «នែ! មិត្តយើង ខ្ញុំសុំផ្ញើកុមារពីរនាក់ទៅ
ជាមួយផងបានទេ? ហើយគេសួរថា ពួកអ្នកទៅណា? ខ្ញុំថា «ហ៊ីស! ដឹងអី! អង្គការ
ថាឱ្យទៅបរិល» ហើយគេឱ្យយើងដើរតាមផ្លូវហ្នឹង។ ខ្ញុំមិនដឹងទៅតាមណាទេ។
ដល់នេះគេថា «ហ៊ីស! អញ្ជឹងដូចគ្នា! នែ! រួចចុះរឿងអីបានបងឯងមិនទៅ?» ហើយខ្ញុំ
ថា «គ្នាខ្ញុំច្រើនណាស់ នៅសល់បួននាក់ទៀតឯណោះ» ហើយគេថា «មក! ហៅមក
ទាំងអស់គ្នាមក!» ដល់អញ្ជឹងខ្ញុំក៏ហៅមក។ យើងបានឡានជិះ ចាំ! គេឱ្យយើងជិះ
ហើយឃើញមនុស្សគេជិះក្នុងឡានហ្នឹងគ្នាតិចទេ ប្រហែល១៥នាក់។ ហើយពួក
ហ្នឹងគេមានអង្ករមួយបារនៅក្នុងឡានគេនោះចាំ! ហើយគេមានឆ្នាំងមានអី។ ហើយ

អ្នកដែលជិះនៅតែមន្ទីរឡានខាងក្រៅហ្នឹង មានស្ពាយកាំភ្លើងទៀត ចាំ! ហើយ
 ឡានគេជិះហ្នឹងពណ៌បៃតងចាស់ ហើយគេហៅ វាអាស៊ីនៗ ចាំ! ឡានហ្នឹងធ្វើមកពី
 ស្រុកចិន។ គេប្រាប់ពួកខ្ញុំថា «ពួកបងឯងពេលណាឡានឈប់កុំចុះ ពីព្រោះពេល
 ចុះទៅជួនណាចំពេលអ្នកភៀសខ្លួន ដូចមកតាមផ្លូវអញ្ចឹងច្រើនអី។ គេដណ្តើម
 ឡានជិះ។ បងឯងរត់មិនទាន់គេទេ»។ គេថា បើជាប់ឡានជាប់អីទុកឱ្យពួកគេរុញ។
 ហើយស្រាប់តែគេយកបាយមួយបាតឆ្នាំងសល់ហ្នឹងបោះចោល រួចខ្ញុំប្រាប់គេថា
 «អ៊ួយ កុំបោះចោលឱ្យខ្ញុំ!» គេថា «ងាប់ហើយបាយសល់បងឯងហូបធ្វើអី!» ខ្ញុំថា «ខ្ញុំ
 មានតែអង្ករបន្តិចបន្តួច ម្ល៉ោះហើយបាយហ្នឹងខ្ញុំយកទៅបបរ»។ ហើយគេក៏ឱ្យយើង
 មកចាំ! ដល់បើកឡានតាមផ្លូវហ្នឹង យើងឃើញមានអ្នកភៀសខ្លួនតាមផ្លូវ។ បើយើង
 មិនដែលឃើញអ្នកជម្លៀសនៅពេលចេញពីភ្នំពេញ ចាំ! ទិដ្ឋភាពពេលហ្នឹង ខ្ញុំយល់
 ថា ដូចគ្នា។ នៅក្នុងព្រៃហ្នឹង មានរទេះគោ ហើយមនុស្សកកកុញ ចាំ! មានអ្នកខ្លះ
 ហ្នឹងឈឺ។ គាត់សម្រានគឺថា លេចអស់ហើយគ្រឿងកេរ្តិ៍ខ្មាសអី អត់មានលាក់លៀម
 អីទេ។ អើយ! ខ្ញុំឃើញអញ្ចឹង ខ្ញុំអត់ហ៊ានមើល។ ខ្ញុំធ្មេចភ្នែកពិចារណាថា យើងមិន
 ដឹងជួយ គេម៉េចកើត! យើងក៏ជួយខ្លួនយើងពិបាក។ ម្ល៉ោះហើយដូចយកប្រាសអាយុ
 រៀងខ្លួន ទៅចាំ!

ឡានហ្នឹងគេចេះតែបើកទៅ។ គេអត់ខ្វល់ពីអ្នកនៅតាមផ្លូវអីទេ ចាំ! ហើយយើង
 ឈប់តាមផ្លូវម្តងនៅខេត្តពោធិ៍សាត់។ ខ្ញុំឃើញកុមារច្រើនណាស់មុខក្រៀមៗ ហើយ
 ខ្ញុំក៏ចុះទៅរកមើលក្រែងលោឃើញអ្នកខ្លះដែលខ្ញុំស្គាល់ណា ហើយខ្ញុំក៏ឱ្យថ្នាំវិភាគមិន
 ទៅកុមារខ្លះ ហើយដល់ជិះឡានតាមគេហ្នឹងមកគឺថា គុណបុណ្យជួយណាស់ បាន
 យើងមកដល់សហករណ៍ប្រស្សី ចាំ! សហករណ៍ប្រស្សីហ្នឹងនៅក្នុងខេត្តបាត់ដំបង
 ចាំ! ដែលយើងថា មោងប្រស្សីនោះចាំ! មនុស្សច្រើនណាស់បោះជំរំ បោះអី។ ពួក
 ហ្នឹងនិយាយថា «នែបង! ទិសដៅរបស់យើងមកដល់ហ្នឹង ហើយបងឯងចុះទៅ!»
 ហើយចាប់ពីហ្នឹងទៅ គេចាត់តាំងនៅកន្លែងហ្នឹង ចាំ! យើងក៏ទៅកត់ឈ្មោះ ចាំ! មាន
 កន្លែងរោងគេកត់ឈ្មោះ កត់អីឱ្យគេដឹងនោះ ចាំ! ហើយដល់រួចមានអ្នកខ្លះគេមក
 ខ្សឹបប្រាប់ខ្ញុំថា «មកដល់កន្លែងហ្នឹងប្រយ័ត្នមាត់កណា»។ មានម្នាក់មួយនោះមកតវ៉ា

ថា អត់បាយអត់អី ខ្លួនឯងរត់មកថា អង្គការទទួលខុសត្រូវ មកអត់បាយតាមផ្លូវ ប្រើ
ពាក្យដូចថាខឹងអញ្ចឹងទៅ ស្រាប់តែម្នាក់ហ្នឹងមកអារកអ្នកហ្នឹងចោលភ្លាម ចាំ!
ហើយដល់អញ្ចឹងទៅយើងខំស្តាប់ ចាំ! ហើយស្រាប់តែខ្ញុំឃើញពួក ដែលរត់មក
ជាមួយយើងតាមរទេះភ្លើងដែរ តែដើរលឿនជាងខ្ញុំនោះ។

រាសី៖ ជួបពួកហ្នឹងវិញ?

សារីម៖ ចាំ! អ្នកនិតហ្នឹងជាប្រពន្ធរបស់ ដុកទ័រ យូ គីមយៀត ដែលរត់ចូលព្រៃចាំ! ស្រាប់តែ
ខ្ញុំឃើញគាត់ហ្នឹងជិះឡានជាមួយពួកយោធា ចាំ! ខ្ញុំឃើញគាត់ចុះពីលើឡានហ្ស៊ុប
មក ហើយសួរថា «អ្នកនិតមកពីណា?» គាត់ថា គេទៅមើលផ្លូវទៅគាស់ក្រឡ ចាំ!
ទៅគាស់ក្រឡទៅអត់បានទេ ព្រោះពួកយួននៅវាយស្នាក់នៅខាងហ្នឹង។ ហើយពួក
ខ្ញុំដែលមកក្រោយគេហ្នឹង គេឱ្យយកទៅសហករណ៍ឫស្សី ចាំ! នៅសហករណ៍ឫស្សី
ហ្នឹង ខ្ញុំជួបម្នាក់ឈ្មោះអ៊ី ឈ្លៀវ។ គាត់មិនចាស់ប៉ុន្មានទេ ប៉ុន្តែយើងចេះតែហៅ
អញ្ចឹងចាំ! អ៊ី ឈ្លៀវ ហ្នឹងមកដល់មុនយើង ហើយគាត់ហ្នឹងក៏ទៅចូលខាង
សហករណ៍ឫស្សីហ្នឹងជាមួយខ្ញុំដែរ។ ដល់អញ្ចឹងចំនួនមនុស្សប្រុសហ្នឹងទៅជាបីនាក់
វិញចាំ! ពេលយើងទៅនៅសហករណ៍ឫស្សីហ្នឹង គេប្រើឱ្យទៅច្រូតស្រូវ។ គេឱ្យ
យើងទៅធ្វើស្មៅ ស្រូវ។ ខ្ញុំឃើញចម្ការក្រូចៗពោធិ៍សាត់វែងដាច់កន្ទុយភ្នែក ប៉ុន្តែ
មានវល្ល៍ព័ទ្ធពេញដើមក្រូច។

រាសី៖ អត់អ្នកណាថែទេ?

សារីម៖ ចាំ! អត់មានផ្លែក្រូចអីសោះ ហើយស្លឹកឡើងក្រៀម ហើយខ្ញុំចេះឆ្ងល់ម៉េចក៏ ចម្ការ
ក្រូចអត់ផ្លែអញ្ចឹង! ដូចជាមិនសមសោះ។

រាសី៖ បាទ! សូមអរគុណ អ្នកស្រី នៅ សារីម បាទ!

សារីម៖ ចាំ! អរគុណ លោក ប៉ូច រាសី។ ហើយនិយាយពីផ្ទះនៅទីហ្នឹងនោះ រន្ធត រនាបសុទ្ធ
តែសង្កើតឱ្យក្រញុំៗឡើងក្រហម។ អ្វីយខ្ញុំឡើងព្រីសាច់ ចាំ! ហើយមនុស្សឈឺភ្នែក
ច្រើន ភ្នែកឱ្យព្រាកគ្រប់គ្នា ជាប់អាចម៍ភ្នែកអាចម៍អី។ និយាយពីមេសហករណ៍
កន្លែងគេនៅហ្នឹង មានដំឡូងឈើគរពេញក្រោមផ្ទះ។ ប៉ុន្តែគេពិសាតែគ្នាគេហ្នឹង

ឯង។ ខ្ញុំទៅបេះស្លឹកកន្ទំថេតដាក់ហោបៅពីរហោបៅរាល់ថ្ងៃដើម្បីខ្ញុំទទួលបាន
 ជាមួយបាយ។ ជូនណាមានអំបិលអញ្ចឹងទៅ ចាំ! នៅទីហ្នឹង ពេលខ្លះខ្ញុំរត់ទៀត។
 គេមកប្រាប់ថា «អូ! មកហើយៗ! យើងត្រូវតែយកអីវ៉ាន់រត់ រត់ទៅមួយយប់ហ្នឹង»។
 គេថា យូនដេញ ចាំ! យប់ហ្នឹងខែភ្លឺផង ខែផល្គុន ហើយពួកយើងក៏ថ្លែងថា យប់នោះ
 មិនមែនដេកអូតែលអគារផ្កាយបួនអីទេគឺយើងដេកសុទ្ធតែអូតែលផ្កាយរាប់ពាន់ ចាំ!
 ហើយនៅសហករណ៍ឫស្សីហ្នឹងគេប្រយ័ត្នណាស់។ គេមិនឱ្យអំបិលយើងទេ ព្រោះ
 គេខ្លាចខ្លាំង ព្រោះខ្លាំងត្រូវការអំបិល ចាំ! ស្រាប់តែថ្ងៃមួយនោះ គេបញ្ជូនម្នាក់នោះ
 ទៅច្រូតស្រូវនៅកន្លែងផ្សេង ហើយគាត់ហ្នឹងមានកូនខ្លី។ ខ្ញុំទៅសុំគេទៅជំនួស
 ព្រោះខ្ញុំអត់មានកូន។ អ្នកហ្នឹងគាត់មានកូន។ គាត់ត្រូវការមកឱ្យកូនបៅ នាំពិបាក
 គាត់។ ស្រាប់តែម្នាក់នោះនៅជាប់នោះថា «ហ្នឹស! បងឯងទៅសុំជួសគេអី! គេយក
 ម្នាក់ហ្នឹងទៅសម្លាប់ចោលណា!» ហើយខ្ញុំក៏ឈប់និយាយទៅ។ ហើយនៅ
 សហករណ៍ឫស្សីហ្នឹង គេប្រាប់យើងថា ដំឡូងឈើដែលគេដាំហ្នឹង បើយើងឃើញ
 គេគាស់ ឃើញវារបើកគល់របើកអីហ្នឹង ហើយនៅសល់ក្តីបតូចតាចហ្នឹង ចាំ! គឺ
 យើងទៅរើសមកយកហូបមិនបានដាច់ខាត។ បើកាលណាយើងរើស វាសម្លាប់
 យើងចោល។ វាថា លូច។ ហើយចុះរបស់ហ្នឹងយើងចោលទេតើ! ម៉េចក៏មិនឱ្យយើង
 រើស។ ហើយពួកខ្ញុំ ដល់ឮសូរអញ្ចឹងក៏អត់ហ៊ាន។ ពេលគេប្រាប់យើងថា ឥឡូវគេ
 បញ្ជូនយើងទៅនៅសហករណ៍មួយទៀតដែលមានដើមដូង ដើមត្នោតគឺថា ផ្លែឈើ
 ច្រើន ហើយយើងដើរតាមគេ។ ខ្ញុំដើរៗ ឃើញតែព្រៃ ចាំ! ដល់សម្រេចសម្រួលទៅ
 សុទ្ធតែកន្លែងគេគាស់គល់ឈើ ហើយដុតព្រៃសម្រាប់ឱ្យយើងបោះទីតាំងរស់នៅ
 ចាំ! គឺថា ក្នុងព្រៃមែនទែន ហើយកន្លែងហ្នឹងគេហៅត្រជាក់ចិត្ត ចាំ! ហើយគេសង់
 រោងបាយ។ អញ្ចឹងគេដាក់ពួកយើង ពួកមកពីបូព៌ាហើយនឹងអ្នកណាផ្សេងទៀតឱ្យ
 នៅកន្លែងហ្នឹងចាំ! ពេលហ្នឹងខ្ញុំឃើញកុមារខ្លះអត់បាយ ស្តមដូចព្រះសង្ឃមអញ្ចឹង
 ចាំ! រួចទៅរុយរោមមុខ រោមមាត់។ ខ្ញុំធ្មេចភ្នែក។ ខ្ញុំទ្រាំមើលអត់កើត។ យើងនៅ
 កន្លែងបឹងត្រជាក់ចិត្តហ្នឹងដើរទៅមុជទឹកប្រហែលមួយម៉ោង។ ទឹកហ្នឹង អ្នកអស់ហ្នឹង
 ជួសមុជទាល់តែរឹងទឹកត្រជាក់ចិត្តហ្នឹង ចាំ! នៅទីហ្នឹង ពួកខ្ញុំហ្នឹងគឺថា ចងអង្រឹងនៅ

ក្រោមដើមឈើសម្រានយប់ៗ តែយប់មួយនោះស្រាប់ខ្ញុំយល់សប្តិឃើញថា មានមនុស្សពីរក្រុមសង់ក្លោងទ្វារចូលវត្ត ហើយមួយក្រុមហ្នឹងធ្វើផ្ចិតផ្ចង់ៗ។ ក្រុមនៅខាងក្រោមស្រែកថា «អ្នកចុះមក អញឡើងធ្វើម្តង ធ្វើយូរពេក»។ ស្រាប់តែអ្នកចុងក្រោយហ្នឹងឡើងទៅធ្វើគូសវាសៗ ខ្លួនខ្លាចអញ្ជឹងទៅ ក៏ចុះមកវិញ។ យើងឃើញហើយ ពេលយើងមើលពីចម្ងាយទៅឃើញល្អ តែមើលជិតមិនល្អ។ ខ្ញុំភ្ញាក់ឡើង ខ្ញុំនិយាយប្រាប់សួន ដែលចងអង្រឹងសម្រានជិតខ្ញុំ ចាំ! ខ្ញុំថា អូ! ខ្ញុំយល់សប្តិឃើញ ដូចខ្ញុំនិយាយមិញចឹង។ ស្រាប់តែមានម្នាក់ហ្នឹងឈ្មោះប្រឹម។ គាត់មកពីបូព៌ា ចាំ! ដល់ពេលល្ងាចស្រាប់តែគេប្រជុំជីវភាព ចាំ! កសាងខ្ញុំថា «នែ! យល់សប្តិបងឯងមានន័យនយោបាយ»។ ស្រាប់ខ្ញុំគិតថា «ចុំ! យល់សប្តិខ្ញុំមានន័យនយោបាយម៉េចចេះ»។ ខ្ញុំថា «ខ្ញុំអត់យល់ទេ។ អ្នកឯងថា យល់សប្តិខ្ញុំមានន័យនយោបាយអីហ្នឹង»។

ខ្ញុំសូមជម្រាបថា ប្រឹមមានឪពុកក្មេកគាត់ ម្តាយក្មេកគាត់ កូនគាត់ ប្រពន្ធគាត់ទម្ងន់នៅក្នុងពោះ ចាំ! ហើយពេលបាយម្តងៗ ពេលគេចែកបាយមកហ្នឹង បាយទទេអញ្ជឹង ខ្ញុំហូបអត់កើត ខ្ញុំហូបបានតែបន្តិច។ បាយសល់ខ្ញុំឱ្យទៅម្នាក់ដែលថា យើងហៅគាត់អំ ឈ្លៀវ។ ប្រឹមហ្នឹងគាត់មកសួរខ្ញុំថា «អំ ឈ្លៀវហ្នឹងប្តីអ្នកឯងហី!» ខ្ញុំថា «អូ! មិនមែនទេ។ គាត់គ្រាន់ដើរជាមួយខ្ញុំ»។ គេដូចប្រណែនឃើញខ្ញុំឱ្យបាយទៅអំ ឈ្លៀវហ្នឹង។ ម៉េចក៏មិនឱ្យទៅគាត់ ដែលមានកូនអីផងនោះ ចាំ! ហើយសុំជម្រាបថា ប្រឹមហ្នឹងធ្លាប់ប្រាប់ខ្ញុំថា គាត់ហ្នឹងមកពីស្វាយរៀង ដូចជាកម្មាភិបាលផង ចាំ! ហើយគាត់ធ្លាប់ហូបថ្លើម ឬបេះដូងមនុស្សជាមួយស្តែក្តោប ចាំ! គាត់និយាយប្រាប់ខ្ញុំថា «ឆ្ងាញ់ណាស់អាហ្នឹង»។ រួចទៅខ្ញុំថា «ហី! »។ ខ្ញុំនិយាយចង់បន្តប់ ចាំ! ខ្ញុំមិនដែល ឮសូរមនុស្សស៊ីថ្លើមមនុស្សអីទេ។ ខ្ញុំធ្លាប់តែឮសូរយក្ស រឿង ព្រេង។ ខ្ញុំថាអញ្ជឹងចាំ! ហើយគាត់ថាទៀត «អូយ! បងនែ! មនុស្សគេសម្លាប់ស្រួលណាស់»។ កាំបិតបន្ទុះគាត់ដាក់នៅកៀនគឺពាក់ធៀងនៅជិតនឹងទ្រូងគាត់ហ្នឹង។ ហើយគាត់ក្រៀមមនុស្សហ្នឹងមក ហើយគាត់ខ្វែកន្លែងកៀន ក្រោមស្លាបប្រចៀវទៅ ស្លាប់ភ្លាម។

ពេលដែលទៅនៅហ្នឹង ខ្ញុំជួបម្នាក់ហ្នឹងឈ្មោះស៊ិន ចាំ! ស៊ិនហ្នឹងធ្វើប្រធានរងពី
 មេខ្មែរក្រហមធំនៅកន្លែងត្រជាក់ចិត្តហ្នឹង ចាំ! គាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា គាត់ហ្នឹងអ្នក
 ពោធិ៍សាត់។ ខ្ញុំថាម្តាយខ្ញុំក៏អ្នកពោធិ៍សាត់ដែរ នៅភូមិពោធិ៍ត្រកូយ។ ស៊ិនហ្នឹងថា
 «ហ្ន៎! ខ្ញុំនៅភូមិពោធិ៍ត្រកូយហ្នឹងដែរ»។ គាត់ហ្នឹងចៅរបស់យាយកៅនី។ ខ្ញុំថា អូ!
 យាយកៅនីហ្នឹង ខ្ញុំស្គាល់ ហើយនៅផ្ទះជិតផ្ទះដីដូនខ្ញុំហ្នឹង ចាំ! លោកយាយទឹមនិង
 លោកតាទូច ចាំ!

ពេលខ្ញុំទៅពីកៀនស្វាយទៅពោធិ៍សាត់ទៅលេងភូមិពោធិ៍ត្រកូយម្តងៗ យាយកៅនី
 ហៅខ្ញុំទៅលេងផ្ទះគាត់។ គាត់ឱ្យដំណាប់ស្វាយដំណាប់អីខ្ញុំញ៉ាំនោះ ចាំ!

រួចក៏ស្គាល់ស៊ិនហ្នឹងទៅគឺហាក់ដូចជាយើងមានទំនាក់ទំនងអញ្ចឹងចាំ! ហើយខ្ញុំក៏ឱ្យ
 ខោអាវខ្លះដែលខ្ញុំទិញទុកឱ្យប្តីខ្ញុំនោះទៅគាត់ ហើយគាត់ថា នែបង! គាត់ពីដើមធ្វើ
 ប៉េអឹម ហើយគាត់ថា គាត់បានឡើងធ្វើអនុប្រធានកន្លែងហ្នឹងមកពីពួកខ្មែរក្រហម
 សម្លាប់គ្នាគេពាយអស់ទៅ ចាំ! ហើយស៊ិនប្រាប់ខ្ញុំថា ពេលជម្លៀសមនុស្សចេញពី
 ភ្នំពេញហ្នឹង នៅកន្លែងហ្នឹងគាត់ជួបពូជស្តេចស្រីៗត្រកូលស៊ីសុវត្ថិ ហើយគាត់ឃើញ
 អត់បាយ។ គាត់អាណិតពេក ក៏គាត់ខំលូចស្រូវគេយកមកឱ្យ តែពួកនោះអត់ចេះធ្វើ
 ស្រូវឱ្យចេញជាអង្ករទេ ចាំ! អង្កុយបេះគ្រាប់ស្រូវ។ ក្រោយមកគេឱ្យយើងសង់ខ្ទម
 នៅឆ្ងាយពីកន្លែងចងអង្រឹង ហើយខ្ញុំក៏បានជួបមនុស្សម្នាក់មកពីម៉ូឈើកាច់ខ្សាច់ស
 ក្នុងខេត្តព្រៃវែងចាំ! អ្នកហ្នឹងពីដើមធ្លាប់នៅខេត្តកំពង់ចាម។ ដល់ពេលខ្មែរក្រហម
 វាយកំពង់ចាម គាត់ក៏ទៅនៅស្រុកកំណើតរបស់គាត់វិញ ហើយគាត់បានមកនៅ
 បាត់ដំបងហ្នឹង។ ខ្មែរក្រហមបានមនុស្សគំរូពីបាត់ដំបងទៅមាឌមាំៗទៅឱ្យពួកគាត់
 ឃើញ ចាំ! ហើយថា បាត់ដំបងសម្បូរណាស់។ អញ្ចឹងហើយឱ្យអ្នកស្រុកហ្នឹង
 សុខចិត្តដូរមកនៅបាត់ដំបង ចាំ! ហើយកូនប្រុសគាត់ ពេលហ្នឹងអាយុប្រហែល១៦
 ឆ្នាំ មានប្រពន្ធអាយុស្រករៗគ្នាហ្នឹងចាំ! ហើយពួកហ្នឹងឈ្មោះគ្នាឱ្យរង្វ័រ ចាំ! គេ
 ដណ្តើមថា «អញទៅនៅជាមួយម៉ែអញ!» ម្នាក់ទៀតថា «ទៅនៅជាមួយម៉ែអញ»។
 រួចទៅខ្ញុំចេះតែសើចថា ម៉េចក៏ការពីក្មេងៗម៉្លេះ! ហើយអ្នកហ្នឹងគាត់ប្រាប់ថា ហ្នឹងគេ
 ធ្វើតាមគោលការណ៍របស់អង្គការសម្រាប់ ចម្រើនប្រជាជន។ ហើយរៀបការទៅឱ្យ

បាននៅក្នុងភូមិ ចាំ! ហើយអ្នកហ្នឹងនិយាយថា «ហ៊ីស! ឈ្លោះគ្នា
ប៉ុណ្ណឹងគ្រាន់បើហើយ។ បើអ្នកខ្លះអង្គការការឱ្យហើយ ទៅស៊ីកូចពុលងាប់ ចាំ!
ប្រហែលថ្ងៃជិតដាច់ខែមេសា ពេលប្រជុំក្រុមហ្នឹង ស្រាប់តែប្រើមហ្នឹងគាត់បានលើក
រឿងខ្ញុំយល់សប្តិហ្នឹងមកនិយាយទៀត។ ម្តងនេះ ខ្ញុំងើបឈរ ហើយឆ្លើយជាមួយ
ប្រើមហ្នឹងថា «នែ! មិត្តប្រើម! ខ្ញុំមិនដឹងមិត្តឯងចង់បានអីពីខ្ញុំទេ បានតែយករឿងយល់
សប្តិខ្ញុំហ្នឹងមកនិយាយទៀត»។ ហើយខ្ញុំប្រាប់ប្រើមថា នៅក្នុងព្រៃនេះណា ខ្ញុំមាន
ក្បាលតែមួយទេ ហើយមិត្តឯងវិញណាមានកូនពីរបីនាក់ មានប្រពន្ធ មានកូននៅ
ក្នុងពោះ ហើយមានឪពុកម្តាយក្មេក ចាំ! ខ្ញុំយល់ថា ប្រើមហ្នឹងបែបគាត់ចង់បានជីវិត
ខ្ញុំ។ ខ្ញុំក៏ឆ្លើយដូចខ្ញុំនិយាយមិញ ចាំ!

រាសី៖ នៅក្នុងអង្គប្រជុំហ្នឹងហី?

សារីម៖ ចាំ! នៅក្នុងអង្គប្រជុំហ្នឹងមានសួន ហើយជាមួយអ្នកដទៃទៀតដែលគេទៅធ្វើការ
ជាមួយយើងនោះ ចាំ!

រាសី៖ អ្នកស្រីទ្រាំលែងបានហើយ បានជាហ៊ានឆ្លើយ?

សារីម៖ ចាំ! គឺខ្ញុំយល់ថា បើខ្ញុំនៅស្ងៀមឱ្យគេសម្តុត ប្រើមហ្នឹងរឹតតែសម្តុតខ្ញុំ។ ហើយសូម
ជម្រាបថា ខ្ញុំហ្នឹងកាន់កូនខ្មោចដែរ ព្រោះថា បើងាប់ ឬជាឱ្យបាននិយាយតវ៉ាសិន
ចាំ!

រាសី៖ បើនិយាយទៅអ្នកស្រីឆ្លើយមកវិញ?

សារីម៖ ចាំ! ដល់រួចទៅមានអ្នកនៅក្នុងអង្គប្រជុំហ្នឹងម្នាក់។ គាត់ទើបរត់មកចេញពីភ្នំពេញ
ដែរ។ គាត់រត់មកដល់ក្រោយគេ ចាំ! ហើយគាត់ថា ម្នាក់ៗ យើងសុទ្ធតែរក្សាអាយុឱ្យ
រស់បានរៀងខ្លួនចេញពីយួនមកហើយគឺថា យើងមិនគួរមករករឿងគ្នានៅក្នុងព្រៃ
នេះទេ ចាំ! ហើយយប់ហ្នឹង ក្រោយពីអង្គប្រជុំក្រុមដែលលើកតែពីរឿងយល់សប្តិខ្ញុំ
ហ្នឹង យើងក៏ឡើងដេកលើខ្ទមអត់ដំបូលរបស់យើងហ្នឹង។ សួនបានថា ឱ្យខ្ញុំថា
«ហ៊ីស! មិនដឹងសារីមឯងក្លាហានដល់ម្លឹង»។

ខ្ញុំថា ខ្ញុំត្រង់។ ខ្ញុំហ៊ានអញ្ជឹង ចាំ! ស្នែកឡើងខ្ញុំថា ខ្ញុំនឹងជួបពូស៊ិនប្រាប់រឿងហ្នឹង តែ

អត់ឃើញពូស៊ិនមក ចាំ! តាំងពីគេកសាងខ្ញុំពីរឿងយល់សប្តិមក ខ្ញុំយល់សប្តិអី ក៏ខ្ញុំ
 លាក់ទុកក្នុងខ្លួនឯងដែរ។ ម្តងហ្នឹង ខ្ញុំយល់សប្តិឃើញអាហ៊ុយ ពួកម៉ាកខ្ញុំហ្នឹង
 អង្គុយគង់ជើងក្នុងអណ្តូង រួចហើយស្រែកប្រាប់ខ្ញុំថា «នែ សារីម! ខ្លួនឯងហ្នឹងជិត
 បានញាំគុយទារហើយ»។ ខ្ញុំថា «ហ្នីស! ញាំគុយទារអីនៅក្នុងព្រៃជ្រៅអញ្ចឹង»។
 ហើយអាហ៊ុយថា « ចាំមើល២-៣ថ្ងៃទៀតខ្លួនឯងនឹងឃើញហើយ»។ ហើយពេល
 ហ្នឹងខ្ញុំរង់ចាំបុណ្យ១៧ មេសា ជំរិតជាក់ចិត្តហ្នឹង។ ប៉ុន្តែអត់មានធ្វើបុណ្យ១៧
 មេសាអីទេ ហើយម៉ុពេលហ្នឹង តាមផ្លូវក្បែរជំរំដែលខ្ញុំនៅហ្នឹង ខ្ញុំឃើញមនុស្សដើរ
 ហូរហែរ ខ្លះទូលហិប ខ្លះស្តាយស្បោង។ ខ្ញុំគិតថា ប្រហែលពួកនោះប្តូរកន្លែងនៅ
 ហើយ ចាំ! បន្តទៅយើងឃើញខ្មែរក្រហមហ្នឹងលីគ្រាប់កាំភ្លើងត្រយ៉ូងចេករបស់
 គេហ្នឹង ចាំ! ហើយនឹងម្តងនោះយើងឃើញឡានម៉ាកស៊ីដេសបើកនៅម៉ុផ្លូវដែលគេ
 ដេញយើងមកហ្នឹង ចាំ! ពេលពូស៊ិនមកជួបយើងគឺជិតដល់ដាច់ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៩
 ហើយ ហើយគាត់មកប្រាប់យើងថា «នែ! បងៗ! ឥឡូវអង្គការរំសាយ ពួកយើង
 ហើយ»។

រាសី៖ បាទ! សូមអ្នកស្រីពន្យល់អំពីពាក្យរំសាយហ្នឹងបានន័យថាម៉េច?

សារីម៖ ចាំ! អង្គការរំសាយហ្នឹងគឺបានន័យថាអង្គការព្រលែងយើង លែងក្រុងយើងឱ្យនៅ
 ជាមួយទៀតគេទៀតហើយ។

រាសី៖ បាទ! ហើយអញ្ចឹងអង្គការគេទៅណាវិញទៅពេលហ្នឹង?

សារីម៖ ចាំ! អង្គការហ្នឹងគេអត់មានមកព្រលែងយើងចឹងទេ ហើយពូដែលមកជួបខ្ញុំហ្នឹង គេ
 ប្រាប់ខ្ញុំថា ឱ្យយើងហ្នឹងទៅរកស្រូវតាមបងប្អូនយើងដែលគេដើរទៅរកស្រូវនោះទៅ
 ពីព្រោះគេដឹងថា ពួកខ្ញុំហ្នឹងអត់ស្គាល់ទីកន្លែងហ្នឹង ចាំ!

រាសី៖ ពេលហ្នឹងក្រុមអ្នកស្រីនៅសល់ប៉ុន្មាននាក់?

សារីម៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងក្រុមខ្ញុំមានមនុស្ស៨នាក់ដែលហ្នឹង។

រាសី៖ ហើយពេលដែលគេប្រាប់ថា អង្គការរំសាយហ្នឹង អ្នកស្រីមានអារម្មណ៍យ៉ាងម៉េច?

សារីម៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងខ្ញុំសប្បាយដូចហោះអញ្ចឹង ពីព្រោះថា ដូចរួចចេញពីឋានរកអញ្ចឹង ចាំ! ហើយយើងទាំងអស់គ្នាហ្នឹងក៏នាំគ្នាដើរតាមអ្នកស្រុកទៅរកស្រូវ ចាំ! នៅក្នុង ភ្នំរូងគឺថា នៅប្រហែល៤-៥គីឡូម៉ែត្រពីកន្លែងយើងនៅហ្នឹង។ ពេលយកមកហ្នឹង យើងបុកស្រូវហ្នឹងឱ្យចេញជាអង្ករ ហើយដាំបាយហូបម៉ាផ្អែត ឆ្ងាញ់មែនទែន ចាំ! ហើយបាយហ្នឹងផ្អែម ហើយពេលហ្នឹងអី ឈ្លៀវបានសុំសាច់គោគោបានមួយដុំ ហើយសាច់គោហ្នឹងក៏ឆ្ងាញ់ ហើយផុយ ចាំ! ពួកហ្នឹងគេកាប់គោ ហើយគេចំហៀវ ខ្លាញ់ជ្រូកទៀត ចាំ! ខ្លាញ់ជ្រូកហ្នឹងឈ្ងុយ ពេញព្រៃ ចាំ! មិនដូចពេលមុនទេ។ ពេលមុនហ្នឹង យើងដើរទៅជុំស្តុយខ្មោច ហើយឮសូរតែសន្ធឹករុយរោមងូងៗ ចាំ! ហើយកាលនៅក្នុងព្រៃហ្នឹងមិនមែនដូចនៅបឹងត្របែកទេ អាចរើសស្វាយបានទទួល ទាន។ នៅក្នុងព្រៃគ្រជាក់ចិត្តហ្នឹង ខ្ញុំច្រើនតែទៅបោចស្លឹកព្រិចក្រៀមៗដាក់ហោប៉ៅ ទុកបៀមក្នុងមាត់ បៀមយូរៗទៅ វាទន់ ហើយចេញជាតិផ្អែម ហើយក៏ទំពារលេប ទៅ ចាំ! ដូចបន្លែអញ្ចឹង។

រាសី៖ អ្នកស្រីមានប្រសាសន៍ថា ទៅយកស្រូវ។ តើទៅយកនៅជម្រកគេ ឬក៏យ៉ាងម៉េច? បាទ!

សារីម៖ ចាំ! ទៅយកស្រូវហ្នឹង គឺកន្លែងដែលអង្គការរក្សាទុកនៅកន្លែងៗណា មុនគេរំសាយ យើង។ គេចេះតែនាំយើងឱ្យទៅជញ្ជូនស្រូវទុកនោះ ចាំ!

រាសី៖ បាទ! បើអញ្ចឹង អ្នកស្រីស្គាល់កន្លែងហើយ?

សារីម៖ ចាំ! ទេ ខ្ញុំអត់ស្គាល់ទេ ប៉ុន្តែ ចាំ! សៀងនៅជាមួយពួកយើងហ្នឹង គាត់ក៏ធ្លាប់ទៅ ជញ្ជូនស្រូវទុកដែរ ចាំ! ហើយអ្នកដែលគេស្គាល់កន្លែងនោះគេទៅយក យើងដើរ តាមគេ ចាំ!

រាសី៖ បាទ! ហើយក្រៅពីមានការសប្បាយចិត្ត អ្នកស្រីមាននឹកយ៉ាងម៉េចដែរដល់ក្រុម គ្រួសារដែរ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំគ្រាន់ឮសូរអង្គការរំសាយអញ្ចឹង ខ្ញុំប្រាប់អ្នកដែលដើរជាមួយខ្ញុំហ្នឹងថា ខ្ញុំគឺ
ដំណើរឆ្ពោះទៅទិសខាងលិច ហើយអ្នកណាចង់ដើរជាមួយខ្ញុំដើរ អ្នកណាចង់ទៅ
ណាគឺស្រេចចិត្ត ចាំ! ខ្ញុំឆ្ពោះទៅទិសខាងលិចអញ្ចឹងហ្នឹង ចាំ!

រាសី៖ ចង់បានន័យថា ទៅជំរំ ឬក៏ទៅណា?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំមិនបកទៅភ្នំពេញវិញទេ ហើយខ្ញុំនឹងតម្រង់ទៅស៊ីសុផុន ពីព្រោះខ្ញុំធ្លាប់នៅ
ស៊ីសុផុនកាលខ្ញុំធ្វើគ្រូ ទើបចេញដំបូង ចាំ! ខ្ញុំតម្រង់ទៅរកផ្ទះដែលអ្នកដែលខ្ញុំធ្លាប់
សំណាក់នៅផ្ទះជាមួយគាត់ ហើយដើម្បីខ្ញុំនឹងរៀបចំដំណើរចេញទៅទល់ដែន
សៀម ចាំ!

រាសី៖ ចុះអ្នកស្រីមានគោលបំណងទៅរកគ្រូសារសិនទេ?

សារីម៖ ចាំ! ពេលដែលគេថា រំសាយហ្នឹង គឺខ្ញុំគិតស្រេចថា បើខ្ញុំបកទៅភ្នំពេញផ្លូវឆ្ងាយ។
ហើយមានយូនអីវាយចុះឡើងតាមផ្លូវអញ្ចឹង យើងអាចមានគ្រោះថ្នាក់ខ្លាំង។ ហើយ
ខ្ញុំគិតថា ខ្ញុំនឹងបកទៅស្រុកបារាំងវិញម្តងនេះ គឺខ្ញុំយករស់ ធ្វើម៉េចឱ្យខ្លួនខ្ញុំបានរស់
ហើយចាំស្តាប់ដំណឹង។ បើថា មានអ្នកណានៅរស់ កូននៅរស់ ខ្ញុំខំធ្វើការ ហើយខ្ញុំ
ប្រើលុយយកអ្នកនោះចេញវិញចាំ! ម្តងនេះ ចាំ!

រាសី៖ បាទៗ! គិតអញ្ចឹងវិញបាទ! មិនប្រថុយដូចលើកមុនទេ បាទ?

សារីម៖ ចាំ!

រាសី៖ ហើយពេលដែលរំសាយហើយហ្នឹង អ្នកស្រីចេញទៅហ្នឹង អ្នកស្រីមានជួបពួក
ទាហានយូន ទាហានអីទេ?

សារីម៖ ចាំ! ពេលដែលចេញមកខាងក្រៅបន្តិចហ្នឹង ពេលខ្ញុំកំពុងតែឈរដងទឹកល្អក់ៗយក
មកបោះដើម្បីឱ្យថ្លាហ្នឹង ស្រាប់តែខ្ញុំងាកមុខមកឃើញយូន ចាំ! ពេលហ្នឹងខ្ញុំភ្ញាក់
ណាស់ ដូចថា មិននឹកស្មានថា ទាហានយូនបានទៅដល់កន្លែងដែលពួកយើងនៅ
នោះណា។ ខ្ញុំឡើងញ័រក្នុងខ្លួន ហើយខ្ញុំក៏ងាកមុខចេញទៅ។ ខ្ញុំខ្លួនឯងហ្នឹងរស់នៅ
ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រ ឃើញយូនចូលលុកលុយ ភ្នែកស្រស់ៗតែម្តង ចាំ!

រាសី៖ ហើយអញ្ចឹងពួកទាហានយួនគេមានសួរនាំអីដែរ?

សារីម៖ ចាំ! អត់ៗទេ។

រាសី៖ អ្នកស្រីសម្រេចចិត្តថា សំដៅទៅទិសខាងលិចហ្នឹង។ អ្នកស្រីធ្វើដំណើរភ្លាមៗ ឬក៏?

សារីម៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងខ្ញុំគ្រាន់បានបាយទឹកអី ហើយមានអង្ករ មានអីគ្រប់គ្រាន់ហ្នឹង ខ្ញុំក៏
ចេញ ដំណើរភ្លាមមក។ ហើយនៅតាមផ្លូវមានម្នាក់ឈ្មោះឌីនី។ គាត់កើតរោគរាក
ដូចខ្ញុំដែរហ្នឹង។ គាត់ស្លាប់ទៅ ចាំ! ពេលហ្នឹង ខ្ញុំក៏ជាជំងឺរាកដែរ។ ហើយខ្ញុំយល់សប្តិ
ឃើញកូនស្រីខ្ញុំ មកហៅខ្ញុំទៅជាមួយ។ ប៉ុន្តែក្នុងយល់សប្តិ ខ្ញុំដូចដឹងថា កូនស្រីហ្នឹង
ស្លាប់។ ខ្ញុំថា «អូ! ម៉ាក់អត់ទៅជាមួយទេ»។ ហើយតាំងពីថ្ងៃហ្នឹងមក ខ្ញុំជារាកមូល
ហ្នឹងចាំ! ហើយម្នាក់ឈ្មោះឌីនីហ្នឹងរាកមូលដំណាលគ្នាជាមួយខ្ញុំហ្នឹង។ គាត់ស្លាប់
ទៅ។ យើងក៏កប់ខ្មោចគាត់គ្រប់សព្វអញ្ចឹងទៅ។ ហើយសួនយកចិត្តទុកដាក់
ណាស់។ គាត់លាងខ្មោចឌីនី ហ្នឹង។ រួចអី ឈ្លៀវ ហើយនឹងដេតខំជីកដី។ រួចហើយ
ពួកយើងហ្នឹងក៏កប់ឌីនីហ្នឹងទៅ។ ហើយយើងក៏លាគាត់ដើរមកទៀត ចាំ! ហើយ
ស្រាប់តែពេលដើរតាមផ្លូវហ្នឹង ខ្ញុំឃើញ ប្រឹម។ គាត់ដើរជាមួយគ្រួសារគាត់។ គាត់
ស្លៀកពាក់ខោអាវដូចកម្មាភិបាលខ្មែរក្រហមអញ្ចឹង វែកអីវ៉ាន់ ហើយបណ្តើរកូនឱ្យ
រញ្ជៀវ ហើយនឹងប្រពន្ធដើមរបស់គាត់ហ្នឹង។ ខ្ញុំទៅប្រាប់គាត់ថា នៃមិត្តប្រឹម! ម៉េច
បានស្លៀកពាក់ដូចកម្មាភិបាលខ្មែរក្រហមអញ្ចឹង ប្រយ័ត្នមានគ្រោះថ្នាក់ដល់ខ្លួន»។
ហើយគាត់ងាកមកមើលពួកយើង។ ពួកយើងស្លៀកច្រើនតែខោខ្មៅ ប៉ុន្តែអាវហ្នឹង
ពណ៌កំភ្លឹកកំភ្លាក់ផ្សេងៗគ្នា ចាំ! ហើយប្រឹម ហ្នឹងដូចជាភ្នាក់ខ្លួន ហើយគាត់អរគុណ
ខ្ញុំ។ ហើយយើងក៏លាគ្នាទៅ ចាំ! ដល់ពេលល្ងាចហ្នឹង យើងឈប់ ហើយសម្រាកដាំ
បាយ ហើយពេលព្រលប់ៗហ្នឹងចាំ! យើងក៏ចេញដំណើរទៀត ដោយដើរតាមគេឱ្យ
ទាន់ ពីព្រោះយើងមិនស្គាល់ផ្លូវ។ ពេលឃើញរទេះគេទាំងហ្វូងទៅស្រាប់តែខ្ញុំខំដើរ
តាមរទេះគេមកភ្លែត។ ពេលទៅដល់វាលមួយ ស្រាប់តែបាត់អស់រលីងរទេះហ្នឹងចាំ!
ពេលហ្នឹង ខ្ញុំខ្លាចណាស់។ ខ្មែរយើងនិយាយថា បៈសក់។ ខ្ញុំដឹងថា សក់ខ្ញុំហ្នឹងនៅ
លើក្បាលហ្នឹងគឺបៈច្រូងឡើងលើ ចាំ! ខ្ញុំខ្លាច ព្រោះបាត់គេអស់ភ្លាមនោះ។

រាសី៖ ស្រាប់តែបាត់អស់រលីង?

សារីម៖ ចាំ! ដល់អញ្ចឹង ពួកខ្ញុំហ្នឹងក៏ទៅសម្រាកនៅមាត់ឡូគេដុតធូលីមួយយប់ហ្នឹង។
ហើយនិយាយពីឃើញភ្លើងហោះពីដីទៅ ដែលខ្មែរយើងនិយាយថា ព្រាយហោះ! តែ
ប្រហែលមកពីកន្លែងនោះជាកន្លែងកប់ខ្មោចច្រើន មានជាតិផូស្វ័រ។

រាសី៖ បាទ! ជុំភ្លើង?

សារីម៖ ចាំ! ឆ្ងាចៗ អញ្ចឹងឡើងលើ ចាំ! ពួកយើងថា អូ! អត់ខ្លាចអត់អីទេ។ អាហ្នឹងផូស្វ័រទេ
ចាំ!

រាសី៖ ហើយអញ្ចឹង ស្នាក់នៅទីហ្នឹងមួយយប់ ហើយបន្តដំណើរទៅទៀតហី។

សារីម៖ ចាំ! យើងចេញដំណើរទៅទៀត។ ចេញពីឡូដុតធូលីមកដើរហូរហែរតាមផ្លូវ។ យើង
ជួបអ្នកស្រុក។ មានអ្នកមកពីស្វាយរៀងនោះ ស្រីៗពីរបីនាក់ដើររលះ រលាំងស្រាប់
តែមកសួរខ្ញុំថា បើមានថ្នាំពេទ្យគួរចែកឱ្យគេខ្លះមកព្រោះទៅមុខទៀត មុខតែមានគេ
ឆែកយកអស់ហើយ។ ពួកខ្ញុំគ្រាន់តែស្តាប់ ប៉ុន្តែយើងអត់ជឿ។ ពេលហ្នឹងខ្ញុំធ្វើ
ព្រងើយ ខ្ញុំអត់មានឱ្យថ្នាំអី។ តាមផ្លូវមានគេបោះបំពង់ស្ករត្នោត។ គេពិសាហើយ គេ
បោះចោល ពួកខ្ញុំទៅរើសយកមក ហើយកាប់បំពង់ច្រៀកជាដុំចែកគ្នាលិតចាំ។ ដើរ
មកដល់កន្លែងមួយគេហៅ ខ្ពប់។ មានផ្ទះ ផ្ទះសង្កមកិច្ចគេនោះច្រើនណាស់ក៏
សំណាក់នៅទីនោះ។ បន្ទាប់មកមានពួកគេប្រាប់ថា តែអ្នកណាមានសៀវភៅមាន
អីប្រយ័ត្នយូនចាប់។ ខ្ញុំពេលហ្នឹងក៏ហែកសៀវភៅដែលខ្ញុំសរសេរពីរៀងថា
ថ្ងៃនេះជួបអីៗ ដាយរី (Diary) ខ្ញុំៗយកទៅដុតចោលអស់ចាំ! ក្នុងកំណត់សៀវភៅ
ខ្ញុំៗបានឃើញរបៀបធ្វើជ្រូកខ្មែរបស់បង មុយ។ បង មុយ ជាអ្នកសៀមរាប ដែលជា
កូនចិនឆែតពីស្រុកកុម្មុយនីស្តចិនមកកាលឆ្នាំ១៩៤៩ណោះ។ ខ្ញុំឃើញរបៀបកត់
ត្រាឆាប់នៃឱ្យជ្រោគៗតាមរបៀបអ្នកភូង។ អ្នកភូង ដែលជាប្រពន្ធ ឡាយ ស៊ីមណាង
នោះ។ ខ្ញុំយកថ្នាំគ្រុនចាញ់ទៅជូរបានប្រហុក។ ឱ្យគេទៅស្រេចគេឱ្យ។ គេឱ្យ
ប្រហុកពីរកំប៉ុងហ្នឹងហ្ន៎។ ពេលហ្នឹងយើងនាំគ្នាធ្វើរទេះមួយសម្រាប់អូសអីវ៉ាន់នោះ។

មានម៉ាស៊ីនកិនស្រូវនៅកន្លែងហ្នឹងនិយាយពីអ្នកស្រុកទៅរុះម៉ាស៊ីនកិនស្រូវ។
ឃើញអញ្ចឹងខ្ញុំក៏ទៅរកលូស។ ទៅដល់អត់មានអីទេ និយាយពីម៉ត់ដូចផ្លូវ។

រាសី៖ បាទ! ថ្នាំគ្រុនអ្នកស្រីមានប្រសាសន៍អម្បាញ់មិញ គឺថ្នាំគ្រុនយកពីស្រុក បារាំងពីមុន
មកទេ?

សារីម៖ ចាំ! ថ្នាំគ្រុនចាញ់ដែលខ្ញុំទុកនៅសល់។ មានរទេះតូចមួយ។ អី ឈ្លៀវ ដាក់អីវ៉ាន់
យើងខ្លះទៅ។ យើងក៏ស្តាយខ្លះ។ ពួកខ្ញុំពេលដើរឃើញត្រកូន ចេះតែបេះទុក។ មាន
មុងខ្ញុំមួយអូសត្រីតាមផ្លូវ។ ពេលខ្ញុំដើរទៅឃើញមានដំឡូងឈើច្រើនក្នុងភូមិមួយ
នោះ ខ្ញុំក៏ទៅសុំដំឡូងឈើគេ។ គេមិនឱ្យ។ គេប្រាប់ខ្ញុំថា អ្នកឯងទៅគេហៅឆ្កែខាំ
ប្រើស។ ខ្ញុំទៅដល់ឆ្កែខាំប្រើសស្រាប់តែជួបម្នាក់ធ្លាប់រៀនជាមួយខ្ញុំនៅសាលាបុស្សី
កូលេសនរោត្តម។ គាត់ឈ្មោះ មាស ម៉ូលី។ ឃើញគេអង្គុយនៅកាំជណ្តើរផ្ទះ។ ខ្ញុំ
ភ្ញាក់។ អូ! ម៉ូលី។ បន្ទាប់មក ម៉ូលី ប្រាប់ខ្ញុំថា ពួកម៉ាកដែលធ្លាប់រៀនជាមួយយើង
មានអ្នកមួយឈ្មោះអ្នក មាជ វិមុត កូនលោក និគុណ ថា វិមុត នៅរស់ ហើយនឹងកូន
ប្រុសឥឡូវធ្វើដំណើរទៅបាត់ដំបង។ ម៉ូលី ថា ប្តីគាត់នៅបរទេស។ យើងបានដំឡូង
ក៏បន្តដំណើរទៅទៀត។ ពេលខ្ញុំទៅរកដំឡូងនៅឆ្កែខាំប្រើសគឺថ្ងៃទី១ ខែឧសភា
ចាំ! ខ្ញុំចាំថ្ងៃហ្នឹងថ្ងៃទី១ ខែឧសភា ថ្ងៃបុណ្យការងារនោះចាំ! ចេញពីឆ្កែខាំប្រើសទៅ
ពួកខ្ញុំបានទៅដល់ភូមិមួយ ស្រាប់តែខ្ញុំជួបបងថ្លៃស្រីរបស់ប្អូនស្រីខ្ញុំ។ គាត់ឃើញខ្ញុំ
គាត់ស្គាល់ខ្ញុំ ហើយគាត់ប្រាប់ថា ស្លាប់អស់ហើយ។ ខ្ញុំសួរថាអ្នកណាខ្លះ? គាត់
ប្រាប់ខ្ញុំថា ប្អូនស្រីអ្នកឯង ឈ្មោះ យូ សុផល ហើយនឹងកូនស្រី ហើយនឹងប្តីវាឈ្មោះ
ហាក់។ ខ្ញុំបន់កុំឱ្យគេនិយាយប្រាប់ខ្ញុំពីរបៀបប្អូនស្រីខ្ញុំស្លាប់នាំវិតតែឈឺចាប់។ ខ្ញុំសុំ
ជម្រាបថា ប្អូនស្រីខ្ញុំឈ្មោះ យូ សុផល ហ្នឹងធ្វើគ្រូបង្រៀន ហើយខ្ញុំបានខ្ចី ខ្សែក
មាសមួយខ្សែពាក់ទៅស្រុកបារាំង។ ប្អូនគាត់ឈ្មោះហាក់ គឺឈ្មោះ សែប ថុងហាក់
ធ្វើវិស្វករខាងសាធារណការ។ គាត់ថា ហាក់ ប្អូនប្រុសគាត់មិនព្រមរស់ក្នុងរបបខ្មែរ
ក្រហមទេ។ គាត់ហ្នឹងជាប្រពន្ធស័ក្តិ៥។ គាត់ខំយកចិត្តខ្មែរក្រហមធ្វើការបែកដៃគាត់
អស់ហើយ។ គេឱ្យធ្វើគាត់ធ្វើចុងភៅ។ ហើយគាត់ខំលាក់ទឹកបបរខាប់ៗយកទៅឱ្យ

ហាក់ ហូប។ ប៉ុន្តែគេមិនព្រម លេបទឹកបបរហ្នឹងទេ។ គេសុខចិត្តអត់ទាល់តែស្លាប់
 ព្រោះគេថាគេមិនសុខចិត្តរស់នៅក្នុងរបបព្រៃផ្សៃហ្នឹងទេចាំ! អ្នកប្រពន្ធស័ក្តិ៥ហ្នឹង
 ជាមួយរបស់នាង ស៊ូ សុវត្តិធារី និង ស៊ូ សុនណារី ដែលធ្លាប់ជាកូនសិស្សខ្ញុំ។ គាត់
 បន្តថា ប្អូនស្រីហ្នឹងអត់ចេះខ្លាចខ្មែរក្រហមទេ។ ខ្មែរក្រហមតាមដាន ប្អូនស្រីខ្ញុំរហូត
 ទៅដឹកកប់អីនៅកន្លែងណា គេទៅតាមកាយភ្លាម សូម្បីតែវាទៅ បត់ជើងធំហ្នឹងក៏គេ
 ទៅកាយដែរព្រោះពួកនៅហ្នឹងយល់ថា ប្អូនស្រីខ្ញុំអ្នកមាន ថាទៅកប់មាស។ សុំ
 ជម្រាបថា ប្អូនស្រីខ្ញុំកាលនៅពីក្រមុំធ្លាប់ឈឺរលាក ខួរក្បាលបាត់ស្មារតីច្រើនថ្ងៃ។
 ម៉្លោះហើយដល់ជាមកវិញ និយាយមិនខ្លាចអ្នកណា ខឹងអីទេ។ ហើយចិត្តក៏មិនហ្នឹង
 នរទៀត។ ខ្ញុំដើរចេញពីជួបបងថ្លៃប្អូនស្រី ទាំងទឹកភ្នែកខ្ញុំហូរមិនដឹងខ្លួនព្រោះខ្ញុំនឹក
 ស្តាយប្អូនស្រី។ យើងបានដើរមកដល់ផ្ទះជាតិ។ យើងដើរដូចហោះអញ្ចឹង។
 ស្រួលដើរណាស់។

រាសី៖ ផ្លូវជាតិ?

សារីម៖ ចាំ! ផ្លូវជាតិ។ ពេលដើរតាមផ្លូវនៅមុខផ្ទះខ្លះ យើងឃើញគេរាំរង់ដូរអង្ករ។ ពួកខ្ញុំទៅ
 ស្នាក់នៅអនុវិទ្យាល័យមោង ជួបប្រុសម្នាក់សក់វែងសឹងដល់ស្មា! គាត់មានហ្គីតា
 មួយ។ គាត់ដេញបទពីសង្គម។ ខ្ញុំសួរថា ចុះអ្នកឯងបានហ្គីតានេះមកពីណា? គាត់
 ថា គាត់ទៅគាស់យកពីកន្លែងខ្មែរ ក្រហមយករបស់គាត់ទៅទុក។ ខ្ញុំសួរថា ម៉េច
 សក់វែងម៉្លេះ? គាត់ថា ពេលជិតចប់ហ្នឹង គាត់រត់ចូលនៅតែក្នុងព្រៃ។ អត់ឱ្យខ្មែរ
 ក្រហមប្រើទេ។ គាត់ ច្រៀងបទអញ្ចឹងទៅ យើងក៏ទៅនាំគ្នាច្រៀងលេងជាមួយគាត់
 មានបទអាណី អញ្ចឹង។

រាសី៖ បាទ! ហើយអញ្ចឹងពេលហ្នឹងគេលែងស្លៀកខ្មៅអស់ហើយ?

សារីម៖ ចាំ! អ្នកណាមានខោអាវអីស្លៀកទៅចាំ! ពួកខ្ញុំនេះមែនទែនអត់មានសួរសល់ខោអាវ
 ពណ៌ទេ។ នៅសល់តែខោអាវខ្មៅដែលយើងយកពីស្រុកបារាំង។ វាស្រាលៗ
 ត្រណាត់ក្រប។ វាមាំ។ វាអត់រហែកទេ។

ពស់៖ បាទ! ដូចជាជួបអ្នកស្រុកអី គេមិនសង្ស័យថា អូ! គេស្លៀកខ្មៅ យើងជាមូលដ្ឋានខ្មែរ ក្រហមអីទេ?

សារីម៖ មិនទេចាំ! ប៉ុន្តែនាង សៀន ដែលដើរជាមួយខ្ញុំនិយាយថា គាត់ពូសួរ ពួកអ្នកស្រុកគេ ថា ឥឡូវហ្នឹងមានពួកមកតាម រៀង សារី នោះឥឡូវហ្នឹងកំពុង រត់ខ្ចាត់ខ្ចាយ ហើយ។ ពួកយើងដល់ពូសួរអញ្ជឹងក៏ព្រលឹមឡើងខំធ្វើដំណើរតទៅទៀតចាំ! យើងខំ លាក់អត្តសញ្ញាណយើង។

ពស់៖ បាទ! ខ្លាចមានការយល់ច្រឡំ?

សារីម៖ ចាំ! ដល់ពេលទៅដល់បាត់ដំបង ខ្ញុំខំរកផ្ទះឪពុកមាជីដូនមួយខ្ញុំឈ្មោះ យឹម ជាន់ ដែលប្រពន្ធគាត់ឈ្មោះ ដូង ជាន់ ម៉ុផ្លូវទៅផ្ទះចៅហ្វាយខេត្ត។ តែខ្ញុំរកមិនឃើញ។ ពេលហ្នឹង ខ្ញុំឃើញទាហានយួនដេញចាប់មនុស្ស។ នៅតាមផ្លូវមុនឆ្លងស្ពាននៅមុខ ផ្ទះចៅហ្វាយខេត្ត ខ្ញុំឃើញអ្នកថៃ ពួកម៉ាកខ្ញុំដែលសួររកនំប៉ាវ។ គាត់ជាប្រពន្ធរបស់ រស់ ពិន កំពុងតែអង្គុយ ផ្អែកភ្លើងដាំបាយជាមួយឈ្មោះ ស្រី វ៉ាន់ហោង។ ស្រី វ៉ាន់ហោង ច្រើនតែធ្វើជាងនៅបឹងត្របែក។ យើងក៏បានគ្នាដើរតទៅទៀតឡើងប្រាំបួននាក់ ហើយគ្នាយើងឥឡូវ។ ពេលទៅដល់ផ្សារអន្លង់វិល នៅបាត់ដំបង ស្រាប់តែខ្ញុំ ផុតនិស្សិត ឈ្មោះមូបគុយទាវ បបរអញ្ជឹង ស្រាប់តែខ្ញុំនឹកឃើញដល់ការយល់សប្តិ ដែល អាហ៊ុយ ពួកម៉ាកខ្ញុំ និងប្រពន្ធរបស់លោក យូ គីមទុយ ប្រាប់ខ្ញុំថា ខ្ញុំជិតបានញ៉ាំ គុយទាវហើយ។ ក្នុងយល់សប្តិនៅត្រជាក់ចិត្ត ពួកយើងក៏អត់ចូល ផ្សារទេ។ យើងខំ ស្រូតរូតដំណើរទៅទៀត។ យើងក៏ដើរទៅដល់មុំភ្នំតូច ភ្នំធំ។ ពេលហ្នឹងភ្លៀង។ យើងចូលជ្រកនៅក្រោមផ្ទះមួយអត់ជញ្ជាំងនៅសល់តែដំបូលទេ។ ពេលហ្នឹង ស្រាប់តែមានអ្នកមកជ្រកភ្លៀងដែរ។ គេនិយាយថា ឥឡូវពួកទាហានយួនឱ្យចិន ចេញទៅទល់ដែនច្រើនណាស់។ ដូច្នោះចិនលក់អង្ករដើម្បីទិញមាស ហើយ មាសឡើងថ្លៃ។ ពេលមុនចេញដំណើរទាំងភ្លៀងពីកន្លែងក្រោមផ្ទះដែលយើងជ្រក នៅជិតភ្នំតូចភ្នំធំ ខ្ញុំឱ្យកុមារីពីរនាក់ទៅសុំស្ករ។ ម្នាក់បានពីបីស្លាបព្រាយកមកហូប។

ពស់៖ កាលហ្នឹងមានចាយលុយឬនៅ?

សារីម៖ ចាំ! ពួកយើងមិនដឹងជាចាយអីដងចាំ! អ្នកហ្នឹងគាត់ស្អាតណាស់ដូចអ្នកម្ខាង ម៉ូនិច អញ្ចឹង។ គាត់មានរទេះគោធំ និងមានគោពីរមានបូក ហើយកូន គាត់មួយហ្នឹង។ កូន ប្រុសម្នាក់អាយុប្រហែល១៦ឆ្នាំ ការប្រពន្ធ អាយុ១៦ឆ្នាំដូចគ្នា។ ប្រពន្ធច្រើបទម្ងន់៤-៥ខែ។ កាលពីសម័យខ្មែរក្រហម អ្នកហ្នឹងមានធុងសម្រាប់ដាក់ថ្នាំបាញ់ពន្លត់ភ្លើង ដាក់ស្ករពេញ។ យើងដឹងថាគាត់ជាប្រពន្ធទាហាននៅប៉ៃលិន។ គាត់ថាគាត់បាន ចេញទៅស្រុកសៀមពេលដែលខ្មែរក្រហមយកស្រុកភ្លាមហ្នឹង តែគាត់មិនចេះនៅ។ គាត់ក៏បកមកវិញ ហើយគាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា អាប៉ុក ដែលខ្ញុំស្គាល់អ្នកលក់ដេប៉ូហ្វាម៉ាស៊ី (ឱសថស្ថានរង) នៅប៉ៃលិន។ ប្អូនម្ចាស់ហាង ហៃ នារី ហ្វាម៉ាស៊ីបន្ទាយស្រីនៅ ភ្នំពេញបានចេញទៅស្រុកបារាំងហើយ។ ខ្ញុំក៏បបួលអ្នកហ្នឹងថា ម៉េចចង់ទៅស្រុក បារាំងទេយើង? ទៅជាមួយគ្នា។ គាត់ថាគាត់នឹងទៅធ្វើស្រែនៅម្តុំពួក។ ខ្ញុំគិតថា អ្នកនេះប្រហែលប្រពន្ធកម្មាភិបាលខ្មែរក្រហមហើយចាំ! បានមានរទេះគោ ហើយ មានគោមានបូកអញ្ចឹងចាំ! ស្រាប់តែនៅឆ្នាំ១៩៨២ ពេលខ្ញុំទៅនៅមីនីសូតា ពេល បុណ្យរំលឹកគុណ (Thanksgiving) ស្រាប់តែខ្ញុំជួបអ្នកហ្នឹង។ គាត់ទើបមកដល់។ គាត់រលតែសៀមយកទៅទម្លាក់ចោលនៅភ្នំដងរែក។ ខ្ញុំក៏ស្គាល់ឈ្មោះអ្នកហ្នឹង។ គាត់ឈ្មោះ អ្នក សុក សុន។ អ្នកសុក សុន ថារទេះគោធំដែលគាត់មានហ្នឹងគឺខ្មែរ ក្រហមរត់ចោល។

ពួកខ្ញុំខំធ្វើដំណើរទាំងភ្លៀងតម្រង់ទៅស្វាយស៊ីសុផុន។ ក្នុងពេលដែលយើងដើរ យើងបានជួបឡានទាហានយួន។ ឡានយួរបិទជិត។ ដឹកឥវ៉ាន់គគ្រឹកគគ្រេង។ តាមផ្លូវយើងក៏បានជួបទាហានយួន ជាពិសេសចូលទៅរង្វង់ទឹក។ ពួកទាហានយួន ជាពិសេសចូលចិត្តស្រីៗដែលសម្បុរជ្រះស។ ហើយទាហានយួនច្រើនតែចេះច្រៀង រាំរង់ខ្មែរយើងពីរបីបទ ដូចជាបទផ្កាយលើមេឃជាដើម។ ថ្ងៃមួយពួកទាហានយួន មកប្រាប់ សួន ថា នាង សៀន ជាខ្មែរក្រហម ព្រោះសៀន បានជជែករឿងអីជាមួយ ទាហានយួន ហើយ សួន ក៏ខំជួយការពារសៀន ថា គាត់អត់ចេះនយោបាយអីទេ។ គាត់ចេះតែនិយាយទៅ ហើយពួកយើងចេញពីហ្នឹងមក។ គាត់ខំប្រាប់សៀន ថា ឱ្យ

ប្រយ័ត្នមាត់កពីព្រោះយើងមិនចង់មានរឿងជាមួយទាហានយួននៅតាមផ្លូវ ពេលដែលយើងរៀបចំដំណើរចេញទៅទល់ដែនទេ។ សុំជម្រាបថា សៀន ហ្នឹងគាត់ស្មោះស្ម័គ្រជាមួយពួក អៀង សារី ប៉ុល ពត ណាស់ ពីព្រោះពេលខ្លះគាត់ដូចជាចង់ទៅឡើងភ្នំតាមពួកអស់ហ្នឹង។ ពេលដែលយើងដើរពីភ្នំធំភ្នំតូចតម្រង់ទៅស៊ីសុផុន ខ្ញុំចេះតែខំសួរគេតាមផ្លូវក្រែងមានអ្នកណាគេស្គាល់គ្រួសារខ្ញុំ បងប្អូនខ្ញុំ ហើយខ្ញុំខំស្តាប់ឮសូរអ្នកណាគេបន់ស្រន់អញ្ចឹង ខ្ញុំខំស្តាប់ទៅក្រែងលោថាជួបអ្នកស្រុក ដែលមកពីមុំភូមិខ្ញុំ។ ស្រាប់តែខ្ញុំឮសូរម្នាក់នោះគាត់បន់ថាលោកពូ លោកភា លោកតា ដំបងដែក លោកយាយទេពអង្គធំ។ ខ្ញុំទៅសួរគាត់ថា អ្នកនៅស្រុកណា។ ហើយគាត់ប្រាប់ថា គាត់នៅម្តុំជ្រោយអំពិល។ ខ្ញុំក៏សួរគាត់ថា មានស្គាល់សាច់ញាតិបងប្អូនខ្ញុំទេ? ដូចជាគ្រួសារ ទីម ភូង គ្រួសារ ណោ ម៉ិច ម្តុំជ្រោយអំពិល។ អ្នកហ្នឹងគាត់ស្គាល់។ ខ្ញុំក៏សួរគាត់ថាតើពួកមុខងារភូមិក្បាលកោះគេជម្លៀសទៅណាហើយ។ គាត់ដឹងថាទៅពោធិ៍សាត់ ហើយគាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា អ្នកឯងកុំសង្ឃឹមបើកូនអ្នកឯងនៅតូចនោះកុំសង្ឃឹមថារស់ ក្រែងតែមានទេវតាចុះពីលើមេឃមកជួយសង្គ្រោះទើបរស់បាន។ មកដល់មង្គលបុរី ពេលដែលឆ្លងស្ពានមង្គលបុរីចេញពីមុំប៉ុស្តិ៍ខ្សែលូសទៅហ្នឹង ស្រាប់តែខ្ញុំលន្លង់លន្លោចឮសូរភ្លេងនៅក្នុងខួរក្បាលខ្ញុំឡើងទ្រហឹង។ ហើយស្រាប់តែហូរទឹកភ្នែកមិនដឹងខ្លួន។ ទឹកភ្លេងនេះហើយដែលខ្ញុំហើយនឹងប្តីខ្ញុំបានស្គាល់គ្នាដំបូងនៅមុំពេទ្យជប៉ុននៅមង្គលបុរីនោះ។ ខ្ញុំឆ្ងល់ពេលដែលខ្ញុំឮសូរភ្លេងរង់នៅក្នុងក្បាលខ្ញុំអញ្ចឹង ខ្ញុំគិតថា ប្រហែលជាអ្នកសរសេរភ្លេងបែបឮសូរភ្លេងអញ្ចឹងហើយបានជាគេសរសេរភ្លេងកើត។ ខ្ញុំបន្តដំណើរទៅទាំងទឹកភ្នែកពេញភ្នែករហូតដល់ស៊ីសុផុន។ យើងក៏ទៅដល់ស៊ីសុផុន។ ខ្ញុំទៅរកផ្ទះលោក តាទុយ ហើយលោកយាយយាមផ្ទះដែលខ្ញុំធ្លាប់ស្នាក់នៅជាមួយកាលខ្ញុំធ្វើ គ្រូបង្រៀន។ ពេលខ្ញុំនៅក្រមុំពីរឆ្នាំនៅហ្នឹង។ គាត់ថៅកែស្រា។ ហើយទៅដល់ ឃើញផ្ទះគាត់ដែលនៅតាមផ្លូវកាច់ជ្រុងពីអនុវិទ្យាល័យស៊ីសុផុន ហើយនឹងផ្លូវសៀមរាប។ យួនយកធ្វើទីស្នាក់ការ។ ឃើញទាហានយួនយាម ខ្ញុំក៏ទៅសួរថាម្ចាស់ផ្ទះទៅណា? គេចង្អុលទៅផ្ទះមួយតូចនៅក្រោយផ្ទះហ្នឹង។ ខ្ញុំក៏ទៅជួបលោកយាយដែលថា ខ្ញុំធ្លាប់នៅ

ជាមួយ។ ខ្ញុំយកអីវ៉ាន់ទៅឱ្យគាត់គឺឱ្យកាំបិតតាំងតោមួយដែលខ្ញុំស្តាយតាំងពីស្រុក
 បារាំងទៅ និងជាហ៊ុម ហើយនឹងឱ្យថ្នាំវីតាមីន ថ្នាំគ្រុនចាញ់ ថ្នាំច្រើនណាស់ដែលខ្ញុំ
 នៅសល់។ រួចខ្ញុំក៏បបួលគាត់ឱ្យចៅទៅជាមួយខ្ញុំដូចស្រីធំ ហើយនឹងប៉ូឡាយចង់
 ចេញទៅស្រុកបារាំង។ ខ្ញុំអាចជួយយកទៅបាន។ រួចគាត់ក៏មិនបានឱ្យចៅមក
 ជាមួយខ្ញុំ។ ខ្ញុំក៏លាគាត់មក។ ខ្ញុំផ្តាំថា បើឃើញម្តាយខ្ញុំមកឱ្យជួយប្រាប់ថា ខ្ញុំត្រឡប់
 ទៅស្រុកបារាំងវិញហើយ។ ខ្ញុំនឹកស្រណោះគាត់ដែលថា កាលខ្ញុំធ្លាប់នៅជាមួយ
 គាត់ ពីខ្ញុំទៅបង្រៀនដំបូងនៅស៊ីសុផុន ពេលខ្ញុំបើកវិទ្យាស្ថានបទសៀម គាត់
 ហាមគឺថាមិនឱ្យបើកស្តាប់បទសៀមទេព្រោះថាវារំលោភដល់ការឈឺចាប់នៅពេល
 ដែលសៀមយកស្រុកខ្មែរសម័យឆ្នាំ៤០។ សៀមបានមកយកដីគាត់ទៅពុះចែក
 តូចៗឱ្យអ្នកស្រុក ហើយគាត់ថានាំតែក្រទាំងអស់គ្នា។ ដល់ឥឡូវស្រាប់តែ ខ្ញុំឃើញ
 យួនយកផ្ទះគាត់នៅទៀត។ គាត់ទៅសង់ខ្នងតូចមួយ។ ដូច្នោះខ្ញុំសង្វេគនឹកអាណិត
 គាត់។ ពេលហ្នឹង ខ្ញុំក៏ទៅសម្រាកនៅផ្លូវទេះភ្លើង។ សុំក្រោមផ្ទះគេដេក។ គេមិនឱ្យ
 យើងដេក។ ម្តោះហើយយើងទាំងអស់គ្នាហ្នឹងលើផ្លូវទេះភ្លើង។ ចាំ! ក្តៅស្រួល
 ណាស់លើផ្លូវទេះភ្លើង។ រួចទៅពួកខ្ញុំមកដល់ស៊ីសុផុន។ និយាយពីខ្ញុំលក់អីវ៉ាន់ខ្ញុំ។
 ខ្ញុំលក់អារទ្រនាប់ ខោស្លឹបដែលខ្ញុំទុកយកពីស្រុកបារាំងទៅចាំ! ហើយនឹងលក់
 សំពត់ម៉ុងតេហ្គុយមួយបានប្រាំបួនដី។ ខ្ញុំជួបកូនសិស្សខ្ញុំដែលខ្ញុំធ្លាប់បង្រៀននៅ
 ហ្នឹង គេមកហៅខ្ញុំអ្នកគ្រូ។ ខ្ញុំខ្សឹបថា កុំឱ្យហៅអ្នកគ្រូ។ ខ្ញុំលក់អីវ៉ាន់ហើយក៏បាន
 ដើម។ ប្រាំបួនដីច្រើនដែរពេលហ្នឹង។ នៅផ្សារស៊ីសុផុន ខ្ញុំជួបប្រុសម្នាក់ជាប្អូនរបស់
 ម្ចាស់ហាងហ្វាម៉ាស៊ី បន្ទាយស្រីឈ្មោះសុំរ៉ាង ហ្នឹង។ គាត់បានប្រាប់ខ្ញុំថា ហៃ នារីបង
 ស្រីគាត់មួយគ្រួសារស្លាប់អស់ហើយទាំងប្តីឈ្មោះ សាមិត ប៉េងងួន ហើយនឹងកូន
 ប្រុសគាត់ទាំងអស់ព្រោះខ្មែរក្រហមយកទៅវាយចោលអស់មួយទេះពេលដែល
 យួនជិតចូល។ លោក ប៉េងងួន អរ។ គាត់ថាគាត់នឹងទៅភ្នំពេញវិញ មកយក
 ហ្វាម៉ាស៊ីគាត់។

យើងក៏ចេញដំណើរទៅអូរជ្រៅ។ តាមផ្លូវនិយាយ ពីពួកដែលធ្វើការជាមួយយួន។
 គេយាត់ខ្ញុំ។ គេថាអ្នកឯងសម្បុរភ្នែកអញ្ចឹងទៅណាដែរ? ស្រាប់តែខ្ញុំថា យី! ខ្ញុំនែ!

ខ្មែរក្រហមកំពុងរកចាប់ខ្ញុំ។ បើខ្ញុំនៅក៏មិនស្រួល។ បើខ្ញុំទៅអាចដាប់អាចរស់។ ខ្ញុំសប្បាយចិត្តនឹងបានរត់ចេញ។ ខ្ញុំក៏មានមូលចាក់កន្សែង និងនាឡិការកំបាក់មួយក្នុងហោប៉ៅខ្ញុំ។ ខ្ញុំបោះឱ្យពូហ្នឹងទៅ។ ខ្ញុំថា ពូឯងយកទុកឱ្យកូនប្រពន្ធចាក់អីៗទៅ។ នាឡិការនេះយកទៅដាក់ខ្សែទៅពាក់បានហើយ។

រាសី៖ យើងបន្តអំពីកាលដែលអ្នកស្រីធ្វើដំណើរទៅជំរំជនភៀសខ្លួននៅក្នុង ប្រទេសថៃ ថាតើអ្នកស្រីមានជួបនឹងអ្វីទៀតនៅក្នុងការធ្វើដំណើរទៅមុខនេះ?

សារីម៖ អូ! ខ្ញុំសូមជម្រាបរឿងតាមផ្លូវហ្នឹង។ មានអ្នកខ្លះនិយាយថា ទៅដល់ស្រុកសៀម ពួកចោរស្លៀកពាក់ខោអាវក្រហម ហើយនាំយើងចូលក្នុងបន្ទប់មួយ ហើយវាឱ្យប្តូរខោអាវទាំងអស់ ផ្លាស់ស្លៀកខោអាវវិញព្រោះវាចង់បានអីវ៉ាន់យើង។ ខ្ញុំឮសូរអញ្ជឹង។ ខ្ញុំដូចមិនជឿ។ មកដល់គោកនិមិត្ត មាន មនុស្សច្រើនណាស់ដូចហែរផ្កាអញ្ជឹង។

រាសី៖ បាទ! គេនាំគ្នាច្រើនហ្នឹងគេនាំគ្នាធ្វើដំណើរទៅដែរ?

សារីម៖ ចាំ! ព្រោះអ្នកមួយនោះគាត់និយាយថា យួនឱ្យចេញ។ អញ្ជឹងបានជាពួកស្វ័យត្រាណាធ្វើការជាមួយយួនយាត់ខ្ញុំថា អ្នកឯងសម្បុររត្នាតបានន័យថា ខ្ញុំមិនមែនសដូចចិនម៉េចក៏ទៅណា។ ពេលខ្ញុំនៅក្នុងហ្វូងគេស្រាប់តែសួរទៅរកជួលមេខ្យល់ឯណាមកឱ្យនាំពួកយើងទៅ។ មនុស្សប្រុសពីរនាក់សុទ្ធតែកាំបិតផ្តាក់។ ខ្ញុំឃើញអញ្ជឹងខ្ញុំខ្លាច។ ឥឡូវនេះខ្ញុំនិយាយយកស្រួល ខ្ញុំថា អូ! ពូ ខ្ញុំអត់ប្រញាប់ទេ។ ចង់ចាំក្រែងឃើញបងប្អូនមកទៀត។ យើងក៏ឱ្យគាត់បន្តិចបន្តួចទៅកុំឱ្យគាត់ខឹង។ ខ្ញុំប្រាប់ថា គាត់ម្នាក់ពីរនាក់ ហើយយើងស្រីៗ និងមនុស្សដែលដើរជាមួយយើងស្មានតែគេជួយយើង។ ខ្លាចតាហ្នឹងចាប់រំលោភយើង។ យើងចាំដើរជាមួយហ្វូងមនុស្សច្រើន។ គេទៅយើងក៏ទៅជាមួយគេទៅ ពេលណាគេវៃមាសអី យើងចេះតែមានអីហុចឱ្យគេអញ្ជឹងទៅ។ ពេលព្រលឹមស្រាងៗមេខ្យល់ថា យើងត្រូវចេញដំណើរ។ ខ្ញុំពេលហ្នឹងងើបស្រណោះខ្លួន ហើយស្រណោះស្រុកខ្មែរយើង។ សឹងថាស្រែកយំ។ មិនគួរណាស្រុកយើងមានយួនមកលុកលុយអញ្ជឹង។ ហើយ ប្រហែលទៅជា

កុម្មុយនីស្តឥណ្ឌូចិនដូចពួកគេចេះតែនិយាយនៅបឹងត្របែកមានយូនត្រូតក៏មិនដឹង ឬក៏យ៉ាងម៉េច? ខ្ញុំសឹងតែបែកទ្រូង ហើយសឹងចេញដំណើរមិនរួច។ ស្រាប់តែខ្ញុំយក មាសឱ្យមេខ្យល់ ខ្ញុំនឹកស្រណោះដល់យាយ យ៉ែម ដែលឈ្នួលរបស់លោក សារិន ឆាក។ គាត់ជម្រុះមាសរបស់គាត់នៅបឹងត្របែកឱ្យខ្មែរក្រហមអស់រលីងពីខ្លួន។ ឥឡូវយាយ យ៉ែម មិនដឹងទៅជាយ៉ាងម៉េចទេ។ និយាយពីកុមារដែលដើរជាមួយ ខ្ញុំ ពីរនាក់ ដល់យើងប្រាប់ថា ឥឡូវយើងធ្វើដំណើរដើម្បីទៅស្រុកបារាំង។ ដើរលឿន បាត់ចោលយើងទៀត។ គេអរដែលគេនឹងបានទៅស្រុកបារាំងវិញហើយ។ ទៅ ប្រណាំងគ្នា។ ដើរលឿនបាត់រហូតដល់ខ្ញុំភ័យខ្លាចបាត់កុមារពីរនាក់ហ្នឹងនោះ។ ខ្ញុំ ចេះតែហៅថា ចាំវីចាំអ៊ីខ្លាចរង្វេងបាត់។ មកដល់តាមផ្លូវចោរ សៀមវាប្លន់។ ខ្ញុំឃើញ តាំងពីបាយៗដែលនៅក្នុងឆ្នាំងមួយផែនអញ្ចឹង។ ឃើញជ្រុះតាមផ្លូវរកេតរកូត ឃើញអាវទ្រនាប់ស្រីព្យួរភ្ជាប់មែកឈើ អ៊ួយ! ពេលហ្នឹង ខ្ញុំដូចជាស្នើបណាស់ ព្រោះ វាយកសូម្បីតែបាយក្នុងឆ្នាំងយើងដែលយើងដាក់វាយកបើកមើលដែរ ខ្លាចយើង ដាក់មាសពេជ្រក្នុងហ្នឹង។ រួចខ្ញុំនិយាយឱ្យអស់ ខ្ញុំពេលដើរហ្នឹងគឺថាអាពួក ចោរសៀមវាទៅខ្វះស្រីៗ។

រាសី៖ បាទ! វារកមាសរកអី?

សារីម៖ ចាំ! រួចខ្ញុំអត់ហ៊ានស្លៀកខោទ្រនាប់ទេ។ ខ្ញុំស្លៀកតែខោធម្មតា ខ្ញុំថាកុំឱ្យវាមកខ្វះអី យើងនោះចាំ!

រាសី៖ តាមផ្លូវទៅហ្នឹង?

សារីម៖ ចាំ! តាមផ្លូវមនុស្សដើរទាំងហ្វូងអញ្ចឹង ស្រាប់តែដល់កន្លែងមួយ ឃើញវា ភ្លងមក។ វាស្រែកថាអង្គុយៗ។

រាសី៖ ពួកណា ទាហាន?

សារីម៖ ចាំ! ដល់ពួកស្រែកអង្គុយៗអញ្ចឹងទៅ យើងក៏ដាក់គូទអង្គុយ។ ហើយយើងមើល ទៅឃើញៗចោរហ្នឹងដូចខ្មែរក្រហមអញ្ចឹងស្លៀកពាក់ខោអាវខ្មៅ ប៉ុន្តែគ្រាន់តែខោ ហ្នឹងខ្លីៗ ខ្ញុំខំមើលស្បែកជើងចោរ មិនមែនស្បែកជើងកងឡានទេចាំ! ដល់ស្តាប់

ពាក្យអង្គុយៗទៅ សំឡេងដូចចោរសៀម។ និយាយខ្មែរមិនសូវច្បាស់។ ដល់ក្នុង
កាំភ្លើងហើយ វាចុចមនុស្សម្នាក់ៗថាឱ្យចេញ ម្នាក់នេះចេញ វាទៅនៃក្រុមទៅយើង
ភ័យណាស់ឃើញវាហៅមនុស្សចេញទៅខ្លាចវាចាប់រំលោភមនុស្សមុខយើង។ ដល់
វាមកនែក ខ្ញុំជូតក្បាលខ្ញុំ។ ខ្ញុំដោះហើយ ខ្ញុំហុចឱ្យវាទាំងអស់ថាប្រាក់ខ្នង ប្រាក់កាក់
សាច់ប្រាក់ ហើយនឹងឈើបកត្តកដែលបង រើនឱ្យខ្ញុំ។ ខ្ញុំឱ្យទាំងអស់ទៅកុំឱ្យវានែក
ស្លាបខ្លួនប្រាណយើង។

រាសី៖ បាទ! ចោរសៀមប្លន់ហ្នឹង គេប្លន់យើងទើបចេញពីខ្មែរក្រហមមកអញ្ចឹង ពីជំនាន់
ប៉ុល ពត អញ្ចឹងហើយយើងមានទ្រព្យសម្បត្តិអីដែរ?

សារីម៖ ចាំ! ពេលហ្នឹងចោរសៀមដូចគាស់កំណប់អញ្ចឹងមាស ពេជ្រច្រើនណាស់។

រាសី៖ បាទ! ប៉ុន្តែមានវាយធ្វើបាបមានអីទេ?

សារីម៖ ចាំ! អត់ទេ។ យើងអត់ឃើញទេ។

រាសី៖ បាទ! ហើយនៅពេលហ្នឹងអត់មានខ្លាចជាន់មីន ជាន់អីទេ?

សារីម៖ ចាំ! អ្នកនាំយើងដើរស្គាល់ផ្លូវចាំ! យើងដើរ តែតាមគេ។ យើងអត់មានគ្រោះថ្នាក់
ជាន់មីនទេ។ មែនទែន មានអ្នកខ្លះបោះអង្ករ បោះប្រហុកចោល។ ពួកខ្ញុំនាំគ្នាវើស
ស្តាយបានប៉ុន្មានយកប៉ុណ្ណឹងព្រោះយើងមិនចង់ទៅអង្គុយសុំអង្ករចែកនៅជំរំយើង
ទេ។

រាសី៖ បាទ! ហេតុអីបានគេនាំគ្នាចោលអង្ករអញ្ចឹងបាទ?

សារីម៖ ចាំ! អ្នកខ្លះគិតខ្លី។ គាត់បោះអង្ករនៅដៃគាត់ចោលចាំទៅអង្គុយសុំអង្ករម៉ាស៊ីនគេ
ចែកឱ្យ! កន្លែងហ្នឹងជិតដល់ហើយ។ ខ្លួនស្តាយ។ ដឹងថាគេនឹងចែកអង្ករ។

រាសី៖ បាទ! ហើយអញ្ចឹងធ្វើដំណើរប៉ុន្មានម៉ោងតទៅទៀតបានទៅដល់ទល់ដែនហ្នឹង?

សារីម៖ ចាំ! ពួកយើងទៅដល់កន្លែងដីសៀមនៅប្រហែលម៉ោង២រសៀល។ យើង ចេញពី
ព្រលឹមទៅ។ ប្រហែលពាក់កណ្តាលខែឧសភា។ ហើយខ្ញុំគ្រាន់តែ ទៅដល់ភ្លាម ខ្ញុំ

សម្លឹងរកមើលពួកបរទេស។ ខ្ញុំចង់ជួបអ្នកកាសែតដើម្បីខ្ញុំបញ្ជូនដំណឹងមកប្អូនប្រុស
ខ្ញុំនៅស្រុកអាមេរិក។

រាសី៖ បាទ! អញ្ចឹងដល់កន្លែងហ្នឹងដល់ជំរំ?

សារីម៖ កន្លែងហ្នឹងគេហៅណាងចាន់។ អត់មានជំរំអីទេ។ ដល់ពួកយើងទៅដល់អ្នកខ្លះបោះ
សំពត់កៅស៊ូជ្រក។ យើងក៏ធ្វើតាមគេឯងទៅ។ ខ្ញុំឃើញមនុស្សដូចបារាំងម្នាក់អញ្ចឹង
ដើរមក។ ខ្ញុំទៅនិយាយរក ហើយសួរគាត់ថា ខ្ញុំចង់បានក្រដាសសរសេរសំបុត្រ
ហើយស្រោមសំបុត្របារាំង។ គាត់ថាគាត់មិនមែនបារាំងទេ។ គាត់ធ្វើការនៅ
ស្ថានទូតអាមេរិក។ គាត់ប្រាប់ថា គាត់ឈ្មោះ អ៊ែរិច កូស៊ី។ ពេលហ្នឹងខ្ញុំហៅជា
បារាំង វីហ្សា កូសេ។

រាសី៖ បាទ! អញ្ចឹងមានតំណាងខាងអាមេរិកគេទៅ?

សារីម៖ ចាំ! រួចទៅខ្ញុំប្រាប់លោក វីហ្សា កូសេ ថាខ្ញុំធ្វើគ្រូ។ ខ្ញុំមកពីស្រុកបារាំង។ មកពេល
ខ្មែរក្រហមយកស្រុកបានហ្នឹងព្រោះខ្ញុំចង់មកជួបកូនខ្ញុំ។ កូនខ្ញុំនៅ ស្រុកខ្មែរ
ទាំងអស់។ រួចទៅគាត់សួរខ្ញុំថា អ្នកឯងធ្វើគ្រូស្គាល់លោក យូច ឈីវទេ? គ្រាន់តែឮ
ឈ្មោះហ្នឹងលោក វីស៊ីត កូសេ គាត់ក៏ចង្អុលទៅលោក យូច ឈីវ។ រួចទៅគាត់
ប្រាប់ខ្ញុំថា អញ្ចឹងទៅប្រាប់លោក យូច ឈីវ ទៅថាចង់បានស្រោមសំបុត្រ ហើយ
នឹងក្រដាសសរសេរសំបុត្រ។ លោក វីហ្សា កូសេ ថាលោក យូច ឈីវ ជាអ្នកជំនួយ
ការរបស់គាត់។ ខ្ញុំចាំយូរពេកមិនឃើញគេយកក្រដាសស្រោមសំបុត្រមកឱ្យខ្ញុំ។ ខ្ញុំក៏
ទៅជួបលោក កូសេ ម្តងទៀត។ រួចទៅគាត់ក៏ទៅយកក្រដាសសរសេរសំបុត្រ
ហើយស្រោមសំបុត្រមកឱ្យខ្ញុំ ហើយខ្ញុំសរសេរសំបុត្រហើយ គាត់ដាក់ការខ្នង
សំបុត្រខ្ញុំ។ ផ្ញើមកកន្លែងដែលខ្ញុំស្គាល់នៅស្រុកបារាំង។

រាសី៖ ហើយផ្ញើ អ្នកស្រីប្រគល់ឱ្យគាត់?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំឱ្យគាត់ទៅ។ ហើយយើងក៏បោះជំរំនៅណាងចាន់ទៅ។ ទៅដល់ ណាងចាន់
មានអ្នកខ្លះហ្នឹង។ អ៊ូយ! គាត់ខំផ្លាស់សំពត់ ហើយស្លៀកសំពត់ ហ្វូល។ ខ្ញុំមើលទៅ
ឃើញវាអាក្រក់មើលដល់ហើយ។

រាសី៖ ព្រោះរស់នៅក្នុងព្រៃ?

សារីម៖ ចាំ! រស់នៅក្នុងព្រៃ។

រាសី៖ បាទ! ហើយអញ្ចឹងហូបចុកយ៉ាងម៉េចដែរនៅក្នុងជំរំហ្នឹង?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំមានអង្ករដែលខ្ញុំរើសបាន ហើយនឹងអង្ករដែលខ្លួនមាន។ ចេះតែដាំបាយ ហូបអញ្ចឹងទៅ ហើយព្រលឹមឡើងហ្នឹងពួកស្រីៗដើររបោចស្លឹកបាស ហើយនឹង រើសខ្យងតាមវាលស្រែ ហើយពួកប្រុសៗដែលដើរជាមួយខ្ញុំ ឱ្យគាត់នៅដាំបាយ។ មានស្រះមួយនៅជិតហ្នឹង។ ខ្ញុំនៅសល់សន្ទូចខ្ញុំពីរថ្ងៃ។ ខ្ញុំដាក់នៅហៅបៅខ្ញុំជាប់។ ខ្ញុំឱ្យពួកប្រុសៗដែលដើរជាមួយខ្ញុំហ្នឹងយកសន្ទូចហ្នឹងទៅបង្កែត្រី ហើយបានត្រីមក យើងអត់ហ៊ានហូបទេ។ យើងយកទៅលក់បានលុយយកទិញស្ករគ្រាប់ឱ្យកុមារពីរនាក់ដែលដើរជាមួយយើងហ្នឹងលក់។

រាសី៖ លក់ជាលុយថៃ?

សារីម៖ ចាំ! លក់ជាលុយថៃព្រោះយើងមិនដឹងថានៅយូរឬណាព្រោះយើងអត់មានលុយ។ យើងអស់មាសហើយ។

រាសី៖ បាទ! ហើយអញ្ចឹងនៅកន្លែងណាចាន់ហ្នឹងមានគេចាត់ចែងការត្រឹមត្រូវដែរទេ?

សារីម៖ ចាំ! នៅហ្នឹងមានគេអ្នកចាត់ចែង។ ថ្ងៃស្អែកឡើងពួកខ្ញុំទៅកត់ឈ្មោះ។ ហើយខ្ញុំក៏កត់ឈ្មោះខ្លួនខ្ញុំដាច់តែម្នាក់ឯង។ ហើយកូនក្មេងស្រីដែលដើរជាមួយខ្ញុំហ្នឹងក៏ខ្ញុំកត់ឈ្មោះឱ្យគេដាច់ៗពីគ្នាព្រោះខ្ញុំមិនហ៊ានយកកូនគេមកតាមខ្ញុំទេចាំ ព្រោះខ្លាចឪពុកម្តាយគេតាមទារ។ ខ្ញុំពិបាកបញ្ជូន។

រាសី៖ បាទ! អញ្ចឹងអ្នកទាំងអស់គ្នានៅពេលហ្នឹងគឺគោលបំណងតែមួយគឺចេញទៅប្រទេសទី៣ អញ្ចឹង?

សារីម៖ ចាំ!។

រាសី៖ បាទ! ហើយពេលយើងចុះឈ្មោះអញ្ចឹង យើងមានបញ្ជាក់ថាគោលបំណងយើង ចង់ទៅស្រុកណាៗដែរ?

សារីម៖ ចាំ! ក្នុងក្រដាសកត់ឈ្មោះហ្នឹង ខ្ញុំបញ្ជាក់ថា ខ្ញុំចង់ទៅអឺរ៉ុប អូស្ត្រាលី កាណាដា និង ស្រុកអាមេរិក។ នៅណាចាន់ហ្នឹងខ្ញុំចេះតែខំដើររកអាហ៊ុយ ប្រពន្ធលោក ឃ្ន គឺមនុស្ស ពីព្រោះខ្ញុំដឹងថា អាហ៊ុយ ហ្នឹងមានសំបុត្រហោះ ហើយដែលប្តីនៅស្រុក អាមេរិកហ្នឹងទិញឱ្យតាំងពីពេលខ្ញុំកំពុងតែនៅស្រុកបារាំង តែអាហ៊ុយហ្នឹងចេញមិន ទាន់ខ្មែរក្រហម មុនខ្មែរក្រហមចូល។ ខ្ញុំយល់ថា អញ្ជឹងអាហ៊ុយ បើនៅរស់មុខតែ មកដល់ជំរំណាងចាន់ដូចខ្ញុំដែរ។ ហើយបើមិនមកមានតែស្លាប់ ឬក៏ខ្មែរក្រហមកៀរ ឡើងភ្នំជាមួយពួកខ្មែរក្រហម។

រាសី៖ ធ្វើម៉េចបានដឹងថា គេទទួលជនភៀសខ្លួនចេញពេលហ្នឹង?

សារីម៖ ចាំ! យើងរៀបមកហ្នឹង យើងមានបំណងថា អ្នកដែលមានអ្នកទៅទទួលយើងយក មក ជាពិសេសដូចខ្ញុំអញ្ជឹងតា ពែរហ្ស៊ីល (Pere Zilles) (អាចារ្យគ្រឹស្តសាសនា) ដែលនៅស្រុកបារាំង គាត់សន្យាថា បើខ្ញុំហ្នឹងរត់មកវិញគាត់នឹងទៅទទួល។ ហើយ នៅណាចាន់ហ្នឹងពួកខ្ញុំមិនសូវហ៊ានដើរហោតរហូតទៅឱ្យពួកសៀមឃើញទេ ពីព្រោះខ្លាចមានរឿងដូចថាគេមកតាមស្គាល់យើង។ តែថ្ងៃមួយ ខ្ញុំទៅរកស្រោម សំបុត្រពីកន្លែងគេកត់ឈ្មោះមកសរសេរសំបុត្រ។ ខ្ញុំអត់ចេះសៀមទេ ខ្ញុំនិយាយធ្វើ ដៃដឹងហើយ ខ្ញុំគ្រាន់តែប្រើពាក្យថា សារីង ចុតហាយ។ ខ្ញុំក៏បានស្រោមសំបុត្រ ហើយនឹងក្រដាសសរសេរសំបុត្រមក។ សៀមម្នាក់ចេះតែសើចមើលខ្ញុំ។ ស្រាប់តែ យប់ហ្នឹងមានម្នាក់មកស្ទាបក្បាលខ្ញុំនៅពេលយប់។ ក្បាលខ្ញុំនៅក្នុងអង្រឹង។ ខ្ញុំ ដេក។ ខ្ញុំមើលមុខស្នង់ទៅ ខ្ញុំឃើញមនុស្សមាឌធំ ដូចខ្ញុំឃើញពីថ្ងៃ។ អូ! ពេលហ្នឹង និយាយពីខ្ញុំបន់ដូនបន់តា។ ខ្លួនខ្ញុំរឹងដូចថ្មអញ្ជឹង នៅក្នុងអង្រឹងហ្នឹង។ ហើយខ្ញុំ ខំបន់។ ដល់មួយសន្ទុះ តាហ្នឹងចេញទៅចាំ។

រាសី៖ បាទ! អញ្ជឹងសន្តិសុខពេលយប់ព្រលប់យ៉ាងម៉េចដែរ?

សារីម៖ ចាំ! មានក្មេងស្រីៗខ្លះព្រួយចិត្តណាស់។ យំថាមកដល់កន្លែងនេះហើយ រួចខ្លួន ហើយ ប៉ុន្តែមានអាពួកហ្នឹងវាចាប់រំលោភអញ្ជឹងទៅក៏យើងនាំគ្នាថាអញ្ជឹង យើងធ្វើ

ម៉េចឱ្យខ្លួនយើងឃើញអាក្រក់នោះ។ សក់អីរយឹករយាកអញ្ចឹងទៅ ហើយមុខ
ស្រមេងស្រមូញកុំឱ្យគេចាប់អារម្មណ៍នោះ។

រាសី៖ បាទ! ចុះពួកបរទេសដូចខាងតំណាងទូតអាមេរិក គេមកទេពេលថ្ងៃ ពេលយប់គេ
ទៅវិញអស់ហើយឬយ៉ាងម៉េច?

សារីម៖ ចាំ! យើងទៅដល់ដំបូងឃើញគេមកអញ្ចឹង ប៉ុន្តែក្រោយមកយើងអត់ឃើញមានអ្នក
ណាមកទេ។ មានសមាគមចិនជួយមនុស្សដែលជាប់សាច់ញាតិចិនច្រើនណាស់
ហើយអ្នកខ្លះគេចេះតែអង្គុយដើម្បីទទួលជំនួយ។ ប៉ុន្តែពួកខ្ញុំអត់ដែលទៅទេព្រោះ
អត់ចូលចិត្តទៅអង្គុយសុំជំនួយគេ។ តែមានម្នាក់ជាអ្នកមាន។ គាត់ថាស្រណោះពួក
បងឯងណាស់។ គាត់ឱ្យម៉ីកញ្ចប់យើងហ្នឹងបួនដប់កញ្ចប់ តែគាត់ថា ឃើញពួកយើង
ប្លែកខុសគេមិនដែលឃើញទៅអង្គុយសុំអំណោយពីគេទេ សុខចិត្តតែហូបស្លឹកបាស
ស្បែកជាមួយ ប្រហុក។

រាសី៖ អញ្ចឹងអ្នកស្រីនៅណាចាន់ហ្នឹងចំនួនប៉ុន្មានថ្ងៃ ប៉ុន្មានខែដែរឬទេ?

សារីម៖ ចាំ! យើងនៅចងអង្រឹងសម្រាននៅតាមទីវាលហ្នឹង។ ក្រោយមក ក៏ឃើញសាលា
មួយនៅជាប់ហ្នឹង។ ពេលកូនសិស្សអត់មករៀន ពួកខ្ញុំប្រថុយណាស់ ក្រោយពី
សៀមមកស្ទាបក្បាលខ្ញុំ រួចទៅខ្ញុំនាំគ្នាទៅសម្រាននៅលើរានហាលសាលារៀន។
រួចដល់យើងទៅនៅ ឃើញបានសុខ។ មានមនុស្សខ្លះទៅតាមយើង ហើយអ្នកដែល
មកនៅតាមក្រោយនៅរានហាលហ្នឹងមានលោកគ្រូបង្រៀនជាមួយខ្ញុំនៅស៊ីសុផុន
ឈ្មោះលោក ឈួន ខាំសេង ហើយនឹងប្រពន្ធ និងកូនគាត់ ព្រមទាំងប្អូនគាត់មកនៅ
កន្លែងរានហាលហ្នឹងដែរ ហើយអ្នកឯទៀតៗដែលមកតាមក្រោយហ្នឹង ខ្ញុំក៏ទៅ
ពន្យល់ប្រាប់ថា ត្រូវធ្វើតាមខ្ញុំគឺត្រូវស្អាត ហើយកុំបត់ជើងតាពីសតាពាស ហើយ
ពេលសៀមមកជួបត្រូវនិយាយមើលមុខសៀមហ្នឹងឱ្យចំ។ កុំឱ្យធ្វើដូចខ្លាចគេ នាំឱ្យ
គេមើលងាយ។ ខាងក្រោមសាលាហ្នឹងអត់មានរឿងអីទេ ព្រោះពួកហ្នឹងស្អាតដូចខ្ញុំ
និយាយអញ្ចឹងហើយដូចថាធ្វើបូកឱ្យថ្លៃថ្នូរនោះចាំ! ដល់ពេលហ្នឹងប្រុសៗដែលដើរ
ជាមួយខ្ញុំហ្នឹងក៏ទៅស៊ីឈ្នួលបោសសម្អាតកន្លែង ណាចាន់។ ពេលយប់ គេបាន

លុយមក គេទិញបារីជក់ទៀត ហើយខ្ញុំពេលហ្នឹងខឹងណាស់ ឃើញបានលុយទិញ
បារីជក់អញ្ចឹង ខ្ញុំស្ងួចត្រីបានមិនទាំងហ៊ានទិញម្ហូបផង។ ហើយស្រាប់តែយប់មួយ
យើងឮសូរសៀមវាយពួកប្រុសៗដែលដើរមក សម្រានជាមួយពួកខ្ញុំ ជាពិសេស ស្រី
វ៉ាន់ហោង។ ឮសូរក្អកៗចាំ! រួចទៅពួកខ្ញុំហ្នឹងក៏នាំគ្នាងើបអង្គុយ ហើយស្រែកជាខ្មែរ
ថា អ្នកឯងម៉េចបានជាវាយគេ? សូមកុំធ្វើអញ្ចឹងខុសរបៀប ខុសច្បាប់អញ្ចឹង។ រួច
ទៅបានវាយបំប្រោះសៀមហ្នឹងច្រើនដងហើយចេះតែមកឈោងដៃទាញជើង
សួន ពីក្រៅរបងរានហាលហ្នឹងមកពេលយប់។ កាលណាមកទាញជើងយើងអញ្ចឹង
យើងនាំគ្នាងើបអង្គុយទាំងអស់គ្នា ហើយអង្គុយត្រម៉ោងក្បាលជង្គង់ ហើយស្រែកថា
ម៉េចមករំខានយើងអញ្ចឹង រួចទៅ ទៅវិញ។ ដល់ក្រោយមកបែបខឹង វាយពួកប្រុសៗ
ដែលនៅសម្រានជិតពួកយើង។

រាសី៖ អញ្ចឹងអត់មានឃើញមានទាហានមកការពារទេពេលហ្នឹង? យើងនៅតែខ្លួនឯង
អញ្ចឹងទៅ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំដូចមិនដឹងថា មានអ្នកណាការពារទេ ប៉ុន្តែតាមខ្ញុំមើលទៅឃើញមានតែពួក
សៀមដែលធ្វើការនៅកន្លែងដែលពួកខ្ញុំទៅកត់ឈ្មោះ ហើយនឹងសុំស្រោមសំបុត្រ
ហ្នឹង ហើយជាអ្នកការពារពួកយើងនោះ។ ធ្វើការការពារយើងឯណាពេលយប់ មក
យាយីយើងដូចតាមួយដែលមកស្ទាបក្បាលខ្ញុំហ្នឹងអញ្ចឹង។

រាសី៖ បាទ! អញ្ចឹងអ្នកស្រីនៅណាឯចាន់ហ្នឹងចំនួនប៉ុន្មានថ្ងៃដែរ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំនៅប្រហែលពីរសប្តាហ៍ រួចទៅបានមានឡានមកដឹកយើងចេញទៅ។ ពេល
ខ្ញុំទៅឈរតម្រង់ជួរហ្នឹង ខ្ញុំឃើញនៅជិតអណ្តូងទឹកមានម្នាក់ខ្ញុំស្គាល់មុខ ដូចជាបង
ដីទូតមួយខ្ញុំឈ្មោះ អ៊ុយ សណ្តាប់ ហើយខ្ញុំហៅគាត់ បងដាប។ ដល់មើលយូរទៅ
ស្រាប់តែខ្ញុំស្គាល់។ ខ្ញុំស្រែកហៅថា នែ! ប្អូនដីទូតមួយខ្ញុំចាំ! ឈ្មោះ នាង អ៊ុយ
វ៉ាន់ណេត ហើយគាត់មករកខ្ញុំ។ ហើយគាត់ក៏ស្គាល់ខ្ញុំ ភ្លាមដែរ។ ពេលហ្នឹងគាត់សួរ
ថាបងឯងទៅណា? ខ្ញុំថា ឥឡូវប្រហែលគេដឹកខ្ញុំទៅបាងកកហើយ។ ហើយគាត់ថា
អញ្ចឹងបងឯងមានអីទេ? គាត់ចង់ឱ្យខ្ញុំជញ្ជៀនមួយរង់។ ហើយខ្ញុំថាអត់បាច់ទេ

ព្រោះខ្ញុំទៅបាងកកហើយ។ ខ្ញុំមិនត្រូវការលុយទេ។ យើងជួបគ្នាអញ្ចឹងយើង
អរណាស់។ រួច អាណេត ហ្នឹងប្រាប់ខ្ញុំថា ប្តីគេឈ្មោះ ណេត សន ធ្វើពេទ្យសត្វនៅ
បាត់ដំបងពេលខ្មែរក្រហមចូល។ គេបានឱ្យលុយប្តីគេភៀសខ្លួនចេញ។ គេគិតស្មាន
ថាប្រហែលប្តីគេកំពុងនៅបរទេស។ រួចទៅអ្នកដែលដើរជាមួយខ្ញុំ អ្នកថៃ ដែលគាត់
រកនំប៉ារនោះ ខ្ញុំឱ្យគាត់កាន់លុយពេលលក់ស្ករគ្រាប់បាន។ រួចទៅគាត់ថា យើងមាន
លុយប្រហែល៣០០បាត្រជាង។ គាត់ថាយកមកឱ្យខ្ញុំខ្លះ។ ខ្ញុំថាអត់យកទេ ទុកឱ្យ
គាត់ព្រោះគាត់អត់បានចេញ។ កុមារីពីរនាក់ហ្នឹងក៏អត់បានចេញ ហើយអី ឈ្ងៀរ។
បានចេញតែខ្ញុំ សួន ហើយនឹង ឈាង ហើយនឹងប្រុសម្នាក់ ឈ្មោះ វ៉ាន់ ហោង ហើយ
នឹងម្នាក់ទៀតឈ្មោះ ដេត។

រាសី៖ តើអ្នកណាអ្នកសម្រេចថា អ្នកណាបានចេញ អ្នកណាមិនបានចេញ?

សារីម៖ យើងអត់ដឹងទេចាំ! តាមខ្ញុំមើល ប្រហែលជាគេចម្រាញ់មនុស្សព្រោះពេលហ្នឹង
យើងចេះតែឮសូរពាក្យចាមអាវ៉ាមថា សៀមនឹងដេញអ្នកភៀសខ្លួន។

រាសី៖ ប៉ុន្តែគេមានសម្ភាសន៍ដែរមុននឹងរើសយើង?

សារីម៖ ចាំ! អត់ទេគ្រាន់តែកត់ឈ្មោះដំបូង ហើយលើកទី២។

រាសី៖ អញ្ចឹងគេដឹកទៅណាពេលចេញពីហ្នឹងទៅ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំចេញពីណាងចាន់ទៅក្រុងលំពិនី។ ប៉ុន្តែអ្នកខ្លះទៀតទៅសួនភ្នំ។

រាសី៖ ខុសគ្នាយ៉ាងម៉េចដែរជំរំទាំងពីរហ្នឹងបាទ!?

សារីម៖ ខ្ញុំមិនដឹងទេ។ ប៉ុន្តែអ្នកមួយដែលទៅជំរំសួនភ្នំ គាត់ទៅស្រុកបារាំង។ ប៉ុន្តែអ្នកខ្លះ
នៅជំរំខ្ញុំក៏គេចេញទៅស្រុកបារាំងដែរ។ ពេលទៅដល់លំពិនី ខ្ញុំស្នំស្នោរ ណាស់
ហើយខ្ញុំក៏ខំរត់ទៅសុំអង្គការគេនៅហ្នឹងឱ្យជួយយកកុមារីកំព្រាពីរនាក់ដែលដើរ
ជាមួយខ្ញុំដែលខ្ញុំកត់ឈ្មោះដាច់ពីខ្ញុំហ្នឹងឱ្យយកមកឱ្យខ្ញុំ។ ខ្ញុំធានាទទួលខុសត្រូវ
ពីព្រោះខ្ញុំឮសូរគេថា សៀមនឹងយកអ្នកនៅណាងចាន់ទៅចាក់ចោលនៅភ្នំដងដែក
ព្រះវិហារ។ ប៉ុន្តែគេយកបានតែ រី មកទេ តែ ចាន់ អត់បានមក។ ហើយឮ សូរថា

សៀមកំពុងទាមទារឱ្យអន្តរជាតិ ឬអាមេរិកឱ្យលុយសៀម ក្នុងជនភៀសខ្លួនម្នាក់
យ៉ាងហោចគឺ២៥០ដុល្លារអញ្ចឹងដើម្បីគេឱ្យជ្រកនៅដី។ តថ្នៃគ្នាបើមិនត្រូវទេ សៀម
នឹងយកទៅចាក់ចោល។ ហើយពេលហ្នឹងខ្ញុំក៏បានទទួលសំបុត្រពីលោកតាអាចារ្យ
ព្រៃហ្សឺល។ ខ្ញុំអរគុណព្រៃហ្សឺលដែលគាត់ថា គាត់នឹងមកយកខ្ញុំនៅខែកក្កដា
ហើយគាត់សរសើរសំណាងខ្ញុំដែលបានរស់ឆ្លងកាត់ផុតពីកងប្រវត្តិសាស្ត្រខ្មែរ
ក្រហមហ្នឹង ហើយនឹងចេញផុតពីណាងចាន់មុនសៀមយកទៅចាក់ចោល។ នៅជំរំ
លំពីនី ខ្ញុំបានផ្ញើរថតកូនរបស់ខ្ញុំ ហើយនឹងប្តីខ្ញុំទៅឱ្យ អាចារ្យ ព្រៃវ័យណេ ដើម្បីឱ្យ
គាត់ជួយស៊ើបដំណឹង។

រាសី៖ អ្នកស្រីទៅជំនុំលំពីនីហ្នឹងនៅប៉ុន្មានថ្ងៃ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំនៅហ្នឹងបានប្រហែលពីរសប្តាហ៍។ នៅជំរំហ្នឹង ខ្ញុំជួបកូនសិស្សខ្ញុំ ម្នាក់នៅ
ស៊ីសុផុនចាំ! គេនៅចំណាំខ្ញុំបាន។ គេមកគួរសម ហើយគេយកសារ៉ុងមួយមកឱ្យ
ខ្ញុំ។ ខ្ញុំបានសារ៉ុងទៅក៏ផ្លាស់ខោដែលខ្ញុំមានបោកហាល។ ស្រាប់តែអាណាវា លូច
ខោខ្ញុំទៅបាត់។ ខ្ញុំនៅសល់តែសារ៉ុងចាស់មួយហ្នឹង។ បង រ៉ែន ទៅដល់ដែរ។ គាត់
ទៅរកសំពត់ខោអាវពីណាទេបានមកឱ្យខ្ញុំមួយសម្រាប់។ នៅលំពីនីក្នុងបន្ទប់ខ្ញុំឮសូរ
ក្មេងស្រីម្នាក់និយាយថា គាត់អរគុណពួកអាខ្មៅដោយសារអាខ្មៅបានគាត់ចេះ
ធ្វើការស្រែចម្ការច្រើន ហើយសប្បាយនឹងធម្មជាតិ។ ពេលហ្នឹងខ្ញុំឆ្ងល់។ ខ្ញុំរកមើល
ពួកខ្មៅ។ ស្មានពួកអាហ្វ្រិក។ ដល់រួចទៅបានខ្ញុំយល់ថា អូ! នាងហ្នឹងគាត់ហៅខ្មែរ
ក្រហមថា អាខ្មៅ។ នៅលំពីនី ខ្ញុំឃើញអក្សរមុនដំបូងបំផុត។ របៀបសរសេរយក
តួអក្សរបារាំងមកប្រើ។ នៅលំពីនី ខ្ញុំជួបពិន ដារិន ដែលធ្លាប់រៀននៅសាលា
គរុកោសល្យជាមួយខ្ញុំ។ ប្តីគាត់ឈ្មោះ អ៊ឹង វិទ្ធីរុង ហើយនឹងជួប កុដ ប្អូនស្រីរបស់
អ្នកគ្រូ មាស ភីរុណា។ អាកុដ ប្រាប់ខ្ញុំថា អ្នក មាស ភីរុណា ជាប្រពន្ធលោក ហ៊ុល
ហ៊ុង បានចេញទៅស្រុកអាមេរិកហើយ។ ខ្ញុំជួបប្រពន្ធនាយ ទាហានដូចជា មាដាម
ណុប ប៉ារ៉ាមុន។ មកដល់លំពីនី ស្រាប់តែ ខ្ញុំឃើញពួកអស់លោកនាយទាហាន
ចាស់កាលពីលើកមុន។ គាត់ទៅរកអ្នកចូលក្នុង ចលនាតស៊ូ។ ពេលហ្នឹងធ្វើឱ្យខ្ញុំនឹក

ខ្នាញ់ដល់មេទាហានខ្លះសម័យលន់ ណុល។ គាត់មិនគិតខំប្រឹងច្បាំងទេ គិតតែពួក
 រលួយ លួចគ្រឿងអាវុធយកទៅលក់ឱ្យខ្មាំង។ អ្នកខ្លះមិនលុបឈ្មោះខ្មោចទាហាន
 ចោលទេ ទុកយកប្រាក់ខែ។ ហើយខ្ញុំក៏អរគុណ ស្ងាត់ខ្សា ហើយលោក តាន
 វ៉ាន់ស៊ុយ ជាប្តីរបស់ ស្ងាត់ខ្សា ដែលបានផ្ញើលុយឱ្យខ្ញុំ៤០ដុល្លារពីបីហ្សង់សុងទៅ។
 ខ្ញុំបានលុយហ្នឹង ខ្ញុំយកទៅទិញផ្លែឈើ ហើយនឹងឱ្យគេឯងខ្លះ ព្រមទាំងសម្រាប់
 ទិញខោអាវទៅ។ នៅជំរំ អ្នកខ្លះនៅបបួលយើងឱ្យដូរបញ្ជីជាតិដាក់អាយុតិច ជា
 ពិសេសពួកចិនៗ។ គេថាបងប្អូនគេនិយាយថា ទាល់តែនៅក្មេងបានគេយកធ្វើការ
 ពេលទៅបរទេស។ ហើយពួកខ្ញុំហ្នឹង យើងហ្នឹង នៅរក្សាអាយុយើងដដែល។ អ្នកខ្លះ
 បងប្អូនគេប្រាប់ទៅពីស្រុកអាមេរិកទៅថា ស្រីខ្មែរអត់សូវមានទេនៅស្រុកអាមេរិក
 នោះ។ មកហ្នឹងត្រូវខំទាក់ទងឱ្យស្គាល់ស្រីខ្លះដើម្បីបានមកដល់ទាក់ទងរៀបការ
 ជាមួយគេ។ ពេលមកដល់ ស្រុកអាមេរិក មានពួកខ្លះហ្នឹងចេះតែខំមកទាក់ទងពួក
 យើង។

រាសី៖ បាទ! នៅពេលដែលអ្នកស្រីបានអញ្ជើញទៅដល់ជំរំលំពីនីហ្នឹង តើគេមកសម្ភាសន៍
 នៅទីហ្នឹង ឬយ៉ាងដូចម្តេច?

សារីម៖ ចាំ! អាមេរិកមកសម្ភាសន៍យើងច្រើនដង ហើយមានខ្មែរលោក គូច ឈីវ ហើយនឹង
 ប្រពន្ធគាត់ឈ្មោះ ធីតា យូស មកធ្វើជាអ្នកបកប្រែ។ ដូចខ្ញុំអញ្ជឹង ពេលសម្ភាសន៍
 គេសួរខ្ញុំថា ខ្ញុំហ្នឹងមានចូលជាសមាជិកខ្មែរក្រហមទេនៅស្រុកបារាំង? ខ្ញុំថាអត់មាន
 ចូលជាសមាជិកខ្មែរក្រហមទេ។ ខ្ញុំគ្រាន់តែដាក់ពាក្យសុំទៅរណសិរ្សប្រឡូមជាតិ
 កម្ពុជា ហ្នឹង (FUNK) មកស្រុកខ្មែរ។ គេសួរខ្ញុំថា ឥឡូវ អ្នកឯងទៅបរទេសយកប្តី
 ទៀតទេ? រួចខ្ញុំថា ខ្ញុំអត់ទាន់គិតរៀងយកប្តី។

រាសី៖ អ្នកស្រីអញ្ជើញទៅបារាំងពេលហ្នឹង?

សារីម៖ ចាំ! ដល់ពេលគេហៅសម្ភាសន៍ ឱ្យសំបុត្រមកខ្ញុំគឺខ្ញុំដឹងថា ខ្ញុំមកអាមេរិក។

រាសី៖ អូ! អត់ទៅបារាំងទេបាទ!

សារីម៖ ចាំ! អត់ទេ។

រាសី៖ មានអ្នកណាធានាដែរពេលហ្នឹង?

សារីម៖ ពេលដែលខ្ញុំសរសេរ ខ្ញុំដាក់ក្នុងប្រវត្តិរូបខ្ញុំនោះថា ប្អូនប្រុសខ្ញុំនៅស្រុកអាមេរិក ពេលហ្នឹងគឺពេលដែលខ្ញុំមកស្រុកបារាំងឆ្នាំ៧៤ ខែ៩ ប្អូនប្រុសខ្ញុំគេទៅស្រុក អាមេរិក។ រួចទៅគេអត់ត្រឡប់ទៅស្រុកខ្មែរវិញទេ។ ខ្ញុំចាំអាសយដ្ឋានចាំ! អាសយដ្ឋាន គឺខ្ញុំចាំក្នុងខួរក្បាល។ អញ្ជឹងចាំ! គឺខ្ញុំទន្ទេញមានអាសយដ្ឋាន ដែលថា កន្លែងខ្ញុំនៅអាសយដ្ឋាន អាចារ្យ ពែរហ្ស៊ីល ហើយនឹង អាសយដ្ឋាន ប្អូនប្រុសខ្ញុំនៅ ស្រុកអាមេរិក។

រាសី៖ បាទ! តើខាងណាធានាអ្នកស្រីមកអាមេរិកហ្នឹងបាទ?

សារីម៖ ចាំ! កាលហ្នឹងសំបុត្រដែលគេឱ្យយើងឃើញហ្នឹង គឺឃើញអង្គការ Catholic គេអ្នក ធានាខ្ញុំ។

រាសី៖ អង្គការហ្នឹងជាខាងសាសនា ឬយ៉ាងម៉េច?

សារីម៖ ចាំ! Catholic Charity គេជាអ្នកជួយឱ្យខ្ញុំចេញមកហ្នឹង។

រាសី៖ បាទ! បើអញ្ជឹងគេមិនថា យើងកាន់សាសនាគ្រិស្ត ឬក៏អត់ទេ គឺយកមកដោយរឿង មនុស្សធម៌?

សារីម៖ ចាំ! គេជាអ្នកទទួលយើង។ យើងអត់មានបានចូលសាសនាអីទេ។

រាសី៖ បាទ! គេៗមានឱ្យអ្នកស្រីធ្វើខសន្យាអីថា យើងមកនេះយើងចូលសាសនាទេ?

សារីម៖ ចាំ! អត់មានទេ។

រាសី៖ អញ្ជឹងអ្នកស្រីអញ្ជើញចេញពីប្រទេសថៃមកវិញនៅថ្ងៃណាដែរ?

សារីម៖ ចាំ! មុននឹងយើងចេញហ្នឹង ខាងជំរំគេឱ្យយើងទៅដើរលេងបាងកកមួយថ្ងៃដើម្បី យើងទិញខោអាវ។ ទិញអីវ៉ាន់នោះចាំ!។

រាសី៖ គេនាំយើងចេញ ឬក៏ឱ្យយើងចេញដោយសេរី?

សារីម៖ ចាំ! យើងទៅដើរលេងខ្លួនឯង។

រាសី៖ អូ! បាទ។

សារីម៖ ចាសៗ! ពេលដែលខ្ញុំឡើងកប៉ាល់ហោះចេញពីស្រុកសៀម ទើបខ្ញុំដឹងថា ខ្ញុំពិត ជា បានរួចផុតពីរបបអវិជ្ជារបស់ខ្មែរក្រហមពិតមែន។ តែខ្ញុំបានម្តងទៅដល់គ្រួសារខ្ញុំ ដែលខ្ញុំរកមិនទាន់ឃើញ។ ខ្ញុំមកស្រុកអាមេរិកថ្ងៃទី១៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៧៩។

សារីម៖ ចាំ! មកដល់សាន់ហ្វ្រង់ស៊ីស្កូ គឺនៅពេលព្រលឹមមែនទែន។ ខ្ញុំមើលទៅខាងក្រោម ឃើញដូចទីក្រុងសាន់ហ្វ្រង់ស៊ីស្កូកំពុងតែស្រមុកក្រាបឱបជាប់នឹងឆ្នេរសមុទ្រ។ ពេលយើងចុះមក បានជិះកប៉ាល់តូចមួយទៀតទៅស្តុកតុន។ ចុះដល់ដីស្តុកតុន នៅ ចំណតយន្តហោះ ឃើញអាមេរិកម្នាក់ ហើយនឹងស្រីអាស៊ីពីរនាក់ ព្រមទាំងកូនក្មេង ពីរនាក់ឈរទទួលពួកយើង។ ពួកយើងខ្ញុំមាន ទាវ វ៉ាន់ណុល កូនសិស្សខ្ញុំនៅ សាលាវិទ្យាល័យអនុវត្តន៍ (Lyce D'Application) ហើយនឹងប្រពន្ធរបស់គេ ដែល កំពុងមានផ្ទៃពោះ ហើយនឹងគ្រួសារម្នាក់ទៀតមានកូនពីរបីនាក់។ ទៅដល់ហ្នឹងខ្ញុំ និយាយអង់គ្លេសរកអ្នកអាមេរិកថា ខ្ញុំមកហ្នឹងតែម្នាក់ឯង។ គាត់ថាឃើ! ខ្ញុំហ្នឹងចេះ អង់គ្លេស។ រួចខ្ញុំថា ខ្ញុំចេះតែបន្តិចៗទេ។ ស្រីទាំងពីរនាក់ហ្នឹងខ្មែរប្រពន្ធលោក សារឿន ហើយហ្វីលីពីន ប្រពន្ធលោក យុទ្ធ ហ្វូង។

រាសី៖ គេសម្រេចថា អ្នកស្រីទៅស្តុកតុនហ្នឹងដោយវិធីណា?

សារីម៖ ចាំ! មកដល់ស្តុកតុនហើយបានខ្ញុំដឹងថា ដែលខ្ញុំបានមកស្តុកតុនហ្នឹងដោយសារ ខ្មែរនៅស្តុកតុន ដូចជាលោក គឺត ប៉ុង ហើយនឹងលោក កុយ សារឿន ស្ម័គ្រចិត្តថា នឹងជួយយកអាសារពួកខ្ញុំពេលទើបមកដល់ ហើយនឹងនាំទៅសុំ ជំនួយដើម្បីរស់នៅ ស្រុកអាមេរិកដំបូងសិន។ ជាជនភៀសខ្លួន គេយកខ្ញុំទៅផ្ញើផ្ទះលោក កុយ សារឿន និងប្រពន្ធគាត់។ ពីរខែក្រោយមក សួរគេឯងចុះឡើងទៅបាន ខ្ញុំរកប្អូនប្រុសខ្ញុំ ឈ្មោះ យូ សឹមអោក ឃើញដោយសារលោក ស៊ិន ស្រីង អ្នកធ្វើទាហានម៉ារីន ជាមួយប្អូនប្រុសខ្ញុំនៅសាន់ហ្វ្រង់ស៊ីស្កូ។ គាត់ប្រាប់ខ្ញុំ។

រាសី៖ ប្អូនបង្កើត?

សារីម៖ ចាំ! ប្អូនប្រុសខ្ញុំបង្កើតមកទទួលខ្ញុំទាំងយប់ៗ ហើយខ្ញុំក៏ទៅនៅផ្ទះជាមួយ ប្អូននៅសាន់ហូហ្សេ។

រាសី៖ បាទ! ពេលប៉ុន្មានខែមកដល់អាមេរិកដំបូង អ្នកស្រីធ្វើការអីខ្លះ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំថា ខ្ញុំសុំវ៉ាកង(សម្រាក) បីខែព្រោះខ្ញុំធ្វើការហត់សម័យប៉ុល ពត។ ជើងខ្ញុំនៅប្រេះនៅឡើយ។ ខ្ញុំថាមិនបាច់ទៅរៀនអង់គ្លេសនៅសាលាទេ យើងមើលទូរទស្សន៍។ ខ្ញុំឮសូរតាមគេឯងថា កុមារីកំព្រាដើរជាមួយខ្ញុំ ជាកូនរបស់ ម៉ានីណា គឺវ៉ាត់ សៀមយកទៅចាក់ចោលនៅភ្នំដងវែក ហើយត្រូវគ្រួសារអ្នកភូមិសុំ ហើយក្រោយមកពួចចាមអាវ៉ាមថា បងប្អូនរបស់ចាន់ (កុមារីកំព្រា) រកចាន់ ឃើញ ហើយបានយកចាន់ទៅជាមួយ។ ខ្ញុំពេលហ្នឹងខំបន់ស្រន់ឱ្យ ចាន់ បានសេចក្តីសុខ។ អាចារ្យ ពែរវីណេ (Pere Venet) ក៏បានផ្ញើសំបុត្រមកឱ្យខ្ញុំថា គាត់រកកូនស្រីខ្ញុំមិនឃើញទេ។ នៅស្រុកអាមេរិកពេលមកដល់ឃើញ មនុស្សធាត់ច្រើនពេក ខ្ញុំនឹកស្រណោះដល់អ្នកអត់បាយ។ ហើយពេលណា ឃើញគេពាក់វ៉ែនតា ខ្ញុំចេះតែភ័យខ្លាចខ្មែរក្រហមសម្លាប់។

រាសី៖ បាទ! ហើយនៅពេលណា អ្នកស្រីបានដំណឹងពីក្រុមគ្រួសារនៅស្រុកខ្មែរ?

សារីម៖ ចាំ! ប្រាំមួយខែក្រោយមក គឺនៅខែ១១ ខ្ញុំបានទទួលសំបុត្រមួយពីស្រុកបារាំង បងដូង បងជីទូតមួយខ្ញុំប្រពន្ធលោក ចៅ ស៊ីអ៊ូ បានផ្ញើសំបុត្រមួយមកឱ្យខ្ញុំថា បានដំណឹងតាមអ្នកស្រី ប្លែក ភិរុណ ដែលយកសំបុត្រមួយពីស្រុកខ្មែរមក ដែល បងប្អូនជីទូតមួយស្រីខ្ញុំម្នាក់ឈ្មោះ កាមីន បានផ្ញើមកពីកៀនស្វាយ។ ផ្ញើមកឱ្យបង អ៊ូ។ ក្នុងសំបុត្រហ្នឹងគេរាប់តែអ្នកសល់។ ក្នុងផ្ទះខ្ញុំគឺសល់ម្នាក់ ប្អូនស្រីខ្ញុំឈ្មោះ យូ សុខភឿន ហៅ ជា។ គ្រួសារខ្ញុំឈ្មោះ យូ ផុន សល់កូនស្រីគាត់ម្នាក់ឈ្មោះ យូ ភីដាន ហៅ ស្រីមុំ។ គ្រួសាររបស់បងស្រី បងដូង ឈ្មោះបង ដាន សល់កូនស្រីគាត់ម្នាក់ឈ្មោះ ប៉ូ កល្យានី ហៅតូ។ ប្អូនស្រីពុកខ្ញុំម្នាក់ឈ្មោះ យូ ម្លិះ ក៏នៅរស់ដែរ។

រាសី៖ បាទ! ចុះគ្រួសាររបស់អ្នកស្រីផ្ទាល់ហ្នឹង មានបានដំណឹងអីទេ?

សារីម៖ ចាំ! គេរៀបរាប់ថាផ្ទះខ្ញុំហ្នឹងសល់តែប្អូនស្រីខ្ញុំ។ មើលសំបុត្រហ្នឹងហើយ ខ្លួនខ្ញុំហ្នឹង ដូចបែកខ្ចាយអញ្ចឹង។ ដូចផ្ទះខ្លួនក្បាលអញ្ចឹង ញ៉ែរ អង្កុយក៏មិនកើត ឈរក៏មិនកើត ចេះតែខំដកដង្ហើមវែងៗយូរទៅបានស្រួលឡើង វិញ ហើយខ្ញុំកោសក់។ ខ្ញុំកាន់ទុក្ខ គេទាំងអស់គ្នា។ គេប្រាប់ថា បងប្រុសខ្ញុំពីរនាក់ដែលមិនទៅជាមួយឪពុកម្តាយខ្ញុំគឺ គេដឹងថានៅរស់ ប៉ុន្តែម្នាក់នៅជិតទល់ដែនសៀម ហើយម្នាក់ទៀតនោះនៅខាង ស្រុកទន្លេ។ ក្រោយមកគឺត្រូវទាំងអស់។

រាសី៖ ដល់ពេលហ្នឹង អ្នកស្រីនៅជាមួយប្អូនតទៅទៀត ឬយ៉ាងដូចម្តេចបាទ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំនៅជាមួយប្អូនប្រុស។ មុនដឹងដំណឹង ខ្ញុំរៀនបើកឡាន។ ទៅប្រឡង។ ចង់ ជាប់។ ស្រាប់ដល់បានដំណឹងអញ្ចឹងមក ខ្ញុំភ្លើងក្រហមក៏បើកឆ្លង។ ខ្ញុំគិតថា បើតែ នៅបើកឡានទៀត មុខតែស្លាប់។ អ្នកនៅស្តុកតុនបាននាំខ្ញុំទៅនិយាយឲ្យគេស្តាប់ នៅសាកលវិទ្យាល័យកាលីហ្វ័រនី ប៊ីកឃ្លី (UC Berkeley) ម្តង ព្រោះថាមាន អាមេរិក ខ្លះចង់ជួយបង្កើនឡានពេទ្យចល័តមួយសម្រាប់យកទៅជួយ ជនភៀសខ្លួននៅតាម ទល់ដែន។

រាសី៖ ចំពោះគ្រួសារអ្នកស្រី តើអ្នកស្រីមានដឹងពិស្តារថាស្វាមីអ្នកស្រីស្លាប់ដោយការ អត់ បាយ ឬក៏យ៉ាង? ចុះកូនយ៉ាងម៉េច?

សារីម៖ ចាំ! ដំណឹងដែលខ្ញុំបានពិតប្រាកដពីគ្រួសារខ្ញុំគឺប៉ុន្មានខែក្រោយមកបានប្អូនស្រីខ្ញុំ ឈ្មោះ យូ សុខភឿន ហៅ អាជា ហ្នឹងផ្ញើសំបុត្រពីខាងអឺរ៉ុបមកថា គេមកជាមួយ អាតូ ដោយសារគាត់បានអាសយដ្ឋានខ្ញុំពីប្អូនថ្ងៃស្រីខ្ញុំឈ្មោះ នួន ចាន់ បុជា នៅ អូស្ត្រាលី ហើយប្រាប់ខ្ញុំថា ក្នុងគ្រួសារយើងសល់តែប្អូនស្រីខ្ញុំម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ។ គេ ជម្លៀសទៅនៅបំប្រាក់កូនក្នុងខេត្តពោធិ៍សាត់។ ខ្មែរក្រហមទាត់ឆ្នាំងម្ហូបដែលយើង ខំរកបានដោយខ្លួនឯងហ្នឹងចោលខ្មៅចខ្ចី។ អាជា ប្អូនស្រីខ្ញុំ ប្តីខ្ញុំ ហើយនឹងប្អូន ប្រុសខ្ញុំឈ្មោះ យូ សំអាត សុទ្ធតែទៅឆ្ងាយៗពីភូមិ។

រាសី៖ ទៅចល័តអស់ហើយ?

សារីម៖ ចាំ! ម្តាយខ្ញុំ ហើយនឹងឪពុកខ្ញុំនៅមើលកូនស្រីខ្ញុំពីរនាក់ហ្នឹង! ឪពុកខ្ញុំស្លាប់មុនគេ ហើយទៅបានកូនស្រីខ្ញុំតូចជាងគេស្លាប់។

រាសី៖ ដោយដំរី?

សារីម៖ ចាំ! សុទ្ធតែអត់បាយ។ វាលឺ។ ម្តាយខ្ញុំឃើញកូនស្រីខ្ញុំទី២ស្លាប់។ ប្អូនស្រីខ្ញុំថា ម្តាយ ខ្ញុំព្រួយចិត្តមែនទែន។ គាត់ហ៊ានទៅលួចស្រូវជង្រុករបស់ខ្មែរក្រហម។ គាត់ថា គាត់មិនលួចទេ។ គ្នាឯងនៅជុំវិញខ្លួន។ គាត់លួចអាអង្កការហ្នឹងហ្នឹង ពីព្រោះវាធ្វើ បាបយើង។ គាត់លួចស្រូវគ្រាន់យកមកពិសារ ខ្លាចកូនខ្ញុំអត់។

រាសី៖ បាទ! គាត់ខឹង?

សារីម៖ ចាំ! នៅស្រុកពោធិ៍សាត់ គេហៅប៉ប្រាក់កូន កន្លែងដែលឪពុកម្តាយខ្ញុំទៅនៅ។ ខ្មែរ ក្រហមថា ម្តាយខ្ញុំលួចស្រូវដូរមាស ហើយវាចាប់ម្តាយខ្ញុំដាក់គុក ហើយវាយចងឱ្យ សេះអូស ហើយទុកឱ្យកូនស្រីខ្ញុំបងគេឈ្មោះ សាក់គូរ៉ាស់ ហៅ អាតាត់ អាយុ៥ឆ្នាំ រស់នៅម្នាក់ឯង។ ហើយម្តាយខ្ញុំវាយឱ្យសេះអូស ដាក់គុកគាត់។ គាត់ក៏ស្លាប់ ទៅ។ ប្អូនស្រីខ្ញុំមកឃើញក៏សុំខ្មែរក្រហមនៅមើលកូនស្រីខ្ញុំ ថាពេលហ្នឹងកូនខ្ញុំឈឺ ទៅហើយ។ កូនស្រីខ្ញុំក៏ស្លាប់ទៅ។ ប្អូនប្រុសខ្ញុំ យូ សំអាត ក៏ធ្វើការច្រន់ពេកទាល់តែ ស្លាប់។ ចំណែកប្តីខ្ញុំវិញក៏ទៅចល័តឆ្ងាយពីគេ។ ដល់មានអ្នកភូមិកន្លែងប៉ប្រាក់កូន ទៅកន្លែងដែលគាត់ចល័ត គាត់ក៏សួរគេពីគ្រួសារខ្ញុំ។ ហើយអ្នកហ្នឹងប្រាប់ថា គ្រួសារអ្នកឯងស្លាប់អស់ហើយនៅសល់តែ អាជា មួយទេ គឺប្អូនស្រីខ្ញុំ។ ដល់អញ្ជឹង ប្តីខ្ញុំក្រោយមកគាត់ឈឺ។ គាត់ស្លាប់ទៅ។ ម្តាយមីងថ្លៃខ្ញុំម្នាក់ឈ្មោះ ភិន ណារ៉ុម ប្រពន្ធជុំខ្ញុំឈ្មោះ យូ ជន ត្រូវខ្មែរក្រហមពុះក្បាលគាត់ សម្លាប់ចោល។ ពេលទទួល សំបុត្រពីស្រុកសៀមម្តងៗ ខ្ញុំសឹងតែមិនហ៊ានមើល។ ប្អូនស្រីខ្ញុំប្រាប់ខ្ញុំថា ប្តីខ្ញុំពេល ជម្លៀសទៅដល់ប៉ប្រាក់កូន គាត់បានផ្តាំប្អូនស្រីខ្ញុំថា បើជួបខ្ញុំសូមឱ្យខ្ញុំហ្នឹងកុំនៅ ជាជាតិខ្មែរ។ ឱ្យចូលជាតិបារាំង។ ហើយខ្ញុំពេលដែលខ្ញុំមកដល់ស្រុកអាមេរិកយូរឆ្នាំ ណាស់ដែលខ្ញុំនៅយល់សប្តិ ឃើញខ្មែរក្រហមតាមព្យាបាទយើង រហូតដល់ឆ្នាំ ប្រហែលជា៨៩បានខ្ញុំបាត់ឈឺពេលថ្ងៃ១៧ មេសា ម្តងៗ ព្រោះខ្ញុំយល់សប្តិឃើញ

ប្អូនស្រីខ្ញុំជាប់នៅខ្មែរក្រហម ហើយខ្ញុំបន់ព្រះឱ្យបំបាំងខ្លួនខ្ញុំដើម្បីខ្ញុំចូលទៅយកប្អូន
ស្រីខ្ញុំបានចេញមក បន់រួចខ្ញុំក៏ដើរចូលទៅ បានសម្រេចយកបងប្អូនចេញមកអស់
តាំងពីពេលហ្នឹងមកជិតដល់ថ្ងៃ១៧មេសា ហ្នឹងគឺខ្ញុំលែងឈឺហើយខ្ញុំអាចស្តាប់ភ្លេង
ខ្មែរ។ (ចប់)

កំណត់និពន្ធ៖ បន្ទាប់ពីអ្នកស្រីនៅ សារីមផ្តល់បទសម្ភាសជាមួយនឹងលោកប៉ូច រាសីពីប្រវត្តិ
និទានផ្ទាល់មាត់អំពីឆាកជីវិតក្នុងរបបខ្មែរក្រហមក្រោយពីវិលត្រឡប់ពីប្រទេស
បារាំងទៅកម្ពុជាវិញ អ្នកស្រីក៏ បានចូលរួមក្នុងកម្មវិធីហេឡូអ៊ីអូអេដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យ
អ្នកស្តាប់ដែលបានតាមដានប្រវត្តិនិទាននេះមានឱកាសសួរជាសំណួរផងដែរ។
ខាងក្រោមនេះជាកម្មវិធីហេឡូអ៊ីអូអេ។

សេចក្តីផ្តើម៖ លោកអ្នកស្តាប់ជាទីមេត្រី កម្មវិធីហេឡូអ៊ីអូ-អេ នៅរាត្រីនេះ អ្នកស្រី នៅ សារីម
ជារៀងរបស់កម្មវិធី។ អ្នកស្រីនឹងឆ្លើយតបនឹងចម្ងល់របស់លោកអ្នកក្នុងភាគនិទាន
ប្រវត្តិផ្ទាល់មាត់អំពីជីវិតអ្នកបរទេសត្រឡប់មកកម្ពុជាក្នុងសម័យខ្មែរក្រហម ហើយ
លោក ប៉ូច រាសី ជាអ្នកសម្របសម្រួល សូមអញ្ជើញ។

រាសី៖ បាទៗ! សូមអរគុណ។ សួរស្តីអស់លោកអ្នកស្តាប់ជាទីមេត្រី និងជម្រាបសួរ អ្នកស្រី
នៅ សារីម។

សារីម៖ ចាំ! ជម្រាបសួរលោក ប៉ូច រាសី។

រាសី៖ បាទ! ថ្ងៃនេះយើងវិលមកជួបលោកអ្នកស្តាប់យើងម្តងទៀត ប៉ុន្តែមិនមែននៅក្នុង
ករណីរឿងនិទានប្រវត្តិសាស្ត្រទេ ក៏ប៉ុន្តែក្នុងករណីកម្មវិធីហេឡូអ៊ីអូអេវិញម្តង ដើម្បី
ឱ្យ ឱកាសលោកអ្នកស្តាប់យើងទូរស័ព្ទមកសួរអ្នកស្រី ពីព្រោះខ្ញុំកន្លងមក៦២ភាគ
ខ្ញុំបានសួរអ្នកស្រីច្រើនហើយ។ ឥឡូវនេះទុកឱកាសឱ្យអ្នកស្តាប់យើងម្តងសូម
អញ្ជើញលោកអ្នកទូរស័ព្ទលេខ ០១២ ៥១ ៥១ ៩៤ បើលោកអ្នកមាន សំណួរ ឬ
ចម្ងល់ចង់ជម្រាបសួរអ្នកស្រី នៅ សារីម។ នៅពេលដែលយើង កំពុងរង់ចាំសំណួរ
របស់អ្នកស្តាប់ ខ្ញុំសូមជម្រាបសួរអ្នកស្រីថា តើអ្នកស្រីមានស្រុកកំណើតនៅឯណា
ដែរ!

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំកើតនៅឃុំក្បាលកោះ ស្រុកកៀនស្វាយ ខេត្តកណ្តាល ថ្ងៃ១៨ ខែមីនា។ ឪពុក
ខ្ញុំពេលនោះឆ្នាំដែលខ្ញុំកើតគឺគាត់ជាអ្នករកទទួលទានមានទូកប៉ុកចាយ ដឹកអីវ៉ាន់ពី
ស្រុកខ្មែរយើងទៅព្រៃនគរ ឬក៏ទៅកំពង់ផែនានានៅខាងស្រុកយួន កម្ពុជាក្រោម។

រាសី៖ បាទ! ចុះម្តាយអ្នកស្រី?

សារីម៖ ចាំ! ម្តាយខ្ញុំជាអ្នកមកពីពោធិ៍សាត់។ គាត់រស់នៅភូមិពោធិ៍តាក្វយ ខេត្ត ពោធិ៍សាត់ គឺថា នៅសឹងជិតផ្លូវដែករទេះភ្លើង។

រាសី៖ បាទ! មុននឹងជូននាទីទៅលោក ង៉ែត នៅបាត់ដំបង សូមអ្នកស្រីសង្ខេបអំពីការ សិក្សារៀនសូត្ររបស់អ្នកស្រីបន្តិចបាទ។

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំរៀននៅឃុំក្បាលកោះ ។ បានទៅរៀននៅសាលានៅគគីរ រួចក៏បានប្រឡង ជាប់ចូលសាលាអនុវិទ្យាល័យព្រះនរោត្តម។ ពេលនោះសុទ្ធតែស្រី។ ជាប់ឌីប្លូម ហើយទៅក៏ទៅរៀននៅ វិទ្យាល័យស៊ីសុវត្ថិ។ ដល់ប្រឡងបាក់ខុបហើយបានខ្ញុំចូល ធ្វើសិស្សគ្រូបង្រៀន។ រួចក៏ចេញធ្វើគ្រូនៅស៊ីសុវត្ថិ។ នៅទីនោះពីរឆ្នាំបានត្រឡប់ មកបង្រៀននៅភ្នំពេញនៅសាលាវិទ្យាល័យអនុវត្ត គឺក្នុង សាលានិរម៉ាល់ជាប់វិមាន ឯករាជ្យ។ រួចក៏បានអាហារូបករណ៍មកស្រុកបារាំងឆ្នាំ៧៤។

រាសី៖ បាទ! ឥឡូវនេះខ្ញុំសុំជូនសំណួរ ជូននាទីទៅលោក ង៉ែត នៅខេត្តបាត់ដំបង។ ជម្រាបសួរលោក ង៉ែត បាទ!។

ង៉ែត៖ បាទៗ! ជម្រាបសួរបង។

រាសី៖ បាទៗ! សូមអញ្ជើញមានសំណួរចុះបាទៗ! សូមអញ្ជើញលោក។

ង៉ែត៖ បាទៗ! ជម្រាបសួរបាទ! ខ្ញុំសួរថា បង នៅ សារីម ចូលមកស្រុកខ្មែរពីឆ្នាំណាដែរ បង?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំបានអាហារូបករណ៍មករៀននៅស្រុកបារាំង ហើយទៅស្រុក ខ្មែរនៅឆ្នាំ៧៦ ខែមករា ពេលដែលខ្មែរក្រហមយកស្រុកខ្មែរបានហើយ។

ង៉ែត៖ បាទៗ! ហើយបងរស់នៅកន្លែងណាដែរអញ្ជឹងបង?

សារីម៖ ចាំ! ដូចខ្ញុំជម្រាបក្នុងរឿងប្រវត្តិសាស្ត្រ ប្រវត្តិនិទានផ្ទាល់មាត់ ខ្ញុំចូលទៅ គឺខ្មែរ ក្រហមបានដាក់ឱ្យនៅក្នុងសាលាមួយឈ្មោះសាលាតិចណូរស្ស៊ី។ គេដាក់សុទ្ធអ្នក ទៅពីបរទេស។ រួចហើយបានគេតែចល័តយើងទៅដូចជា អង្គរជ័យ ទៅភូមិតាលៃ ទៅវត្តស្លែង ហើយទៅបានបកមកជំរំហៅបឹងត្របែក។

ង៉ៃត៖ បឹងត្របែកហ្នឹងនៅខាងជំនាន់គេហៅខាងបញ្ញាជនហ្នឹង?

សារីម៖ ចាំ! បានន័យថា ពួកអ្នកទៅពីស្រុកបារាំងទៅគេដាក់កន្លែងដោយដុំគេមិនយក ទៅដាក់នៅជាមួយប្រជាជនទេ។ អ្នកដែលទៅជំនាន់ខ្ញុំហ្នឹងមានអ្នកទៅពីមុនខ្ញុំ ហើយគេដាក់ជាមួយប្រជាជន។ នៅបឹងត្របែករហូតដល់យូនចូលស្រុកខ្មែរ។

ង៉ៃត៖ បាទៗ! ជំនាន់ដែលគេចាប់ សារីន ហ្នឹងបងនៅហ្នឹងដែរអី?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំដឹងប៉ុន្តែខ្ញុំមិនដឹងគេចាប់ពេលណាទេ គ្រាន់តែបាត់ សារីន ទៅបានដឹង ថាគេចាប់ សារីន។ សារីន ធ្វើមេនៅហ្នឹង។

រាសី៖ បាទ! លោកង៉ៃត មានសំណួរអីទៀតទេ ខ្ញុំសុំទុកឱកាសដើម្បីឱ្យអ្នកស្តាប់ យើងឯទៀតសួរបាន! សូមអញ្ជើញលោកបញ្ចប់សំណួរ។

សារីម៖ លោកៗ ង៉ៃត ស្គាល់ សារីន ហី?

ង៉ៃត៖ បាទៗ! ខ្ញុំកាលហ្នឹងនៅរៀនហ្នឹងដែរ។

សារីម៖ រៀននៅណាចាំ!?

ង៉ៃត៖ រៀននៅសាលាបឹងត្របែក នៅជាមួយ សារីន ហ្នឹង។

សារីម៖ អូ! អញ្ចឹងដែលពួកកូនសិស្សពាក់អាវខ្មៅៗ ហើយគេរៀននៅជិតកន្លែងសាលាបឹងត្របែកហ្នឹង ខ្ញុំធ្លាប់ឃើញចាំ!។

ង៉ៃត៖ បាទៗ! នៅៗគ្រូ ..នីន ហ្នឹងបង្រៀនខ្ញុំ គ្រូបង្រៀនអង់គ្លេសណា។

សារីម៖ យ៉ានីន ប៉ុក យ៉ានីន។

ង៉ៃត៖ បាទ! ... យ៉ានីន ហ្នឹង អ្នកស្រីណា?

សារីម៖ ចាំ!

ង៉ៃត៖ បាទៗ! ហ្នឹងប្រពន្ធខ្ញុំហើយហ្នឹងបាទ!។

សារីម៖ ចាំ!

រាសី៖ អរគុណលោក ង៉ែត ដែលមកកម្មវិធីហេឡូអ៊ី-អូ-អេរបស់យើងនេះបាទៗ! ឥឡូវនេះ អ្នកស្រីយើងទទួលសំណួរពីព្រះតេជគុណសម្បត្តិ នៅខេត្តកោះកុងបាទ! សូមនិមន្ត ព្រះតេជគុណមានសំណួរ។

សម្បត្តិ៖ ម្រើនពរ ញោម ប៉ូច រាសី និង ញោម ស្រី នៅ សារីម។

សារីម៖ ករុណាថ្វាយបង្គំ។

សម្បត្តិ៖ អាត្មាចង់សួរសំណួរពីរ។ សំណួរទី១តើញោមបានគេចផុតពីរបបប្រល័យ ពូជសាសន៍គឺពួកអាវខ្មៅ បានទៅសហរដ្ឋអាមេរិកហ្នឹងទៅតាមរយៈ ការ (អាពាហ៍ពិពាហ៍)ផ្លូវការណាដែរ? សំណួរទី២ តើញោមមានព្រះជន្មប៉ុន្មានដែរហើយ សព្វថ្ងៃ? សូមចម្រើនពរ។

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំករុណាបានមកស្រុកអាមេរិកនេះដោយសារពេលបានរត់ចេញពីប្រទេស កម្ពុជាដើរតាមផ្លូវគោកនិម្មិតទៅដល់ណាងចាន់។ ករុណា ហើយបានមកស្រុក អាមេរិកនៅថ្ងៃទី១៦ ខែ៦ មកដល់សាន់ហ្វ្រាន់ស៊ីស្កូ។ សំណួរទី២ ខ្ញុំករុណាខ្ញុំស្តាប់ មិនបាន។

រាសី៖ អាយុប៉ុន្មាន?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំករុណាឥឡូវហ្នឹងអាយុ៦៨ឆ្នាំ។

រាសី៖ ក្នុងពេលទន្ទឹមរង់ចាំសំណួរអ្នកស្តាប់យើងខ្ញុំចង់សួរអ្នកស្រីមួយដែលយើងមិនបាន និយាយគ្នានៅក្នុងកម្មវិធី២២ភាគហ្នឹង គឺក្រោយពីបានមកដល់អាមេរិកមក អ្នកស្រី បានបង្កើតវិទ្យុខ្មែរមួយនៅអាមេរិក។ សូមអ្នកស្រីមានប្រសាសន៍ពីរឿងនេះបន្តិច បាទ?

សារីម៖ ចាំ! កាលនោះខ្ញុំនៅរដ្ឋមុនីសូតា ទីក្រុងមីណាដូលីស ហើយពេលដែលស្រុក អាមេរិកមានសង្គ្រាមនៅឈូងសមុទ្រពែក្ស ខ្ញុំបាននិយាយប្រាប់អស់លោក យាយ ចាស់ៗថា នៅស្រុកអាមេរិកឥឡូវនេះមានចម្បាំង ហើយគាត់ថា យី! មិនដឹងមាន ចម្បាំងអីទេ ខ្ញុំចេះតែនិយាយ។ ដូច្នោះគាត់មិនចេះភាសា ហើយក៏មិនដែលស្តាប់

វិទ្យុ។ អត់មានវិទ្យុខ្មែរ។ ខ្ញុំគិតថា ពួកគាត់អត់ចេះអត់ដឹងស្ថានការណ៍ជុំវិញខ្លួន។ អញ្ចឹងគួរតែមានវិទ្យុមួយនិយាយភាសាខ្មែរ។ ខ្ញុំចង់បង្កើតវិទ្យុ។ ខ្ញុំឈប់ធ្វើការ។ ខ្ញុំមករកកន្លែង។ ពីរនាក់ប្តីខ្ញុំហ្នឹងក៏បានបង្កើតវិទ្យុឈ្មោះថា The Khmers in Minnesota បានន័យថាខ្មែរនៅមីនីសូតានៅឆ្នាំ១៩៩២ រហូតដល់៩៩ ដល់ខ្ញុំមកនេះទៅបានខ្ញុំឈប់ ហើយផ្ទេរទៅឱ្យអ្នកដទៃជួយធ្វើ។

រាសី៖ អញ្ចឹងនៅបន្តទៀតបាទ! វិទ្យុហ្នឹង?

សារីម៖ ចាំ! វិទ្យុហ្នឹងនៅបន្តចាំ។

រាសី៖ បាទ! ឥឡូវនេះយើងមានអ្នកស្រី ចាន់ថា មកពីខាងខេត្តកំពង់ធំបាទ! ជម្រាបសួរអ្នកស្រីចាន់ថា។

ចាន់ថា៖ ជម្រាបសួរលោក ប៊ូច រាសី និង សូមជម្រាបសួរអ្នកស្រី នៅ សារីម។

សារីម៖ ចាំ! ជម្រាបសួរ។

ចាន់ថា៖ ចាំ! ខ្ញុំមានសំណួរពីរ ទី១ ខ្ញុំគ្រាន់តែចង់ដឹងថា តើអ្នកស្រីបានចាកចេញពីប្រទេសកម្ពុជាទៅនៅជំរំពេលណា? ខ្ញុំបានស្តាប់វគ្គខ្លីៗបានខ្លះៗ ពេលខ្លះ ខ្ញុំក៏តាមដានជាប់ទៅ។ ខ្លះខ្ញុំក៏អត់បានតាមដានទៅ។ ខ្ញុំចង់ដឹងថាតើអ្នកស្រីចេញពីកម្ពុជានៅឆ្នាំណា ទី១ ហើយទី២ ខ្ញុំចង់ដឹងថា តាមខ្ញុំស្តាប់ប្រវត្តិទៅ អ្នកស្រី ដូចជាមិនសូវបានទទួលទារុណកម្មពីរបប ប៉ុល ពត ទេ ព្រោះថា តាមប្រវត្តិ អ្នកស្រីនិយាយឃើញថា ដូចជាតិចតួច។ មិនដូចខ្ញុំនៅកាលណោះ ខ្ញុំនៅតូច ប៉ុន្តែ ខ្ញុំ ក្រុមគ្រួសារម្តាយឪពុកខ្ញុំ ហើយនឹងកូនពលរដ្ឋខ្មែរយើងក្នុងប្រទេសកម្ពុជាទាំងមូលបានទទួលទារុណកម្មយ៉ាងខ្លាំងធ្ងន់ធ្ងរ។ ប៉ុន្តែដូចតាមស្តាប់ប្រវត្តិអ្នកស្រីមានភាពកម្រតកម្រកន្លែងដឹកដៃក្មេងទៅឆ្លងទៅតាមគោកនិម្មិតទៅតាមជំរំមានចោរលួច ចោរលួច។ ប៉ុន្តែដូចពុំសូវបានទទួលទារុណកម្ម តើមែនដែរឬមិនមែន ព្រោះភាគនិទានខ្លីៗ ខ្ញុំស្តាប់បានខ្លះ ភាគខ្លះ ខ្ញុំក៏ខ្ញុំស្តាប់អត់បាន អញ្ចឹងខ្ញុំចង់ដឹងថា ទី១ អ្នកស្រីចេញពីស្រុកកម្ពុជាយើងនៅឆ្នាំណា និងតើអ្នកស្រីបានទទួលទារុណកម្មដូចពួកខ្ញុំ និងប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរដទៃទៀតដែរឬទេ ពីរបបប៉ុល ពត?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំជម្រាបអ្នកស្រី ចាន់ថា ថា ពួកខ្ញុំនេះគឺថាមិនមែនជាអ្នកជម្លៀសទៅតាម
 ជនបទដូចបងប្អូនខ្មែរយើងដែលត្រូវជម្លៀសចេញពីភ្នំពេញទេ។ ខ្ញុំអ្នកត្រឡប់ពី
 បរទេសចូលកម្ពុជា ពេលខ្មែរក្រហមយកស្រុករួចទៅហើយ។ ដូច្នោះខ្មែរក្រហមបាន
 យកពួកយើងទៅដាក់នៅក្នុងជំរុំដូចខ្ញុំបានជម្រាបពីពេលមុនអញ្ចឹង។ ប៉ុន្តែយើងអត់
 បាយ យើងអត់មានអីហូប។ យើងមានតែបបររាវៗ។ គេឱ្យយើងធ្វើការដូចអ្នកដទៃ
 អញ្ចឹង។ សែងអាចម៍ សែងអីគ្រប់សព្វ។ ពេលខ្លះយើង ដើរដូលទន់ជង្គង់ ហើយខ្មែរ
 ក្រហមបានយកពួកយើងទៅសម្លាប់ច្រើននាក់រាប់រយនាក់។ ដូចខ្ញុំអីគឺថាយើងមិន
 ដាច់បាយទេ ប៉ុន្តែយើងអត់បាយ។ យើងអត់អាហារ ហើយគេប្រមាថមើលងាយ
 យើងនោះពីព្រោះៗថា យើងបានរៀនសូត្របានចេះដឹង។ ខ្មែរក្រហមគេមិនចូល
 ចិត្តសញ្ញាបត្ររបស់យើងទេ។ គេចូលចិត្តតែសញ្ញាឃើញ។ បើទារុណកម្មនោះ ខ្ញុំ
 មិនធ្លាប់បានខ្មែរក្រហមយកទៅវាយចងអីទេពីព្រោះខ្ញុំអត់ដែលបានលូចអីខ្មែរ
 ក្រហមដែរ ប៉ុន្តែម្តាយខ្ញុំត្រូវខ្មែរក្រហមវាយឱ្យសេះអូស។ ហើយកូនខ្ញុំទាំងពីរបាន
 ស្លាប់ ដោយសារអត់បាយពីព្រោះគេត្រូវជម្លៀសទៅកន្លែងផ្សេងៗដែលខ្ញុំមិនដឹង។

រាសី៖ បាទ! សូមអរគុណអ្នកស្រី ឥឡូវនេះយើងមានលោកអ្នកស្តាប់យើងម្នាក់ គឺលោក
 ភីក្រមកពីខេត្តបន្ទាយមានជ័យ។ ជម្រាបសួរលោក ភីក្របាទ!។

ភីក្រ៖ បាទ! ជម្រាបសួរពីស្រុកថ្មពួក ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ។ ជម្រាបសួរលោក អីស្រី
 សារីម។ ខ្ញុំសូមសួរថា តើដែលអ្វីត្រឡប់មកពីស្រុកបារាំងវិញ ដល់បឹងត្របែកឃើញ
 មានប៉ុន្មាននាក់? សព្វថ្ងៃដូចជា ហោ ណាំហុង មានឃើញទេ? សំណួរទី១ ហើយ
 សំណួរទី២ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណ អ្វីដែលមានអាយុថ្លៃ ថ្លៃហួសពីថ្លៃជាង ពេជ្រ
 ទៀត ដែលបានដើរកម្សត់កម្រ ដែលខ្ញុំតាមអំណាចប្រាជ្ញានោះហើយខ្ញុំ សូមថ្លែង
 អំណរគុណអីទាំងអស់គ្នាដែលបានរស់នៅក្នុងសម័យប៉ុល ពត ខ្ញុំសូម អរគុណ
 ជម្រាបលាអី។

សារីម៖ ចាំ! សូមអរគុណលោក ភីក្រ។ ម៉ិញនេះគឺថាលោក ហោ ណាំហុង ដែលលោក
 លើកឡើងហ្នឹង គឺខ្ញុំគ្រាន់តែដឹងថា គាត់ហ្នឹងធ្វើទូតសម័យសម្តេច សីហានុ ធ្វើ

រណសិរ្ស វាយជាមួយ លន់ ណុល នោះ។ ពួកខាងទូតទៅនាំចូលទៅស្រុកខ្មែរ វិញ ទៅបម្រើនយោបាយរណសិរ្សខ្មែរក្រហមជាមួយសម្តេចសីហនុ ហើយខ្ញុំមិន ដែល បានឃើញគាត់ទេ។ ប៉ុន្តែខ្ញុំគ្រាន់តែដឹងថា គាត់ហ្នឹងនៅកន្លែងបឹងត្របែកហ្នឹង ជាប់ ជាមួយកន្លែងដែលខ្ញុំនៅ។ គេនៅម្តុំពួកអ្នកទូត។ ពួកខ្ញុំនេះជាមនុស្ស ធម្មតា។ ជា កូនសិស្ស ជាគ្រូបង្រៀននៅម្តុំអញ្ចឹងទៅ។ ខ្ញុំមិនដែលឃើញគាត់ទេ។ ខ្ញុំឃើញតែ កូនគាត់។ ឃើញបងប្អូនគាត់ដែលរស់ជាមួយខ្ញុំ ជាពិសេសកូនគាត់បានទៅធ្វើការ នៅវត្តស្នែងនោះជាមួយខ្ញុំ។ ប៉ុន្តែនៅ ក្រុមផ្សេងពីគ្នា។

រាសី៖ បាទ! តែសំណួរមួយទេ តែទី២ គាត់ដូចជាជូនពរអ្នកស្រីដែលជាអ្នកអាយុថ្លៃ។

សារីម៖ ចាំ! សូមអរគុណ។ ខ្ញុំសរសើរសំណាងខ្លួនឯងដែរ។ ប៉ុន្តែខ្ញុំបានរស់តែម្នាក់ឯង។ ប្តី ខ្ញុំ ហើយនឹងកូនខ្ញុំ ឪពុកម្តាយខ្ញុំស្លាប់ទាំងអស់ចាំ។

រាសី៖ បាទ! ខ្ញុំចង់សួរអ្នកស្រីថា តើ តាំងពីចេញពីស្រុកខ្មែរនៅឆ្នាំ៧៩ អ្នកស្រីដែលអញ្ជើញ ត្រឡប់ទៅវិញដែរឬទេ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំត្រឡប់ទៅស្រុកខ្មែរម្តងនៅឆ្នាំ១៩៩៣ ពេលដែលអ៊ុនតាក់កំពុងតែចូល កម្ពុជា។ ពេលហ្នឹងខ្ញុំមានចូលអង្គការមួយគេហៅថា អីម អា អេ គឺជាអង្គការ មនុស្សធម៌ទេ ដូចថាការកែប្រែចិត្តអញ្ចឹង អង្គការហ្នឹងក៏គេទៅ ខ្ញុំក៏ទៅប្រជុំជាមួយ អង្គការហ្នឹងពីរអាទិត្យ។

រាសី៖ បាទ! នៅពេលអ្នកស្រីអញ្ជើញទៅវិញអញ្ចឹង៩៣ មានអារម្មណ៍ម៉េចដែរ?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំទៅឃើញស្រុក។ ទាល់តែខ្ញុំធ្មេចភ្នែកបានខ្ញុំមើលភ្នំពេញឃើញ។ ខ្ញុំឃើញតែ ផ្ទះរបស់បងប្អូនខ្ញុំទាំងអស់។ ឃើញតែផ្ទះ។ ប៉ុន្តែអត់មានមនុស្សដែល ជាបងប្អូនខ្ញុំ រស់នៅទេពីព្រោះមាមីងខ្ញុំស្លាប់អស់រលីង។ នៅសល់តែប្អូនដីជូនមួយម្នាក់គត់ខាង ឪពុក។ អ្នកនៅកៀនស្វាយនៅជិតភ្នំពេញ ហើយបងប្អូនខ្ញុំទៅនៅភ្នំពេញទាំងអស់ គ្នាទៅគឺថាពេលខ្មែរក្រហមជម្លៀសហ្នឹងគឺខ្មែរក្រហម អត់ចូលចិត្តអ្នកដែលនៅ ជាប់ៗភ្នំពេញប៉ុន្មានទេ។

រាសី៖ បាទ! នៅពេលហ្នឹងអ្នកស្រីបានអញ្ជើញត្រឡប់ទៅកន្លែងអ្នកស្រីធ្លាប់នៅទាំងប៉ុន្មាន នៅជំនាន់ខ្មែរក្រហមដែរឬទេ?

សារីម៖ ចាំ! អត់ទេ។ បឹងត្របែកក៏ខ្ញុំមិនបានទៅដែរ។

រាសី៖ មិនចង់ទៅ ឬក៏មិនដែលទៅ?

សារីម៖ ឃើញសាលាតិចណ្ណា។ ពេលហ្នឹងខ្ញុំរស់ពេក ហើយពេលនោះគឺខ្ញុំនៅក្នុងចិត្តខ្ញុំ គឺថា វានៅសោកសង្រេងខ្លាំង។ ខ្ញុំមិនសូវចង់ឃើញកន្លែងដែលមានទុក្ខ។

រាសី៖ តើអ្នកស្រីសព្វថ្ងៃមានការទាក់ទង គ្នាជាមួយនឹងមិត្តភក្តិ ឬអ្នកដែលចូលទៅស្រុក ខ្មែរវិញពីបរទេសដែរ ដែលនៅសល់ នៅរស់នៅ?

សារីម៖ ចាំ! មានការទាក់ទងច្រើនដែរ ជាពិសេសមិត្តភក្តិដែលយើងស្គាល់ និងជួបគ្នានៅ សម័យខ្មែរក្រហម នៅបឹងត្របែក។ រស់ហើយនឹងអ្នកខ្លះបានចូលទៅជាមួយខ្ញុំ គឺថា ជាមនុស្សដែលធ្លាប់រៀនជាមួយគ្នា ប៉ុន្តែមកស្រុកបារាំង។ គាត់ឈឺ។ គាត់មកមើល ជំងឺនៅស្រុកបារាំង។ ដល់ពេលខ្មែរក្រហមយកស្រុកគាត់មកតែម្នាក់ឯង ដូចខ្ញុំមក បានអាហារូបករណ៍តែម្នាក់ឯងអញ្ចឹង។ យើងត្រឡប់ទៅវិញ ហើយអ្នកអស់នោះក៏ គាត់នៅរស់។ គាត់រត់មកវិញ។ គាត់នៅស្រុកបារាំង។ ពេលខ្លះយើងទៅជួបគ្នា។ ឆ្នាំ ១៩៨៩ ខ្ញុំទៅស្រុកបារាំងដំបូង។ ក្រោយពីចេញពីបឹងត្របែកមក។ ទៅជួបអ្នកដែល រស់នៅបឹងត្របែកជាមួយគ្នាហ្នឹង។ គឺថាពេលនេះយើងទៅដល់។ យើងមិនកើតទុក ដូចពេលមុន។ យើងនិយាយពីរឿងកើតទុក្ខយកមកសើច។ ដូចយើងកំប្លែងសើច រឿង សារីន វាធ្វើបាបយើងយ៉ាងម៉េច ហើយ សារីន យកអីវ៉ាន់របស់យើងជម្រុះយក ទៅឲ្យប្រពន្ធខ្លួនឯងពាក់ រួចយកទឹកអប់ ដែលយើងជម្រុះឱ្យទៅលាប។ ហើយ ស្លៀកសារីរុងសូត្រពាក់អាវយឺតអេមីណង់ ហើយមកអង្គុយមើលយើងកាប់ដីធ្វើ អណ្តូង។ សារីន ថាទុកឱ្យ ចិញ្ចឹមត្រី ហើយដឹកអណ្តូងចិញ្ចឹមត្រីនៅក្បែរៗផ្ទះដែល នៅក្នុងសាលារៀនជិតបឹងត្របែក ហើយខ្ញុំចេះតែឆ្ងល់។ ចិញ្ចឹមត្រីនៅក្បែរសរសរ ផ្ទះអញ្ចឹងមែនទែន សារីន ដឹកអណ្តូងចង់ទុកកប់ពួកយើង។ ប៉ុន្តែយើងអត់ដឹង។

រាសី៖ បាទ! អ្នកស្រីខឹងពួកខ្មែរក្រហមទេសព្វថ្ងៃហ្នឹង?

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំខឹងនឹងខ្មែរក្រហមមេៗ។ មេខ្មែរក្រហមធំៗ។ ខ្ញុំមិនសប្បាយចិត្តពីព្រោះគាត់ មានតម្រិះចេះដឹងហើយគាត់មកធ្វើស្រុកយើងឱ្យទៅអញ្ចឹង។ ប៉ុន្តែចំពោះខ្មែរ ក្រហមដែលគ្នាអ្នកអត់ចេះអក្សរគឺខ្ញុំអាណិតគាត់ទៅវិញពីព្រោះគាត់ធ្វើតាមអ្នកទាំង អស់ហ្នឹង។ ដូច សារីន ថា ខ្មែរក្រហមខ្លះហ្នឹង កម្មាភិបាលខ្លះរបស់គេក្តាប់ នយោបាយអង្គការមិនបានដូចៗគ្នាទេ។ ដល់ខ្ញុំឮសូរក្តាប់មិនបានដូចៗគ្នាអញ្ចឹង អាហ្នឹងមានគ្រោះថ្នាក់ណាស់ពីព្រោះស្រេចតែការបកស្រាយរបស់ម្នាក់ៗ ម៉្លោះ ហើយខ្ញុំឃើញគាត់មិនទាំងចេះអក្សរផង។ ដូច្នោះគាត់បង្គាប់ឱ្យខ្ញុំធ្វើអីគឺខ្ញុំធ្វើតាម ដោយអត់មានតវ៉ាទេចាំ!

រាសី៖ បាទ! សព្វថ្ងៃ សារីន រស់នៅឯណា?

សារីម៖ ចាំ! បើតាមខ្ញុំដឹងដូចខ្មែរក្រហមគ្នាគេយកទៅសម្លាប់ចោលហើយចាំ ពីព្រោះគាត់ធ្វើ មេកន្លែងដែលពួកខ្ញុំនៅបឹងត្របែក។ គេមានមេខ្មែរក្រហមមួយត្រួតពីលើយើង អញ្ចឹងទៅ ហើយនឹងមេអ្នកដែលទៅពីស្រុកបារាំងហ្នឹងជាប្រធានបន្ត។ សារីន ឱ្យ បញ្ជាមកត្រូវធ្វើយ៉ាងម៉េច។ ដល់ធ្វើបាបពួកយើងខ្លាំងពេកយកទៅសម្លាប់ច្រើនពេក អញ្ចឹងទៅបានថាឮសូរគេចាប់ សារីន។ ក្រោយពីគេចាប់ សារីន បាត់ទៅ បាន រៀង សារី មកនៅបឹងត្របែក មកសើរីចាត់តាំងជាថ្មី។

រាសី៖ បាទ! សូមអរគុណអ្នកស្រីបាទ! ឥឡូវនេះមានលោកអ្នកស្តាប់ម្នាក់គឺលោក កូឡាន ខេត្តកំពង់ចាម។

កូឡាន៖ បាទ! ខ្ញុំសូមសួរអ្នកស្រីថា កាលដែលអ្នកស្រីបែកពីប្តីទៅ នៅបែកពីកាលណា ព្រោះកាលស្តាប់សំណួរដែលអ្នកស្រីបានលើកឡើង ហើយនឹងបាននិយាយពី ប៉េកាំងមកហាក់ដូចជាអត់ដែលឮសូរថ្មីអ្នកស្រីសោះ។ នេះសំណួរទី១។ សំណួរទី២ សួរថា នៅបឹងត្របែកហ្នឹងមានពីណាខ្លះដែលជាអ្នកគ្រប់គ្រងអ្នកមកពីស្រុកបារាំង មកហ្នឹង បាទ! ហើយសំណួរទី៣ សុំសួរថា ប្រសិនណា ជាឯកសារទាំងអស់ហ្នឹង គ្រប់ភាគហ្នឹងបើសិនណាជាអាចបោះពុម្ពបានសុំចែកចាយឱ្យ ឬលក់ដូរសម្រាប់ យកជាឯកសារសម្រាប់មើលទាំងអស់គ្នាផងបានអត់។ សុំប៉ុណ្ណឹង សុំអរគុណ។

សារីម៖ ចាំ! ខ្ញុំសូមកែតម្រូវ។ ខ្ញុំអត់ដែលមានផ្សាយពីប៉េកាំងទេ។ យើងផ្សាយភាគនិទាន ប្រវត្តិផ្ទាល់មាត់ហ្នឹងតាមវីអូអេ សំឡេងសហរដ្ឋអាមេរិកនៅអាមេរិកនេះ។ ខ្ញុំសូម ជម្រាបថា ខ្ញុំមកស្រុកបារាំង គឺខ្ញុំបាន អាហាររូបករណ៍បារាំងឱ្យមករៀន គឺខ្ញុំមកតែ ម្នាក់ឯងទេ។ ប្តីខ្ញុំ ហើយនឹងកូនទាំងពីរនៅស្រុកខ្មែរ។ ខ្ញុំឱ្យម្តាយខ្ញុំ ហើយនឹងប្តីខ្ញុំ ហ្នឹងអ្នកមើលកូនឱ្យខ្ញុំ។ ដូច្នេះក្នុងពេលខ្ញុំនិទានហ្នឹង គឺភាគខ្ញុំមិនអាចអត់មានភាគ ខ្លះដែលត្រូវនិយាយពីប្តីទេ។ ដូច្នេះមិនបាននិយាយពីប្តីទេ។ ហើយដល់ភាគចុង បញ្ចប់គ្រាន់ថាមាននិយាយខ្លះ។ អ្នកដែលគ្រប់គ្រងនៅបឹងត្របែកមាន សារីន ជា មេធំខាងខ្មែរក្រហម។ រួចទៅខាងអ្នកដែលទៅពីស្រុកបារាំងទៅហ្នឹង ដំបូងមានម្នាក់ ហ្នឹងឈ្មោះមិត្ត កើត។ ឈ្មោះ គាត់ហ្នឹងគាត់ចូលទៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាវិញគឺសុទ្ធតែ ដើរតាមផ្លូវលំហូរដីមិញ។ ដូច្នេះ គាត់ចូលជាមួយរណសិរ្សសម្តេចឪ។ គាត់មកធ្វើមេ នៅកន្លែងខ្ញុំនៅបឹងត្របែកដំបូង។ អាហ្នឹងនិយាយពីបឹងត្របែក។ បើនៅកន្លែង សាលាជំរិតចណ្ឌវិញ គឺថាមានឈ្មោះ ទ្រី ម៉េងហូត ហើយមេធំគេហ្នឹងឈ្មោះ ភុំ ហើយមេបន្ទាប់មកខ្មែរក្រហមឈ្មោះ យន។ ឈ្មោះ ហោអ្នកទៅពីស្រុកបារាំង។ ហ្នឹងនៅសាលាតិចណ្ឌ ហើយដល់នៅបឹងត្របែកមានឈ្មោះ សារីន មានឈ្មោះ ភាគ, ហ៊ីង អ៊ុន, ម៉ែន ហើយនឹង ហ៊ុយ បន្ទាប់ៗ។ ពេលយួនកំពុងវាយចូលហ្នឹងមាន ម្នាក់ឈ្មោះ ហ៊ុយ។ គាត់ធ្វើមេ។

រាសី៖ បាទ! សូមអរគុណអ្នកស្រី នៅ សារីម បាទ! ពេលវេលាយើងនៅខ្លីមែនទែន សូម អ្នកស្រីរៀបៗរាប់បន្តិចអំពីការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អ្នកស្រីឡើងវិញនៅ អាមេរិកហ្នឹងបាទ!។

សារីម៖ ចាំ! ដល់ខ្ញុំមកដល់ស្រុកអាមេរិកហ្នឹង ខ្ញុំដឹងដំណឹងសព្វគ្រប់ថា ប្តីខ្ញុំ កូនខ្ញុំ ម្តាយ ឪពុកខ្ញុំស្លាប់អស់ទៅ ហើយខ្ញុំនឹកថា ខ្ញុំចាស់ហើយ ខ្ញុំចង់បានកូន ព្រោះកូន ស្លាប់ អស់។ ខ្ញុំក៏ជួបជាមួយប្តីខ្ញុំសព្វថ្ងៃ។ យើងបានកូនមួយ ឥឡូវនេះ គេធំហើយ។ អាយុ ជាង២០ហើយ គេរស់នៅមិនីសូតា។ កូនស្រីមានកិច្ចការងារគេធ្វើស្រួលបូល។

រាសី៖ បាទ! ខ្ញុំសូមអរគុណអ្នកស្រី នៅ សារីម និងសូមអរគុណអស់លោកអ្នកស្តាប់ទាំង
អស់គ្នាដែលបានតាមដានកម្មវិធីហេឡូរឺអូអេ និងជម្រាបលាអ្នកស្រី នៅ សារីម
បាទ! សូមអរគុណ។

សារីម៖ ចាំ! សូមជម្រាបលាលោក ប៉ូច រាសី។